178. Harom Kiráłok.

M. F.

V. 38 + 37.

A m. n. r.-t. aukc.

Bp. 1921.

332. Mythologie jeunes.

Hj. K.

Vaalse Vrijeschr. 48 x 80.

(Ill. VII. tabla, 332.)

Hor. Kiel. 6 p 1931. Jahr. XII. 1. v. K. ee.

332. Mithologiai jelenet.

Itj M. K.

Várlat. Vizestm. 48×80.

(Ill. VII. tábla, 332.)

Arv. Köl. Bp 1931. febr. XII. 1. r. k. cz.

182. Хáрод шелеп.

Нј п. к.

Ремеграріг. 32 x 49

J. l. в.: „С. Палкó"

А т. и. л. т. а.
Вр. 1921.

192. Hiv a patak jolott.

M. A.

Szénrajz. 67+93.

J. n. j. „Ant. Merkó 1877."

M. n. r. t. Op. 1723.

193. Гаркіф рукописи.

М.Г.

О. v. ССХ 68.

Н. Н. Д. 1. вик. 3р. 1923.

193. Tájkép patakkal.

M.F.

O. v. 55×68.

M. N. R. t. auk. Bp. 1923.

172. Italienische Schlachtlandschaft

1836

Lage Marko

Zimmer XXII.

Thorvaldsens Museum

Illustrirtes Handkatalog

Kopenhagen

1931.

39. l.

---

173. Italienische Schlachtlandschaft 1836.

Lage Marko

Zimmer XXV:

171. Landschaft mit bodenden Jagdnymphen.

1834.

Lage Marko.

Zimmer XXX.

170. Bodende Jagdnymphen. 1834.

K. Marko.

---

172. Italienische Gebirgslandschaft

1836

Zimmer XXII. Carl Marko

Thorvaldsens Museum.

Illustrierter Handkatalog

Kopenhagen

1931.

39. l.

---

173. Italienische Gebirgslandschaft. 1836. Carl Marko

Zimmer XXV.

171. Landschaft mit badenden Jagdnymphen.

1834.

Carl Marko.

Zimmer XXV.

170. Badende Jagdnymphen. 1834.

K. Marko.

---

330. Csépléi lovakkal.

M. Fer.

O. 64 x 92.

J. l. j.

Ávicrési Közlöny. XII. évf. Bp. 1931. febr. 1. k 32

52. Részlet a római campagnából.

M. Fer.

Olajf. vaszonra. 53 x 79.

Jelenn alsó Csaba: „Markó Ferencz. Pesten. 1854".

Magyar Studio

Első mův. aukció.

Bpest 1921.

B. Fundo e parabrisa

M. F

Olaff vasen. 0.75 x 1 m

Magnus Stuart
Eino m. auk.
Apr. 1921.

53. Fürdő a parkban.

M. F.

Olajf. vason. 0·75 × 1 m

Magyar Studio
Első m. auk.
Bpest 1921.

56. Bacchanalia.

Stj M. K.

Olajf. vászonra. 48 x 63

(L. XIV. t. 20. sz.)

Magyar Studio

I. m. ank. Bpest 1921.

A kép baloldalán fak tól ennyekvet domboldalon fiatal lányok ulnek s állanak. A kép jobb oldalán a volgyben tanczló alakok. — Tőnn a határban magasan templom látszik. —

M. H.

174 - Olasz táj.

M. A.

Szénrajz. 76 x 110.

J. a. b. „Markó 1879"

A m. n. rex - társ. aukciója. katalógus.

Bpest 1921.

175. Népol vidéke.

M. András.

Szénrajz. 76 × 110.

J. a. j. „And. Markó 1879"

A m. n. r.-tars. aukciója.

Bpest 1921.

Fig. 1821.

J. M. J. T. du K.

Figue. 1841. Nous jouons : Pile, c'est comme face, Face,

M. F.

Fe. Hoornbeek.

176. Halárusok.

M. A.

Aqu. 18 x 14. Alul jelics: „All' suo amico Kern Pesth 1855"

A m. n. r.-t. buk.

Bp. 1921.

N. H.

177. Berlangban vereklő bárátok.

n. A.

Vázon 58 x 72.

A m. n. r.-t. ankr.

Bp. 1921.

Képes tárgymutató az O. m. K. Társ. 1883.

Első sorozatára.

Bpest

(2 ifj.)

ifj. Markó Károly, Flor. Via sto Spirito 32.

29. Maremmai részlet. Olajf. 180 frt.

61. Tájrészlet Palagónál. Olajf. 200 frt.

116. Kilátás a Carrarai mérvány tegyekre.

Olajf. 320 frt.

1883.

Oszi kiállítás II. Sorozat.

41. M. K. Fl.

147 Maremmei részlet. Olajf. 180 frt.

166. Valdonicloi erdőrészlet Corsica szigetén. Olajf. 350 frt.

206. Tájrészlet Palagonál. Olajf. 200. frt.

283. Tengeri táj.

Stj Marko Kinoj.

Váson: 68 x 86.

Jelrése lent a kórépen: „C Marko juni sr."

E.M.A. XIII. – XIV. 1920.

284. Olax táj hiddel.

Ifj. Merkó Károly.

Vásson 22.5 x 30.

Jelzése lent balra: „C. Merkó App. 1852".

E.M.A. XIII. - XIV. 1920.

285. Tájkép Krisztussal és a szamaritánus nővel.

Ifj Marko K.

Vaszon. 28 x 37.5.

E. M. A. XIII-XIV. 1920.

286. Táj liberos ágyal.

Stj M. K (?)

Lemez papír. 18 x 23.5.

Szent jobbra: C. Mazkó 1865.

E. M. A. XIII. XIV. 1920.

287. Parasztnók a víz mellett.

Markó András

Vékon. 27 x 37.

E. M. A. XIII. XIV. 1920.

288. Táj a három kicsikével.

Markó Ferenc.

Vászon 38·5 × 37.

Jelzett balra: Markó 1864".

II.

289. Olasz tengerpartí táj.

Markó Ferenc.

Vászon. 38 x 55.

Jelzés lent jobbra: Markó F. 1865.

E. M. A. XIII. XIV. 1920.

1500/66 Olasz táj.

Marko Károly Követője.

Vászon. 42 x 55.

E. M. A. IV. V. 1918.

1148. Ideale Landschaft.

Karl Markó Junior.

Olajf. vászon. 42 x 64.

Jelvése jobbra alól: „C. Markó".

290. Park fürdő nőkkel.

Mucsó Ferenc ?

Várom. 74 x 99

E. M. A. – XIII. XIV. 1920

298. A napkeleti bölcsek.

Mesko Ferencz.

Gemusgapir. 28 x 27.

E. M. A. XII. 1920

297. Halárusok.

Markó Antás?

Vízfestmény. 14.5 x 9.

A kép alatt következ. felírás: „All' mio Amico-Keru" Pesth 1855. Markó."

E. M. A. XII. 1920.

299. Körelevő rivalar.

tif M. K.

Vászon. 40 x 54.

J. lent jobbra. „C. Marko 1870".

E. M. A. XII. 1920.

300. Olasz táj.

ifj. M. K.

V. 29x41

J. Laut Lehre: „C. Maskó junior 1852".

E. M. A. XII. 1920.

301. Ulasz taj.

Jij M. K.

r. 37 x 36.

E. M. A. XII. 1920.

302. Sziklai jáj

Ifj M. K. ?

Lemerpapír. 31 x 24.5.

Lent jobbra: „C. Markó"

C. M. A. XII. 1920.

310. Olasz táj.

M. A.

Vászon. 27 x 37.

E. M. A. XXXIX. 1928

511. Olasz táj.

M. A.

Vászon. 48x63.

Jelzése: „Markó András 1852".

E. M. A. XXXIX. 1928.

312. Sodoma pusztulása. (?)

M. F.

fa. 22 x 26.

Jelzése: F. Marko fec. 1857".

E. M. A. XXXIX. 1928

313. Magyar táj alakokkal.

M. F.

V. 34. 40.

Jelicse. Marko 1864."

E. M. H. XXXIX. 1928.

182. Népol mellett.

Itj. M. K.

Lemerpapír. 32 x 49.

J. lemu bahe: „C. Marko"

A m. n. Mell.-Tars ankéja

Bpest 1921.

175. Nápoly vidéke.

M. H.

Szénrajz. 76 x 110.

J. alul jobbra: „And. Markó 1879"

A m. u. r.-tars. ankciója.

Bpest 1921.

174. Okszt áj.

M. A.

Szénrajz. 76 x 110

J. dul balca: „Markó 1879"

A magyar nemzeti reneszánsz-társaság
akciója
Bpest 1921.

176. Halárusok

M. A

Aquarell 18×14.

Alul jelzés: „All' suo amico Kern Pesth 1855."

A m. nemz. ren. t. ankúója

Bpest 1921.

177. Barlangban verekő bárátok.

M. A.

Vászon. 58 x 72.

A m. n. kucz.-társ. alkiírjó

Bpest 1921.

178. Három Királyok.

M. F.

Vászon. 38 x 37.

A m. u. ren. társ. ankirja

Budapest 1921.

397. Olasz táj templommal.

ifj. M-K.

Vászon. 53 x 71.

Jelzése hátul balra: „C. Markó!"

E. M. A. XV. 1921.

398. Olasz táj hiddal.

ifj M-K.

Semerpapír. 18 x 22.

Jelics lent balra. „C. Markó 1861."

E. M. A. XV. 1921.

399. Táj gémeskúttal.

ifj. M. K.

V. 41 x 53.

Ilyen lent a körepen: „C. Marko p. Ap. 1853."

Z. M. H. XV. 1921.

400. Tengeri táj.

ifj. M. K.

V. 42 x 56.

J. l. j. „C. Merkó 1868"

E. M. A. XV. 1921.

169. Taglár készítő cigányok.

M. F.

V. 42·5 x 57.

J. C. j. „Markó F. 1857"

E. M. A. - X. 1920.

170. Árkádiában.

ifj M. K.

r. 47·5 x 63.

E. M. A. x. 1920.

171. Téj fürdő nőkkel.

Jfi. M. K. (?)

V. 23 × 34.

241. Cigányok.

(Valószínűleg M. F. műve)

Jelvése lent jobbra „Markó 1866".

E. M. A. XI. 1920.

242. Cigányház.

M. F.

V. 33 x 52.

J. l. j. „Markó F. 1859"

E. M. H. XI. 1920.

243. Tájkép.

ifj. M. K.

V. 28.5 x52

J. l. „Markó károly"

E. M. A. XI. 1920.

472. Vihartos tengeri táj szivárvánnyal.

M. H.

V. 106 × 157.

(Szabó Ismeretlen id. M. K. festménye után a Sz. M. Gen.)

E. M. A. XVI. 1921.

473. Szikeis táj

M. A (?)

V. 41 x 52.

E. M. A. XVI. 1921.

274. Tájkép.

M. F.

Lemezpapír, 28 x 36.

J. l. j. „Markó F. 1871."

E. M. A. XII. 1921.

392 Napoleonese.

M. A.

V. ~~61 x 49~~. 63 x 83.

E. M. A. XV. 1921.

393. Olasz táj parasszokkal.

M. F.

V. 66 x 91.

Jelvése lent jobbra „Markó F. 1859".

E. M. A. XV. 1921.

394. A libapásztor.

M. F.

Színes rajz. 14·5 × 23·5.

Jobbra lent jobbra: „F. Mokós F."

E. M. R. XV. 1921.

395. Olasz táj ommel.

Id. M. K.

Fa. 55 x 84.

Jelzése lent Gaha: „L. Mako 1812".

E. M. A. IV. 1921.

471. Nyári munkaség.

M. A.

V. ~~23×29~~ 21×29.

E. M. A. XVI. 1921.

304. Olasz táj.

Mesko modorában.

Vászon. 35 x 42.

E. M. A. XVIII. 1922.

321. Tájkép.

Jtj M. K.

V. 36·5 x 52.

Jel. lent a középen: „C. Markó 1887."

E. M. A. XXI. 1922.

322. Tájkép pihenő parasztnővel.

Stj M. K. ?

V. 21 x 37.

J. l. jobbra „M. K".

E. M. A. XXI. 1922.

322 a. - Tájkép.

Itj M. K.

V. 60 x 76.

J. l. b. „C. Marko 1868"

E. M. R. XXI. 1922.

298. Olea tej

M. A ?

V. 75·5 × 100

Σ. M. A. XVIII. 1922.

335. A Chiusii tó környékéről.

ifj M-K.

Vászon. 77×102.

E. M. A. XXXVII. 1927.

431. Perk tòvel

M. F.

V. 100 x 76.

Σ. M. A · XXV – XXVI. 1923.

432. Táj részlettel.

Jel M. K.

Gouache. 34 × 47,5.

É. M. A. XXV. – XXVI. 1923

433. Alpesi táj képolnával.

itj K. M. (?)

Vászon. 24 x 19.

Lent jobbra: C. Marko. Festetett állítólag 1854-ben.

E. M. A. XXV–XXVI. 1923.

318. Park furdó nőkkel.

M. F.

V. 74 x 99.

E. M. A. XXI. 1922.

316. Arabás

Ti M. K.

t. 29x43.

Jelvése: „Markó C."

E. M. A. XXXIX. 1928

317. Arabók

Itj M. K.

f. 20 x 26.

Jelzése. C. Merkő.

E. M. A. XXXIX. 1928.

318. Dombos úr.

ifj M. K.

V. 55 x 58.

Jelicse: „C. Marka A. 1846". (A. = Appeggi)

E. M. A. XXXIX. 1928

332. Pikeno i gányok.

M. F.

Tollrajz. 44x59.

Jelése lent: „Narkó Feri 1858."

E. M. A. XXXVII. 1927.

330. A forrásnál.

M. A.

Sienrajz. 97×62.

Jelvise lent balra: And. Markó 1877.

E. M. A. XXXVII. 1927.

604. Olasz táj.

Ifj. Markó Károly

Vászon. 82 x 68

Jelzése lent balra: „C. Markó 1889".

E. M. A. XXVII. 1924.

421.

Olasz táj.

Ifj. Markó károly. (?)

Vászon 100 x 130.

E. M. A. XXVIII. 1924.

601. Fürdő kör.

Markó Ferenc.

Vászon. 43×33.

Jelzése lent balra: „Markó F."

E. M. A. XXVII. 1924.

602. Erdei patak.

Marko Ferencz.

Vászon · 30 × 37.

Jelzése lent balra: „F. Marko. 1857."

Az ~~Eg~~ Egedi Lukács-féle gyűjteményből.

E. M. A. XXVII. 1924.

414.

Tájkép.

Marko Ferenc

Vízfestmény. 26 x 47·5.

Jelzése lent balra: „Marko Ferenc."

E. M. A. XXVIII. 1924.

415. Horafelé.

Markó Ferenc.

Vízfestmény. 19.5 × 28.

Jelzése lent jobbra: Markó F.

E. M. A. XXVIII. 1924.

416. Kerti nők

Marko Ferenc

Vízfestmény. 21×26.

Lent balra: 1858.

E.M.A. XXVIII. 1924.

413. Táj beszélgető parasztokkal.

Markó András.

Vászon: 31 x 38.5.

Jelzése lent jobbra: „Markó F. 1858"

E. M. A. XXVIII. 1924.

445. Gáanyka gűzsellyel.

Markó Ferencz.

Vászon. 73×62.

Jelzés lent jobbra: Markó.

Jean Baptiste Greuze után.

E. M. A. XXX. 1925.

267. Tivoli.

Markó András

Kőlarajz. 26 x 38.5.

E. M. A. XXXII. 1926.

266. Részlet a Villa Contiból.

Markó András

Krétarajz. 37·5 × 26.

Lent jobbra: Villa Conti.

E. M. A. XXXII. 1926.

294. Firenze látképe.

Id. Markó Károly.

Vászon. 37 x 57.

Jelzése lent jobbra: „C. Markó 1881."

E. M. A. XXXIV. 1927

Markó Katalin (1830 - 1866) I

„Születtett Kis-Mártonban 1830-ban. A táj-festészethez feltűnő hajlamát követve, atyja vezetése alatt képezte magát, később azonban ferjhez menvén, a családi foglalkozások távol tartak a művészettől, miért is kevés művet hagott maga után. Meghalt Florenczben 1866-ban".

Markó András sz. 1826-ban Bécsben. Átalában atyja tanítványának lehet őt mondani, habár annak styljétől később annyiban eltért, hogy tájképeiben rendesen állatcsoportozatokat szeret alkalmazni, sőt gyakran az sulyt fektet a festészet a nemére hogy őt nemileg állatfestésznek is lehet nevezni. 1851-ben Olaszhonból Bécsbe utazott, hol egy pár évet töltött, mely alkalommal Magyarországot is meglátogatta. Visszautazván Olaszországba megnősült és jelenleg Florenczben tartózkodik. Az utolsó években az Urbinoi és a milanói műakademiák tiszteletbeli tanárává nevezteteti ki. —

A Nemzeti Múzeum
Képcsarnokának ismertető lajstro-
ma a festések rövid életrajzá-
val. – Szerkeszté Ligeti Antal
a Nemzeti M. Képtárnok.

Buda
1870.

46. 47. e

Ifj. Markó Károly sz. Pesten 1822-ben. II.

Fiatalkora évei szüleinél, részint Kis-Mártonban, részint pedig Bécsben folté. Atyja vezetése alatt megkezdett tanulmányait a bécsi műakadémiában 2 évig folytatta, 1838-ban Olaszországba az akkoron San-giuliandi fürdőben tartózkodó atyjához mazott anyjával s testvereivel együtt, kikkel később Florenczbe, majd Appeggibe követett, atyja elhalván, Florenczbe költözött, hol jelenleg is lakik, és folyton szép eredménnyel működik; mit azon körülmény is bizonyít hogy nem régiben az urbinai is gemmai műakadémia tisztelettbeli tanárává nevezte ki.

Markó Ferencz sz. Kis-Mártonban, 1831-ben, mát germekkorában Olaszországban tartózkodó atyjához kerülvén, annak oldala mellett fejlesztő kitűnő tehetsigét; később azonban a florenczi műakadémiát látogatta két évig, hol legiukább a figuralis tárgyakra vonatkozó tanulmányokkal foglalkozott. 1853-ban hazájába, illetőleg Pestre tevé át lakását, és azóta folyton itt működik. —

258. Olasz táj.

Markó Károly iránya

~~Vászon 32 x 30~~.

Fa. 35 x 27.

E. M. A. XLIV. 1930.

347. Erdőben

Marko Ferencz.

Vászon. 30×37.

Jelzése: „F. Marko 1857."

E. M. A. XXXVII. 1928.

236. Este a tengerparton.

~~Ft~~ Ifj. Markó Károly.

Vászon. 32x54.

Jelzése: Markó Ju. 1858".

E. M. A. XLIV. 1930.

237. Naprzyjęta a tengerviel.

Itj. Markó Károly.

Vászon. 32 x 30.

Jelvése: C. Markó.

E. N. A. XLIV. 1930.

231. Ruth és Boaz.

Markó Károly.

Vászon · 76 × 101.

Jelzése: „Károly. Markó 1882".

E. M. A. XLIV. 1930.

232. A párbaj.

Markó Ferencz.

Vászon. 55 × 91.

Jelzése: „Markó F. 1862".

E. M. A. XLIV. 1930.

253. Tropikus táj.

Markó Ferencz.

Vászon. 45×36.

Jelzése: Markó F.

Az E. n. A. XLV. 1930.

254. A halászleány.

Markó Ferencz.

Váscon. 110 × 141

Jelzése: Markó F. Pesten, 1858.

Az E. M. A. XLV. 1930.

437. Spiklatanulmány.
ifj. Markó Károly
fászon 18x23 jeljes lent
zobbra: C. Markó
Ernst-Museum Aukciói.
XXIV. 1923

438. – Olaszországi táj.

ifj Markó Károly?

Kárpon 19 x 24·5.

Ernst-Múzeum Aukciói XXIII,
1923

298. Sziklás hegyvidék olaszországban

Markó András

Vászon 37 x 53

Jelezve: Markó, 1866.

Az Ernst-Museum Aukciói XLIII. 1929.

436. Tanya 2 drb.

ifj. Markó Károly

Vászon 34x49 ; 34x49.

Az egyik kép jelezve lent jobbra C. Markó jun. A festő ifjukori művei

Ernst-Museum Aukciói
XXIII. 1923

337. Olasztáj Nessus és Deganirával.

ifj. Markó Károly.

Vászon 27·5 X 34. Az Enyedi-Lukács-féle gyűjteményből. Vétetett a művésztől a szegedi Pótér-gyűjtemény részére.

Ernst-Museum Aukciói. XXII. 1923

338. Táj Hágár elűzetésével.

id. Markó Károly

Vászon 34 x 48·5

Ernst-Múzeum árverései XXII. 1923

433. Templomromok.

Markó Ferenc

Kiállítmény 30 x 21.5. jelzés
lent balra: F. Markó

Ernst-Museum Auktion XXIII.
1923

175. Barkfürdő nőkkel

Markó András

Vászon, 76 x 100.

XIX. Ernst-Múzeum árukiadó

1922.

332. Olasz táj liddal
Markó András.
Szénrajz 65x92. Jelezve: And.
Markó 1877.
XXII. Ernst-Muzeum Aukciói, 1923

333. Erdei patak.

Markó Ferenc.

Vászon 30x37 Jelezve lent balra: F. Markó 1857. Az Enyedi-Lukács-féle gyüjteményből. Vétetett a művésztől a szegedi Zsötér-gyüjtemény részére.

Ernst-Museum Aukció. XXII. 1923

303. Az Appenninekben

Markó András

fászon 29x40.

Ernst-Múzeum Aukcióc. XLVI. 1931

302. Olasz lány borjuval.

Markó András

75x71 Kászon. Jelezve: And. Markó

1878.

Ernst-Múzeum Aukciói.

XLVI. 1931.

III. terem

5. Erzmélyi tér.

Itj Markó Károly.

Vászon. 56·5 x 54·5.

Jelzése alól jobbra: „C. Markó jun. 1858".

A N. M. M. K. ~~bór~~ 103. – A Képcsarnokepler ajándéka 1858 október 19-én.

II. terem

A kecskepásztor: Markó András

Olaj. Vászon 75·5 × 62·5

Jelzése alul balra: „And. Markó 1894."

Vételi az 1899 február 20-i ki 13135. sz. leirat alapján.

II. terem

8. Tájkép.

Ifj. Markó Károly

Olajf. Vászon. 116 x 135.

Jelzése alól jobbra: „C. Markó, 1863."

A Nemz. Múzeumnáj szerzeményeiből 516. –

Ormos Zsigmond hagyománya 1899. –

II. terem

1. Erdei tájék

Ifj. Markó Károly

Olajt. Vászon 114 x 142.7.

Jelzése alól balra egy nagy kövön: „C. Markó, 1861."

A N. M. M. K-ból 138. — Adakozásokból vétetett 1861 deczember 5-én.

27. Eszményi táják.

Markó Katalin.

Olajt. Vászon 66 x 95.5

Jelzése alól balra: „Cat. Markó."

A N. M. M. K-ból 168. – A Képcsarnok egylet ajándéka 1867 március 18-án.

25. Eszenányi táják.

Markó Ferencz

Olajf. Karton. 50 x 63·3.

Jelzése alól jobbra: „Markó F. Pesten, 1855."

A N. M. M. K-ból 85. – A képcsarnokegylet ajánlóka 1856 márczius 19-én

24. Táják naplementével.

Ifj Markó Károly

Olajf. vaszon 62 x 86.5.

A N. M. M. K-ból 123. – A Képcsarnokegyet ajándéka 1861 junius 4-én.

Jelzése alól balra: „G. Markó, junior 1860/61."

21. Az appennini hegyek.

Itj. Markó Károly.

Olajf. Vászon 86 x 1255

Jelzése alól balra: „C. Markó junior 1858."

A N. M. M. K-ból 120. – A Képcsarnokegyler ajándéka 1861 január 19-én.

Olasz táj: Ifj. Markó Károly

Olajf. Vászon. 35.5 x 46

Jelzése jobb alsó sarokban: C. Markó.

Budapest Heinz Pál tulajdona.

299. Táj kamyol.

M. F.

V. 20·5 x 37.

L. j. „M. F."

E. M. A. XVIII. 1922.

300. A mapkeleti bölcsek.

M. F.

Semerpapír. 28 x 27.

E. M. A. XVIII. 1922.

Öt olajkép.

(Bécs

Tábori Kornél: Elkobzott és összeharácsolt magyar műkincsek Bécsben. A Pesti Hirlap 1928. évi nagy naptára, Bp. 1928, 88. l.

a bécsi „Gemälde Galerie"-ben

135. A szivárvány Fontos!!!

id Markó Károly után

Vászon 105x165. Zent balra

Lamis jelzés: G. Courbet.

Ernst-Museum Aukciói. XXIII.

1923.

Művészet, VI. évf. 6 szám. 419. old.

Marchó Károly és Barabás Miklós akadémiai pogsága.

Árverési katalógus (Rendkívüli szám.)

XIII. évfolyam - Budapest, 1932 október hó. 3. rendkívüli szám.

A m. kir. Postatakarékpénztár árverési csarnokának

1932 októberi

Aukciója

1932 okt. 9-12-ig

754. Marko Ferenc (1832-1874)

Csiplés lovakkal.

olajt. 65 x 92. Jelzés l. j.

Kikiáltási ár: 75

616. Tájkép.

Ifi. M. K.

O. V. 35×27.

J. l. j.

Á. K. X. 1929. sec. 5. rk. 52.

492. Tájkép

Htj. m. k.

O. V. 35+27.

1 c. j.

H. K. X. 1929. jun. 4 rk. 52.

491. Piroska es a farkas

M. A.

Ceruzarajz. 50x43.

J. l. j.

A. K. X. 1929. jun. 4 rk. 52.

271. A három kizárok ~~[illegible]~~ útja.

Markó Ferenc.

Vászon: 24 x 33.

E.M.A. XLI. 1929.

20. Idősb Markó Károly arczképe.

Másolat Schrotzberg után.

Vászonra. 17½" magas, 14" széles

Toldy Ferencz ajándoka.

A Nemzeti Muzeum Képcsarnokának

Ismertető

lajstroma

a festészek rövid éltrajzával

szerkeszté

Ligeti Antal. Budán 1870.

A modern képtár leíró lajstroma

D. P. J.

B pest. 1906.

Id. M. K. Sz. Löcsén 1791 szept. 25-én. + a Villa Appeggiben Antella mellett, 1860 nov. 19-én.

Ifj. M. K. Sz. Pesten 1822. jan. 22-én + Moszkvában 1891-ben.

M. Ferencz. Sz. Kis-Martonban 1832-ben. + Buda Pesten a Lipótmezőn, 1874 aug. 3-án.

~~391~~. 452. Tájkép pihenő vándorral.

Itj. M. K.

V. Olaj. 40x32

J. l. j.

Arverisi Kőrösy XI. évf. 1930. oktober

4 rk szám.

378. u. a.

XI. 1930. jún. 3 rk. szám.

591. Gázló.

M. F.

V. olajt. 60 x 48.

J. l. b.

Árverési Közlöny XI. 1930. ápr. 2. rk. szám.

511. Tájkép.

Itj M.K.

Olajf. v. 35×27.

f.l.j.

Ámrési közlöny tr. cf. 1930. febr. 1 rk. szám

510. Csiplás

M. F.

Olajt Vászon. 90 x 63

j. l. j.

Arvácsi Körlöny XI ét. 1930. febr, I 7 k. szám

402 Csáplás Lovakkal.

M. F.

Olaj. V. 64 x 92.

J. l. j.

Árverési közlöny, Bpest 1931. május. XII. évf.
2.52.

---

391. ungarer. Árv. közl. XI évf. 1930.
dec. 5 rk. szám.

~~378~~. 30. Szarvasvadászat.

M. F.

Olajt. v. 38 x 36.

J. C. Körépen.

Árv. Közl. X. 1929. okt. 5 sk. sz.

„Aus den Perlen der heiligen Vorzeit." 6

Id. Markó Károly.

Fa. Dlejt. 43·7 x 55.

Nemz. Muz. Pyrker-gyűjteményéből 180.–

Jobbról a kövön Pyrker érsek művének a vizme „Aus den Perlen der heiligen Vorzeit" olvasható s jelzése alól: „von C. Markó, glue. 1833."

(Forrás mint Visegrád)

7. Krisztus a keresztfán. Id. Markó Károly

Olaff. Vászon. 78·5·55·3.

Jelzése alól jobbra: „C. Markó, p. 1824/5."

A Nemz. Muz. Mag. Képtárából 156. – Dr ~~Fortmayer~~ Fortmayer József ajándéka 1863 december 20-án.

(Forrás mint v.)

8. Viharos tengeri táj szivárvánnyal. –

Id. Markó Károly.

Olaff. vászon. 106.5 × 170.

Jelzése alól balra, lefelé haladó irással:

„G. Markó, p. Flor 1845."

A Nemz. Muz. Mag. Képtárából 39. – Az 1848 junius 19-iki 1486. sz. vádori leirat szerint V. Ferdinánd Király ajándéka. –

9. Páris ítélete. Id. Markó Károly.

Olajt. vason. 43·5 × 58·8

Jelzése elöl középütt: „C. Markó, 1833."

A Nemz. mus. kép. képtárából 209. – Az 1871 febr. 24-én elhunyt Ernyi Mihály hagyatéka.

10. Krisztus megkereszteltetése.

Olajt. Fa 44 x 64.5.

Id. Narkó K

Jelzése alól balra: „C. Narkó, p. Pisis. 1840/1."

A N. M. N. K-ból 9. – Deáky Zsigmond cz. püspök ajándéka 1842 november 5-án.

II. Olasz táj Id. Markó K.

Olajf. Vászon. 66 x 93.3. „1848/55"

Jelzése balról: „C. Markó, S. p. Ap. 1848/55

A V. M. M. K-ból 624. Br. Wodianer Albert

hagyománya 1892 december 3-án.

12. Diana a vadászaton. Ix. Markó K.

olajt. Fa. 38·5 × 52·5

Jelzése balról felmagasságban: „C. Markó, 1833. Romae."

A N. M. M. K.-ból 142. – A képcsarnokegyler ajándéka 1862 augusztus 17-én.

13. Tóbiás az angyallal.

Olajt. Vászon. 29 x 40·5. Id. Markó K.

Jelzése alól balra: „C. Markó, p. Pisis. 1843"

A M. M. M. K-ból 260. – A Képcsarnoknak ajándéka 1871 junius 1-én.

14. Eurydike halála. Id. Markó R.

Olajf. Karton. 28.5 x 41

Jelzése alól balra: „C. Markó, p. Flor. 1847."

A. N. M. M. K. ~~a~~ ból 261. – A képcsarnok eglet ajánlóka 1871 junius 1. én.

15. Ábrahám megvendégeli a három angyalt.

Id. Markó Károly.

Olaff. Karton: 28·7 × 41·5

Jelzés alól balra: „C. Markó, p. App. 1849."

A M. M. M. K-ból 262. – A Képcsarnok egylet ajándéka 1871 junius 1-én.

16. Olaszországi tájék. Id. Markó Károly.

Olajf. Vászon. 107 x 169.8

Jelzés alól balra: „C. Markó, p. Flor. 1846/8.

A N. M. M. K-ból 40. – Az 1848 június 19-diki 1486. sz. Nádori leirat szerint V. Ferdinand Király ajándéka. –

17. Olaszországi erdős vidék.

Id. Markó Károly

Olajt. vászon. 54·8 x 73·5.

Jelzése alól balra, a közép tájon: „C. Markó S. p. Ap. 1855."

A V. M. M. K-ból 133. Adakozásokból vétetett 1861 december 5-én.

18. Diana és Edymon. Ja. Markó Károly.

Olajf. Méretei 72: 94·6

Jelzése alól balra: „C. Markó, S.p. Ap. 1853."

A N. M. M. K. ból 135. – Adakozásokból vétetett 1861 december 5-én.

19. Ariadne Naxos Sziget.

Id. Markó Károly.

Olaj. Vászon. 48 × 63·6.

Jelzése alól balra: „C. Markó, p. Ap. 1857."

A N. M. M. K-ból 161. – A Képcsarnokegylet ajándéka 1865 február 25-én.

20. Jézus megjelenik övéinek.

Id. Markó Károly

Olajf. Vászon. 52 x 76

Jelzése alól balra: „Fezi C. di Markó."

Vétetett az 1899 május 20-iki 13135. sz. lúzat alapján.

22. Árkádiában. Id. Markó Károly

Olajt. Vászon 59 x 80

A mű befejezetlen.

Vétetett az 1899 febr. 20-iki B135. sz. leirat alapján.

23. Éjjeli Rangulat

Id. Markó Károly

Olajf. Vászon. 38 x 51.

A Nemz. Mus. új szerzeményeiből 508. sz.

Vétetett az 1899 február 20-iki 13135 sz.

leirat alapján a Röck alap kamatai-

ból. —

26. Olasz tájék.

Id. Markó Károly

Olaj. Vászon. 17 × 28·3

Jelzése alul jobbra: „C. Markó, p. Appeggi 1850."

A N. M. M. K. 538. Vételár 1891 június 30-án.

28. Fürdő Nymphák.

Id. Markó Károly

Olajt. Vászon 25 x 22.5

Jelzése alól balra: „C. Markó S. p. Ap. ~~1859~~ 1858/9."

A N. M. M. K-ól 121. – A képcsarnok egylet ajándéka 1861 március 18-án.

II. terem.

3. Az „Aqua Nera"

Id. Markó Károly.

Olajt. vászon 113 × 141·5

Jelzése alól: „C. Markó S. p. Ap. 1858."

A N. M. N. K-ból 130. – Adakozásokból vételtek 1861 decemberben.

181. Tájkép.

D. m. K.

Fa 16 x 19.

(a mester ifj. műve)

A m. n. 1. t. ank.

Bpest 1521.

III. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

180. Tájkép

W. M. K.

Fa 15 × 18

(A mester ifjukori műve)

A m. n. z. t. ouk.

Bp. 1921.

179. ~~[illegible]~~ Tájkép

Id. M. K.

V. 30 × 42

A m. n. r. t. ouk.

Bp. 1921.

55. Mereček út.

Od M. K.

Olejf-pergamentre. 4·5 x 5·6 cm.

Magyar Studio

Első művészeti aukció, Bpest 1921.

[illegible]

[illegible] M. K.

[illegible] pergamentre. 45 × 5.6 cm.

Magyar Studio

[illegible] Budapest 1921.

54. Csobánc.

Id. M. K.

A kép feszítőkeretén a következő feljegyzések olvashatók: Haskó Károly műve 1823-ból – Tárkányinak, Toldy – Pest, dec. 15. 856. — Bartakovics Flóris ő ... nak Egyek jún. 3. 868. Tárkányi Béla.

Olajfestmény vászonra. Nagassága 37 x 31 cm.

L. XXVII. tábla, 44.52.

Az előtér baloldalán hatalmas fák, jobbra kilátás nyílik egy tavon keresztül a zomokra. A tó innenső partjon egy tár emyeleg. Szép.

Magyar Studió, Első művészeti cukció!

Bpest 1921.

Fr. Lorbeer.

Jul. M. K.

A kép fenntartása a következő feljegyzés alapján: Hanko Kálmán mint 1823 lit. – Törkényi Tolly – Pest, dec. 15. 836. – Bartakovics Flóris ... nek Egyek jun. 3. 868. Törkényi Béla.

Olajfestmény bizonyos. Magassága 37 x 31 cm.

L. XXVII. rádia, 94.52.

Az elsőt bolsevikban lelkesítő, jobbra hatású nyilik az tovon kerésztül a szerszám. A tó ismerős tartjan az pár nyelvet. Sep.

Magyar Studio, Első minvenetti aukció.

Budapest 1921.

25. Déltiroli tájkép.

Id. M. K (?)

Sef György-vich IV. művészeti aukciójának katalogusa

1910 nov.

26. Mitologiai táj kép

Markó K Id (?) után
másolat

Szent György-cék ingyenik müv. akciójának
katalogusa 1910 nov.

Fecsoport. 86.

Id. M. K.

Armarép. 1834.

A szent György-czék, magyar emlékek és gyűjtők egyesülete.

Hermedik mintérg-erőrécének katalógusa

1910. szept.

Fourport. 86.

Dr. M. K.

Cracovie. 1834.

A sam Zygmunt czeli, mogąc umieścić w Gazecie
Sprawiedl.

Zamiast [illegible] [illegible] [illegible]

1910. Sept.

433. Olasz táj.

Id. M. K.

Olajt. 28×19. J. C. j.

Ill. V. tábla.

Hrv. Kösl. VII. évf. Bpest. 1926. febr. 1 szám

Valaszinüleg az ingelmetes szamaritánus. Balra sikság, jobbra hid patak felett, megelle facsoport, hátrább hegyi város házai látszanak (Vezlete az E. K. M. tul. van)

433. Oberst Hj.

Dept. 28+19 J. (.)

Jn. M. K.

Hpt. Kral. Kk. Art. Dept. Bpert. 1915. Jahr. Essen

Vollzähligkeit der eingelaufenen Sendungen. Bahn Station,
Datum der letzten Post, wegen Transport, Freiheit Hpt.;
wenn keine Sendungen (Meldung an K.K.M. Kra. Ung.)

157. Facsoport. tanulmány -

Id. M. K.

C. rajz. 19×14. Igenszép.

E. K. M. tulajd.

Kopenhága, Thorwaldsen - muzeum

Marko Károly

Csányi Károly: Magyar mükincsek Külföldön. Előadta a Régészeti Társulatban 1931 május 23.

A Thorwaldsen. Múzeumban 4 Marko-kép, Thorwaldsené volt. —

Tájkép az Egyptomba menekülő szt Családdal.

Id. Marko Károly.

München, Neue Pinakothek)

615. Landschaft mit der Flucht nach Ägypten. H. 1·05 m. Br. 1·51. Bez. unten in der Mitte: C. Marko Pisis 1842. x Lith. u. Phot. Piloty u. Locke.

Katalog der Kgl. Neuen Pinakothek. 15. Kiad. München 1914, 100–101 l.

Tájkép.

Marko Károly d.

Karlsruhe, Gemälde-Galerie.

Grossherzogl. Kunsthalle zu Karlsruhe. Katalog der Gemälde-Galerie v. Karl Rollitz. Karlsruhe 1881, 136 l.

Karl Marko: 591. Italienische (ideale) Landschaft mit der Staffage von Christus und seinen Jüngern. Leinwand 21/33.

Staatliche Kunsthalle zu Karlsruhe, Katalog der Gemälde-Galerie. Prof. Dr. K. Rollitz. Karlsruhe 1920, 102 l.

591. Karl Marko: Ideallandschaft mit Christus u. den Jüngern 21/33.

Tájkép.

id Markó károly.

Öl auf Leinwand, zirka 40 x 103 cm.
Landschaft mit der Geschichte der Ruth
als Staffage.

Bezeichnet: „C. Marco p. Hpp-ggi 1848."

Österr. Kunsttop. XIII. K. Bées, 1914, 53 l.

Tizenkét tájkép.

Marko Károly.

(Hollenburgi Kartéj, ~~Kr~~ Krems-kerület, Alsó-Ausztria, Seymüller Jakab br. gyüjt.)

21. Zwölf idyllische Landschaften mit mithologischer Staffage; grösstenteils bezeichnet Karl Marko 1830 und 1831. –

Österreich. Kunsttop. I. Kötet, Bécs 1907. 176.l.

Geymüller Jakab báró arcképe.

ü m. k.

(Hollenburgi Kastély, Krems-Kerüllet, Alsó-Ausztria, Geymüller Jakab br. birt.)

21. ... Öl auf Holz. Porträt des Barons Jacob Geymüller. –

Österr. Kunsttop. I Kötet, Wien 1907. 176. l.

Geymüller Klára bárónő arcképe.

id. M. K.

(Hollenburgi kastély, Krems-Kérület, Alsó-Ausztria
Geymüller család birtoka.)

21. Porträt der Baronin Klara Geymüller
Öl auf Holz.

Österreichisches Kunsttopographie I. Kötet, Bécs
1907, 176. l.

két tájkép.

Marko Károly.

(Grafeneggi Kastély, Kreuss-Kerület, Alsó-Ausztria.)

138. Öl auf Leinwand; 41 × 30½; mythologische Szene; Latona mit den beiden Kindern an dem Ufer eines Weihers in Baumlandschaft; im Wasser Schnitter.

Bezeichnet: C. Marko 1842 (Repr. 69. l.)

139. Pendant dazu; waldige Landschaft mit fließendem Gewässer. Rechts vorn umarmt Jupiter in Gestalt der Diana die Antiope. Im Hintergrunde der Zug der Diana.

Österreichisches Kunsttopographie I. Beiheft Kóter, Bécs 1908, 24és 67 l.

Olasz táj Szamárhajcsárokkal.

Id Marko Károly.

Bécs, Lichtensteingalerie.

Foto Wolfrum: 5234

Sziklás rész földközitengerrel.

Id. Markó károly.

Bécs, Lichtensteingalerie.

Foto Wolfrum 5233.

Olasz táj romnal.

id. Markó Károly.

Bécs, Liechtensteingalerie.

Foto Wolfrum 5232

Római táj kiddal. (1837)

Marko Károly id.

Bécs, Lichtensteingalerie.

Foto: Wolfrum. 5231.

Római táj.

Jul. Marko Karol.

Pécs, Lichtensteingalerie.

Römische Landschaft mit Laubbäumen.

1157.

Foto: Wolfrum 5230.

Tájkép.

id. Markó Károly

(Baden, Oskar Lasser - Zollheim gyűjt.)

4. Landschaft mit badenden Frauen,

sign.: „C. Markó" Lw. Br. 54 x 70.

Österreichisches Kunsttopographie XVIII.

Köket, Bécs 1924, 52. l.

Hérom tájkép Id. M. K.

(Baden, Mühlgasse 30, ismeretlen megangyüjtemény)

7. Ruine an einem See, Frauen, die an einem Brunnen Wasser holen, als Staffage;

Sign.: C. Markó 1832. Lw. Br. 63 x 46·5 cm.

---

9. Italienische Ideallandschaft mit Bacchus und Ariadne, Sign.

C. Markó pinx. 1828., auf Holz.

Br. 40, H. 28 cm.

---

10. Ideale Flusslandschaft mit einer schlafenden Nymphe, die von einem Faun überrascht wird; im Gebüsch Amor auf der Lauer; Sign.:

C. Markó pinx. 1828. Gegenstück zu 9.

Österreichische Kunsttopographie, XVIII. Kötet, Bécs 1924. 164. l.

Katalog der königlichen neuen Pinakothek zu München. - Amtliche Ausgabe. 15. Auflage

615. Landschaft mit der Flucht nach Ägypten.

H. 1·05 m. Br. 1·51 m. Bez. unten in der Mitte: C. Markó Pisis 1842. - Lith. u. Prot. Picoty et Laehle.

33. Eszmányi táj.

Sa. M. K.

O. 75 x 55.

J. l. a Középen.

Kiáll. az Orsz. M. Képz. Tarsulat 1926/27 évi téli tárlatán.

Á. K. X. 1929. 5. 2k. sz.

32. Fürdőző minyák.

Jd. M. K.

O. 25 x 22.

Á. K. X. 1929. 5. rk. sz.

31. Pihenő

Id. M. K.

6. V. 30 x 23.

Arv. Köl. X. 1929. 5. 2k. 52.

403. Mitologiai jelenet.

Id. M. K.

Vief. 48 x 80.

Hrvatski Kozloviy 1931 majus 2. reuk. sz.

XII. éf.

II teren.

5. Jákob találkozása Ézsauval.

Id. Markó Károly

Olajf. Vászon. 108 x 156.

A K. M. M. K-ból 137. Adakozásból vétetett 1861 december 5-én.

II. terem

12. Dryope és Apolló

Szilassy Géza

Olajf. Vászon 28.5 × 36.5

Jelzése alól balra: „Sz. d'après C. Markó à apr. 1857. 26."

A N. M. M. K. -ból 114. – Id. Markó Károly ejánvéka 1860 junius 8-án.

II. terem

20. Olaszországi táj aratókkal.

Id. Markó Károly

Olajf. Vászon 31.5 x 41.3.

Jelzése alól balra: „C. Markó, S. p. Ap. 1859."

A N.M.M.K-ból 119. A képcsarnokegylet ajándéka 1860 december 18-án.

II. terem.

21. Krisztus menetele Emmausba.

Id. Markó Károly

Olajf. Vászon 24.5 x 32.3

A N. M. M. K-ból 134. – Adakozásból vétetett 1861 december 5 én.

II. terem

22. Részlet a római Campagnából.

Dol. Markó Károly

Vászon. 76 x 100·5.

Jelzése alól balra: „C. Markó, p. Pisis. 1843."

A K. M. M. K-ból 8. A pesti műegylet ajándéka 1844 október 12-én.

III. terem

4. A polcok.

Dr. Marki Károly.

Papiros. 24·8 × 51·2

Vétetett az 1899 február 20-iki 13135. sz. leirat alapján.

III. terem.

7. Boóz és Rút találkozása.

Id. Markó Károly

Vászon 108.7 x 156.5

A N. M. M. K-ból 136. – Adakozásokból vétetett 1861 decemberben.

304. Rutt története.

id. Markó Károly

Vászon 65x97. Jelezve: C. Markó

p. Ap. 1850-51

XLVI. Ernst-Múzeum Aukciói 1931.

305. Heroikus táj.

id. Markó Károly.

Aquarell 11×19

XLVII. Ernst-Múzeum Aukció 1931.

306. Fürdő fiuk

id. Markó Károly

Aquarell. 23×30. Jelzve: C. Markó

S. p. Appx. 1860

XLVII. Ernst-Museum Aukciói 1931.

307. Campagnai táj aratókkal.
Kárpon. 105x170 id. Markó Károly.
Jelezve: C. Markó pinxit Pisae 1831.
XLVI. Ernst-Múzeum Aukciói. 1931

334. Táj vízeséssel

id. Markó Károly.

Gouache 44157. Jelzés lent balra: Carl Markó.

Ernst-Múzeum árkiói XXII. 1923.

335. Táj patakkal

id. Markó Károly

Gouache 44x57

Ernst-Museum Aukciói. XXII. 1923

335a. Táj folyóval

id. Markó Károly.

Vászon 37·5×56 Jelzés lent bal-
ra: C. Markó

Ernst-Múzeum Árlaciói XXIV. 1923

336. Olasz táj

id. Markó Károly

Vászon 75 x 100 S. Az Empedi-Lukács-féle gyűjtemény ből. Vétetett a művésztől a 1850-es években a szegedi pótér ~~fel~~ gyűjtemény részére

Ernst-Museum Aukciói. XXII. 1923

434. Nyugvó nymfa

id. Markó Károly

Fa. 8.5 x 7

Ernst-Múzeum Árkádia

XXIII. 1923

299. A halász.

Id. Marko Károly

Vászon 46×59.

Jelzése: „C. Marko pinxit, 1841."

Ernst M. A. XLIII. 1929.

300. Diana és Aktaeon.

Id. Marko Károly

Karton · 42×53

Jelzése: „C. Marko p., 1857.

Ernst M. A. XLIII. 1929.

257 a. Borlang előtt.

Id. Marko Károly

Vászon · 37 × 53

Jelzése: „C. Marko pinxit 1831."

Ernst M. A. XLV (Pótfüzet) 1930.

257 b. Tengerparti Sziklák mitológiai jelenettel.

Id. Markó Károly

Vászon. 30×45

Jelzése: „C. Markó-1830."

Ernst ✠ M.A. XLV. (Pótcérok) 1930.

257c. Ideális táj a nyugzavart Relávszal.

Id. Markó Károly

Vászon. 34×45.

Jelzése: „C. Markó, 1833."

Sz. M. A. XLV. (Pótlások) 1930.

257 d. Olasztáj a kolduló szerzetessel.

Id. Marko Károly.

Vászon. 33x45.

Jelzése: C. Marko 1834 Roma.

É. M. A. XLV. 1930. (Pótkésők)

257 e. Idéalis táj fürdő vökkel.

Id. Markó Károly

Vászon. 43 x 58

Jelzése: „C. Markó 1833."

E. M. A. XLV. 1930. (Pótlások)

255. Tájkép Heraklesszel és Vénusszal.

Id. Markó Károly

Vászon. 36 x 48

Jelzése: „C. Markó."

E. M. A. XLV. 1930.

255a. Idealis táj.

Id. Marko Károly.

Vászon. 27x36.

Jelzése: C. Marko. p. Pisi 1842".

E.M.A. XLV. 1930.

256. A szent család pihenője.

Id. Marko Károly

Vászon. 50 × 81.

Befejezetlen kép.

É. M. A. XLV. 1930.

256 a. Idealis táj.

Id. Marko Károly.

Vászon. 32 x 39.

Jelzése: „C. Marko 1820".

E. M. A. XLV. 1930.

257. Diana és kallisto

Id. Marko Károly.

~~Kép~~. Fa. 19×15.

Jelzése: „C. Marko, 1841."

Ir. É. M. H. XLV. 1930.

258. Askonyasi táj.

Id. Matkó Károly.

Rézlemez. 9×9.

Jelzése: C. M.

E. M. A. XLV. 1930.

258 a. Női képmás.

Id. Marko Károly.

Miniatür. 13 × 11.

Kiállítva a miniatür kiállításon az Albertinában, ábrázolója a művész feleségét.

Jelzése: „C. Marko pinx. 1829."

E. M. A. XLV. 1930.

259. Nimfák az erdőben.

Jol. Marko Károly után másolat.

Vászon. 29 × 24.

E. M. A. XLV. 1930.

233. Zeus neveltetése.

Id. Markó Károly.

Fa. 57 × 46.

Jelzése: C. Marco.

E. M. A. XLIV. 1930.

234. Krisztus keresztelése.

Id. Markó Károly.

Vászon. 46 x 63.

Felvinczi Takács Zoltán birtokában.

Sz. M. A. XLIV. 1930.

235. Öltözködő Vénusz.

Id. Markó Károly.

Karton. 20 x 28.

E. M. A. XLIV. 1930.

348. Erdei tájkép.

Id. Markó Károly.

Lavirozott tollrajz. 20 x 26·5.

Jelzése: „Carlo Marko padre Appegi 1854."
A hátoldalon sajátkezű ajánlás Pietro Cerunak.

E. M. A. XXXVII. 1928.

349. Bibliai táj.

col. Markó Károly.

Miniatür 8 x 9.

Jelzése: „C. M."

E. M. A. XXXVIII. 1928.

350. Olasz táj.

Id. Markó Károly.

Lemezpapír. 12x9.

Jelzése: „C. Markó 840".

E. M. A. XXXVIII. 1928.

351. Aratás.

Ifj. Markó Károly.

Vászon. 29 x 43.

Jelzése: „Markó C."

E. M. A. XXXVIII. 1928.

40. Szikrás olaj táj.

Markó Ferenc.

Vászon - 70 x 90.

Jelzés lent: Markó 1866.

E. M. A. XXXV. 1927.

41. A tükörkép.

Id. Markó Károly.

Vászon · 31·5 × 42.

Jelzése lent jobbra: C. Markó 1837.

E. M. 1. XXXV. 1927.

20,2. Maria Lobogatása Erzsébetnél

Id. Markó Károly

Vászon. 47·5 x 78.

Bepejezetlen.

E. M. A. XXXIV. 1927.

293. Tájkép Bacchus nevelkedésével.

Id. Marko Károly.

Vászon. 29 x 41.

Jelzése hátul: „C. Marko 1828"

E. M. A. XXXIV. 1927.

268. Falemlemény.

Ja. Marké Károly.

Tolbrajz. 19.5 x 17.

E. M. A. XXXII. 1926.

269. Facsoport

Id. Marko Károly.

Sépiarajz. 19.5 x 21.5.

E.M.A. XXXII. 1926.

270. Olasz táj.

Id. Markó Károly.

Fa. 27 x 39.

Jelzése Cent Balra: „C. Markó pinx 1828."

E. M. A. XXXII. 1926.

971. Olasz táj Velencével és Amorettekkel.

Id. Marko Károly (?)

Fa. 24×30·5.

E. M. A. XXXII. 1926.

429.
Téj Vénusszal, Ámorral és Amorettekkel.

Id. Marko Károly

Fa: 24 × 30·5.
(Más egyéni szereplés XXXII. 1926)
E. M. A. XXIX. 1925.

417. Olasz táj.

Id. Markó Károly.

Vászon. 20×28.

Z.M.A. XXVIII. 1924.

418. Fürdő szó.

Id. Markó Károly.

Fa. 8·5 × 6·5.

É. M. A. XXVIII. 1924.

419. Tájkép.

Id. Markó károly.

E Gouache. 34x48.

Jelzése lent j obbra: „Carl Marko pinx."

E.M.A. XXVIII. 1924.

420. Olasz táj.

Id. Markó Károly.

Vászon. 40 × 37.

Jelzése lent balra: C. Markó 1836 Rómá"

E. M. A. XXVIII. 1924.

603. Olasz táj.

Id. Markó Károly.

Fa. 19·5 × 28.

Jelzése lent a közepen: C. Markó. Ap. 1851".

E. M. A. XXVII. 1924.

314. Olasz táj.

Id. M. K.

f. 13 x 16.

E. M. A. XXXIX. 1928.

315. Olasz táj

Jd. M. K.

V. 76 x 99.

Jelzése: „C. Marká Romae 1838"

E. M. H. XXXIX. 1928.

333. ~~Ra~~ Rúth története.

Lemezpapír. 34×49. Id. M.K.

Lent balra megrongálódott jelzés és az 1856-ban dátum. Hasonló kép a Szepm. M. ban.

E. M. A. XXXVII. 1927.

Aktaeon

334. Diana és Aktaeon.

Id. M. K.

V. 33x42.

Jelzése lente középen: „C. Markó pinx. Pisis 1843. – Különösen gondos kivitelű, érett műve.

E. M. A. XXXVII. 1927.

319. Olasz táj vízcsésel.

Id. M. K.

Fa. 32 x 40.

Jelenve lent a középen „C. M."

E. M. A. XXI. 1922.

320. Nyugoo nymfa.

Jac. M. K.

Fa 8.5 x 7.

E. M. A. XXI. 1922.

301. Téj Hágár elűzetésével.

Ja M. K.

V. 34+47.5.

J. l. j. „C. Marko 846"

E. M. A. XVII. 1922.

302. Táj fürdő nővel.

sz. M. K.

Fa 20:5 × 17.

J. l. j. „C Markó".

E. M. A XVIII. 1922.

303. Kastély kerttel.

Id. M. K ?

Vaicon: 42 x 46.

E. M. A. XVIII. 1922.

305. Táj tóval.

M. K. állitólag.

V. 28 x 53·5.

Lent az hamics M. K. féle jelzés.

E. M. A. XVIII. 1922.

341. Taj parastnóvel.

M. F.

V. 20.5 x 37.5.

L. j. „M. F."

E. M. A. XVII. 1921.

342. Olasz táj

Jd. M. K.

54 x 83.
Fa: ~~45 x 36~~.

E. M. A. XVII. 1921.

396. Olasz táj fotóval.

Id. M. K.

Fa 55 x 84.

(A kép ugyanabból az időből származik, mint a 395. sz. kép.)

E. M. H. XV. 1921.

Képes tárgymutató az O. M. Képzőművészeti Társulat 1881. évi őszi kiállítására.

Horváth Károly.

Bpest MDCCCLXXXI.

XV. oldal.

Markó Károly, Via Orivolo 15.

120. Ailoi erdőrészlet Corsikában. Olajf. (350 frt.)

121. Téli tájkép. Olajf. (250 frt.)

122. Valdonicelloi erdőrész Corsikában. Olajfestm. (270 frt).

Pótlék. —

O. M. K. T. Műcsarnok 1877. nov. ho 8-án.

Bpest.

6. Marko Károly. Florencz. Erdőrészlet Valdonicsoból, Corsikában. 450 frt.

29. Marki András Florencz. Nápoli pásztorleány. 300. frt.

63. M. A. Florencz. ~~Stazzema~~ Stazzema rétja Carrara mellett. 700 frt.

212. Marko Károly, Florencz Tájkép 50 frt.

---

14. M. A. Florencz. Pásztorköltözés Garfagniciben. Olajf. 435 frt.

16. M. K. Valdonicsoi erdőrészlet. Corsica. Olajf. 300. frt.

19. M. K. Kilátás a Carrarai m-hegyekre. O. 320 frt.

21. M. K. Szt. Rokus Carrara közelében. Olajf. 900 frt.

24. M. K. Tájrészlet Pelagonál. Olajf. 200 frt.

25. Id. M. K. + Eszm. táj ny-kal. Olajf 400 frt.

38. M. K. Mercenci részlet. O. 180 frt.

42. M. K. Templomépítés Carrara közelében. Olaj. 900. frt.

Tergmutató 1894. marc. h 16-án meg.
jitoť Kiallitashoz. O. M. K T. Műtár-
nok. Budapest. –

91. Marko K. id. Tájkép. Vizfestm. 130 frt.

Az Orsz. m. Képzm. Társ. Műtarnokában

1882. évben rendezett

Őszi kiállítás második

Sorozatának tárgymutatója.

Bpest 1882.

42. Markó András. Erdőrészlet Pisa mellett. Olajfestm. 400 frt.

35. Markó Károly. Aratás Marinóban a Romagnában. Olajfestm. Eladó.

238. Markó András. Carrarai márvány hegyek. Olajfestm. 5000 frt.

Marko András. Florencz, Via Sto Spirito 32.

Marko Károly. Florencz, Via Orinolo 15.

179. Tájkép.

Id. M. K.

Vászon. 30×42.

Am. neur. ren. tars. ankiója
Bpest 1921.

180. Ábrázolás.

Id. M. K.

Fa 15 x 18.

(A mester ifjúkori műve.)

A m. kiadó. 1. kiadás.

Budapest 1921.

181. Tájkép

Id. Markó Károly

Ca. 16 × 19

(A mester ifjúkori műve)

A m. nemz. szépműv. múzeum tulajdona

Budapest 1921.

66. Tilo, könyökelő leány. (Tan.)

Id. M. K.

C. 12½ x 16.

E. K. M. tulajd.

69. Drap. tan.

Id M. K.

C. B+26

2. K. M. tulajd.

68. Mônő, álló, korsót vivő kisleány. Ten.

19 M. K.

C. 22½ x 23½

57. Álló, kerét fördelő nőalak.

Id M. K.

C. 19 + 26½.

(felül kiadási feljegyzve.)

E. K. M. tulajd.

65. Alvó putto.

ad M.K.

C. 20½ x 16.

E. K M. tulejo.

64. Kerét kitáró kis gyermek. Alol kis
ülő puttó.

Id. M. K.

C. 16 x 20 1/2.
E. K. M. tulajd.

137. Drap. is modular tan-ok. (Nök)

Id. M. K.

C. 22 + 29½.

E. K. M. tulajd.

133. Egy álló két térdelő nő (Aktok)

Finom. —

Id. M. K.

C. 19½ x 21½.

E. K. M. tulajd.

104 Drap. tanulmány.

Id. Maskák.

C. 7+9.

E. K. M. tulajd.

103. Ülő, leány fiúkkal. (Tan.)

D. M. K.

C. 13½ × 13½.

Σ. K. M. tulaj.

106. Terdeplő siep fiatal nő (felfelé néze, kezét kitárja)

Id. Markó K.

C. 7½ x 9½.

E. K. M. tulajd.

76. Ülő nő, egyik kezét csípőjén tartja a, a másikat fejéhez emeli.

19 M. K.

C. 11½ × 20.

E. K M. tulaj. (Igen finom)

109. Drap. fan.

. id. m. k.

C. 9 x 16 1/2.

E. k. n. tuoja.

141. Drap. tan. (Szakállas férfi, részben szimaszett.)

W. M. K.

C. fehérrel az árnyékok kiemelve. –

20½ x 40. (Barna alap)

E. K. M. Tulipán.

61. Térmesteben ülő nő, kezében kígyót vagy valami ilyesmit tart.) Tan.

W. M. K.

C. 19x20.

E. K. M. tulajd.

51. Terdeplö Krisztus. Tanulmány.

Id. M. K.

C. 30+42.

E. K. M. tulajd.

50. Térdeplő Krisztus. Tanulmány.

Id. M. K.

C. 29×42.

E. K. M. tulajd. (Az 50 × 51 cs azonosak, szinte mintha kopirozva lenne.)

(Hátlapján egy leány tanulm.)

59. Ülő fiatal leány. Tam.

Id. M. K.

C. 19½ x 21½.

Igen szép

E. K. M. tulajd.

E kép hátlapjan fákról keszult vajz egy részi látható.

52. Vízben álló fiatal nő, kezében csecsemő.
Tan.

Id. M. K.

C. 15 x 19½.

E. K. M. tulajd.

63. Drap. fanulum.

W. M. K.

C. 19 x 20 1/2.

C. K. M. f.

176. Csószkunyhó.

Id M. K.

Tussrajz. Chierosz. Sciuerve.

14½ x 10½.

E. K M. pul.

169. Erdőrészlet.

33 M. K.

Rajz. ceruza. 26 x 18½

Egész korai kép.

Ε. k. M. tul.

126. Akt tanulmány 3 alakkal. (NőK.)

Jól M. K.

C. rajz. 15½ × 21½.

E. K. M. tul.

(Fenn 103 szám.)

128. Egy ülő és egy álló vőalak. Tan

Id. M. K.

Cer. 9½ x 10.

Tökéletes részletességgel kidolgozott virtuoz rajz. Fénykorából.

E. K. M. fel.

132. Csukljás üvalak gyermeket vezetve.
Tanulmány.

3d M-K.

C. 16½ x 20.

E. K. M. tulajd.

102. Háttal álló nőalak. Tan.

Id M. K.

C. 9½ x 16. Igen finom kidolgozás.

E. K. M. f.

244. Tanulmanyok mithologiai jelenetekhez.
Ülö felakt, horzábujó gyermekét küldö mordulatal
elzevarö fiatal nö; ijjat tartó fiatal nö, faágba
kapaszkodó fiatal nö (fenn kis ülö ferti.)

Id. M. K.

Ceruza rajz. 35×31.

E. K. M. tul. Iglu szép rajzok.

146. Fiatal lány ékszerdoboz előtt térdelve

W. M. K.

Szinezett rajz. 16½x16.

E. K. M. fel.

28. Drap-tanulm. (Álló férfi.)

Id. M. K.

C. 13 x 18½.

E. K. M. tulajd.

27. Angpal tanulmány.

Id M. K.

C. 10½ + 21.

E. k M. +.

26. Drap. és mozdulat tanulmányok.

Jol M. K.

C. 13½ x 18½.

E. K. M. t.

25. Tanulmány. (Nő alóre hajolva).

Id M. K.

C. r. 15½ + 19½

E. K. M. tul.

24. Kéj mordulat tan.

Id M. K.

C. 8½×10½, 8×10½.

119. Ölelkező nők (Akt tan.)

Id M. K.

C. 21 × 25½. Igen finom.

E. K. M. t.

218. A forrás.

Id M. K.

Tusrajc. barnán sinerve. 31 x 24.

E. K. M. t.

41. Tenuelm.-fej.

Jd. M. K.

L. r. 18 + 12½. Finom.

E. K. M. tul.

115. „zu Anchries" Tanulm.

Jd M.K.

c. 14+23. Fénykor

E.K.M. tul.

22. Drop. ton.

Id M K.

C. 12 x 17½

E. K-M. tue.

108. Fiatal asszony ölében gyermekkel.

Id. M. K.

Rajz. Tou. 5½ x 10½. Igen finom.

E. K. M. tul.

37. Tow.-tej (Leśny)

Id. M. K.

C. rajz. 16½ x 20½.

E. K. M. tul.

53. Mouvelat és Drapéria tau.

Id. M. K.

C. rajz. 9½ x 24½

E. K. M. tul.

49. Fiatal asszony ölében csecsemővel.

Id. M. K.

Rajz. C. 25×31.

E. K. M. tul.

206. Erdei fisztás.

Jul. M. K.

Tusszajz. Bernáu Szinczve. 17×12.

E. k M. Fulajdona.

199. Forrás a fák alatt.

Id. M. K.

Tusrajz. Barnán Szinezve. 20 x 20 1/2.

E. K. M. tul.

192. Erdei táj.

Id. Markó K.

Tusrajz, barnás színezés. 21½ × 15.

E. k. M. tul.

20. Kértanulmány.

20 M. K.

c rajz. 16×19.

E. K. M. tul.

21. Tanulm. (Fiatal leány)

Jd M. K.

C. rejz. 6½ x 10½.

E. K. M. tul.

34- Krisztus Keresztelése. Tanulmány.
ulô hölg tanulmány.

Sa M. K.

C. rajz. 20½x13½.

E.K.M. tul.

31. ülő férfi (Akt tanulmány)

Id. M. K.

Rajz. 18½ x 21½.

E. K. M. tulajd.

Fenn a köv. felirás: Cesare in Via Nazionale dal Senatori Pazzi "Nro 37 da S. Barbaba".

23. Két tanulm.

Egy fiatal nő (kockás bevonás) és egy gyerekfej.

Rajz. 6½ x 8

Id M. K.

5 x 8

E. K. M. fuc.

101. Temmeryány. Fin bottal.

Jd. M. K.

Rajz. 10½ x 15½.

E. K. M. tal.

99. Térdeplő nő. Tau.

Id. Maskó K.

Rajz. 11½ x 13½.

E. K. M. tul.

Alul a kör szöveg: „Kopftuch Gelb, Unterkleid Kaltgrün, Oberkleid Violet und Gelbbraune (Kind) Mantel blau."

98. Pikenő dudás.

Jol M K.

Rajz. 14 x 12½.

Szinezés nyomai itt ott.

E. K. M. tul.

55. Ülő nőalak. Tanulm.

Id. M. K.

Rajz. 19 x 25. Felül ovalis. Gyönyörű.

E. K. M. tul.

Mc

307. Olasz tájkép. – Markó Károly

után.

Katalog a bihorvármegyei és nagyváradi régészeti és történelmi egylet

Muzeumához

I. rész. Az egylet saját gyűjteménye.

II. rész Az ypolyi gyűjtemény.

Nagyvárad.

1896.

Dr Körösy László.

Esztergom

1887.

238–239. l. Nagemelyi Markó képeit.

Szmotlik Anhal, Esztergom

Uri u. 1

365. M. Kidosbb.

A sicut család futása Egyptomba. Eszményi tájkép, hattérben 29x42

174. Eszményi tájkép, szivároanynyel. V. 21x29.

175. Markó Ferencz 31x38.

176. Markó Ferencz 35x43.

16. Drap. ton. (2)

)J. M. K.

C. 7. 23 x 14

E. K. M. tue.

164. Tájkép.

Id. M. K.

Ceruzarajz. 31½ x 23.

2. K. M. tul.

235. Szinas fa tanulmány.

Id. M. K.

tusszajz, szinezve. 10½ x 9½.

E. k. M. tul.

204. Olasz táj

Id. M. K.

Szinezett fusszájz. B x 12½.

E. K. M. tul.

178. Ex dei tisicas.

D. M. K.

Tusrajz. Darcian sinerve. 21 x 13.

E. K. M. tul.

Jobbra alul sign. „C. M"

163. Tejkép. (Jobbra egy kis hegyi város)

JJ. M. K.

Ceruzarajz. 31 x 23½.

E. K. M. tul.

165. Holdas táj. (folómeder)

JJ. M. K.

C.-rajz. 28½ x 20.

E. K. M. tul.

153. Olasz táj.

Id. M. K.

Tusrajz. 9x7.

E. K. M. tul.

152. Tonulinay. (Drop.)

19. M. K.

C. P. 10½ × 5½.

& K. M. tul.

167. Facsoport fon.

Id. M. K.

Cenzurarajz. 23 x 27.

E. K. M. tul.

(Felül írás (olvashatatlan)

168. Olasz táj.

19. M.K.

Ceruzarajz. 28 x 19.

E. K. M. tul.

238. Erdei táj.

W. M. K.

Aquarel. 10½ x 12½. Sieg.

E. K. M. tul.

239. Vízcséses szikles patak mudó, nagy sík alatt.

J. M. K.

Aquarell - 12 x 14½. Gyöngyösi

184 Erdei táj.

W. M. K.

Rovnáu szin. tusrajz. 21x15.

E. K. M. tul.

227. Erdei patak medre.

Id. M. K.

Aquarell. 21 x 15½.

E. K. M. f.

222. Olasztáj tan.

Id. N. K.

31 x 23½. Tussrajz barnán szín.

E. K. M. tul.

229. Szkielet anulowany.

W. M. K.

Aquarel. 23½ × 19.

E. K. M. tul.

220. Olasz téj pincákkal.

Id. M. K.

Aquarel. 31 x 24½.

E. k. M. tul.

236. Forómeder hiddal.

Id. M. K.

Aquarel. 9 x 8½.

E. K. M. tul.

182. Tájkép tan. (Siksag mögötte hegyek).

W. M. K.

Rovnán sim. tusszajz. 21 x 13 1/2

E. K. M. tul.

156. Fák.

Id. M. K.

C. raje. 13½ x 13.

Alul jobbra „Della Valle"

E. K. M. tul.

155. Tájkép.

JJ. M K.

Cer. r.

E. K. M. tul. 14 x 10½.

158. Polakówky.

W. M. K.

C. raje. 20 x 14 1/2

E. K. M. tue.

187. Forjó tan. fürdő vökkel.

D. M K.

Tuss rajz b. sz. 17 x 12½.
E. k. M. tul.

186. Tájtan.

Ad. m. K.

Tusvraje b. sz. 16½ x 11.

E. k. M. tul.

115. Tájfon.

id. M.K.

Tusr. G. sz. 21 x 14 1/2.

E. K. M. tul.

183. Erdei tisztás (te pomalmány)

D. M. K.

Tusszr. 6. sz. 17½ + 13½.

E. K. M. tul.

190. Furomaeder.

Id. M. K.

Tussr. b. sz. 14 x 10½

E. K. M. tul.

189. Szikles táj. Tan.

JJ. M. K.

Tusszaje b. sz. 14x10.

E. K. M. tul.

187. Kompozycja [illegible].

id. n. K.

Aquarel. 16½ × 10. Igen sep.

E. K. M. tul.

181. Romak.

D. M. K.

Aquarel. 17½ x 12.

E. k. m. tul.

110. Konyerg. fotó megén a magy tagy.

id. M. K.

Aquarel. 21 x 13,

E. K. M. tul.

179. Csepköbarlang.

W. M. K.

Tusszaje b. sz. 18 x 13 1/2.

Σ. K. M. tel.

247. Alasz táj. forrással és tiszal.

Id. M K.

Ceruzarajz. 45 x 32. Igen szép.
(Hátán mérik megkezdett rajz.)

E. K. M. tul.

250. Srikeatemplom Gujarata.

JD. M. K.

Square. 40½ x 31½,

E. K M. tul.

221. Tan. bibl. jelenathez (kr. a forrásnál) Sam. eor.

19. M. K.

Agn. 31 x 24.

E. K. M. tul.

(Hátán fa tan.)

165. Táj tan.

15. M. K.

C. r. 21 x 15.

E. K. M. tul.

161. Facsoport.

W. M K.

C. r. 23½ x 17.

E. k. M. tul.

159. Olasz táj tan.

JD. M K.

Aquarel. 18 x 13½.

E. K. M. tul.

212. Tajtan. foto hiddal.

Id. N. K.

Tussr. b. sr. 24½ x 14½

Jobbra alul „CM". Ugu siep.

E. K. M. tul.

196. Viares.

19. M. K.

Sun c. 7.

E. K. M tue. 15 + 16 1/2.

195. Téj ton.

JJ. M-K.

Tuszrajz G. sz. 19½ + 14.

E. K M. tul.

198. Vikaros jéj. Tau.

od. M. K.

Tussraje G. Sz. 25 + 17 Siep.

E. K M. tul.

201. Olasz táj. Siódmak.

Id. M. K.

Agu. 15 x 10½.

E. K. M. tul. Szem sép.

202. Olasz taj tan.

39. M. K.

Turr. G. sz. 14 X 11.

E. K. M. tul.

203. Olasz táj.

Id. M. K.

Tussa. G. sz. 15 x 10½.

E. K. M. tul.

205. Olasztej pinnával.

J. M. K.

Agu. 20½ x 15. Igen szép.

E. K. M. tul.

210. Sziklás táj.

JJ. m. k.

C. rajz. 16 x 15½.

E. k. m. tal.

209. Tatarulwicz.

Id. M. K.

Tussrajz. b. sz. 21/15.

E. K. M. tul.

208. Alasz táj.

Id. M. K.

Aque. 14½ x 10.

jen sép

E. K. M. tul.

214. Tájton. ökrökkel vagy tehenekkel.

W. M. K.

Tusstrajz. b. sc. 21 x 15 1/2.

E. K. M. tul.

166. Antik templom romok fák alatt.

Id M. K.

Ceruzar. 38 x 26½. Alul jobbra „C Marko".

E K. M. tul.

173. Olasz táj fotóval.

W. M. K.

Tusszajz b. sz. 21 x 15. Gjonyötü.

E. K. M. tul.

215. Sziklás erdei táj.

Id. M. K.

Tusrajz barnán sárnezve. 21 × 14

Alul jobbra jelzés: „CM". Nagyon szép. (Hátán számok írás)

E. K. M. tulajd.

Giuseppe Bisi (Ugyanaz a fájlattír, de elöl népies alakok és nem mythologikusak.)

Una veduta presa in Valcuvia. —

Diego Molinelli irja „anche in Italia, dopo la morte di Gozzi e l'illustre riposo del conte Ambrogio Nava, il professore Giuseppe Bisi è ormai rimasto solo principe della pittura a semplice paesaggio, il qual nome, a parere di chi scrive, abbastanza significa le differenze che passano dal genere ch'egli predilige, a quello del paese storico e della pittura urbana e prospettica in cui da qualche tempo sono sovrani Azeglio e Canella."

Esposizione di Belle Arti in Milano 1842
Anno VI.

Esposizione di Belle Arti in Milano 1841. Anno V.

III. l.
Marko Carlo

" Due piccoli Paesi, uno dei quali coll'episodio biblico di Booz e Ruth. — Chi ebbe la sorte di ~~dei~~ deliziarsi in queste due piccole tele non potè a meno di esclamare: Ecco un pittore. — Sono i concetti del Vecchio, del Poussino, del Vernet. Sono le miniature a olio di ~~B~~ Paolo Brill e di Breughel !" —

Esposizione di Belle Arti in Milano 1841. Anno V.

117. D'Azeglio Massimo

« Riposo di caccia e temporale. — Il pittore immaginoso di vedute, il sig. Massimo d'Azeglio, è sempre ~~sempre~~ nuovo e sempre pieno di fuoco, di anima, di verità. Come i suoi scritti, tali le sue tele, e questo Suo Riposo, ed il Temporale sono opere pittoriche e poetiche ad una volta, e di sommo merito.

Id. Marko Károly: Visegrád Olej.

Szepm. Mul.

Le Kőrötve:

Magyar Művészet. I. évf. 1925. 9-10 sz.

520. l.

Id. Markó Károly.

Puszlai Lajkép. 1853. Olaj:

Ópest Szőváros. gr. Zichy Jenő mint. tulajdona

Le Közölve:

Magyar Művészet. I. évf. 1925. 9–10 sz.

518. e.

B. Marko Károl.

Campagnai táj. 1858.

Szépműv. muzeum. Dr Szivák Imre hagyomenya

Lekörölve:

Magyar Művészet I. áf. 1925. 9-10. sz. 517. l.

Berzeviczy Albert: Az ötvenes évek képzőművészete.

Temesvár – Béo

Komlossy Ferencz 1817 – 1892

(Marko id. tatarót mulatja)

Reszlet a bakonyi erdőből. 1851. Alajfestm.

Szepm. Múzeum.

Lekötöl:

Magyar Művészet: I. évf. 1925. 9.10. sz.

520. old.

Markó Károly idb.

Férfi arckép. 1831 körül.

Kismárton, Hyden őrnagyné úrnő tulajdona

Magyar művészet. III. ép. 1927. S. sz. 297. l.

Kép közölve. —

Az ugorkás hámozó leány.

Markó Károly Kőre.

Kismarton, Tájt Marianna úrnő tulajdona.

Magyar művészet. III. ép. 1927. 5. sz. 297 l.

Vandrák

A 30-as, 40-es években V., Markó Károly hű barangoló-
pajtása rögzített meg ki sor gömöri motívumot.

Lyka Károly: Tablat. v. -hűvénete I. 56. l.

Markó Károl

cz. hires bécsi szalonce-gyűjtő Franz Stöber

Számára készítének cz. - cz. ilyen alkalmazott mini-

ahirt.

Lyka: T. v. m. I. 66. oldal.

19. Markó Károly

IV. Béla menekülése a tatárok elől

Olajfestm.

Ernst múzeum.

Lásd: Magyar Művt. I. évf. 1925. 9-10 sz.

521. l.

Id Markó Károly.

Alföldi táj.

Erdi Krausz Simon ur tulajd.

Lekötöttv:

Nagyar Müv. I. évf. 1925. 9-10. sz

S 17. C.

Markó Ferencz. Eszményi tájék. 1855.

Szepm. Műv. Képcsarnok Egylet ajánd. 1856.

Lakozolvi:

Magy. Művészet. I. évf. 1925. 9-10. sz.
517. l

272. Diana a fürdőben.

sd. Marko Karol.

Vászon. 60 x 51.

Jelzése: „C. Marko. 1834.

E. M. G. 411. 1979.

273. Herkules és Nessus.

Id. Markó Károly.

Vászon. 29 x 40.

Jelzése: C. Markó"

L. M. A. XLI. 1929.

274. Olasz táj romokkal.

Itj. Markó Károly.

Vaszon. 28 x 35.

Jelzése. C. Markó jun."

" E. M. A. XLI. 1929.

1137. Ideale Landschaft.

Karl Marks ?

Federzeichnung mit Tuschmalerei auf Karton.

Masse: 19 × 28.

E. M. A. I. 1917.

280. Olasztáj fürdő nőkkel

Jx. Markó Károly.

Vaszon. 25 x 33.

E.M.A. XIII. XIV. 1920.

281. Táj kristussal és az emensi ifjakkal.

Id. Markó Károly.

Fa 26 x 34.

Jelzése lent balra: „C. Markó S. p. App. 1859."

Kiss Bankás gyüjtemányéből.

E. M. H. XIII.–XIV. 1920.

282. Táj alakokkal.

Jx. Marko Károly.

Vízfestmény. 18×25.

E.M.A. XIII. XIV. 1920

Giuseppe Bisi

consigliere ordinario e professore di paesaggio

Temporale

Sok rokonság Markovál (Esetleg tanára lehetett?)

Esposizione di Belle Arti

in Milano 1840. Anno IV.

V. Kötetben (95. l.) Orlando Furioso)

Francesco Hayez

L'Augusta Imperatrice Maria Teresa che presenta Giuseppe II agli Ungheresi. —

Album. Esposizioni di Belle Arti in Milano. — Milano — Anno II. 126. l 13/l.

Nell'Anno M. DCCC XXXVIII.

F. Ambrosoli i Smarteti.

Giuseppe Canella képei megérkeztek

Bernardo Bellini

irja Massimo D'Azeglio a La Battaglia di Torino Kapesàn „ Egli volle ad ognora recarsi a modelli i più grandi maestri, e se il Poussin, il Borgognone, il Vernet e Claudio di Lorena, e il Rosa, e gli altri sommi ancora furono sicura guida agli studi suoi, egli seppe finamente discernere il bello in loro, senzachè materialmente a freddamente il copiasse, perchè coll'eccellenza del suo Genio divenne, alla maniera di quelli, d'un ~~uno~~ novo bello creatore; epperò l'Azeglio ora fa di sè luminosa mostra fra l'eletta schiera d'un Bisi. /.

d'un Migliara, d'un Gozzi e d'un Fidanza."

Esposizione di Belle Arti in
Milano 1841 - Anno V.

21 - 22 C.

Ambrogio Nava Conte

Paese di Composizione

Espos. di Belle Arti in Milano 1840.

Anno IV.

Jeden nagy rokonság Markovac.

Veduta in Brianza

Signor conte Rinaldo Belgiojoso

(Rokonsky Markovel

Espos. di Belle Arti in Milano

1840. Anno IV.

"Fra i pittori di paesi è in molta fama il Conte Rinaldo Belgiojoso, ed il presente rappresentante una veduta in Brianza con tramonto del Sole acquistò fede alla pubblica voce; perchè veramente è vaghissimo [illegible] le buone leggi dell'arte." *

V. K. Ugonotole:

I Mulini di Arcate. —

Tájkép.

id M. K.

(Ascoli Piceno, Pinacoteca)

Dr. Mihalik Sándor Károlyi alapján. 1928 október: Carlo Marco: Paesaggio. *

13. Drap. fan.

Od M. K.

Ceruzarajz.

E. K. M. tecajo. 12½ + 8

14. Drap. tan. (Scokuya)

Jd. M. K.

Cerucerajz. 20x25½.

E. K. M. twojo.

15. Drap. ton (tërdelë në rubaja.)

Sol. M. K.

Ceruzarajz. 14½ x 17

E. K. M. tulajd.

17. Drap. tan. (terdelô uô:)

Id. M. K.

Ceruzarajz. 20½ x 15.

E. K. M. tulajdone

43. Tanulmányok egy idősebb férfiról.

(Könyökölő; félig fekvő helyzet, jobb-bal és felprofil.)

Id. M. K.

Cerucar. 17½ x 13.

45. Női akt tanulmányok. (7 kül. helyet)

Jd. M. K.

Cenzor. 41 x 27.

E. K. M. tulajd.

(Elig gyange.)

46. Nöi akt tanulmány. k. (4 kül. tetszet)

Jd. M. K.

Cerusz. 35 x 24

56. Tanulmány (ülő férfi)

Id M. K.

Cerula n. 18 x 22 1/2

E. K. M. tulajd.

54. Fejen kosarat, ölében mikét vövö leány.
(két tarmlmány) kockás beosztésú.

Id. M. K.

Ceruza r. 20 x 29.

E. K. M. tulajo.

39. Gyermekfej (Kiślány) Tanulmány.

Ja. M. K.

Rajz, pénzben szinezve. 7+9.

E. K. M. Fulajd. (Igen szép.)

42. Tanulmányok egy kis leányról. (tejröi)

101. M. K.

Ceruza. 18×15.

E. K. M. tulajd.

40. Klassikus női profil.

Id. M. K.

Cenzurajz!

2. K. M. tulajd. 8½ x 11.

44. Különböző rajzok (Draperie, fiatal leány fején ruhás kosár, szaladó fiu, női ruhatan. szelés időre, a bal sarokban nem livelető (talán kr. születése.)

Jd. M. K.

Rajz. 33½ x 23½.

94. Akt tanulmány (hát)

Id. M. K.

Cerusar. 15 x 11½.

E. K. M. tulajd.

96. Kopenyér maga elé ~~te~~ teritő, fehérden alló férfi. Tanulmány.

Id. M. K.

Ceruzarajz. 12 x 12 1/2

E. K. M. tulajd.

35. Drap. fanulu.

Id. M. K.

Cerula r. 29x21

E. K. M. fulaid.

38. Tamulmány fejek (3 vöi)

Id. m. K.

Ceruza r. 8×10, 7½×10.

150. Mordulat tanulmány ok. (5 fértiálek)
(talán a vihar a Sec. tavon)

Id. M. K.

Cerucazaje. 25½ x 20.

E. K. M. tulajd.

112. [illegible].

od. M. K.

Cerwaraje. 16½ x 22.

z. K. M. tulejo.

18. Drop. ton. (téroreborulá angel)

Id M. K.

Ceruzarajz. 18 + 19½

E. K. m. tulajd.

48. Ülő nő, ölébe hajló gyermekkel. (Oldalt két almosodott alak:)

Id. M. K.

Cerevaraje. 19 x 21.

E. K. M. fulajd.

29. Két mitologiai alak. (Egyik hátul a másik elölről.:)

Id. M. K.

Ceruzarajz. 15½ x 20½

E. K. M. tulajd. (fem olvasfatatlan írás)

30. Tanulmány. (férfi alak)

Id. M. K.

Ceruzarajz. 14½ × 20½

E. K. M. fulajdona.

32. Két háttanulmány. (tésti)

D. M. K.

Ceruzarajz. 21½ x 29.

33. Drap. ton. (térdrehulló angol.)

Id. m. k.

Ceruzarajz. 18½ × 25.

73. Apostol vagy profeta tanulmány (igen primitiv.)
(kockás beosztás.)

Jor. M. K.

Ceruzarajz, tussal kihúzva. 12 x 20½

E. K. M. tulajd.

197. Szikláscsúcs táj.

Id. M. K.

Sémeszett fusrajz. 24½ + 18½

Jobbra alol szign. „C. M." (Szép.

E. K. M. tulajd.

118. Tanulmány. (Fiatalnő jéttérdre borul egy ősz szakállas férfi előtt. Oldalt két férfi. Egyik hátrál, a másik szemben)

Id. M. K.

Ceruzarajz. 25 x 15 1/2.

E. K. M. tulajd.

116. Tanulmány. (Egy csonakban jobbra két férfi evez. Egy a csonak tőrében áll, egy ül a középen.)

Cerusa r. 28 × 16½. Id. M. K.

E. K. M. fulajd.

114. Tamulmány egy mit. jelenetben.

(Egy férfi egy alvó nő leplét amelyi fel.

A nő feje felett 2, boljon egy kis angyal.)

Id. M. K.

Ceruzarajz. 25 × 20½.

E. K. M. fulajd.

III. Tanulmány (Oldalvást álló testek)

D. M. K.

Ceruza rajz. 9+17.

(Lenn 22-es szám alatt.)

E. K. M. tulajd.

105. Tamelmány. (Kis vlo lávnyka profilból)

Jd. M. K.

Ceruzarajz. 6 x 7 1/2.

E. K. M. tulajd.

123. Tanulmány. (Ülő mezteláb férfi fülébe sugó angyal.)

Id. M. K.

Ceruzarajz. 10 x 17½.

E. K. M. fulajd.

124. Tanulmány.

(Egy ulò és egy Kosarat vivó nő)

10 M. K.

Cenzorajz. 16½ x 13

E. k. M. tulajdona.

Alul vés: „aus Clyfens bey Sknessa K."

121. Tanulmány

(Álló Kerér elhasitó mondulattal tartó felig mezitelen nőalak, előtte hajlott sisakos alak)

Id. M. K.

Ceruzarajz. 22½ x 22.

E. K. M. t.

117. Tanulmány.

(Egy meri Hábas kis fiu, ki bal hon alan vala-
mit összenyalábolva visz vezet egy kerét elöl
összekulcsoló szomorú fiatal nőalakot.)

Ja. M. K.

Ceruzarajz. 23½ x 36½.

E. K. M. tul.

78. Tanulmány.

(Tojás, babérkosiorus fidel férfi)

Id M. K.

Ceruzazajz.

E. K. M. tulajd. 13 x 19.

125. Tanulmány.

(Egy vízben fekvő nőalak, kinek lábait egy másik nő átkarolva tartja.)

Id. M. K.

Ceruzarajz. 12 x 16. (Igen finom)

E. K. M. tulajd.

72. Tanulmány.

(Szakállas, nagy köppenybe burkolt férfi (proféta, apostol) profil, -felpr- és első nézetben.

Jd. M. K.

Cenzurajz. 14½ x 10.

E. K. M. tulajd.

84. Tanulmány.

(Pihenő Hermes; ülő, kezében almát tartó alak ölében kis gyermek.) fobb kezében pálca.)

W. M. K.

Ceruzarajz. 21 1/5 x 15 1/2.

E. K. M. tulajo.

83. Tanulmányok.

(Szemben ülő bánatos fiatal nő; pár el ülő nő germekkel. – Két szakállas férfi.)

Jol M. K.

Ceruza rajz. 18½ × 14

E. K. M. tulajd.

80. Feliz [illegible] [illegible] (Tamburiny)

Id. M. K.

C. 10×21·5

E. K. M. tiel.

82. Kosarat vivó fiatal leány. (Fan.)

Id M. K.

C. 8½ x 19½.

E. K. M. tulajd.

77. Karjair kitáró férfi (Krisztus?) Tanulm

Id. M. K.

C. 14 x 20½.

E. K. M. tulajd.

88. Két korsót vivő fiatal nő és egy nő öreg-
asszony (Temmeny)

Id. M. K.

C. 20½ x 30.

E. K. M. tulajd.

85. Két ülő kép (tanulmány)

Id. M. K.

C. 22×15

E. K. M. tulajd.

71. Ulô férfi (Tanulmány)

W. M. K.

C.

E. K. M. + mejd. 10½ x 10½.

19. Draperie tan.

W. M. K.

C. 16+19

E. K. M. talajo.

93. Kongökio, fekvö fin. Tan.

W. M. K.

C. 13½ x 11.

E. K. M. tulajd.

92. Kis lány kosárra hajolva alszik. Körülötte kalap, cipő heverulek.

Id. M. K.

C. 13½ x 11

E. K. M. tulajd.

67. Akt towarzyski (Profil.)

W. m. k.

C. 15½ × 25½

E. k. m. tuszem.

138. Angjali üdvözlet

Id. M. K.

Ceruzarajz. ~~24~~ 42½ x 27½

Esztergomi kar. Muz. tulajdona.

1, Drapéria tanulmány

Id. M. K.

Ceruzarajz. 8 x 16.

Esztergomi kar. M. tulajd.

2. Draperia tamiłmówy.

Jd. M.K.

Ceruzarajz. 11½ x 17

Az Esterg. Ker. M. tulajd.

3. Graperia tanulmány.

Id. Markó Károly

Ceruzerajz. 9×16 1/2 –

E. kel. M. tulajd.

4. Draperia fanulmány.

Id. M. K.

Ceruzarajz. 9 x 20.

E. Ker. M. fulajd.

5. Kártarnulmányok.

Id. M. K.

Ceruzarajz. 15×13

E. K. M. tulajd.

6. Draperia fanulem.

Id. M. K.

Ceruzarajz. 14 x 19½.

E. k. M. fulajd.

7. Kartonalmányok:

Id. M. K.

Ceruzarajzok. 6×7, 5×7.

E. K. M. tulajd.

8. Két kor draperia tanulmány.

K. M. K.

Ceruzarajzok. 8 x 6½, 7 x 6½.

E. k. M. tulajd.

9. Draperia tanulmány.

Id. M. K.

Ceruzarajz. 14 x 11 1/2

E. K. M. tulajd.

10. Draperia formularny.

Id. M. K.

Ceruzarajz. 7 x 14

E. K. M. falajd.

11. Draperia fanciullesca.

Id. M. K.

Ceruzarajz. 19½ x 15.

E. K. M. tulajd.

12. Drap. fan. ok (2)

Id. M. K.

Ceruzerajz. 30½ x 21.

E. K. M. tulajd.

Jol. M. K.

15. Tájkép. Pistoja. Olajt. 2000. frt.

96. Tájkép. Pisa mellett. Olajt. 1200 márka

116. Erdmenyi taj nym. Al. O. 400. frt.

Visegrád. - 1. Id. Markó Károly

„A belről emelkedő sziklát a fellegvár romjai koronázzák és a hegy oldalát borító fák közül a Salamon tornyány lemenő falak válnak ki. A toronyhoz jobbra haladó korlátos út vezet, a melyen innen szőlők kötik le figyelmünket. A háttért elfoglaló hegyek közt, a Duna kanyarog, a melynek tulsó partján Maros községe terül el, mely felett a katholikus templom tornya uralkodik. Az égbolt felhőzött."

Ld. A modern képtár leiro lajstroma. Dr P. J. Bpest 1906.

Vászon. Olajf. 58.5 X 83 cm. / A Nemz. Mus. Mag. Képtárából 507. - Vétetett az 1890 februári 25-iki 8683. sz. leirat alapján. -

Tivoli vidéke. 3. Id. Markó Károly.

Olajf. Vászon. 64 x 84.5

Jelzése alól jobbra „C. Markó, 1839. Pisis."

A Nemz. Muz. Magy. Képtárából 7. – Több mu-
barát ajándéka. 1843 julius 24-én.

Ls (forrás mint a Visegrád.)

Thieme Becker: Marko bibliografiák

1) Kileti Gusztáv. Id. M. K. Bpest 1871.
2) Szana Tamás: M. K és a tájfestészet. Bpest 189
3) Vasárnapi Ujság. 1860 p. 590; 1864 p. 449; 1878 p.
4) C. v. Wurzbach: Biogr. Lex. d. Kaiserth. Österr. 459/67 (
falschen Daten); XXXIX 84
5) Zeitschrift f. bild. Kst. IV. (1869) 90; VIII. 4, 106/10,
140/44; XIV. 24 f.; XXIII 211; Kstchronik, III. 1, IV. 502.
6) E. Ranzoni, Malerei in Wien 1873.
7) Századok. 1874 p. 99.
8) F. Reber, Gesch. d. neueren dtschen Kst. 18
9. F. v. Pulszky: Életem és korom, 1880 I. 62
Képzőművészeti Szemle, II. (1880) 1
10) Allg. dtsche Biogr., 20 (1884).
11.) H. Becker, Dtsche Maler, 1888 (Marco)
12) Th Frimmel, Kl. Gemäldestudien, I, 1/2. Lief.
1891/92; ders(elbe)., Lex d. Wiener Gemäldesl gen, I
(1913) 105; II (1914) 26, 40, 156, 229, 259, 291, 293,
301, 377, 390, 419, 423, 428, 431, 450 f., 461, 483,
513, 526, 557, 576,
F. v. Boetticher, Malerwerke d. 19. Jhs. 1/2 (1895)

Thieme Becker / v. Merko K. Bibl. (fortsetzung 2)

T. Szolla: Szoz cv... 1901. p. 42, 52, 55, 61/65, 76, 78, 84, 89, 120, 122, 129, 192, 203, 212 f. –

Művészet: I. (1902) II., III., VI., VIII/X; XIII., –

Barabás M. cm cékirati cv. Kézdi-Kovács, 1902 p. 122.

L. Hevesi, Österr. Kst. 1903. – Österr. Ksttopogr. I. (1908) 176; Beiheft dazu p 67. –

Neuz. Szol. Almen., 1912. p. 190. –

Krücken u. Parlagi, Das geist. Ung. II. 1918. –

P. F. Schmidt, Biedermeiermalere. 1921. –

K. Zyka: A táblabiro ... 1922. I. 56 f. 66, 105 f., 119 f., 131, 139; II. 9, 47/49, 51, 53, 63, 91, 95, 98/104, 124; III. 111, 123; IV 31, 40, 49/52, 75, 128, –

Bénézit, Dict. d. Peintres etc. III. (1924)

K. Divald, M. Tud. Akadémia palotája, 1917, p. 76.

– Belvedere, 7 (1925) 46, m. Taf. vor p. 45. –

The Connoisseur, 73 (1925) 173 (ohne Nennung M.s), 175 (Abb.); 74 (1926) 38 –

Magyar Művészet: I. (1925) 42, 193, 371, 518, 521; III. (1927) 294 f.; IV. (1928) 137, 610, 612, –

Thieme Becker. Id. M. Károly bibl. (folyt. 3)

A Mügyjtő, III. (1929) 359. –

Dedalo, 10 (1930) 568 f. m. Abb.

Zu Károly d. J.

C. v. Wurzbach, l. c. XVI. 463, 467 f. –

A. de Gubernatis, Diz. d. Artisti it. viv., 1889. 279, 637. –

F. v. Boetticher, l. c. 1/2. –

T. Szana M. Károly a tájfestés 1899

– " – Szász év. 1901. p 65.

Neuer. Szabon. Alm. 1912 p. 190.

Krücken u. Parlagi, ~~l. c., II~~. l. c. II.

Zu András: C. v. Wurzbach, l. c., XVI, 463, 467,

– Századok 1874 p. 100. –

A. de Gubernatis: l. c., p. 279. –

F. v. Boetticher, l. c., 1/2 –

T. Szana M K és Szász év. . . p. 66.

– Művészet, VI; X. –

H. Mireur, Dict. d. Ventes d'Art. V (1911) –

Krücken u. Parlagi, l. c., II.

Thieme Becker Marko bibl. (folt 4.)

Zu Ferencz.

C. v. Wurzbach, l.c., XVI 463, 467, –

Századok, 1874 p. 100. –

Keprom. Szemle I. (1879) 53.

F. v. Boetticher, l.c. 1/2. –

T. Szana. p. 66.

Nemzeti Szalon Hlm. 1912 p. 189.

Krucken v. Perlagi l.c. II.

Magyar művészet, III. (1927) 3, 294; V. (1929) 358,

Kepz. Tars Évkönyve II. (1929) 143.

Zu Katalin: Századok 1874 p. 100.

Szana T. p. 66.

Magyar Művészet III. (1927) 294.

Frontespizio.

Cecioni Adriano: Scritti e Ricordi. Firenze, Tipografia Domenicana, 1905.

Bacciocchi-Del Turco M. I Cenacoli Fiorentini, 1904.

Baldi Gaetano. Pittura e pittori della Maremma Toscana (La Lettura Moderna, 1912). —

Bénédite L. Pittori Toscani (in: Storia della Pittura del Secolo XIX. pag. 527-550)

Brocchi Fil. Collezione alfabetica di uomini e donne illustri della Toscana fino alla metà del sec. XIX. Firenze, Tip. Bonducciana, 1852. —

Callari Luigi. I Macchiaioli fiorentini (in: Storia dell'Arte Contemporanea Italiana, pag. 236-248.)

Catalogo della raccolta di opere d'arte dei Macchiaioli toscani ed altri insigni artisti, di proprietà di Luigi Gonelli e figli. Firenze, Vallecchi, 1914. —

Cecioni Adriano: Galleria Lega-Borrani (in: Scritti e Ricordi, pag. 352-357.)

Cecioni Adriano: I Macchiaioli (in Scritti e Ricordi, pag. 287-348.

Indirizzi

Chiaro Chieri. Arte ed artisti. Biblioteca della Rivista Italiana, fasc. 8, coi tipi di M. Cellini & C. 1886.

Da Prato Cesare. Firenze ai Semidotti. Relazione storica e descrittiva. Firenze, Tipografia della Pia Casa di Patronato, 1887. –

Franchi Anna. Arte e artisti toscani dal 1150 ad oggi. Firenze, Alinari, 1902. –

Franchi Anna. L'Arte dei macchinisti (in Arte e Artisti Toscani, pag. 7–42.

Franchi Anna. L'Arte Toscana (Natura ed Arte, 1899–900, fasc. 20 e fasc. 21.)

Franchi Anna. I Macchinisti toscani: Ricordi e aneddoti (La Lettura, Gennaio 1922.)

Gargiulo Alfredo. La rivolta realistica in Italia. (in: La Critica, 1909, pag. 233.)

G. L. C. La Pittura in Toscana sulla fine del sec. XVIII e verso la metà del XIX. Milano, Salvi, 1859. –

Macchiaioli toscani, Collezione del dott. Luigi Sambuceto: quadri, disegni, acqueforti. Firenze, Lapelletti, 1917. —

Marmottan P. Les Arts en Toscane sous Napoléon. Paris: Champion, 1901. —

„La Nuova Europa" Anno I. 1862 - Anno II. 1863.

Martini Ferdinando. L'Arte contemporanea e l'Esposizione della „Società Promotrice". Firenze, Bettini, 1865. —

Ojetti Ugo: Macchiaioli e impressionisti (Dedalo, Anno I. pag. 759.)

Ojetti Ugo: Telemaco Signorini e i Macchiaioli fiorentini, Roma, Voghera 1901.)

Pancrazi Pietro. I Toscani dell'Ottocento pag. 191-213: Telemaco Signorini. Firenze, Bemporad 1924. —

Ricordi fotografici degli artisti contemporanei in Toscana. - Firenze, Le Monnier, 1858. —

Rivista di Firenze e Collettino delle arti del disegno, pubblicazione diretta dal Prof. Atto Vannucci. Firenze, tipografia di G. Mariani, 1857-58-59-60. —

Crodalom. 4.

Saltini Gug. Enr.: Le arti belle in Toscana da mezzo il secolo XVIII ai dì nostri: memoria storica. Firenze, Le Monnier, 1862. –

Saviotti Gino. I macchiaiuoli e il rinnovamento dell'arte nell'Ottocento (Pagine Critiche 1922, Anno III. N. 4. –

Springer Ricci (Manuale di Storia dell'Arte) t. k. 346 – 348, 378 – 383, 376 – 378). –

X. X. Mostra di Macchiaioli (Le Arti Plastiche, 1 dicembre 1925. –

Firenzé-re vonatkozó irodalom. 1)

Cappello Girolamo. La prima Esposizione del Regno d'Italia (Il Secolo XX, dicembre 1911.)

Caprin Giulio: Emporium, maggio 1911.)

Catalogo nell'Esposizione di Belle Arti in Firenze 1896-1897. Firenze, Landi 1896.

" dell'Esposizione umoristica del Circolo degli artisti, Firenze 1890. Firenze, Landi, 1890. -

---

Catalogo illustrativo delle opere di pittura nella Esposizione italiana del 1861 in Firenze. 1861. -

---

Cavallucci Cam. Jn. Notizia storica sulla galleria di quadri antichi e moderni nella R. Accademia di Belle Arti in Firenze. Firenze. Tip. del Vocabolario, 1873.

Centro (Il) di Firenze: Studi storici e ricordi artistici, pubblicati a cura della Commissione artistica Comunale, Firenze, Gambi, 1900. -

---

Chiavacchi Egisto: Guida della R. Galleria del Palazzo Pitti, Firenze. Bencini 1893. -

---

Dall'Ongaro Francesco. Il Concorso d'arte a Firenze nel 1868 (in Scritti d'arte, 1873)

De Fonseca Ed. Conversazioni d'arte: Studio critico dell'Esposizione 1896-97. Firenze, Bemporad, 1897.

Del Giurì di pittura nell'Esposizione italiana in Firenze e della rinuncia alle medaglie per parte di alcuni artisti. Firenze, Le Monnier, 1861. —

Estense P.L. Dell'arte moderna a Firenze. Milano, 1843.

L'Exposition à Florence (Gazette des Beaux-Arts 1861 — 256.)

Fiorentina (La) Primaverile. Prima Esposizione Nazionale dell'opera e del Lavoro d'arte in Firenze 1921. Roma, Valori Plastici, 1922. —

Focardi Ruggero: Esposizione retrospettiva delle Belle Arti in Firenze, 1910. Firenze, Alinari 1910.

Marangoni M. La mostra del Ritratto Italiano a Firenze (Vita d'Arte, 1911.)

Martini Ferd. L'arte contemporanea e l'Esposizione della „Nuova Promotrice" in Firenze. Firenze, Bettini 1865. —

Molini Ugo: Nel regno della tavolozza: appunti critici alla Esposizione delle Belle Arti in Firenze 1889. Firenze, M. Ricci, 1890.

Monte corboli Enrico: Esposizione Internazionale di Belle Arti in Firenze (Natura ed Arte, ~~1897. Firenze~~, 1896-97. fasc. 7, fasc. 11.)

Panichi R. L'Esposizione retrospettiva italiana a Firenze: 1911. (Vita d'Arte Vol III. (1911) pag. 144-146.

Pica V. La Galerie Pisani de Florence, Vol. I. (solo pubblicato) Milano, Galleria Pesaro, 1914)

Pieraccini Eug. Guida della R. Galleria antica e moderna e tribuna del David, Venere. Firenze, Bencini 1893. —

Pieraccini Eug. Catalogue de la ~~gal~~ galerie de Uffizi de Florence, 1912. —

Réouverture de l'Académie des Beaux-Arts de Florence (Gazette des Beaux-Arts, 1860. 256.

Ridolfi Enr. Le R. gallerie e il museo nazionale di Firenze. Roma, Unione Coop. Editr. 1896.

Rivera A. R. (cenni) sull'Esposizione italiana che ebbe luogo in Firenze nel 1861. Firenze, Barbera 1861. -

---

Rossi G. B. Dell'Esposizione della società di Belle Arti in Firenze (Natura ed Arte 1898-99, fasc. 7.)

Selvatico - Estense Pietro. Dell'Arte moderna a Firenze: (cenni critici. Milano, 1847)

Tarchiani Nello. La Galleria fiorentina d'Arte Moderna (Dedalo, Anno I pag. 331.)

Tarchiani Nello: La mostra del ritratto italiano dalla fine del sec. XVI all'anno 1861 in Palazzo Vecchio a Firenze (Rassegna d'Arte, Maggio 1911.

---

154. Horom kis rajz.

Id M. K.

1) facsoport, c-rajz. 8 x 6½
2) Siksaj eg kek fával., c-rajz. 7 x 5.
3) fotoportja (malom, ladik stb) 8 x 6½ c-rajz.

E.K.M. falajd.

Valószínű korai rajzai.

1

Markó család oszu-katalogus

Il Giornale Artistico."

Firenze.

Il "Gazzettino delle Arti del
Disegno."

„Rivista di Firenze"

A Poussin file irány egy követője

Conte Giberto Borromeo

Paesaggio

Enrico Somaré

Storia dei pittori italiani dell'
Ottocento

"L'Esame"
edizioni d'arte moderna
Milano 1928.

Signorini

Caricaturista e Caricaturati al

Caffè Michelangelo.

Antonio Caimi: nella memoria Dell'Arti del Disegno e degli Artisti 1862 A Condoni univ. kiallitás Kapcsán.

---

il Rovani nell'opera La Tre Arti

---

a Chirtani nella Rivista Minima, 1870 - 101

Dall'Ongaro: Scritti d'Arte

Camillo Boito: Pittura e Scultura d'oggi.

Tullo Massarani: L'Arte a Parigi nel 1878.

Enciclopedia . D. 34
1840 - 41. Milano

Esposizionek - Kiirandók.

Etruria (L') S. C. 165.
1851 - 52 Firenze.

Facchino (Il) S. E. 48.
1839 - 1845. Parma

(La) Fama S. H. 4.
1842 - 46. Milano

Farfalla (La) S. D. 15.
1842 - 1847. Bologna.

" S. C. 79.
1835. Napoli

Figaro S. G. 18.
1842 - 46. Milano)

Fiorentino (Il) S. B. 17.
1844 - 1857. Firenze

Flegrea - S. D. 82.
1899 - 1901. Napoli.

Galeria S. E. 22.
1842 - 45.

-"- S. E. 23

Capucins — Notre-Dame.

Chaume (L') C. E. 12.
Pêche.

Rousse (R.) C. E. 12.
Jeanne.

(R.) Jeanne C. H. 4.
Marie.

Tonnelle (la) C. E. 12.
Chaloyes.

C. E. 13.
Pêche.

C. E. 12.
Marie.

Chaume (L') C. E. 12.
Pêche.

C. E. 12.
Pêche.

C. E. 12.

Capitale (La) Roma, 174, 1870-89 1894-908 I 6, 1911. 1911 Giugno spento.

Cicerone, Roma, 236, 1886-93,

Corriere d'Italia, Roma, 276, 1899-900

" " , " , 310, 1906-1909, 27, 1910,

Corriere (IC) Italiano, Firenze, 168, 1880-907,

" " " Roma, 292,

Corriere di Roma Illustr. Roma, 114, 1886-87,

Corriere della Sera, Milano, 137, 1880-909, 35 1910,

Corriere Toscano, Pisa, 231, 1913,

Fortunio, Firenze, 121, 1880-84, 1888-89, 1893,

Fieramosca, " 157, 1881-909, 63, 1910-13,

Gazzetta di Firenze, Fir.- 8. 1880. -

" di Italia, Fir.-Roma, 115, 1873-85, 1888,

Gazzetta Piemontese, Torino, 226, 1861, 1867. = 94

Gazzetta di Venezia, Venezia, 231, 1826 = 74, 82, 1910 -

Genio (il) Firenze, 77, 1852 - 54,

Giornale di Roma, Roma, 159, 1852 = 64,

Italiano (l') Torino, 197, 1853, 77, 1910,
Per gli anni 1848-58 vedi 23.12. B.I - II. -

Italia (l') Roma 181, 1869 - 77, 109, 1910,

Letteratura (la) Italiana, Napoli, 331, 1848,

Nazione (la) Firenze, 246, 1859 = 909 - 138, 1910,

Nuova Europa, Firenze, 328, 1861-62,

Opinione (l') Torino - Roma, 220, 1848-52, 1864 = 90,

Osservatore Romano, Roma, 160, 1861-89, 1894-909,

Provincia (la) Torino, 62, 1865 = 67,

Riforma (la) Roma, 119, 1867-96, 185, 1910 - B. Spesa,

Rivista teatrale melodrammatico, Milano, 1880-95,

—

Spirito folletto, Milano, 55, 1861-85,

Suffragio universale, Roma, 329, 1869.

Tempo (Il) Roma, 191, 1871-1896,

" " Venezia, 132, 1880-90.

Unità (L') Italiana, 332, 1860,

Vedetta (La) Firenze, 189, 1880-84,
1887-92.

Voce (La) Firenze) Vedi: Per Italia 322,

Lega Ital. Agli Ungheresi (Kiáltvány)

L'Opinione Anno I. Torino Lunedì 21 feb. 1848. Num. 17.

Dizionario

dei Pittori italiani

Comp. da Antonietta
Maria Bessone-Aurelj.

237 l.

De Tivoli Serafino

... " Studiò a Firenze col paesista
Markò. Combattè per l'indipendenza
italiana " -

Barbagallo 1931 St. romana
Az ilyet és a sabin nők rablása

Markó

bibliografia

Marczi Károly

A magyar múzeumok fő
művei svájcban

Népszava 1885. VIII. 12

Markó Károly, festőművész

A Bizományi Áruház Váll. művészeti képaukciáját a MOM szinháztermében az anyagok kiállítását, dec. 9.-ig lehet megtekinteni. – A kiállításon Markó Ferenc, Mészöly Géza egy-egy alkotása szerepel.

Hétfői Hírek, 1984. dec. 3.

Markó Károly, festőművész (1791-1860).

Mészöly Géza festőművész tájképeinek szereplői, a magyar parasztok, a tiszai és balatoni halásznép. Festészete Markó Károly művészetéből táplálkozik, tőle vette át a valóság részleteinek szeretetét, a hangulati tartalomra való törekvést.

Magyar Nemzeti Galéria,
1985. június.

TIT Szabadegyetem a magyar festészet gyöngyszemei.

okt. 31. 17.30 kra id. Markó Károly

festőművén (1791–1860).

„Visegrád" c. (említve).

Előadó: Bodnár Éva.

Magyar Nemzeti Galéria

1985 okt., 31. nov.

Markó Károly, (1791-1860).
festőművész

A 19 század első felében Barabás Miklós és a hazalátogató Markó Károly odatette a gémeskutat és a kusztát az osztrák kollégák dicső ronjai mellé, – a hazáról beszélt.

Hevesi Szemle,
1981. 1., 6-old.
Afka Péter: A negyedik hatvani tájképfestőmaléról.

MARKÓ Károly id.
31.

Oltványi 1991

A sérelem jelentésétől számitott 15 napo
teles a dolgozót a kárigény előterjesztő
sére 30 napon belül, irásban választ kel
A kárigény elfogadásáról, illetőleg vélez
zott előterjesztése alapján - az ig. h.
Minden olyan üzemi balesetről, amely leg
okoz 2 példányban üzemi baleseti jegyzők
kifizetőhelynek kell megküldeni.
Az üzemi baleseti jegyzőkönyv kitültésén
sz. rendelkezés szabályozza.

A DOLGOZÓK MUNKAVÉDELMI OKTATÁSA ILLETVE

1. Valamennyi nem fizikai munkakörben do

Munkavédelmi oktatásban való részvételi
bocsájtott - munkakörükkel összefüggő mu
tananyag elsajátitását igazoló irásbeli
Az irásbeli nyilatkozatot legalább öt év
bekövezkezett változtatásoknak megfelelő

MARK Anna
91 4. 61

Új Müvésze

MARKÓ Károly, id.

Róma látképe,1835, goache,karton, 27x22,8 - 1991.12. cimlap

Jupiter neveltetése, 1828, o.v. 28x39 cm - 91.12. 16-17.

Jézus Jákob kútjánál, 1855k, o.v. 57x72,7 - 91.12.18.
Ruth és Boáz,1851, akvarell,ceruza,174x525 mm - 91.12.18-19.

Tóbiás és az anygal,1843,29x4o,5 - 91.12.19
Bibliai jelenet, 1840k, 210x290 mm- 91.12.20,

Erdei tisztás, 1830-as évek,akvarell,ceruza, 13x17,4
-91.12.20.
Csorszin és Nedec,1820, gouache, 347x468 mm - 91.12.21.

Új Művészet

MARKÓ Károly id

91 9. 45
10. 30
12. 16–21

Új Művészet

MARKÓ Ferenc festő

1856

52. márc. 19. A nemzeti képcsarnokot alakító egyesület
Markó Ferenc két tájképét ajándékozza
Szerzemény

Művtört.Ért. 1990 1-2 132.

679.
Keleti Károly: A népszaámlálás

680.
Keleti Károly: A teleadó és ka
Gusztáv

243.
Keltenwachter, Friedrich: Die
Wagner.

85.
Kereskedelemügyi M.Kir.Ministe

587.
A kereskedelmi törvény és jogg
Kuncz Ödön, Nizsalovszky Endre

MARKÓ Károly

1858

6. jan. 12. Markó Károly 4 ifjúkori művének megszerzése végett felszólíttatik Máriássy István

205. okt. 19. A nemzeti képcsarnoki egyesület ifjabb Markó Károly „Eszményi tájkép"-ét ajándékozza Szerzemény

Művtört Ért. 1990 1-2 133.

MARKÓ Károly id.

1840 - M.N.M.

38. máj. 30. Nádor Ő Fensége meghagyja az igazgatónak, hogy Markó Károly magyar festőművésznek a pisai fürdőkben készült s több műbarát által a nemz. múzeum számára megvett műnek oda érkezése hírlapok útján közhírré tétessék.

Művtört.Ért. 1990 1-2 124.

→

1848

48. jún. 19. A Fens. Nádor előleg értesíti az igazgatot, hogy a Felséges Király a Museum képtára számára 1800 pf-on megvásárlá Markó Károly művész hazánkfia két darab nagyszerű tájképét, mellyeknek ide szállításuk iránt Toldy Ferenc, egyetemi könyvtár igazgató van megbízva

127 r.

tését

1849

120. dec. 29. Az igazgató felszólítja Markó Károly firenzei tanár urat, hogy még V. Ferdinand legkegyelmesebb királyunk által nemz. múzeumunk számára vett két nagyszerű tájképét valamint saját életrajzát minél előbb megküldeni szíveskedjék.

gbízá

1850

127.

215. aug. 26. Az igazgató felszólítja Szontagh Lajos urat Rozsnyón, hogy miután képcsarnokunk Markónak már hat jeles művét bírja, gazdagítaná — ha lehet — nemz. intézetünket Markónak néhány ifjabbkori műveivel, millyenek Gömörben, a művésznek akkori tartózkodási helyén bizonyosan találtatnak.

129.

Ft

1852

25. jan. 23. Az igazgató kéri Markó Károly Firenzében szépművészeti tanár hazánk fiát arczképének beküldésére

130.

nal

molás

MARKÓ Károly

Novák Dániel értelmezése.

Ed. Timár Á: Novák Dániel

Művtört.Ért. 1989 1-4 36.p.

und Geschichte
eegeschichte : 43

itrea, 1882 - 1941 : policies, praxis and

Studia Historica Up. : 148

famine in Norrbotten 1867 - 1868
Studia Historica Up. : 153

1984.I.17.Televizió 21.oo

1021

Studió 84

- Apró Attila Mexikó városból hozott rövid tudósitást. Nem ez az első eset, hogy a 12 milliós Mexikói fővárosban magyar mesternek rendezzenek tárlatot, kiállitást, az azonban ritkán fordul elő, hogy a tárlat anyaga a helyszinen teljesedjék ki.

Markó Károly

- Mexikóban a San Carlos Muzeum udvarán vagyunk, nagyon kedves, kellemes helyen. Bejárata itt van a magyar festészeti kiállitásnak, amelyet a Magyar Nemzeti Galéria XIX. századi festészeti anyagából rendeztünk. 52 festményt hoztunk e távoli országba, Markó Károly müveitől, Barabás Miklós müveitől kezdve, Munkácsy Mihály, Pál László, Székely Bertalan, Benczur Gyula alkotásain keresztül, egészen a nagybányai iskola és a szolnoki iskola mestereiig bezárólag. Idősebb Markó Károlyról tudjuk, hogy az egyik legnagyobb magyar tájfestőnk a XIX. század derekán és európai hire volt, sőt Dél-Amerikába is eljutott a hire, mert a mexikói San Carlos Akadémia hivta meg tanárának. Ő nem vállalta el már korára, betegségére való hivatkozással, de egy kitünő tanitványát E.Lambeziót küldte el maga helyett. Ide kerültek viszont a festményei. És számomra is nagyon nagy meglepetés volt, amikor megtudtam, hogy itt a San Carlos Muzeumban négy gyönyörü Markó Károly kép található. Ezek mind vallásos tématu képek, külön érdekessége a kiállitásnak, hogy ugyan ezt a témát hoztuk mi is el, ami itt náluk is megtalálható. Ugyanis a San Carlos Akadémia volt az elődje, a San Carlos Muzeumnak. 1857-ben vásárolták ezt a négy festményt Markó Károlytól, és még külön érdekessége a kiállitásnak, hogy egy külön teremben a mi kiállitásunk mellett még E.Lambezió müveiből is rendeztek itt egy kiállitást, a Muzeum igazgatónője és a bevezetőben külön kiemelte azt, hogy Markó Károly ingyen tanitottannak idején Lambéziót és hogy a mexikói tájfestészet milyen sokat köszönhet Landézión keresztül Markó Károlynak.

- Most, hogy Mexikóban láthatták már a magyarországi Markó képeket, előbb-utóbb talán mi is láthatjuk majd a négy mexikói Markó festményt.

Markó Károly festőművész (1791–1860).

Az adásban Barabás Miklósról és a Képzőművészeti Kiadó reprezentatív albumairól van szó. – Eddig megjelent két kötet a sorozatból, Markó Károly és Paál László, Bodnár Éva és Bényi László művekéret.

Irodalmi figyelő

1984. I. 14. Kossuth 14.40 (BÉ.)

Id. Markó Károly festőművész (1791–1860).

A Békési Galéria a nemrég helyreállított Békés legszebb középületében kapott helyet. A Galéria kiállítási anyagát a Magyar Nemzeti Galéria Kölcsönözte. A több évig itt látható tárlaton a XIX. sz. remekeit láthatjuk, ~~Munkácsy~~ kiváló művészeinket ismerhetjük meg, pld. Munkácsy Mihály, Mednyánszky László id. Martin Károly – és még több albotót.

Dél-alföldi Krónika.

1984. IV. 5. TV 1. 17.20 (Nagy Judit).

Markó Károly: festőművész

Borsos József, a veszprémi születésű festőművész száz éve halt meg. Technikai tudását csak keresen közelítették meg kortársai közül, telvetsége és hatása a XIX. század közepen csupán Barabás Miklóséhoz és Markó Károlyéhoz mérhető.

László Péter: Borsos József,
Napló (Veszprém). 1983. okt. 1.

Markó Károly, festőművész

Naptár

2, vasárnap

15.00
TIT Tárlatvezetés,
Markó Károlytól Szinyei Merse Pálig.
Vezető: Ádám András

Magyar Nemzeti Galéria, 1983, október.

1984. VII. 31.

Stúdió '84

Két alkalommal már tudósítottuk Önöket a Hatvani Galéria Baráti Körének nyugat-európai útjáról. Safári Mária és Ráday Mihály most egy különleges múzeumba hívják meg Önöket, Lichtensteinbe.

- A barokk korszak egyik legnagyobb mecénása Johann Adam von Lichtenstein herceg az 1600-as évek második felében kezdte gyűjteni azt az anyagot, ami a mai Lichtenstein Galéria alapját képezte. A Lichtenstein-család későbbi művészetkedvelő leszármazottai szorgalmasan gyarapították a gyűjteményt, de ennek ma csak töredéke látható. Hans Adam von Lichtenstein trónörököstől, aki egyébként az államfői teendők intézését most augusztus 26-án veszi át apjától, az uralkodótól, az iránt érdeklődtünk, hogy vajon mekkora a teljes gyűjtemény, és lesz a rá alkalom, hogy azt egyben láthassa a közönség.

- Csak olajfestményekből mintegy 1400 van a gyűjteményben. De azon felül kb. 10-15 ezer egyéb műtárgyat tartunk nyilván a gyűjtemény részeként. Ennyi műtárgy egyidejű kiállítására nem lenne elegendő hely, amég egy nagyobb múzeumban sem, nemhogy a miénkben, amely nem tartozik ezek közé. Egyébként a világ legnagyobb múzeumai is hasonló gondokkal küzdenek. Sok műtárgyat a pincékben, a raktárakban kénytelenek tárolni. Illetőleg arra kényszerülnek,

hogy időről-időre cseréljék a kiállított műkincseket. Mi azt tervezzük, hogy egy új múzeumot hozunk létre, amely a jelenleginél lényegesen nagyobb lesz. De ezen felül most elsőízben megpróbálkozunk egy nagyobb kiállítás utaztatásával is. A tárlat megnyitására New Yorkban, a Metropolitan múzeumban kerül majd sor. A gyüjtemény mintegy negyven legszebb, legértékesebb darabját szeretnénk a kiállításon mintegy fél évig bemutatni. A festményeken kívül pordelándísztárgyakat, fegyvereket, bronztárgyakat és bútorokat is viszünk, mivel ezekből is jelentős értékekkel rendelkezünk.

- A Lichtenstein-család tulajdonában levő képekből pillanatnyilag egy-egy teremben két kiállításra való látható Vadhauzban. Az egyik közülük a bécsi biedermeier címet viseli. Ezen több XIX. századi osztrák festő között Franz Eben, Ferdinand Georg Wańdler, Ignaz Lafart, Thomas Ender képei találhatók meg. Közöttük nagy örömünkre két Markó Károly képet is találtunk. A gyüjtéssel kapcsolatban arra kértünk választ, hogy milyen elvek szerint folytatják a gyarapítást. A vásárlások alkalmával olyan alkotásokra helyezzük elsősorban a haggsúlyt, amelyek valamilyen szempontból kapcsolatban vannak a családunkkal. Ezen az is értendő, hogy vannak olyan műalkotások, amelyek az évszázadok során valamikor részét képezték a gyüjteménynek, majd kikerültek belőle. Elajándékozták, vagy eladták őket. Ha ezek valamilyen módón újra piacra kerülnek, ha tudjuk visszavásároljuk őket. De ezenkívül vannak olyan művészek, akikre külön gondot fordítunk, és a már meglévő képeik mellé vásárolunk újabbakat. Alkotásaikkal így tovább bővítjük a gyüjteményt. Külön kivételezett helyet foglal el gyüjteményében Paul Rubens. Az ő korai képeiből állították össze a másik kiállítást a Lichtenstein-galériában. Itt vannak Publius Decimus Mus konzul történetének képei, amelyek eredetileg egy Genovai kereskedőcsalád megrendelésére készültek, mégpedig azzal a céllal, hogy mintául szolgáljanak falikárpitok elkészítéséhez. A kárpitok közül egy most is látható a Rubens - képek mellett.
/ szalaghiba/

szemben a város, amely ugyan nem hasonlítható a világ más nyüzsgő fővárosaihoz, méreteihez képest mégis igen nagy erőfeszítéseket tesz a kultúrális élet fellendítése érdekében. A leggyorsabban fejlődő kultúrális területek egyike a zenei élet. A hatvana években létrehoztak egy zeneiskolát, amely ma már gyakorlatila az összlakosság 7 %-át részesíti alap- és középfokú zenei képzésben. És egy lichtensteini meglepetés: A zeneiskolában egy magyar származású zongoraművésszel, Kóródi Istvánnal találkoztunk, ő a zongoratanszak vezetője. Ottjártunk alkalmából

rögtönzött koncertet adott.

ifj. Marko Károly

Külföldi aukción:

Carl Marko d.J.: Felslandschaft.mit figuraler Staffage. - Öl auf Leinwand, 25x29 cm. Sign. C. Marko.

Wien, Dorotheum
475. Kunstversteigerung, 6-9 Nov. 1984.
Katalogus 523.sz. Kép: Taf. 38.

idősebb Marko Károly, festőművész 2). Feladatok

a Nemzeti Galériában megnyílt a „Karácsony korának művészete" c. kiállítás. – a XIX. sz. első negyedében sógorában vele csak négy alkotás sorolható szellemét és stílusát tekintve a felvilágosodás késői hullámához: az id. Marko „Kálvária-képe", Fleck János Mihály „Szentcsaládja" és „Vajk megkeresztelése", valamint Melegh Gábor „Kis Madonnája" (az utóbbi a napjainkig működő alkotás.)

„Kálvária"-kép (említve)

Mojzer Miklós: Karácsony korának művészete.
Budapest, 1980. 9. 25 old.

idősebb Markó Károly, festőművész 1) Folytatás

a Nemzeti Galériában megnyílt „Kazinczy korának művészete" c. kiállítás. Láthatók itt a Neuhauser-testvérek metszetei és litográfiái, az idősebb Markó Károly sokat ígérő korai tájlapjait. Mennyire tanulságos, hogy ezek előzték meg leghazaibb művet, a „Visegrádot" (1830 körül). /említve/.

Mojzer Miklós: Kazinczy korának művészete. Budapest, 1980. 9. 25.-old.-on.

ID. MARKO KÁROLY

Külföldi aukción:
Carl Marko: Blick auf Florenz.
Öl auf Leinwand, 47x63 cm. Sign.
und dat. C.Marko 1850.

Wien, Dorotheum
641. Kunstauktion, Sept.1983.
Katalogus 71.old. 440.sz. Taf.XLII.

ID. MARKO KÁROLY

Külföldi aukción:
Carl Marko d.A.: Im Orient.
Öl auf Leinwand, 60x96,5 cm. Sign. und dat.: Carl Marko p. Appeggi 1852.

Wien, Dorotheum
464. Kunstversteigerung, Janner 1983
Katalogus 46.old. 306.sz. Taf. 32.

ifj. MARKO KÁROLY

Külföldi aukción:
Marko, Carlo d.J.:
Italienische Landschaft.
Öl auf Karton,48x38 cm. Sign.

Köln, Kunsthaus Lempertz
594. Math. Lempertz'sche Kunstversteigerung
Mai 1983
Katalogus 40.old. 347.sz.

IFJ. MARKO KÁROLY

Külföldi aukción:
Carlo Marko d.J.: Bachlandschaft.
Öl auf Papier auf Leinwand, 17x24 cm
Sign. und dat. C. Marko 1849.

Wien, Dorotheum
466. Kunstversteigerung April 1983
Kat. 59.old., 376.sz.

id. Markó Károly

Magyar képzőművészet kultfoldon

Magyar Nemzet 1984. 1. 11.

Makó Károly, festő

l: Ék Sándor

Székely A: Az „ihletes évek" művészetéhez 23-38

Mozgó Világ, Bp. 1984. márc. X./3.

id Markó Károly, festő

sem! A *Meuse '81* fedőné
vű hadgyakorlat 21 eze
katona, hétezer harcjárm
— köztük *ezer* harckoc
—, 130 harci helikopte
részvételével zajlott le.
francia taktikai légierő v
dászgépei és felderítői
nap alatt több mint nyol
száz felszállást-bevetés
hajtottak végre „feltétel
zett célpontok" és támad
„ellenséges erők" ellen.

S még jóformán el se
ült a harci zaj, amikor t
vább folytatódott vészte
hes őszünk hadgyakorla
dömpingje. Megrendezte

Ki
m

—: Képek, ékszerek

6.

Esti Hírlap, Bp. 1981 nov. 25

Markó Károly, festő

[id. Markó K.]

● TÁRLATVEZETÉS. A TIT budapesti szervezetének művészeti szakosztálya 26-án, szombaton délelőtt tárlatvezetéseket tart a Magyar Nemzeti Galériában. Délelőtt fél 10-kor Tájképfestészet Markó Károlytól Szinyei Merse Pálig, fél 11-től pedig Munkácsy Mihály és Paál László művészete címmel Bolgár Kálmán kalauzolja az érdeklődőket.

– : o Tárlatvezetés

16.

Esti Hírlap, Bp. 1981. dec. 23.

ifj. Markó Károly, festő

L. Holló László

Aukció háromos 6

Esti Hírlap Bp. 1981 szept 2.

id: Markó Károly, festő

L: Kovács Margit

–: Jövő évi művészeti naptárak 12

Esti Hírlap, Bp. 1981 nov. 10.

id. Markó Károly, festő

L: Bálványos Huba

–: Hatvanyolcféle nosztár sok ezer példányban 9.

Nincszabadság, Bp. 1981 nov. 11.

ifj. MARKO KÁROLY

Külföldi aukción:

Marko, Caroli d.J.:
Landschaft in den Sabiner Bergen.
Öl auf Leinw., 39x46 cm. Sign.

Köln, Kunsthaus Lempertz
603. Math, Lempertz'sche Kunstversteigerung
22-24 November 1984.
Katalogus 475.sz. Kép: Taf. 53.

Id. Markó Károly festőművész (1791-1860).

Festmények útközben. A XIX. sz. i magyar festők remekműveit mutatják be Mexikóvárosban. dr. Bognár Éva művészettörténész rendezi majd a Museum de San Carlosban. — Már volt kapcsolata a magyar festészetnek és tudománynak Mexikóval. Tájképfestőnk, id. Markó Károly, aki Itáliában töltötte élete nagy részét, nemzetközi elismerést szerzett, különböző városok hívták meg tanárnak; köztük Mexikóba is, a San Carlos Akadémia tanárának. De ő már nem vállalta, egyik kitűnő sómai tanítványát bízta meg ezzel, Lambéziót.

Esti Magazin

1983. X. 31. Kossuth 18.30

id. Markó Károly, festő

Megemlítve.

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvnemle
- Szabó Júlia: Magyar rajzművészet
858-862.

XVI
9.

JELENKOR, Pécs, 1973. sept.

id. Markó Károly, festő

Megemlítve.
„Visegrád" c. képe 1830 körül keletkezett.

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvnemle
– Telepy Katalin: Tájképek a ...
858 – 862.

JELENKOR, Pécs, 1973. szept.

XVI
9.

id. Martó Károly köre

Olasz táj, pihenő asszonnyal, olaj,
54×73, 8000

30. Műnészeti Tépankció, 1973.

30. Januar 1902

id. Markó Károly

Róma látképe, gouache, 27×22,8, Védett, 80 000 Ft
Olasz táj, olaj, 37×43, 40 000 Ft

30. Művészeti Képaukció, 1973.

Hj. Kardos Károly

Fürdőző nők, olaj, 54×73, 25000, Védett

30. Művészeti Répanrció, 1973.

id. Markó Károly

„Róma látképe" c. műve

szerepel a BÁV 30. Zajtonkcíójának

Ziállításán

Nápszava 1973 május 17

4. old.

id. Markó Károly

a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata egy festményének reprodukciójával adja ki művészi levelezőlapon.

Népszabadság, 1969. febr. 15.

Markó Károly

művei t állandó jelleggel a M. Nemzeti Galéria mutatja be.

Bezza László, Bernáth György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon. Budapest 1993. 133 5 t.

6818

Markó Károly

A feltehetően tőle származó, omlik romokat ábrázoló akvarell a jelzett gyűjteményben.

Horváth Béla: A Kovács-gyűjtemény részfestményei; Nagyvilág 1972/4. sz. 15. l.

Mattis Károly

Tolnai idegen volt festője volt.

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Bp. Magvető 1972

24. old.

Id. Makó Károly

A 20-as években még mindig aktuális volt az ö-keidése, amit egyik hazalátogatásakor tett fel: „Miből él egy magyar festő?"

Székely Anekdota: Jankó János, Müggyűjtő 1972/4. sz. 42. l.

Id. Markó Károly

Érettkori kisméretű képe Szilágyi Dezső (Gátor-aljarójhely) gyűjteményében.

Theisler György: Szilágyi Dezső gyűjteménye; Műgyűjtő 1972/4. sz. 23 l.

Id. Markó Károly

1930-ban 2-4000 pengős árakkal szerepelt.

E.K.: Aukció-kritika; Műgyűjtő, 1972/3. sz. 97. l.

Id. Markó Károly

Értéktelen osztrák vagy olasz klassicista tájképeket jelzésével láttak el.

Theisler György: A hamisítók „művészete"; Műgyűjtő, 1972/3. sz. 20. l.

Id. Markó Károly

Műveiről számos másolatot készítettek már korában, elsősorban gyermekei, főleg a legidősebb, Károly. Műveit litográfiákkal is terjesztették: alapozott vászonra nyomták, majd olajfestékkel kiszínezték. A kortárs másolatok és nyomatok aljára később került rá a festő neve.

Sinkó Katalin: Tanácsok a hamisítványok felismeréséhez; Műgyűjtő, 1972/3. sz. 17. l.

Id. Markó Vánoly

Rhodopis cipője

Mügyüjtő, 1972. 3. sz. 17. l.

Id. Markó Károly

Elveszett a Pusztai tája (15,5 x 12 cm; leírás szerint: juhász szamáron) és a Krisztus és a szamáros asszony (9,7 x 5,8 cm, elefántcsontra festett miniatűr).

Engel Károly: Háborús veszteségek II.; "Műgyűjtő", 1972/2. sz., 48. l.

Id. Markó Károly

Az Erdőrészlet Olaszországban és a Némi tó 1939-ben Ciano tulajdonába került, ajándékként. A jegyzőkönyv szerint az utóbbi „tárgyánál fogva nagyon megörvendeztette."

Engel Károly: Háborús vesztesége II.; Műgyűjtő, 1972/2. sz. 48. l.

Id. Marik Károly

Az Ariadne Naxos szigetén c. művet a V.K.M.-nek adták ki, ahonnan épségben előkerült, bár elveszettnek hitték.

Engel Károly: Háborús osztalékok II.; Műgyűjtő, 1972/2. sz. 48. l.

Brtha Ágnea

Ifj. Markó Károly

Apja műveiről számos másolatot készített.

Sinkó Katalin: Tanácsok a bamisétványok felismeréséhez; Műgyűjtő, 1972/3. sz. 17. l.

Markó Károly, festő

Két képe 18, illetve 15 ezer ft-os

kikiáltási árral szerepel

↓

— : képaukción

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. dec. 12.

Markó Károly, festő

Megemlítve.

— : Aukció előtt kiállítás

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. dec. 12.

id Markó Károly

Az alföldi tájábrázolás első szép darabjai
,id. Markó Károly két Pusztai tája,Munkácsy Poros
útja,Szinyei Merse Pál Hóolvadása.

Bodri Ferenc:Kurucz D. István
Látóhatár 1971/9 -ig 914.old.

Markó Károly

festő

v néhány alföldi témájú képe.

Kaposvári: Lyka Károly vásárai. 180

Jászkunság, 1970. 4.

Markó Károly

"...Van Ferenczink, van Barabásunk és Kisünk, mit nem kellene megtenni a nemzetnek, hogy Markóját sajátjának és határai közt tudhassa..." - irja 1841-ben Joó János egri rajztanár. Idézi:

Római György:Gondolatok művészetnevelésünk intézményesitésének centenáriumán.Művtört.Ért.1971.3.sz.
204-212.l.

205.l.

Markó Károly

Markó Károly Lányi Sámuellal egyidős, szintén a Felvidéken született, ág.ev.vallású; hatása Lányi tájrajzain felismerhető, s valószinü, hogy már fiatal éveikben ismerték egymást, valószinüleg Müller János Jakab lőcsei festő révén is.

Dr.Bendefy László:Lányi Sámuel életútja.
Művtört.Irt.1971.3.sz.213-223.l.

213.l.

Markó festőművész 1.)

A festménysorozat összeállítása: az alanti ős munkához olyan reprodukció sorozatot állítottak a megkérdezettek elé, amely a XIX. sz. elejétől napjainkig reprezentálja a magyar festészetet. Tekintettel voltak a kiemelkedő, stílusteremtő festőegyéniségekre is. Igyekeztek viszonylag közismert, sokszor reprodukált műveket keresni. „Viszegrád" c. / említve.

Vitányi Iván: Képzőművészeti ízlésvizsgálat munkások között.
Új Irás, Budapest, 1943. okt. 43. old.

Markó festőművésa 2.) Folytatás

a képzőművészeti ízlés mérése reprodukciókkal. az első sorozat:

Az alanti munkához tartozó ízlés mérére, az első sorozat reprodukciói „hagyományos" és a hozzá megfogalmazásban közel álló kortárs festészet alkotásai közül kerültek ki, a pozitív „szavazotok"-on a művész neve szerepel.

Vitányi Iván: Képzőművészeti ízlésvizsgálat munkások között.

Uj Irás, Budapest, 1973. okt. 77. old

Markó Károly
festő

Méltatás

Végvári Lajos: Van e lobogónk?
Művészet, 1974 augusztus - 2 lap.

Marká Károly

Neve ismítve.

Nápszava, 1974. febr. 26. 102 cíf. 47 sz. 3p.

Markó Károly, Jertő

Szabó Júlia írt tanulmányt
Markó képeiről.

↓

— : Megnyitó

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973 aug. 15.

Markó Károly, festő

A Markó utca róla van elnevezve. (?)

László Miklós: Utca a serfőzőhöz 5.

ESTI HIRLAP, Bp 1973 aug. 18.

Markó Károly, Jertő

Megemlítve.

Dévényi Iván: A „Műgyűjtő" és a műgyűjtés problémái 52-54.

JELENKOR, Pécs, 1972. január XV/1.

Id. Markó Károly, festő

Nekrológ. (Telepy K.: Tájképek ...)

— : Új könyvek 1574.

Élet és Tudomány, Bp. 1973. aug. 17. XXVI/4 33.

ifj. Markó Károly
(1822 - 1891)

Olasz táj

Olaj, vászon 34,5 x 46,5

Kikiáltási ár. 20000 Ft

BÁV 33. Művészeti Képaukció, árverés 1974 május 21-22

id. Markó Károly

Visegrád. 1830, olaj, vászon, 53,5 X 83 cm.
1890-től a Nemzeti Galéria tulajdona
(mines repro.)

Tolnay Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában 1. kép.

Markó Károly

Neve emlére.

Telepy Katalin: Tájfestők a Magyar Nemzeti Galériában – Bp. 1973. 27 p.

Tol. Harkó Károly

Az aukción nem volt jelentős anyaggal képviselve.

Engel Károly: Aukciókritika; „Műgyűjtő", 1973/4. sz. 56. l.

Markó Károly

Neve megemlítve.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában 5p.

id. Markó Károly

Tájkép Appeggiból. 1848, olaj, vászon,
39,5 X 55,3 cm. (mines repro.)

Telepy Katalin: Tájképészet a Magyar Nemzeti Galériában
Bp. 1975.

2. kép.

Makó Károly

Neve megemlítve.

Egri breviárium – Versmém 1973. 102p.

Markó Károly

Visegrád c. műve emlitve.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában. 6p.
Bp. 1973.

Markó Károly

1820-ban került Bécsbe, majd Itáliába.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában.
Bp. 1973.

Gy.

Markó Károly

„Olesz táj" c. Zipse

Kovács Antal gyűjteményében - Debrecenben

Mügyüjtő 1975/1

8. old.

1945.X.6 Kossuth
11.00 | Gyié |
Gyűjtőegyletek.

Manbor Károly
Lektorunk

- Egy évben háromszor rendez a BÁV képaukciót. Legközelebb karácsonykor, a 38-kat.

- Ez igen közkedvelt értékesitési forma az aukció, amelynek a Bizományi Áruház Vállalatnál már hagyományai vannak. Azért kedvelt értékesitési forma az aukciók rendezése, mert az aukciókon ugy a beadó, mint a vásárló saját maga győződhet meg arról, hogy a beadott tárgya, vagy tárgyai milyen áron kelnek el.

- Milyen képek kerültek az elmúlt időben dobra Önöknél?

- Elsősorban természetesen Magyarországon a magyar festők művei a legkeresettebbek és ezek árakban is elég jelentős áramelkedést is mutattak. Például egy Markó kép közel loo ezer forintért cserél most már gazdát. A legnagyobb kiemelkedésü festményünk értékesitése Pál Lászlónak a képe volt, mely 32o ezer forintért kelt el. A védett képek kivételével nem tudjuk azt, hogy ki vásárolta meg ezeket a festményeket, természetesen a védett képeknél személyazonossági igazolvánnyal kell igazolni a vásárlónak önmagát. Anonim tehát a vásárló is és az eladó is.

- Előbukkantak-e rejtett kincsek, értékek az aukciók során és ha szabad megkérdeznem melyik kép aratta üzleteileg a legnagyobb sikert.

- Mind érdekesség megemlithetném, hogy Vaszarinak volt egy festménye, Madridi korából, amely 15 ezer forinttal indult, és komoly versengés folyt és tulajdonképpen ezrenként meg fel egész 75 ezer forint eladási árig. Igen nagy konstelációt aratott a VAszari kép, ilyen magas árkimelkedése. Az elmult aukciók során minden egyes kép felvételnél meglepetés éri a felvevő becsüseinket, és igy történt meg, hogy rég elkalódott Csontváry képhez jutott a magyar közönség és azt is meg kell mondanunk, hogy egy-egy ilyen aukció kiemelkedő művészeti esemény, mert nemcsak a vásárlók, akik látogatják ezt az aukcióknak a kiállitását, nanem a kiállitás időtartama kb 2o-25 ezer ember, aki megnézi ezeket a kiállitásokat. Itt olyan csemegéhez jutnak a műgyüjtők, amelyet ha nem is vásárolnak meg, de legalább láthatnak. Ez egy-egy alkalommal kerül kiállitásra, ez nem egy muzeumi kiállitás, ahol minden alkalommal megtekinthetők ezek a festmények hanem csak az aukció előtt. És lehet, hogy az, aki megvásárolja az 2o-3o évig ujra nem bocsátja eladásra azt a festményt, tehát 2o-3o évignem lesz látható.

Markó Károly

Napfényes, levegős tájképét mutatták be a "Belveder" Müvészeti Társaság első kiállitásán, melyet a Müvészet c. rovat közleménye ismertet.
Az uj müvészeti társulat megalakulásáról is fenti rovat számol be.

A HÉT, Bp. 1921. május 1.
XXXII. évf. 12. sz. 2o7. lap.

Markó

Markó Károly fia egy aratási jelentet áb
rázoló festménye szerepelt az 5o. aukción

Magyar Hirlap 1979/282/13

Markó Károly

az 50. aukción három idillikus tájképpel szerepelt

Magyar Hirlap 1979/282/13

id Markó Károly

Szerepelt alkotásával a MNG Müvészet Magyarországon 178o-183o cimü tárlaton

Magyar Hirlap 198o/6/22/8

Kenessei:Nem tsekély nyereség

id Markó Károly alkotása

Dr Petró Sándor gyüjteményének része

Herman Ottó Muzeum Közleményei 16/143.o.

Bodnár:Dr Petró Sándor

Id Markó Károly

Az 51. képaukció kiállítása

Szombaton a MOM Szakasits Árpád művelődési házában (Bp., XII., Csörsz utca 18.) megnyílt az 51. képaukció kiállítása, amely május 18-ig tekinthető meg, naponta 10—18 óráig. *Az árverésre május 20-án és 21-én 17 órától kerül sor.*

A tavaszi árverés anyagát 267 értékes festmény alkotja: a képek neves magyar és külföldi festők művei. Az aukció ezúttal is jó néhány meglepetéssel szolgál, a régi és a modern festészet kedvelőinek egyaránt. A gazdag anyagban látható egy XVII. századi olasz festő műve, melyen fellelhetők az észak-olasz festészet stílusjegyei. Szerepel a kiállításon egy holland életképet ábrázoló festmény, amely ugyancsak a XVII. századból való. Kiállították *id. Markó Károly* egyik alkotását is. A nagybányai iskolát a fiatalon elhunyt *Maticska Jenő* több műve reprezentálja.

id. Markó Károly, festő

L: Csók 7

-: Képremekek árverésen 12

Esti Hirlap, Bp. 1979 dec. 11.

Markó Károly, festő

L: Gulácsy

Dolecskó K.: Tárlat, árverés előtt.

8.

Nemszabadság, Bp. 1979. dec. 7.

Markó Károly, festő

L: Frank Frigyes

2

(gy. kárpáti): Galéria a kórteremben

Esti Hírlap, Bp. 1979. nov. 30.

Markó Károly, festő

L. Reich Károly

— Naptáron a Képes Krónika 8.

Esti Hírlap, Bp. 1979 nov. 14.

25

1021

1980.IX.6. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Idillikus táj. Idős Markó Károly hires festménye az egyik különlegessége az őszi képaukciót megelőző kiállitásnak, amelyet, mint mindig most is a MOM Művelődési Házában rendeznek meg. Összesen 262 festő alkotása látható ma déltől a tárlaton amelyről most Lengyel Anna beszél.

- A magyar festészet majdminden hiressége szerepel az árverésen. Szinte a csodával határos módon minden aukcióra előkerül például idősebb Markó Károlynak egy-egy képe. Most az Idillikus táj cimü festménye látható a kiállitáson. Vagy az utóbbi esztendők ben Munkácsy képeket is árverezték. Ezek azonban vázlatok vagy szénrajzok voltak. Most egy ceruzarajz mellett két olajfestménye is előkerült, ezek közül az egyiket párizsi tartózkodása idején készitette. Cime: Karszékre támaszkodó nő. Székely Berta-

Id. Markó Károly festménye

lannak egy restaurált és védetté nyilvánitott képét a Vihar elől menekülők cimüt is láthatják a kiállitáson. Lotz Károly alkotásaiból pedig három nagyon szép olajfestmény kerül árverésre. Egy Csatajelenet, egy Portré és a Léda hattyúval cimü. Egry József, Fényes Adolf, Gulácsy Lajos, Mednyánszky László, Poór Bertalan és Zichy Mihály nem is egy alkotása szintén látható az aukciót megelőző tárlaton. A külföldi képek közül a legértékesebbek és ~~legismeretlenebb~~ legszebbek az ismeretlen észak-olasz festők XVII. és XVIII. századi alkotásai. A német-alföldi festők képei, nevük szintén ismeretlen. Reméljük mind a hazai, mind a külföldi fetők képeiből nem egy a magyar muzeumok birtokába kerül, hiszen a muzeumok képviselői is ott lesznek az aukción. A képaukció szeptember 17-én lesz. Előtte való nap, 16-án pedig numizmatikai árverésre kerül sor, amelynek teljes anyggát a képekkel együtt ma déltől láthatják a szokásos helyen a MOM Ősörsz utcai Müvelődési Házában.

1978.VI.9. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Fayer András két Nógrád megyei képzőművészeti kiállitásról számol be.

- A mult század első felének képzőművészete a reformkori Magyarország festőinek, grafikusainak réz és acélmunkái kerülnek közszemlére a Széchenyi Helytörténeti Muzeumban ma nyiló kiállításon. A Magyar Nemzeti Galéria anyagából összesen 60 művész munkáit válogatták e tárlatra, köztük idős Markó Károly, Barabás Miklós, Borsos József és Kisfaludy Károly müveit. A kiállitás a hónap végéig tart nyitva. Akár csak az a szintén most nyiló másik, amelyen a szlovák és magyar grafikusok mutatják be az utóbbi évek termését. A Salgótarjáni Megyei Müvelődési Központ üvegcsarnokában több mint száz egyedi rajz került a falakra, a Szlovák és az Északmagyarországi Képzőművészek Szövetsége közti együttmüködés eredményeként létrejött kiállitást mindkét országban több helyen is bemutatják.

Markó

Mednyánszky László, Horthy Béla, Kacziány Ödön, Boem Ritta, Magyar Mannheimer Gusztáv, Márk Lajos, Pentelei Molnár János, Góth, Markó, Wellmann Róbert, Garay Akos, Hadl Rikárd, Szinyei-Merse Pál, Rippl-Rónai József, Fényes Adolf művészek nevét sorolja fel Margitay Ernő a Nemzeti Szalon kiállitásán résztvevő művészek közül, s ismerteti alkotásaikat

Markó "Técsői házai a legkiválóbbak a tárlaton a kritika megállapitása szerint.

ÉLET, Bp. 1909. juni. 6. I. évf. 23. sz. 751-752. lap.

id. Markó Károly festőművész

a képző- és Iparművészeti Szakközépiskola fennállásának 200 éves jubileumára készül. – Ebből az iskolából került ki mint tanuló id. Markó Károly, Orlovits Gyula és még több művész

TV-Híradó

1978. III 31. Televízió 19.30

id. Markó Károly Sertőmüvész

Tóth László: A lakásszépítés új eszköze.
Lakáskultúra, Budapest, 1975. 4. 7. old.

Markó Károly

Méltatás

Tasnádi Attila: XIX. századi városképek és útirajzok

Nyíregyháza, 1976. jún. 11-5 oldal

ifj. Markó Károly, Jestő

L.: Ligeti Antal

–: Megnyílt ..... 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. dec. 7.

Markó Károly
festő

A győri Xantus János Múzeum –
bár egy kiállítás keretében voltak
Markó képek is.

—: Kiállítási megnyitó
Művészet, 1975. márc. – 49 oldal.

Markó Károly, festő

Győrött kiállították

rajzait.

— : □ Régi képek 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1975. febr. 5.

MARKÓ KÁROLY

Tájképeit leginkább mitológiai szereplők népesítik be.

K.I. A klasszicizmus és a romantika (~~[illegible]~~) művészete.

IFJÚ KOMMUNISTA, 1971. 5.

Id. Marsó Károly

neve emlékére

„Puma Mihály '71"

Pestmegyei Hírlap 1971 augusztus 25
6. old.

MARKÓ KÁROLY,festő

Lyka Károly Visegrád c.képét kiválósága alapján egybev vetette Kisfaludy Károly Hasonló c.müvével,amely szignált darab volt.Kisfaludy müve megütötte azt a mértéket,mint Markóé- 176.old.

VAYERNÉ,ZIBOLEN AGNES: Kisfaludy Károly képgyüjteménye 161.old.

A PETŐFI Irodalmi Müzeum Évkönyve. 8. 1969-70.Epest

Markó Károly festő

A Nemzeti Galéria Markó-művet is vásárolt.

– : Herkules a választúton

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. febr. 11.

id. Marko Károly

Reprodukciók:

46. p. „Visegrád" (1820-as évek vége); olaj, vászon, 85.5 x 83 cm.

47. p. „Compagnai táj" 1638. olaj, vászon. 75.5 x 99.5 cm.

Fülep Lajos: Magyar művészet, Budapest, 1971

Markó Károly

Szemlér Mihály Vízimalom c. rézkarcát akadémizmusával hozza kapcsolatba a szerző.

H. B. - Szemlér Mihály; Vízimalom; Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 23.l.

id. Markó Károly

„Rhodopis ápője" c. lépe

155 000 ft. ért lelt el a Bizományi

Áruház 27. művészeti lépankcióján

Magyar Nemzet 1972 május 26

4. old.

Markó Károly festő

Munkáiban magyar tehetek művei.

Bokor Pál: Hozzátok még valamit... 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. aug. 23.

Mátyás Károly

emlitve

Művészet és kritika
Budapesti Hirlap 1924 II. 24.

Markó Károly

említve

Mérzöny Géza eml.
Új Magyarság 1944. V. 21.

Markó Károly festőművész

a Corvina Könyvkiadó egyik új sorozata: „Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában" c. a kötet a művész alkotásával indul.

TÉKA

1993. VI. 20. TV. 18.45 / 11 / Kr,

Markó Károly

„Neve megemlítve.

Lánczi Sándor: Egry József – 3p. 1973. 5p.

Marko Sándor

művei szerepelnek Fruchter Lajos gyűjteményében.

Bezza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973. 1335 l

366 l

id. Markó Károly festőművész

A művészi tehetség örökölhetőségének útja nemzedékeken keresztül egy családban a művészetek történetében aránylag ritkán fordul elő. Hazai vonatkozásban a múlt századból id. Markó Károlyt és gyermekeit említhetnők. Ifj. Károly, András, Katalin és Ferenc szintén festők lettek.

Bodnár Éva: A Ferenczy-család.
Kortárs, 1968. 12. 2013-16 oldalak.

ifj. Markó Károly festő

A művészi tehetség öröklhetőségének útja nemzedékeken keresztül egy családban a művészetek történetében aránylag ritkán fordul elő. Hazai vonatkozásban a múlt századból id. Markó Károlyt és gyermekeit említhetnők. Ifj. Károly, András, Katalin és Ferenc szintén festők lettek.

Bodnár Éva: A Ferenczy-család.

Kortárs, 1968... 12. 2013-16 oldalak.

MARKÓ KÁROLY, festő

Maszlaghy az esztergomi képtár lajstromában emliti: Markó Károly kis tajképe. Ltsz 56.632.-95.old.26.jegyz

PROKOPPNÉ, STENGL MARIANNA: A Keresztény Muzeum első évtizedei 89.old

Esztergom Évlapjai, Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

MARKÓ KÁROLY, festő

Maszlaghy az esztergomi képtár lajstromában említi:
Markó Károly Kis tájképe.-Ltsz. 56.632.- 95.old. 26.jegy

PROKOPPNÉ, STRNGL MARIANNA: A Keresztény Muzeum első évtizedei 89.old

Esztergom Évlapjai, Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

Markó Károly

műcépete hatással volt Brodszky Sándorra; a mester „Zivatar a Balatonon" c. mű képén észlelhető" e hatás.

Szalay Zoltán: Balatoni képes krónika, Budapest, 1969.

240

MARKÓ KÁROLY, festő

Beszédes Kálmán, esztergomi festő Simor érsek képtárában az Ezstrgom c.lapban irt cikkében megdicséri Markó kis tájképét és lelkesedéssel ir róla, bár sok kép nem tetszik neki. 93.old

PROKOPNÉ, STENGL MARIANNA: A Keresztény Muzeum első évtizedei 89.old

Esztergom Évlapjai, Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

MARKÓ KÁROLY?FESTŐ

Simor primás 1878 márc.30-án megvette Markó Károly két rajzalbumát..Az 1000 forint vételárat Ligeti Antal festő vette fel ifj.Markó Károly részére.96.old. 31.jegy

PROKOPPNÉ,STRNGL MARIANNA: A Keresztény Muzeum első évtizedei 89.old

Esztergom évlapjai,Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

MARKÓ KÁROLY, festő

Az esztergomi képtárban az újabbkori magyar képek közül ott látható a kiállitáson Markó "Szivárványos táj"-k képe is. 95.old

PROKOPYNÉ, STENGL MARIANNA: A Keresztény Muzeum első évtizedei 89k old

Esztergom Évlapjai, Annales Strigonienses, 1960
1960

MARKÓ KÁROLY, festő

Simor János esztergomi érsek állandó vásárlója a bécsi Kunsthallé-ban tartott árveréseknek. Itt vásárolta meg még 1875 előtt Markó "Szivárványos tájkép"-ét..91.old

PROKOPPNÉ, STENGL MARIANNA: A Keresztény Muzeum első évtizedei 89.old

Esztergom Évlapjai, Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

id. Marko Károly

Diana a vadászaton, 1833. o. fa, 38,5×52,5 cm

Diana és Endymion, 1833. o.v., 72×94 cm

Vadászati Világkiállítás – Képző-
művészeti Kiállítás, Bp. 1971.

Markó Károly

fia, Ferenc Eisenstadt-ban
született.

Allgemeine Landeskartographie
des Burgenlandes Eisenstadt, 1963.
II/a kötet

373 l

Markó Károly

Eisenstadt-ban telepedett le, Kata-
lin és Ferenc gyermekei itt születtek.

Allgemeine Landestopographie des
Burgenlandes, Eisenstadt, 1963.
II/a kötet

4141

Markó Károly

A Könyvhétre kiadott „Mai magyar rajzmüvészet" c. Pataky Dénes könyvében, Sebyndr István bevezető tanulmányában szerepel a művész

Szekér Endre: Ünnepi Könyvhét.
Petőfi Népe, 1972. máj. 28.

Markó Károly festőművész

180 éve halt meg

Nápszava 1971 szeptember 25
4. old.

Markó Károly

művének tartott „Római táj" c. rajzet
egy évvel ezelőtt ellopták Schubert Béla
szekszárdi lakostól. Most lett meg a tolvaj,
a rajzet is megtalálták.

Ellopta nagybátyja festményeit.

Magyar Hírlap, 1969. január 12. 8. l.

Markó Károly
festő-

Markó Károlyt a radikális irodalmárok
rábeszélték, hogy a mérnöki állását vált-
sa fel a festőművész hivatással, mert a
nemzetnek szüksége van rá.

Pogány Ö.Gábor: A XIX.-XX.század művészete.
Művészet, 1971.október - 12.oldal

Markó Károly

Császár: "Életirati vázlat" cimmel ir a müvészről: "A világ ezidőszerinti leghirnevesebb táj festésze" harminc év után hazajött második hazájából, Olszaországból."1793 körül, Lőcsén született! Atyja, Markó György városi mérnök tanitotta először rajzolni és festeni. Fia, Károly, a pesti egyetemen mérnöki diplomát szerzett, s a lublói kincstári uradalomban napidijas mérnökként helyezkedett el. Később rendes mérnöki állást kapott gr. Eszterházy László, rozsnyói püspöknél.

Divatcsarnok, Pest. 1853. május 26.
16. sz. 3o1-3o7. lap

Markó Károly

"A Kárpátok regényes tájai megkapták lelkét, s
ő ecsetelt mesterül, a szép természet kalauzol-
ván őt." Ekkor tüntek fel müvei. 1818-ban ta-
nulmányainak folytatása végett Pestre jött, a-
hol aquarelljeire ismét felfigyelnek. 1825-ig
marad Pesten. Ebből az időből származnak a fő-
város vidékeiről festett tájképei. Utána az
Aggteleki Barlang részeit festi fáklyafény mel
lett. Később b. Brudernhez kerül Bécsbe. Itt
él 1832-ig. Geymüller bécsi mükereskedő vásá-
rolja meg müveit és pénzzel is ellátja, hogy
Olaszországba eljutva folytathassa tanulmánya
it.
Divatcsarnok, 1853. május 26. Pest.
16.sz. 301-307. lap.

Markó Károly

Olaszországban "kezdődik müvészélete uj időszaka." Hét évig marad Rómában. A sok nélkülözés megtámadja egészségét. 1839-ben Pizába küldik egészségének helyreállitása végett. Itt festi pizai képeit. Festményei egyre keresettebbé válnak, s a toszkánai nagyherceg a firenzei festészakadémia tanárává nevezi ki. Ugyanekkor a bécsi képzőművészeti akadémia tagjává és 184o szeptember 5.-én a Magyar Tudományos Társaság levelező tagjává választotta.

Divatcsarnok, Pest, 1853. május 26.
16. sz. 3o1-3o7. lap

Markó Károly

"Az akadémiai kinevezés volt az első, s minden elismerése a magyar müvésznek hazája, s honfiai részéről." A külföld osztatlan elismerése után, elismerte hazája is.
A jelen mütárlaton szereplő két festményét gr. Károlyi István fóthi kastélya számára megvásárolta. Olaszországban képzőművészeti iskolát neveztek el az ő nevéről.
Fiai közül Károlynak és Andrásnak az 1851-i képtárlaton szerepeltek müvei atyjuk alkotásai mellett, "müveiken a Markó-iskola nyomai tünnek fel."
Divatcsarnok, Pest. 1853. május 26.
16. sz. 3o1-3o7. lap

Markó Károly

1842-ben már "nagy hirben állt és müvei Európa legtöbb képcsarnokát disziték, még a cs. k. Belveder termeiben is voltak müvei." A cikk idézi a Pozsonyi Hirlapban megjelent, Markóról szóló méltatást: "1846-ban egy felséges nagy és emlékszerü templomi épületterv volt előtte." Utána leirja, hogy mielőtt festésszé lett mérnök volt, olvasta a felhivást a Pesten épitendő országházra, amely a müvészeket terveik beküldésére szólitja föl.

Divatcsarnok, Pest. 1853. május 26.
16. sz. 3o1-3o7. lap

Markó Károly

A leendő országháza épitésével kapcsolatban Markó "eszméje szerint e nemzeti épület felállitásával a szépmüvészetek általános tanitásának is meg kelle a honban kezdődnie, s az épitészet, freskó és olajfestés, a szobrászat minden nemeivel e nemzeti épületet egyszersmind nemzeti müintézetté alakitotta volna"- fejezi be az idézetet, megjegyezve, hogy ez az elkézelés is„csak a müvész álma maradt."

Divatcsarnok, Pest, 1853. május 26.
16. sz. 3o1-3o7. lap

Markó Károly

Olasvidéki tájfestvényeiből két képet küldött a május 9.-én megnyitott állandó képtárlatra. Az Iró és Müvészet c. rovat a müvész alkotásait a kiállitás gyöngyeinek nevezi.

Divatcsarnok. Pest. 1853. május 15.
13. sz. 258-259. lap

Markó Károly

A május-juniusi kiállitáson szereplő alkotásairól mondja Solt: "Pesti állandó képtárlat" c. beszámolójában: "e müvek birálatomon fölül állnak."
Megemliti "Képzeleti tájkép" c. és más olasztáji festményeit.

Divatcsarnok, Pest. 1853. juni. 5.
19. sz. 374-478. lap

Markó Károly

"Iskolát alakitó tájképe Illést, s az özvegyet tüntetvén elő a nyugovó nap aranyával behintett Sarephta város táján"- közli a lap "Bécsi levelek" c. beszámolójában a bécsi Belveder termeiben kiállitott festményről, mely egyhuzamban sokáig nem szemlélhető, mivel olyan, mintha a nap tüzébe néznének, megfájdul tőle a szem.

Családi Lapok. Pest. 1856. II. félév.
42. sz. 1195. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

id. Markó Károly festőművész

CSEPEL

1971 OKT — 1

NAPTÁR

Tolt

SZEPTEMBER 25. 180 éve
született idősebb Markó Ká-
roly festőművész, a magyar
tájképfestészet első, nagyha
tású, iskolát teremtő al

Hetven éve születe
Fermi, a modern
nagy alakja.
atomfizikus
rac-kal e
getlen
vet

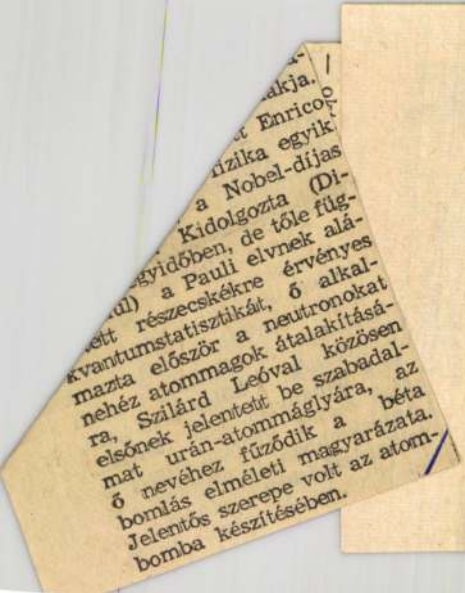
dkja.
t Enrico
izika egyik
a Nobel-díjas
Kidolgozta (Di-
gyidőben, de tőle füg-
ül) a Pauli elvnek alá-
ett részecskékre érvényes
kvantumstatisztikát, ő alkal-
mazta először a neutronokat
nehéz atommagok átalakítására,
ra, Szilárd Leóval közösen
elsőnek jelentett be szabadal-
mat urán-atommáglyára, az
ő nevéhez fűződik a béta
bomlás elméleti magyarázata.
Jelentős szerepe volt az atom-
bomba készítésében.

Id. Markó Károly

A moszkvai Puskin Múzeumban rendezett magyar kiállításon „Halásznak" c. (1951) képe szerepelt. (említve.)

L. Ivanov: Magyar művészek tárlata Moszkvában.

Könyök, asszonyok, 1972(1.

Markó Károly

Pynker János egri érsek 190 festményből álló kollekciát adományozott a Nemzeti Múzeumnak, köztük a művész „magyar képírást" képviselő művét.

Kádár Márta: A legnagyobb magyar gyűjtemény.

Vas Népe, Szombathely, 1971. jún. 3.

Id. Markó Károly

a Nemzeti Galéria több alkotását szerezte meg 1971 évben.

Magyar Nemzet, 1972. febr. 12.

Markó Károly

A Birományi Aruhár művészi képaukciójáon szereplő a művész ismeretlen alkotása.

—: Képzőművészeti aukció.
Tükör, 1977. május 22-43. lap.

id. Markó Károly, lesbő

L:Rudnay Gyula

-: Hir

14.

Nőszabadság, Bp. 1977 júl. 1o.

Markó Károly, festőművész

a nemzeti újjászületés küszöbén, amikor az ifju Than Mór, a külföldön élő Markó Károly és még többen, adott lendületet a magyar festészetnek – Kisfaludy Károllyal az élen, számos költőnk és írónk kalandozott a képzőművészet mezejére.

Szekeres László: a festő Jókai.
Tükör, Budapest, 1977. jan. 23.

Markó Károly, festőművész

A XVIII. századtól kezdve úgyszólván nincs magyar festő, aki ne foglalkozott volna a tájképfestészettel. Olyan festőket idézünk, mint Markó Károly, Ligeti Antal a romantika korszakában. I. Az Orsz. Tájképfestészeti Biennálé megnyílt a Galériában.

Láttuk, hallottuk.

1977. márc. 6. Petőfi, 11.42 V Gné.

Id. Markó Károly
(1791-1860)

„Romantikus táj vándorokkal"

Tempera 22 x 28,2 t. l. 6. Markó K. 1831.
(Sérült)

Zúzáltási ár: 15000 ft

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.május

Markó Károly

1975-ben a kiadott poszterek
közül Markó Károly Piania-
ja érte el az egyik legnagyob-
sekert.

Molnár Arisztel: Művészet a pornyiban.
Tukor, 1976. febr. 18-17 oldal.

Id. Markó Károly Lőre

„Fürdőző nimfák"

o.v. 23x18 S. l. 6. Markó 1864.

(Sérült)

K. ár: 8000 ft -Fotó-

BÁV 4o.Képaukció katalógus Dp.1976.szeptember

Id. Marké Károly Tére

„Fürdési nimfát" o. v. 50x39 cm

K. ár: 12000 ft.

BÁV 4o.Képaukció katalógus Bp.1976.szeptember

Markó Károly

friss, hüvös tisztaságot árasztó Kárpáti körpanorámája szerepel a MNG tárlatán.

Magyar Hirlap 1976/141/4

Wagner:Városképek és utirajzok

Markó Károly

alkotása is szerepel a MNG Budavári Palotájában megnyilt kiállitáson,

Mag yar Hirlap 1976-141-4
Wagner:Város képek és utirajzok

Markó Károly festőművész

a „grafikai gyűjtemény legszebb lapjai" közös elnevezésű ciklusak sorában a XIX. sz.-i városképek és utirajzok kiállítása a Budavári Talotában látható. Szerepelnek a művész munkái a reformkor kezdetén képviseli az első jeles tatképfestő nemzedéket. „Kárpáti körpanoráma" c. műve, friss, hűvös tisztaságot áraszt. (emlitve)

Wágner István: Tárlat a Várban.
Magyar Hírlap, 1976. jún. 16.

Markó Károly

A Nemzeti Galéria Kossuth Lajos téri kiállítás ún a belépőt nagyobb terem Markó és Brocsky kép fogadta.

Timár Árpád: Tagolás, időrend, arányok.
Müvészet, 1976. november - 7.oldal.

Ifj Markó Károly

A Budapesti Hirek c. rovat kiemeli a művész tájképeit, melyeket az októberben megnyitott állandó tárlatra küldött be.

DÉLIBÁB, Bp. 1853. okt. 16.
XVI. sz. 509. lap.

Markó Károly

Az októberben megnyitott állandó tárlatra beküldött tájfestményeiről elragadtatott hangon ir a Budapesti Hirek c. rovat, s a továbbiakban a t is közli, hogy az egyik gyönyörü tájfestményét a Központi Müegylet 450 pengőforintért megvásárolta kisorsolás céljából.

DÉLIBÁB, Bp. 1853. okt. 16.
XVI. sz. 509. lap.

Markó Károly

Az idei nemzetközi mükiállitásra beküldött a müvész két festményt: "egy eszményi tájképet és egy magyar puszta képét honunkból."

Budapesti Hirek c. rovat közli, egy későbbi, május 8.-i példányban, gr. Károlyi István az állandó mükiállitásra két másik tájképet küldött be a müvésztől.

DÉLIBÁB, Bp. 1853. ápr. 24. és május 8. XVII. és XIX. sz. 546. és 611. lapokon.

Markó Károly

A jeles festész hazánkfia, a napokban Pestre érkezik, s itt gr. Andrássy Manó látja vendégül,-közli a Budapesti Hirek c. rovat. Ebből az alkalomból rövid életrajzot is ad a müvészről: A XVIII. század végén született Lőcsén. Atyja városi mérnök, aki maga is ügyes akvarellfestő volt. Fia, Károly ugyancsak mérnöki diplomát szerzett s az akkori rozsnyói püspök, gr. Eszterházy László, mint mérnököt alkalmazta.

DÉLIBÁB. Bp. 1853. ápr. 3.
XIV. sz. 451. lap.

Markó Károly

Müvészi tanulmányait a szepesi és győri vidék tájképein kezdte. 1818-ban Pesten letelepszik nagybátyjánál, Schedel Ferencnél. Ekkor már egyre ismertebbé válnak munkái. Fejérváry Gábor, a jeles régiségbuvár ösztönzésére Bécsbe indul tanulmányutra. Itt kezd olajfestést. b. Brudern ajánlatára felveszik a müvészetek Akadémiájára. Itt is felismerik rendkivüli tehetségét. Tizenegy évet tölt Bécsben.

DÉLIBÁB, Bp. 1853. ápr. 3.
XIV. sz..451. lap.

Markó Károly

Geymüller bankár segitségével 1832-ben ki jut Olaszországba, ahol Rómában és Pisában él és dolgozik.
A toskanai nagyherceg a florenci festészakadémia tanárává kinevezte. Olasz tájképeiről elismeréssel emlékezik meg a cikk, mint mondja: "Müvészi ecsete általános méltánylást vivott ki."
A festészetben jeles utódai atyjuknak a két fiu, Markó Endre és ifj. Markó Károly.

DÉLIBÁB, Bp. 1853. ápr. 3.
XIV. évf. 451. lap.

Markó Károly

Florenczi tájképe Diana kiséretével" és "Bachus születése" c. alkotásait méltatja M.J.A.:"Állandó Mütárlat" c. kritikájában. A képek a Nemzetközi tárlaton szerepelnek, Pesten junius 15 - julius 15. között.

DÉLIBÁB, Bp. 1855. juli. 1.
3. sz. 32-33. lap.

Markó Károly

Szinyei Merse Pál, Mészöly Géza, Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Markó Károly, M.S. mester, Paál László, Mednyánszky László, Csontvári Kosztka Tivadar, Rippl-Rónai József, Egry József, Derkovits Gyula, Bernáth Aurél, Kass József művészek alkotásai szerepelnek a Képzőművészeti Alap kiadványában megjelent, husz lapból álló, reprodukció sorozat első példányain.

Vadas József: "Plakát a lakásban" c. cikkében ir a Munkásmozgalmi Muzeum tárlatáról s ugyanitt részletesen beszámol fenti kiadványokról is, mely Konecsni György nevénél található.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. okt. 11.
XIX. évf. 41. sz. 13. lap.

Id. Markó Károly (1791-1860) Tőre:

„Olaszországi táj"

o. v. 41x67 (Restaurált, sérült)

Tiziáltási ár: 15000 ft.

BÁV 39.Képaukció katalógus 1976 május

id. Markó Károly, festő

ID. MARKÓ KÁROLY
(1791—1860)
festőművész, a magyar tájképfestészet első nagy hatású, iskolát teremtő mestere. 115 esztendeje halt meg.

— : Évfordulók

4.

Nérszava, Bp. 1975 nov. 19.

Karkó Károly, Jestő

k.: Csontváry

(-k): Cédrus a ... 2.

ESTI HIRLAP Bn. 1976. jún. 3.

id. Markó Károly
(1791-1860)

„Tájkép pihenővel" Olaj, vászon
35 x 49 Jelzése lent balra: C. Markó...
1838
Restaurált. Védett. Kikiáltási ár: 35 000 Ft

BÁV 38. Képaukció Budapest 1975 december

Markó [Károly], Jestő

feltehetőleg: id. Markó Károly
lehet azonban: ifj. " " vagy
" András "
" ferenc "

L.: Munkácsy Mihály

Harangozó M.: A Károlyi-kincsek.... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976 márc. 6.

[1] Markó Károly, festő

L.: Csáky József

Bodri f.: Vélemények ... [1] ... 91-93.

TISZATÁJ, Szeged, 1976. június XXX/6.

id. Markó Károly, festő

L.: Ligeti Antal

:— : Megnyilt ... 14.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975. dec. 7.

Markó Károly, festő

Nem ismerheti a magyar festészetet igazán az, aki csak modern festészetünket ismeri, de nem ismeri Barabás, Borsos, Markó, Brodszky, Székely, Lotz, Mészöly, Zichy, Mednyánszky, Munkácsy, Szinyei, stb. munkásságát, s csak Ferenczytől, Rippl-Rónaitól kezdve ismeri a magyar festészetet 323.old.

K. Gyurkovich Tibor: Sterio Károly /1821-1862/ a mozgás festője 323.old

Művt. Tört. Írt. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

id Markó Károly

a Budapesti Képző és Iaprművészeti Szakközépiskola ~~diákj~~ diákja volt.

Magyar Hirlap 1978-68-6
Kétszéz esztendő krónikája

Id. Marko Károly (1791-1860)

110. A Kárpátok p. gouache 352 x 481 mm
Ltv.: 1905-2157

111. Csorytin és Nedecz 1820
p. gouache 347 x 468 mm Ltv. 1937-3170

112. Trencsén p. gouache 305 x 412
Ltv. 1937-3173

113. Rózsahegy p. gouache 302 x 414 mm
Ltv. 1937-3175

XIX. sz. városképek és utazások MNG 1976.

Id. Markó Károly

„Fürdőző nimfák" Diópác 39x51,5 cm

Ziláltási ár: 12000 ft

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Id. Markó Károly (1791-1860)

„Tájkép mitológiai jelenettel"

o.v. 28x40 cm J. l. j.: C. Markó

Ziziáltási ár: 30000 ft.

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Id. Markó Károly

„Olasz táj" Diópác 43,5 × 57 cm

J. l. j.: C. Markó 1822.

Vételár: 12000 Ft

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

id Markó Károly

Az alapitásának 2oo évfordulóját ünneplő budapesti Képző és Iparmüvészeti Szakközépiskola multját bemutató kiállitás nyilt a Mücsarnokban, melyen a müvész is részt vett alkotásaival.

Magyar Hirlap 1978-77-4

id. Markó Károly

„Még az idilli klasszicizmus mestere id. M.K. is realizmust csinált, amikor pályája elején megfestette Visegrád tájképét.

P. Ö. G. A Magyar Valóság - Katalogus elévsi Fovárosi Képtár Kiállításai XXXV. Bp. 1948 ápr.

Kritikai és lejsel Bp. Corvina 1976

99. old.

Id. Markó Károly

„Erzsébet táj vízvásvánnyal s a folemel-
tedő Amérával." o.v. 76 X 100

S.l.b. C. Markó I.A.P. 1854 Védett
T. ai 150000 ft.

-FOTO-

BáV 41.Képaukció Budapest 1976 december

Id. Markó Károly
(1791-1860)

„Róma látképe" Gouache 27x22 ft
J. l. j. CM. Róma 1835 Védett.
1. ár 80000 ft.

-FOTÓ-

BáV 41.Képaukció Budapest 1976 december

id. Markó Károly, festő

Egyesü[illegible] társáti reformország-
felbuzdult ereje hozta haza Rómából
István *Pásztorlányka* című szobrát,
indította el id. *Markó* Károly ecset-
jét, vásárolta meg *Barabás* Miklós
első festményeit. Mindezen erőfeszí-
tések eredményeként 1846-ban a
Pollack Mihály tervei szerint épí-
tett Magyar Nemzeti Múzeumban
már két állandó képtárat láthatott
a közönség: az *Egyetemes Képtárat*
és a *Nemzeti Képcsarnokot.*

1219-1222

Horek József: 175 éves a nemzet Múzeuma

Élet és Tudomány, Bp. 1977. szept. 30.

XXXII/39

i d Markó Károly

A Magyar Tájképfes észet a XIX,XX század
ban cimmel kiá litást nyilt a salgótarjáni
József Attila Művelődés i Központban,ahol
a művész is szerepelt alkotásaival.

Magyar Hirlap 1977/161/23

id. Markó Károly, festő

L: Kerényi Jenő

7.

– : Kétszáz éves iskola :

Nemszabadság Bp. 1978. márc. 21.

id Makó Károly, festő

Jubileumi kiállítás a Műcsarnokban

Fennállásának 200. évfordulóját ünnepli idén a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola, amelynek falai között olyan művészegyéniségek sajátították el a szakma fogásait és elméleti ismereteit, mint *Ferenczy István, id. Markó Károly, Nemes-Lamperth József* festőművészek, *Paizs-Goebel Jenő* festő-grafikus, valamint *Schaár Erzsébet* és *Kerényi Jenő* szobrászművészek.

Az európai-hírű intézmény — az ünnepi évforduló alkalmából — március végén *jubileumi kiállítással* mutatkozik be a Műcsarnokban. A kiállítás művészetpedagógiai szempontból jelentős, forrásértékű gyűjteményként őrzött korabeli, archív dokumentumok segítségével *ad majd áttekintést* az iskola múltjáról, jelenéről és fejlődéséről. A bemutatásra szánt anyagok között lesz az intézmény *számos oklevele*, érme, könyvritkasága és egykori osztálykönyve is.

A jubileumi kiállítás — a történeti anyag mellett — kronológiai sorrendben, sokoldalúan, a képzés szakágai szerinti csoportosításban mutatja majd be az iskola *művészetoktató munkájának* tárgyi eredményeit: számos festményt, kisplasztikát, szobrot, grafikát, amelyek között helyet kapnak az intézmény nagynevű mestereinek közgyűjteményeinkben őrzött alkotásai is. (MTI)

-: Jubileum
Esti
8.
7.

mérkőzéseket játszik. Így például 11-én egy Mar del

Mar del Platában, ahol a júniusi hőmérséklet mínusz 3 —plusz 20 fok között lehet.

102

id. Major Kálmán festőművész

1977. dec. 3. Kossuth 12.oo M.

Déli krónika.

- A karácsonyi képaukció kiállitása ma délben nyilt a MOM művelődési házában. A helyszinen Szatmári Ilona.

- A kalapácsos Milói Vénusz emblémája ismét ott a Magyar Optikai Müvek müvelődési központjának kapujában. A Bizományi Áruház Vállalat mától 9 napon át bemutatja az idei karácsonyi képaukcióját. Olyan képzőművészeti kiállitás ez, amely magángyüjtők által árverésre beadott képeket vonultat fel, a XVI. századtól napjainkig. Sinkó Katalin művészettörténész kalauzol a 352 festmény között.

- Ennek az aukciónak az anyaga ismét nagyon gazdag, mint általában a karácsonyi aukcióinké. Itt a körteremben látható ez a nagyon szép XVI. század elejéről származó fatábla, amelyik Krisztus megkeresztelését ábrázolja.

- Ide- s tova 5oo esztendős.

- Ez a kép Gaudencio Ferrarinak egy kompoziciója nyomán készült.

- Itt volt Magyarországon.

- Igen, itt volt Magyarországon, de hogy milyen műhelyben készült, ki az alkotója ez sokáig bizonytalan volt. Most határozta meg a Szépmüvészeti Múzeum a képet. Minden aukción a véletlen más és más arcúra varázsol. Ezen az aukción a múlt századi magyar romantikus tájképeknek nagyon szép sorozatát mutathatjuk be.

Kezdhetjük a sort idősebb Markó Károly müveivel. Mithológiai tárgyú olajfestményei mellett egy nagyon ritka, fiatalkori szépia festményeit is láthatjuk. Tanitványai közül Ligeti Antal, Telepy Károly, Keleti Gusztáv, Brodszky Sándor, Eliser Lajos müveit mutathatjuk be. A magyar müvek közül nagyon szép kollekciót hozott össze Fényes Adolf müveiből. Nyolc Fényes müvet tudunk bemutatni, különböző korszakaiból, bizonyára a legnagyobb sikere egy csendéletének lesz; paraszt-asztal korsóval és rózsás kendővel.

- Különlegesnek mondható, hogy Zichy Mihály két grafikája is árverésre kerül majd?

- Nagyon ritkák Zichy müvei a magyar mütárgy piacon.

- Nem látok Munkácsy Mihálytól festményt.

- Munkácsytól ezen az aukción nincsen festményünk, ellenben egy nagyon szép Paál László tájképet mutathatunk be.

- Mikor lesz az árverés?

- December 13-án és 14-én délután 5 órától itt a szinházteremben.

Markó Károly

„A XIX. századtól kezdve a művészek nemzetisége, szándékai és célkitűzései szerint vált nemzetivé, magyarrá."
A festőművész első pártfogói honfitársai voltak. Bécsbe küldték tanulni, majd Itáliába került, ahonnan ritkán jött haza. A magyar fejlődésre közvetve hatott.

Kampis Antal: A magyar képzőművészet története.

Népszava, 1972. ápr. 2.

Ifj. Markó Károly

A "Szeptember-októberi mütárlat" c. kritika szerint a müvész festményén, -mely a kiállitáson szerepel-„meglátszik az atya szelleme." Müvészet c. rovat.

Családi Lapok, Pest. 1854. II. félév.
6. sz. 283-284. lap

Ifj. Markó Károly

Florenczban él. "Appeggi melletti tájék" c. müvén látszik, hogy nagy mesterének, atyjának tanitványa. A mü szinezete élénk, tiszta, de technikájában még némi bátortalanság nyomai vehetők észre,"-mondja a "December-januári mütárlat" c. kritika a Müvészet c. rovatban.
A képet az igazgató választmány megvette.

Családi Lapok, Pest. 1855. I. félév.
2. sz. 84-86. lap

Ids. Markó Károly

Florenzből tizenkét tájképet küldött a kiállitásra, melyek„szép szinegységet mutatnak föl, de világ-árny tekintetében nem mérkőzhetnek előbbeni munkáival"-irja a "Mütárlat" c. kritika.

Családi Lapok, Pest. 1855. II. félév.
1. sz. 38-4o. lap

ids. Markó Károly

Tájképe fiatalabbkori, legszebb alkotásainak egyike, -mondja a "Januári-februári mütárlat" c. kritika a kiállitáson szereplő festményről. Müvészet c. rovat .

Családi Lapok, Pest. 1855. I. félév.
3. sz. 133-135. lap

id. Markó Károly
festő

Nemzeti festészetünk kezdetei az
Dunához kiőződnek, id. Markó
Károly Visegrádja révén.

Losonci Miklós: A Duna Mühely.
MŰVÉSZET, 1972.december - 12.oldal

MARKÓ KÁROLY, festő

1948-ban Scholz János csellóművész a Soproni Múz.-nak ajándékozta XVIII-XIX.sz.-i barokk és biedermeier rajz- és metszetgyüjteményét. A XIX.sz.-i lapok is jelentősek. Köztük van egy Markó mű is. 158.old.

DÁVIDNÉ, ASKERCZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafiaki gyüjteményének története 157.old

Arrabona, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

MARKÓ KÁROLY, festő. /1790-1860/

A Soproni Muz. grafikai gyüjteményében a XIX. sz.-i rajzok között kiemelkedő helyet foglal el Markó Tájképvázlata /Szépia, 140+195 mm. /Az aprólékossággal megrajzolt növényzet, az előbukkanó fehér foltok teszik változatossá szinte vilódzóvá a kompoziciót. /10. ábra/. Fekete repr. 171. old.

DÁVIDNÉ ASKERCZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafikai gyüjteményének története 157. old

ARRABONA, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

MARKÓ KÁROLY, festő /1790-1860/

A Soproni Muz. grafikai gyüjteményében a XIX. sz.-i rajzok között kiemelkedő helyet foglal el Markó Tájképvázlata /Szépia, 140+195 mm./ Az aprólékossággal megrajzolt növényzet, az előbukkanó fehér foltok tezsik változatossá, szinte villódzóvá a kompozíciót. /10. ábra/ 171. old.

ASKERCZ GYULA VILMOS: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafikai gyüjteményének története 167. old.

ARRABONA, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

Markó Károly
festő

A XIX. sz-ban a virfestisben is
kiváló volt Markó Károly

F.Ludányi Gabriella: Megjegyzések az egri III....
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 59.oldal

Id. Markó Károly

Pásztor idill; o. v. 23×31 cm

A szeptemberi aukció anyagából; „Műgyűjtő", 1973/3. sz. 57. l.

Id. Markó Károly

Gyermekei: Károly, András, Ferenc, Katalin. Modellban Károly állt hozzá legközelebb. Az apa 1843-tól Firenzében élt (Károly fia is), 1848-tól a nónos közelében, a Villa Appegiban. Fia számára fontosnak tartotta nissant a bécsi tanulmányokat.

Szabó Júlia: Képek az aukcióról; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 7. l.

Id. Markó Károly

Telepy Károlyt követőjének tartják. A természeti mo-
tívum karaktere stb. többet jelentetett számára, mint
Markó számára, aki képek sorát festette azonos kellé-
kek szerepeltetésével.

Szabó Julia: Képek az aukcióról; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 7. b

Id. Barkó Károly

Nálunk még fogadtatására l. d.

Engel Károly: Aukció kritika; Műgyűjtő, 1973/3. 22. sz. l.

Id. Markó Károly

Róma látképe, gouache, 27 x 22,8 cm

Műgyűjtő, 1973/2.sz. 5.p.

Id. Markó Károly

1835-ös kis gouache-a szerepelt a BÁV 1973-as aukciójában.

Szabó Júlia: Képek az aukcióról; Műgyűjtő, 1973/2.sz. 5.l.

Id. Markó Károly

1830 nyarán magyar pártfogóihoz fordul, hogy Itáliába utazhasson. Csak 1832-ben sikerül Bécsből Rómába jutnia. Hatottak rá Asmus Jakob Carstens (1754-1798), Johann Christian Reinhardt (1761-1841), Franz Pforr (1788-1812), Friedrich Overbeck (1789-1869).

Szabó Júlia: Vedek az aukcióról; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 6. l.

Id. Markó Károly

Pogány Ö. Gáborné szerint (1954) művészetéhez legközelebb áll Joseph Anton Koch (1768–1832), akit Rómába érkezve még életben talál. Pulszky Ferenc említi (Életem és korom, 1880), hogy az öreg Koch a jubileumi ünnepségen a kapott czüstkoszorút Markó fejére tette. Kérdés, nem anekdótáról van-e szó.

Szabó Júlia: Képek az ankcióról; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 7 l.

Id. Markó Károly

A Róma látképe (kisméretű gouache) jelzése szerint 1835-ben készült, 1838-ig tartó római tartózkodásának középső évében.

Szabó Júlia: Képek az aukcióról; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 7. l.

Markó Károly

Barabás Miklós portéja, Markó Károly, Székely Bertalan, Madarász Viktor, Munkácsy Mihály, Hollosy alkotásai szerepeltek a Magyar remekművek c. k állitáson a Budapesti Történeti Muzeumban.

Magyar Hirlap 1969.2.évf.255/6

Mąrkó Károly

Az Alföld a festészet tárgyává Barabás Miklós, Markó Károly egy-egy korai, a XIX. század derekán festett pusztája, gémeskutja után csak a hetvenes években a szolnoki August Pettenkofennél vagy Deak-Ébner Lajosnál vált.

Koczogh Ákos: A modern művészet utjai
Népmüvelési Propaganda Iroda 1972. 211.old.

Markó Károly

néhány magyar tája egészen más szellemiségű mint a mester kitünő olaszországi akademikus festészete.

Solymár István: Mai Magyar Rajzmüvészet, Budapest, 1972. 22 l. 7 l.

Markó Károly

Négy tájképét ismerteti a Heti Szemle c. rovat a Műtárlatról. Az egyik erdőrészlet, melyen gyermekek játszanak a fák között csörgedező patakban, a másik egy folyó csónakkal, a harmadik erdőrész napnyugta után, a negyedik zivatart tüntet fel.

Divatcsarnok, Bp. 1862. juli 29.
3o. sz. 477-478. 1 p

Markó Károly

"Nymphák vadászaton" c. festményét a Magyar Nemzeti Muzeum ezer forintért megvásárolta, -közli a Heti Szemle c. rovat.

Divatcsarnok, Bp. 1862. juli. 22.
29. sz. 461. lap.

Ids. Markó Károly

A müvész hátrahagyott müveinek megvételét határozta el a Muzeum, ahol egy külön "Markó terem"-ben lesznek kiállitva. Nevéről iskolát szándékoznak elnevezni,-közli a Főváros és Vidék c. rovat.

Divatcsarnok, Bp. 1861 márc. 29.
11,12, 13. sz. 103. lap

Markó Károly

A jelen havi Mütárlatra beküldött olajfestmé-
nyéről elismeréssel ir a Müvészet c. rovat.
A képet nem nevezi meg.

Divatcsarnok, Bp. 1854. máj s 25.
29. sz. 671. lap

Markó Károly

A Müvészet c. rovat ir "a legnevezetesebb festészeink"alkotásairól, melyek az e havi Mütárlaton szerepelnek./A festményeket nem nevezi meg./

Divatcsarnok, Bp. 1854. január 2o.
4. sz. 96. lap

Markó Károly

Legujabb müvét, tájképét küldötte be az aug.-szept. havi mükiállitásra, -közli az Iró és Művészet c. rovat.

A 43. sz. példány fenti rovata méltatja a müvész "gyönyörü tájképét"

Divatcsarnok, Bp. 1853. aug. 18. 4o. sz. 803. lap.

Ifj. Markó Károly

Firenzéből küldött tájképei szerepelnek a Müegylet kiállitásán.
A festményeket nem nevezi meg.
Budapesti hirvivő c. rovat közleménye.

Családi Kör. Bp. 1864. május 29. V. évf.
22. sz. 524. lap.

Markó Károly

"Fölfeszitett Krisztus" c. alkotását a Nemzeti Muzeum Képtára számára, és "Napnyugta az Elsa völgyében az Ördög malomnál" c. müvét gr. Károlyi István saját képtára részére vásárolta meg. /Az utóbbi nyolcezer forintért kelt el/

Budapesti hirvivő c. rovat közleménye.

Családi Kör, Bp. 1864. január 3. V. évf. 1.sz. 20. lap.

Ifj. Markó Károly

Fürdőző nők, olaj, 54×83 cm

Műgyűjtő, 1973/2. sz. 6. l.

Ifj. Markó Károly

1869-es olajfestménye szerepelt a BÁV 1973-as aukcióján.

Szabó Julia: Képek az aukcióról; Műgyűjtő, 1973/2 sz. 5. l.

Ifj. Markó Károly

A Fürdőzőket (54×72 cm) 1869-ben festette. Mitológiai téma, az apa modorában feldolgozva. Kezében az akadémikus képszerkezet láthatóan részekre hullok.

Szabó Júlia: Képek az aukcióról; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 7. c.

Ifj. Markó Károly

1.

Születési éve bizonytalan (1822 ?, 1830 ?). Fivére, András születési éve és 1824 vagy 31. Markó Ferencet 1832-re datálják, Katalint 1833. V. 9-re. Ifj. Markó Károly élete vagy részében Firenzében élt, atyja közelében.

Szabó Júlia: Képek az arckiéról; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 7 l.

Ifj. Markó Károly

1852-től kiállít a bécsi Künstvereinben, korábban a bécsi akadémia tárlatán, jelezve, hogy apja fontosnak tartotta a bécsi tanulmányokat. Az 50-es évektől 1888-ig a pesti tárlatokon is kiállít. 1891-ben Moszkvában halt meg, ahová bizonyára komoly megrendelések reményében utazott.

Szabó Zélia: Képek az aukcióról; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 7. l.

Markó Károly
festő

Méltatás

Vayerné Zibolen Ágnes: A költő és festője.
Művészet, 1973.január - 13.oldal

id Markó Károly festő

Szentiványi Lajost középiskolás korá-
ban id. Markó Károly képei vonzot-
ták.

Ujvári Béla: Szentiványi Lajos festészetéről.
MŰVÉSZET, 1972. szeptember - 14.oldal

Markó Károly

és Barabás Miklós 1-1 korai festménye

az Alföldet a festészet tárgyává tette
a XIX.sz. derekán.

Koczogh Ákos:Folkorizmus
Pajztanitás 1972/2-3 23.old.

Marko Károly

Kedvelte az akvarellt

F. Ludányi Gabriella. III. országos akvarell

biennálé, Eger, 1972

Markó Károly 1

neve említve

Kampis Antal „A magyar képzőművészet története"

Népszava 1972 május 20.
8. old.

Marké Károly

2

„Toldy Ferenc 'arcképe'
„Magyar vázak sorozata" c. művei
emlékre

Nápszava 1972 május 20
f. old

Marké Károly

3

„Visegrád" a Zépe emlékve

Néprava 1972 május 20
8. old.

id. Markó Károly

Diana a vadászaton

a fa. 38.5 cm × 52.5 cm

Vadászati Világkiállítás Bp 1971.

~~M. W. Gy.~~ Műcsarnok

id. Markó Károly, festő

Rodoplis cipője c. művét
60 000 Ft-os árral kiállítják
ki.

–: Megnyílt a 27. művészeti képaukció
kiállítása

9.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 14.

id. Markó Károly, festő

Rhodopis cipője c. alkotása

155000 ft-ért „talált gazdára."

—: Rekordbevétel a 27. művészeti Képaukción 8.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 26.

id. Marko Károly, festő

Rhodopis cipője c. műve
aukcióra kerül.

— Eladó a Rhodopis cipője 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. máj. 13.

Markó Károly, festő

szerepel a Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában c. kötetben.

F. R.: Környezetünk 7.

Népszabadság, Bp. 1973. jún. 11.

iol. Markó Károly festő

Róma látképe c. képe 80000 Ft-ért
kelt el a BÁV aukcióján.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1973. május 23.

Markó Károly, jestő

Szerepel.

Rózsa Gyula: Számadás Dési Hubernek
M. 7.

NÉPSZABADSÁG. Bp. 1975. ápr. 20.

Markó Károly

Rhodopis cipője c. műve. 1972. máj. 23/24-én a képaukción eladták. Budapesten.

A Hét, 1972. jún. 2. 3erf. 22n. 9p.

Markó Károly, Jesti

L. : Kass János

— : Ma : sátorban ... 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1975 szept. 20

Markó [Károly], festő

L.: Rippl-Rónai

—: Kalendók... 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1975. szept. 25.

ifj. Markó Károly festőművész

Ma nyitották meg a Bizo-
mányi ámház Váll. 36. képank-
ciája, melyen szerepel a mű-
vész alkotása: „Vízparti je-
lenet." (említve)

TV. Híradó

1945. V. 10. 19.30 D.

id. Markó Károly

Róma látképe, gouache, 27×22,8
Olasz táj, o. v. 37×43

30. Művészeti Képanszció
1973.

id. Markó Károly köre

Olasz táj pihenő asszonnyal, o.v. 60×86

30. Művészeti Képankció
1973.

ifj. Markó Károly festő

Vízparti jelenet c. képe magyar
árat ért el.

– : Befejeződött a 36. képzőművészeti 9.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975. május 22.

ifj. Kanzó Károly

Fürdőző nők
olaj, vászon, 54×73

30. Művészeti Képaukció
1973.

ifj. Markó Károly
1822 - 1891

„Vízparti jelenet"

Olaj, vászon, 21 x 29 Jelezve a
címeren: C. Markó Védett.

Kikiáltási ár: 22 000 Ft.

BÁV É 36. Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

ifj. Markó Károly, festő

herepel

↓

+: Képaukció 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975 máj. 10.

Markó Károly

Az országos képzőművészeti vizsgálatok eredményeként a képzőművészet iránt érdeklődők Markó képeit kedvelik.

S.Nagy Katalin: Tájékoztatás képzőművészeti vizsgálatokról. Művészet, 1975.augusztus - 34.oldal

Ifj. Markó Károly

A mükiállitáson szereplő müvészeket felsorolja a Müvészet c. rovat, de nem szól arról, hogy a kiállitást hol rendezték meg.
"A magyar müerők is megjelentek a versenypályán...s disszel megállák helyüket a külföld müvészei között."
Ids. Markó Károly, ifj. Markó Károly, Markó Ferenc, Kovács Mihály, Borsos József, Molnár József, Barabás Miklós, Brodszky Sándor, Schaeffer Béla müvészek nevét emliti meg.

Uj Magyar Muzeum, Bp. 1851. julius 1.
X. füzet. 588. lap.

Ids. Markó Károly

A mükiállitáson szereplő müvészeket felsorolja a Müvészet c. rovat, de nem szól arról, hogy a kiállitást hol rendezték meg.
"A magyar müerők is megjelentek a versenypályán...s disszel megálják helyüket a külföld müvészei között."
Ids. Markó Károly, ifj. Markó Károly, Markó Ferenc, Kovács Mihály, Borsos József, Molnár József, Barabás Miklós, Brodszky Sándor, Schaeffer Béla müvészek nevét emliti meg.

Uj Magyar Muzeum, Bp. 1851. julius 1.
X. füzet. 588. lap.

Idősebb Markó Károly

A Szépmüvészeti Muzeum grafikai kiállitásán szerepelnek a XIX. század elején készitett gouche-ai, más külföldi müvészek alkotásaival együtt. A tárlaton br. Podmaniczky László gyüjteményét mutatták be, az elhunyt hagyatékából.

A HÉT, Bp. 1917. nov. 3.
XXVIII. évf. 44. sz. 703. lap.

id. Markó Károly

első tájképfestőnk

Magyar Hirlap 1973/185/IV

Markó Károly

1973. szept. 30-án a szekszárdi Béri Balogh Ádám Múzeumban kiállításon mutatták be művét.

Népszava, 1973. okt. 2. 101. ef. 230. sz. 4p.

Markó Károly

1971

A legnagyobb magyar gyűjtemény

Százezer, világviszonylatban is neves képzőművészeti alkotást őriz a klasszicizáló reneszánsz palota, a legnagyobb magyar gyűjtemény, a Szépművészeti Múzeum.

Korinthusi oszlopok, dór pilaszterek, antik timpanonok, az olympiai Zeus templom szoborcsoportjának másolata, az antik görög formák harmonizálva épültek egybe az újreneszánsz stílusú épületcsoporttal. Bent nagy antik csarnokok, márvány oszlopos folyosók adnak helyet a műalkotásoknak.

A Szépművészeti Múzeumot 1906 december elsején nyitották meg. S bár a Szépművészeti Múzeum épülete még csak 65 éves, a páratlan értékű gyűjtemény jóval korábbi. A mi első múzeumunk a Széchenyi Ferenc által 1802-ben a nemzeti múzeum létesítésére felajánlott könyv-, címer- és éremgyűjteményből teremtődött. Ebben a Széchenyi-féle anyagban volt néhány festmény is — ezek a Nemzeti Múzeum Képtárának első darabjai.

Pyrker János egri érsek 190 festményből álló kollekciót ajándékozott a Nemzeti Múzeumnak, köztük számos olyan képet, amely ma is a Szépművészeti Múzeum legnagyobb értéke — Bellini Cornaro Katalinját, Giorgione Férfiportréját, Lorenzo Lotto, Palma Vecchio, Veronese, Strozzi, Guardi festményeit s egy a „magyar képírást" képviselő Markó Károly művet is.



A gyűjtemény értékes darabja: egyiptomi múmia maszk, az időszámítás előtti első századból

Nagy változást jelentett egy másik gazdag gyűjtemény, az Országos Képtár megalakulása, amely a Nemzeti Múzeum Képtárától függetlenül jött létre. Gerinczét a világhírű Esterházy képtár alkotta, amely 1870-ben került állami tulajdonba. Az Esterházy család művészet iránt érdeklődő főurai, már a 17. századtól gyűjtik a műalkotásokat. De a képtár igazi megalapítója Miklós herceg volt, aki egymaga ezer festményt, három

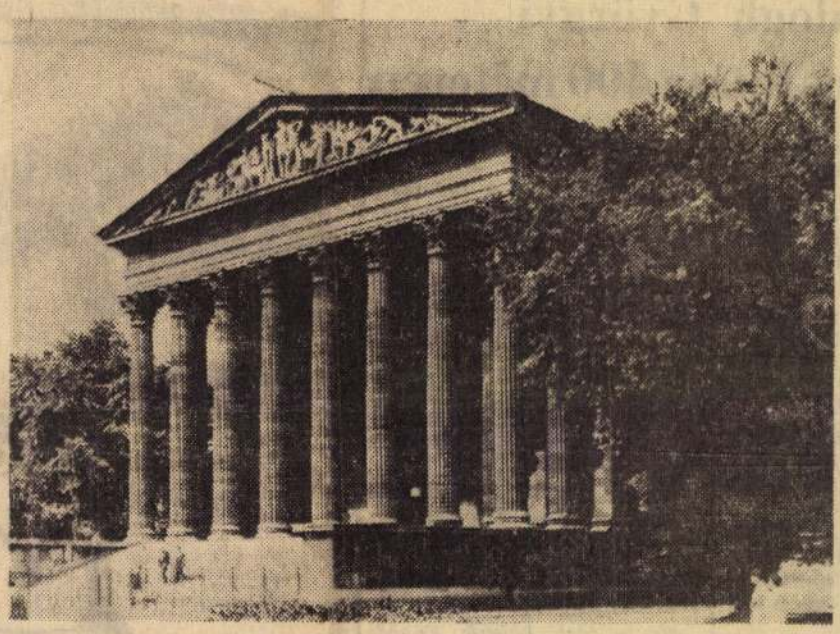

A Szépművészeti Múzeum homlokzata

és félezer rajzot és ötvenezer metszetet vásárolt. Olaszországi útján szerezte meg Correggio Madonnáját, amelyről a korábban Nápolyban járt Goethe is megemlékezik „Itáliai utazásá"-ban. Gyűjteménye Raffael, Leonardo, Rembrandt, Vermer, Hals, Claude Lorrain, Cranach festményekkel dicsekedhet. Spanyol remekműveket szerez: Goya, Ribera, Murillo, Velasquez, Tiepolo, Alonso Cano, Zurbaran képeket.

A Szépművészeti Múzeum 1912-ben vette át a Pálfy János által adományozott gyűjteményt, Tizian, Verone Tintoretto, XVII. szá holland és barbizoni fes műveit. Közvetlenül az világháború kitörése előtt rovics Eleket nevezik k múzeum igazgatójává. A 21 év, amelyet ebben a tében eltöltött, a Szépmű szeti Múzeum első fénykMunkájának célja a gyűmények fejlesztése és tmányos rendezése volt. A zeumnak új osztályai, kitásai születtek; megteremRégi Magyar Képtár alapElveti a múzeumi vásárlalkalmi jellegét, „amelypen csak egy üresen helynek betöltését, egy hizó névnek pótlását jelentkiegészítésnek magasabbnemesebb értelmet kellnunk: a meglevőnek és anak olyan találkozása lez, amely a művészi hfokozza és a művészetneti tanulságokat mélyvallja. S ha nem vodezet, mindig megtalámódját, hogy a kiszemeltárgy a múzeum tulajdkerüljön.

„Valóságos varázslat ez, — írja róla Szomorzső — amelynek rejtélyetása alatt híres gyűjtők váltak legszebb darabj s boldogan vagy nem boldogan de odaajándékozták neki ezeket a legszebb darabokat. Például Kohner Adolf Szinyei Pacsirtáját, Nemes Marcel Greco Magdolnáját és Mányoki híres Rákóczi portréját, Hatvany Ferenc Cezane Buffet-jét, Széchenyi Béla egész gyűjteményét... Csakugyan micsoda mágikus erő volt ez Petrovicsban, hogy még a Nemzeti Bank is mellé állott és segítette, hogy egy Van Dycket vehessen... Kollektív adakozók álltak mellé, egész társaságok, hogy álmait, vágyait és reményeit megvalósítsák. Ezeket névszerint nem is lehet felsorolni. Ezekről csak egy Lorenzo Costa, egy Palma Vecchio egy Ferrari Gaudenzio beszélnek — egy Delacroix, egy Corot, egy Courbet, egy Manet, egy Monet, egy Carrére, a Szépművészeti Múzeum falán, a Petrovics birodalmában!" A fasizálódó Magyarország urai nem tűrhették Petrovics demokratikus művészetpolitikáját — 1935-ben nyugdíjazták.

A háború vihara feldúlta a múzeum életét. A műkincseket csomagolás nélkül rakták vagonokba, teherautókra. Egy része hónapokig hányódott a lebombázott grázi pályaudvaron, más részét a szentgotthárdi apátság pincéjében őrizték. Az anyag teljes egészében csak 1947-ben került vissza a Szépművészeti Múzeumba.

A felszabadulás után az első időszaki kiállítás 1946 tavaszán nyílt meg. Azóta a Szépművészeti Múzeum számos emlékezetes, értékes kiállítással örvendeztette meg a közönséget.

Kádár Márta

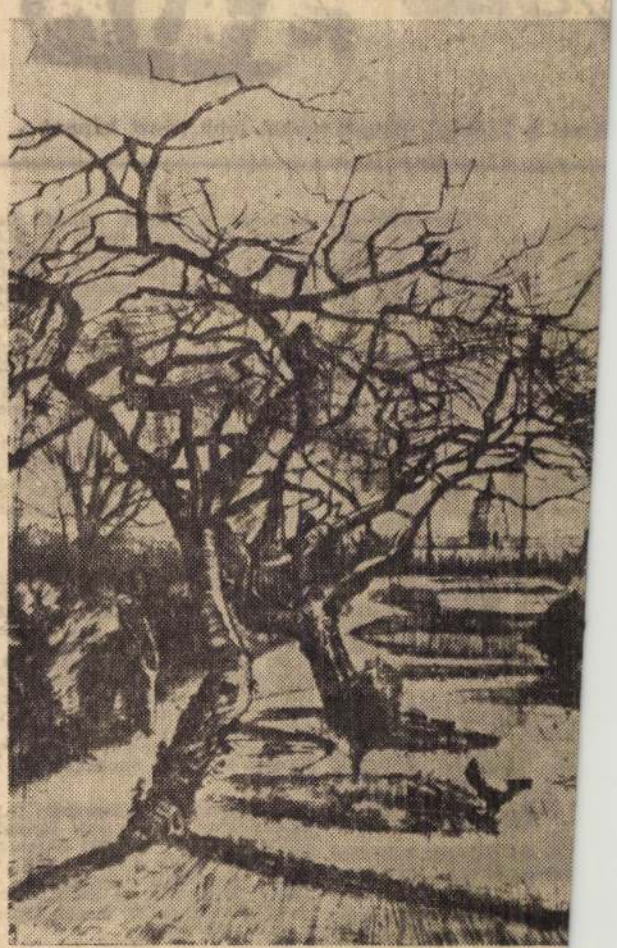

Van Gogh rajz.

ZALAI HÍRLAP
Zalaegerszeg

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176

Balogh Györgyi káprázatos futása 400 méteren

Szombaton folytatódott az 1971. évi országos atlétikai bajnokság. A délutáni vihar alaposan próbára tette a versenyzőket, ennek ellenére néhány számban kimagaslóan jó eredmények születtek.

Magasugrás, női: bajnok: Rudolf Erika (MAFC) 178 cm, 2. Komka M. (Salgótarjáni Kohász) 178 cm, 3. Kovács II. (Szekszárd) 172 cm.

100 m, férfi, bajnok: Farkas Tibor (Bp. Honvéd) 10,6 mp, 2. Hajdu (BEAC) 10,7 mp, 3. Mihályfi (BEAC) 10,7 mp.

110 m gát, bajnok: Millassin Lóránt (Bp. Honvéd) 14,3 mp, 2. Mélykuti (Bp. Spartacus) 14,6 mp, 3. Topor (Csepel) 15,1 mp.

A nemrég országos csúcsot javító Millassin megerőltetés nélkül győzött.

Alig 40 perccel a 100 m-es női síkfutás döntője után Balogh Györgyi a 400 m-es döntőben is rajthoz állt. Rendkívül okosan, jó erőbeosztással versenyzett. A hármas pályáról indulva 150 m-nél már behozta Könye pályaelőnyét, 240 után előzte Oroszt is és káprázatos hajrával kerek 1 mp-et javított az országos csúcson. Ideje a világ idei második legjobb teljesítménye ezen a távon.

400 m női bajnok: Balogh Györgyi (Vasas) 52,7 mp, országos csúcs, régi 53,7 mp, Szabóné (MAFC), 2. Oroszi (U. Dózsa) 56,1 mp, 3. Könye (Bp. Honvéd) 56,8 mp.

400 m, férfi, bajnok: Fügedi József (U. Dózsa) 47,7 mp, 2. Rózsa (MTK) 47,9 mp, 3. Zsinka (U. Dózsa) 48,3 mp.

Távolugrásban bajnok: Kalocsai Henrik (Bp. Honvéd) 746 cm, 2. Pajor (U. Dózsa) 740 cm, 3. Katona (Bp. Honvéd) 739 cm.

1500 m, bajnok: Molnár György (Vasas) 3:51,4 p, 2. Orosházi (Debreceni Építők) 3:51,5 p, 3. Honti (Pécsi VSK) 3:51,5 p.

100 m, női, bajnok: Balogh Györgyi (Vasas) 11,4 mp, 2. Nemesháziné (Vasas) 11,3 mp, 3. Bruzsenyák I. (DEAC) 11,9 mp. (MTI)

nyomában...

npótlás nevelés
ítteknek
vok, figyelem!

gólt is tavasszal — hetvenkettőt!

A BESZÉLGETÉS végén az őszi idényre terelődött a szó. Az edző bizakodva mondta:

Remélem, hogy a csapat

HUMO[illegible] A SPORTBAN

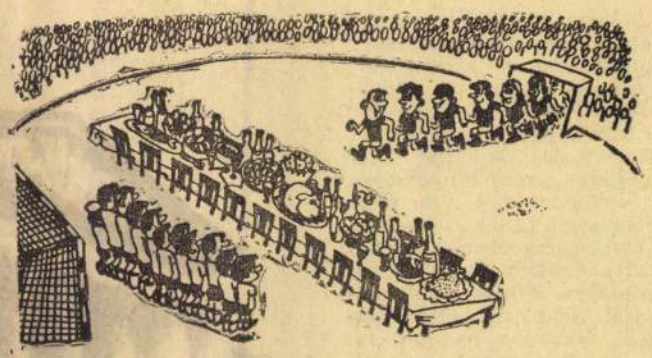

— Így kell fogadni a vendégeket a hazai pályán!

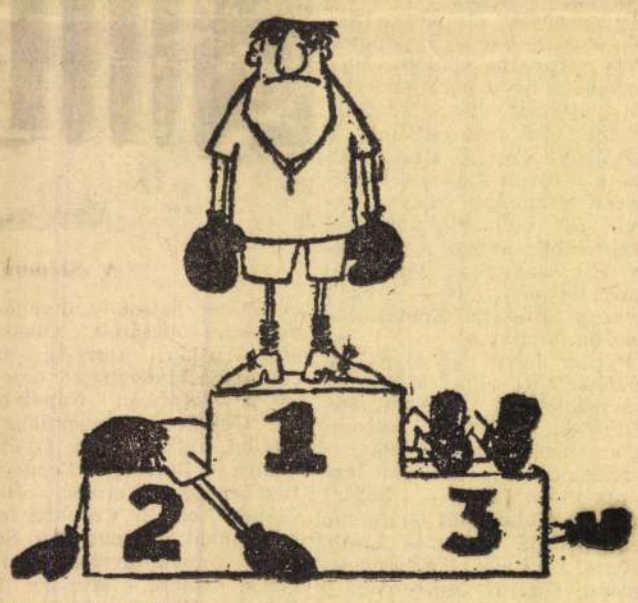

Abszolút győztes

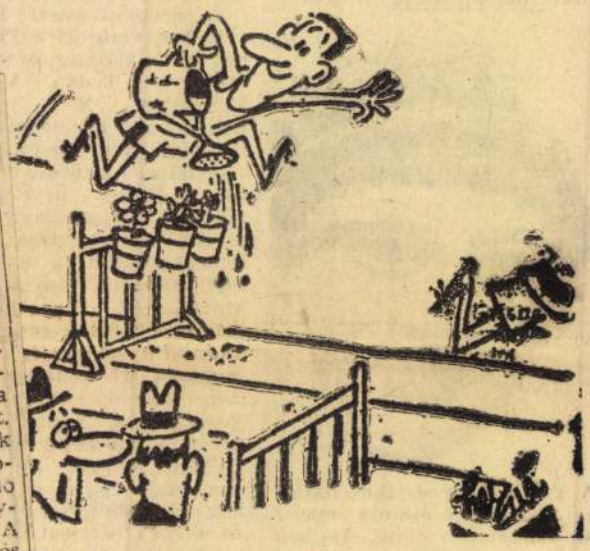

[illegible]tó, csak vicces természetű...



[illegible] a játékkal nálunk sokkal több pénzt kapna!

[illegible]. Dokumentumjáték. — [illegible]sárnapi koktél. — 12.10. [illegible] szól a nóta. — 12.37: [illegible]. Rádiójáték. — 14.00: Az Ifjúsági Rádió ze- — 15.00: Beethoven: — 15.33: Varsói pos- [illegible]tezett... Könnyűzene. [illegible]ek. — 16.05: Színes né- — 16.40: Szemtanúk. [illegible]pert Casadesus Rame- [illegible]zongorázik. — 17.15: [illegible]Mött az irodalmi szer- [illegible]ke. 25: Kórkapcsolás bajno- [illegible]gó-mérkőzésekről. — 18. — 18.25: A Rádió- [illegible]szeuma. Arkanda. Rádi- 8.55: Alexander Kipnis — 19.20: Élő szó. — 20. — 20.10: A Rádió Dal- [illegible]szasodj Ausztria. Zene- [illegible]cs. 21. 46: Hol járt, mit 23. Slágerturmix. — — 23.10: A Román Al- [illegible]hónia George Enescu- [illegible]ak és szimfónikus zene- hangversenye. — 24.

[illegible]irek. — 16.05: Csak [illegible]fia — 17.35: Könnyűzene. — — 18.05: Kapcsol- [illegible]jut- idiót. — 20.05: A vil- emekei. A félke- gy- Nikola Nikolov [illegible]én- A dzsessz kedve- lői: Balettzene. — 23.

A **műsora: 9.00:** Ze- né- antúli kaleidosz- kó

9.38: Műsorismer- te- **ni tudni kell! II.** — [illegible]ni a Harz-hegy- sé- bfilm. — 10.25: Gy- gben. Riportfilm. — — elkül III. — 11,40: Amerikai komédiák. Minden akadályon keresztül. (ism). — **12.05:** Reklámműsor: — **15.15: Műsorismertetés.** — 15.18: Gorri, az ördög. Magyarul beszélő francia filmsorozat. — 15.45: Cigánydalok. — 16.00: A vadon törvényei. Francia természetfilmsorozat. — **16.25:** Reklámműsor. — 16.30: Műsorainkat ajánljuk! — 16.55: Delta. Tudományos híradó. — 17.25: Telesport. Vasas—U. Dózsa bajnoki labdarúgómérkőzés közvetítése. — 19.15: Esti mese. — 19.25: Szünet — 19.30: Hét. — 20.30: Hírek. — 20.35: A Forsyte Saga. — 21. 30: Humoristák klubja... 22.05: Hírek. — 22.10: Telesport. Súlyemelő Európa bajnokság.

*

A Jugoszláv TV műsorából: 8.55: Barázda. — magyar nyelvű adás. — 9.30: Népi muzsika. — **10.00:** Földművelőknek. — 10.50: Gyere nőjünk. — 11.30: Viharlovag. — 12.00: Sibenik. — Gyermekfesztivál megnyitása. — 13.35: Modern torna. — 14.10: Kajak. — 15.00: Atlétika: Kupa-döntő. — 18.05: A tiltott bolygó. amerikai játékfilm. — 20.35: Apróhirdetések. — 21.25: Videofon. — 21.55: Sportszemle.

*

Az Osztrák TV műsorából: 16.10: Gyermekműsor. — 16.55: Kontakt Ifjúsági műsor. — 17.25: Barátunk. az atom. Walt Disney film. — 18.15: Ausztrália állatcsodái. — 19.00: Tv-híradó. — 19.30: Sport — 20.15: Hoffmann **meséi.** Opera — **22.10: Tv-híradó.**

II. program: 19.00 Tv-híradó. — 19.30: Szociológia. — 20.00: Sakk — 20.15: A főnök. Bűn[illegible] — 21.55: Telerepriz.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Markó

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

19/1 NOV 17

Senki többet har[illegible] mádszor...?

A Bizományi Áruház Vállalat 26. karácsonyi, kétnapos művészeti képaukcióját rendkívüli érdeklődés mellett bonyolították le.

A árverés második napján a várakozásnak megfelelően nagy versengés alakult ki a legkeresettebb Markó, Szőnyi, Vaszary képek megszerzéséért. A nagy licitálási kedvre jellemző volt, hogy a kétszeres ár már senkinek sem tűnt fel. Az árverés néhány rekordot is hozott. Ezúttal került az aukcióra 90 ezer forintos kikiáltási áron festmény, Paál László Tópartj erdőrészlete, amely „csak" az eredeti áron kelt el. Munkácsy Mihály „Virágok kék vázában" című festményéhez viszont 40 ezer forint helyett kerek 100 ezer forintért jutott hozzá új tulajdonosa.

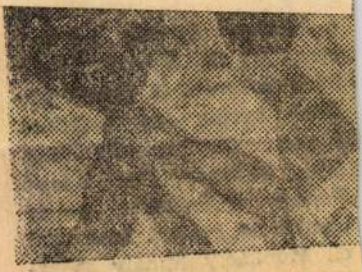

Hertenben, az Ewald-aknában
rekedt. Eredményes mentési m
sikerült élve kihozni, kettő kö
hatók — sebesülést

MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Idős Markó Károly

1973 SEP. 16.

Magyar Hírlap

Őszi képaukció

1021

Markó Károlytól Kassák Lajosig

Tegnap délelőtt mutatta be a sajtó képviselőinek a Bizományi Áruház Vállalat a 31. képaukciójának anyagát a MOM Szakasits Árpád Művelődési Házban. Magyar és külföldi festők mintegy 250 alkotása tekinthető meg 23-ig; az árverés ugyanis 25-én, délután 5 órakor kezdődik.

A kiállítás legrégibb darabja a XVI. század első negyedében készült, Szent Miklóst ábrázoló oltártöredék. Szép számmal látható a kiállított képek között XVII—XVIII. századi olasz, holland és német munka is.

Túlnyomórészt azonban magyar művészek alkotásai töltik meg a kupolatermet és az oldalfolyosókat. *Idős Markó Károlytól Kassák Lajosig.* Múlt századi tájképfestészetünket kiemelkedő alkotások képviselik: *Telepy Károly, Brodszky Sándor, Ligeti Antal* több alkotásai is várja a látogatót.

A századfordulót több kiváló alkotó képviseli, a többiek között *Mednyánszky László, Ferenczi Károly, Iványi Grünwald* és a két nagyon szép *Thorma János-akt.* Több *Rippl Rónai-pasztell* vár új tulajdonosra. *Vaszary János* munkásságának sokoldalúságát tükrözik kiállított munkái.

SAJTÓHÍRVIVŐ

nyes cikkeket.

A BÁNYÁSZ KÉPZŐMŰVÉSZ tagjainak alkotásaiból nyílt kiá szombaton Salgótarjánban, a Bár Művelődési Házban.

AMATŐR FILMESEK szemléje k dött szombaton Zalaegerszegen. A gyei vetélkedőn húsz filmet muta be. A legjobbaknak ma osztják ki jakat.

A SÁRVÁRI CUKORGYÁR az a répatermést feldolgozva, megkezdt idényét. A gyár 52 millió forintos újítás után naponta 230 vagon cuk pát dolgoz fel.

A SZEKSZÁRDI SZÜRETI NAPOK eseménysorozata szombaton folytatódott. Átadták az országos fotópályázat díjait, és bemutató nyílt a Sárközi Népművészeti Szövetkezet munkáiból. Tegnap délután megkezdődött a néptáncfesztivál is.

Az ORSZÁGOS VEZETŐKÉPZŐ KÖZPONTBAN 14 vállalati vezérigazgató,

baton.

A FŐVÁROSI OPERETTSZÍNHÁZ fennállásának 50. évfordulója alkalmából szeptember 22-én ünnepélyes társulati ülést rendeznek, majd kiállítás nyílik a színház történetéről. Másnap délben a Majakovszkij utca 70. számú ház falán leleplezik a Király Színház emléktábláját.

készitette egy jó felkészültségü ikon festő olyan részletekben ábrázolja a különböző történeteket, hogyakár órákig elgyönyörködhet benne a közönség. Modern Magyar képek közül igen jelentős és a közönség által kedvelt festők képei találhatók így például A.Nováknak Vásáros képét, vagynagyon szép Fényes Adolf képek, Mednyánszky, vagy még modernebbek közül Nemes Lambértnak az utolsó képe.

- Önnek a képek szakértőjének melyik kép tetszik a legjobban?

- Egy Rippl Rónai képe, amelyik szerintem legjobb idejéből 1894-ből való, finom tónusokkal festett két váza, amelyikben virágok láthatók.

- Mettől-meddig tart a kiállitás és mikor lesz az aukció?

- A kiállitás május 12-től 20-ig tart, naponta 10 és este 6 óra között, a MOM Szakasits Árpád művelődési házba az árverés ugyan itt, a következő kedden és szerdán 5 órakor.

1621

id. Markó Károly

1973.V.12. Kossuth 12.00 Gné

Déli krónika

Több, mint 300 értékes festmény kerül kalapács alá 10 nap mulva.

Harmincadszor rendezi meg a Bizományi Áruház képaukcióját. A képeket az árverés előtt mindig bemutatják a közönségnek is, hiszen egy-egy ilyen aukción sok addig ismeretlen lappangó érték kerül elő. A tárlatról Sinkó Katalinnal, a kiállitás rendezőjével beszélget Szabó Gabriella.

- Egy hétig lesz a közönség előtt látható ez a 380 kép, amely igenkomoly értéket képvisel. Ilyen összeállitásban ezek a képek nem fognak egyhamar a közönség elé kerülni, hiszen mind arra vár, hogy uj tulajdonosát megtalálja.

- Melyik a kiállitás kuriózuma, legérdekesebb, vagy legrégebbi darabja.

- A XV.század elején készült kis oltár részletecskét emliteném, amelyik a legrégebbi kép az aukciók történetében.

- Az aukció legdrágább képe?

- id.Markó Károlynak 1835-ben festett Roma látképét ábrázoló kép 80 ezer forint kikiállitási árral indul. De enmél alacsonyabb összegekért is nagyon komoly értékek láthatók. P ldául a majdnem mindenki által ismert Székely Bertalan Vénuszt ábrázoló nagyméretü reprezentativ kép, vagy Munkácsy Mihály nagy festői technikával, bravurral festett mennyezet vázlata.

- Gyönyörü a fő teremben ez az ikonnak mondható táblakép.

- Igen tulajdonképen ikon görög keleti szentkép 1767-ben

111

- 20 -

1973.V.12. Kossuth 12.[illegible] Ost

Déli kapuka

[illegible], mint 300 értékes [illegible] kerül kolapdas alá 10 nap
malva.

Hamaincadázar rendeni nap a [illegible] árubás kapunkidjét.
A képeket az árverés előtt mindig bemutatják a küzönségnek
is, hiszen [illegible] ilyen [illegible] nek addig ismeretlen lap-
pangó érték kerül elő. A [illegible] Sinkó Katalinnál, a ki-
állítás rendezőjével beszélget Szabó Gabriella.

- Egy hétig lesz a könyvtár előtt látható ez a 300 kép,
[illegible] [illegible] [illegible]. Ilyen [illegible]
[illegible] a képek nem [illegible] a [illegible] elő kerülni,
hiszen mind azra vár, hogy új tulajdonosát megtaláljuk.

- Helyik a kiállítás [illegible], legérdekesebb, vagy leg-
régebbi darabja.

- A XV.század elején [illegible] kis eltér [illegible] [illegible]
[illegible], amelyik a legrégebbi kép az [illegible] [illegible].

- Az [illegible] legérdekes képe?

- id.Szabó Károlynak [illegible]-ben festett Rama látképét [illegible]
[illegible] kép 80 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. De [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] festett
[illegible] [illegible].

- [illegible] a fő [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

- Igen tulajdonképen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1767-ben

id. Szabó Károly

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 SEP 10

DAILY NEWS

Károly Markó

262 Gemälde kommen unter den Hammer

1021

Bei der traditionellen Herbstauktion des ungarischen Kommissionsunternehmens werden am 17. September 262 Gemälde versteigert. Die Ausstellung, auf der diese Gemälde gezeigt werden, ist seit dem letzten Wochenende im Kulturhaus der MOM-Werke (Budapest, Csörsz utca) zu besichtigen.

Die Auktion wartet auch diesmal mit einer Reihe von Überraschungen auf, denn es werden eine ganze Reihe von Bildern versteigert, die bisher an unbekanntem Ort aufbewahrt wurden. Dazu gehört u. a. das hochgeschätzte Werk eines unbekannten Malers aus dem 17. Jahrhundert oder das figurale Lebensbild des auch in Ungarn wohlbekannten Österreichers Hermann Kern. Von beinahe einem jeden der Größen ungarischer Malerei findet sich ein Gemälde auf der Ausstellung, deren „Star" wohl die Schöpfung „Idyllische Landschaft", von Károly Markó d. Ä. ist. Nach langer Zeit ist auch wieder ein Munkácsy-Bild zum Vorschein gekommen, das in Paris gemalt wurde und eine sich auf einen Lehnstuhl stützende Frau darstellt. Vertreten sind sowohl die Größen des vorigen Jahrhunderts, als auch die Vertreter der Schule Nagybánya und die allgemein beliebten Maler des Tieflandes.

Zusammen mit den zur Versteigerung gelangenden Gemälden wird auch das Material der VII. Numismatik-Auktion vorgeführt, die am 16. September stattfindet, und bei der 241 alte Münzen und Orden unter den Hammer kommen.

(Beide Ausstellungen sind täglich von 10-18 Uhr zu besichtigen.) **(MTI)**



er, Jose Perez Llorca,
l.) ist König Juan Car

ische Regierung vereidigt

Kernstück des künftigen Regierungsprogramms soll eine neue Weichenstellung in der Wirtschaftspolitik sein, um vor allem der Arbeitslosigkeit zu begegnen. Das Schwergewicht soll von der Inflationsbekämpfung auf die Ankurbelung der Wirtschaft verlagert werden. Bis 1983 wird eine Wachstumsrate von fünf Prozent angepeilt. Dieser Teil des Programms wird dem neuen Vizepremier Leopoldo Calvo Sotelo als Leitfaden dienen. Der bisherige Europaminister löst Fernando Abril Martorell ab, dessen Ausscheiden die erneute Berufu einiger seiner schärfsten Wid sacher ermöglichte, wie des eh maligen Finanzministers Fra cisco Fernandez Ordonez, Führers der sozialdemokra schen Strömung in der UCD, das Justizressort übernimmt.

Überraschenderweise wur auch Außenminister Marceli Oreja Aguirre, der bisher all Regierungen Suarez angeh hatte, seines Amtes enthob Sein Nachfolger ist der Dip mat und bisherige Regionalis rungsminister Jose Pedro Pe Llorca.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Id. Markó Károly festőművész!

Panel

1981 JUN 26

1021

Id. Markó Károly

1791—1860



id. Markó Károly: Halászok

Élete sok századeleji fiatal festő lehetőségeit példázza. Apja ösztönzésére mérnöki tanulmányokat folytatott, majd Lublón és Rozsnyón dolgozott. Már ekkor számos rajzot és képet készített, többnyire volt tanárának, a lőcsei Müller Jánosnak és más mestereknek művei után. 1818-ban megérlelődik benne az elhatározás, hogy festő lesz, és Pestre költözik. Pest környéki tájakról készült vízfestményeit egy műkereskedőhöz viszi. Ott figyel fel rá néhány műpártoló. A magyar művészek ebben az időben csak egy-egy művészet iránt érdeklődő főúr vagy gazdag polgár támogatására számíthattak. Markó 1822-ben pártfogójával együtt Bécsbe utazik, hogy az akadémián tanuljon tovább.

A bécsi akadémián tanított festészeti műfajoknak szigorú rangsorolása volt. A legelőkelőbbnek a történeti festészetet tartották, amely tágabb értelemben minden nagyszabású vagy erkölcsi tanulságot rejtő, történelmi, mitológiai és vallásos téma ábrázolását jelentette. Alacsonyabb rangot, de több közvetlenséget, több érzelmi hatást jelentett az életkép- vagy zsánerkép-festészet, amely a paraszti és polgári életből vette tetszetős, behízelgő témáit. Ez a műfaj időnként el is vált a szigorú akadémiától. A festők számára e korban talán legfontosabb volt az arcképfestés alapos elsajátítása, hiszen a közönség leginkább ez iránt érdeklődött. A tájképfestészet, az akadémia másik fő tantárgya Markó bécsi évei alatt háttérbe szorult.

Markó nem is tanult sokáig a bécsi akadémián, hanem — igen nehéz anyagi körülmények között — önállóan képezte magát. Stílusára valószínűleg hatottak az ekkor igen elterjedt, városokat és tájakat ábrázoló metszetek és vízfestmények. Neve rövid idő alatt ismertté vált. A Magyarországról érkező fiatal festők szívesen fordultak hozzá segítségért. Bécsi évei alatt többször hazalátogat Magyarországra, sok képet készít felvidéki és dunántúli tájakról. Műveire a finom, biztos, rajz, a kiegyensúlyozott, nyugodt elrendezés, a színek tartózkodó, könnyed, harmóniája jellemző. Markó azonban még ezekben az években is tökéletesíteni akarja tudását, a tájképfestészet részletes és pontos elsajátítására vágyik. Magyarországhoz közel az olasz festészeti akadémiák és művészcsoportok foglalkoztak behatóbban a tájképfestészettel.

1832-ben sikerül elérnie a régi célját: kijut Olaszországba, s élete végéig ott is marad. Olaszországban készült műveire bizonyára hatnak a hazaitól eltérő tájak és éghajlati viszonyok is, stílusának megváltozása azonban döntően az ott tanult kompozíciós módszerek eredménye. A természet gondosan megválogatott részleteit nagy körültekintéssel csoportosítja és rendezi el. Az erdő, a fa, a folyó, a szikla, a távoli város aprólékos jellemzéssel játssza el szerepét. A sárgás fénnyel bevont tájban kis emberi alakok is mozognak. Pásztorok és halászok statisztálnak, bibliai és mitológiai jelenetek játszódnak le, szerényen visszahúzódva, gazdag tájképi környezetben. Ragyogó technikai felkészültséggel megfestett, hibátlan finom hatású képei, bár nem a haladó festészeti irányzathoz tartoztak, saját korában híres mesterré tették. Magyarországgal nem szűnnek meg kapcsolatai. A nemzeti művészet kialakulását figyelemmel kíséri, s a szaporodó pesti kiállításokra mindig küld néhány művet. Időnként feltámad benne a hazatérés gondolata, részt szeretne venni a nagy nemzeti újjászületés, a reformkor mozgalmaiban. Erre vall az is, hogy bár fiatal kora óta nem szerepelt építészként, az Országház épületére hirdetett 1845-ös pályázatra tervet küld be. 1853-ban hazalátogat Magyarországra, s néhány jellegzetes magyar tájat fest. Működését a magyar kritika mindvégig figyelemmel kísérte, festészete hatással volt néhány fiatal festőre, s állandóan várták végleges hazatelepedését. Az öregedő művész azonban betegsége miatt már nem tudott visszatérni, s halála után csak festő fiai költöztek Magyarországra.

PANEL

Jó hangulat



Kiss Pál pártbizottságunk titkára gratulált a kitüntetetteknek és kérte, hogy az új feladatokból is becsületesen vegyék ki részüket



Június 11-én rendezté
meg vállalatunknál az ép
tők napja alkalmából tarto
központi ünnepséget.

A Himnusz hangjai utá
rövid műsor köszöntötte
egybegyűlteket. *Böhm Ed*
előadóművész *Hidas Ant*
Üzenet az eljövendőkn
című versét mondta el, *R*



Kotmayer Ferenc az szb agitprop.-titkára köszöntötte a megjelenteket, méltatta az ünnep jelentőségét



Opiczer Pál a 20 éves tö



Lits Béla 25 éves törzsgárda oklevelet vett át



Nagy Lajos az EFEDOSZ
katársa átnyújtja Bakó
ti

Tudósítás a hármasról

409 törzsgárdatag

Június 9-én, kedden délután fél kettőkor megállt a termelés, és az emberek az ebédlőben gyülekeztek. Erre az időre megérkeztek a buszok is, melyek a következő műszak dolgozóit hozták. Az ebédlő rövid időre átalakult díszteremmé. A székek sorba rakva, asztalok drapériával letakarva, erősítő — hangfalakkal. A falon felirat kék alapon fehér betűkkel *„Köszöntjük dolgozóinkat az építők napja alkalmából"*.

Az emelvényen helyet foglalt *Fehér János* ipari főmérnök, termelési helyettes, *Turbék Béla* gyárvezető, *Szakács Miklós* párttitkár, *Illyés István* az egység szakszervezeti főbizalmija és *Kolcsár István* KISZ-titkár.

A Himnusz ünnepélyes hangjai után röviden köszöntötték a jelenlevőket, Illyés István tartotta az ünnepi beszédet.

Az építők napja az Építő-.

PANEL

idősb Markó Károly

Magyar Nemzet 1984. VI. 30.

Huszonöt éves a salgótarjáni múzeum

Ötven nemzeti remekmű vendégkiállítása

Mexikót járt nemzeti büszkeségeket láthat Salgótarján közönsége tegnap délután óta a *Nógrádi Sándor Múzeum* földszintjén és emeletén. A Magyar Nemzeti Galéria kölcsönadta a fennállása huszonötödik évfordulóját ünneplő salgótarjáni intézménynek azt az ötven klasszikus alkotást, melyek *Magyar festészet a XIX. században* címmel voltak kiállítva a San Carlos Múzeumban az elmúlt télen.

Időben idősb Markó Károly romantikus ihletésű, de tiszta levegőjű képeivel kezdődik a visszatekintés (már nincs is messze a kétszázadik születésnapja 1991-ben...). Tanítványa, Ligeti Antal, kevésbé ismert, pedig *Taormina* című festménye még a Csontváryé után is nézhető!... Telepy Károly a balatoni festők hosszú sorának elején áll *Balatoni táj*-ával, Brocky Károly pedig azoknak a magyar művészeknek ugyancsak jelentékeny sorát nyitja meg, akik Londonban dolgoztak hosszabb-rövidebb ideig — ő élete végéig. A vándorkiállításon egy leendő *lady:* a kis *Rosa Wilkinson* gyöngéd portréjával szerepel. Az Egyesült Államokba, sőt Mexikóba is eljutott Kozina Sándor, művei nagyrészt szét is szóródtak, akárcsak kortársa, Schöfft Ágoston munkái — előbbitől egy letisztuló *Önarckép*-et, utóbbitól egy biedermeier hangulatú *Női arcképet* mutatnak be a tárlaton.

Ismertebb volt a maga idejében Barabás Miklós *Enyelgés*-e, a Kossuth-szakállas fiatal férfi és a svájci kártyáról lelépett nő mesterkélt zsánerképe; jobb kompozíció Borsos József *Szőlőt vagy csókot* című munkája, kár, hogy a művész a művészetéből megélni nem tudott s vendéglősként volt kénytelen leélni élete utolsó harmadát, negyven és hatvan között. Lotz Károly *Parasztlakodalom* című festménye nagyszámú követőre talált, éllenben Székely Bertalan képes volt már nagyszámú előzmény után is színekben-lendületben-merészségben új módon ábrázolni Lédát a hattyúval *(Léda kék drapériával)*.

És változhatnak az idők, változhat az ízlés, de mindörökre remek marad Munkácsy Mihály *Két legény az asztalnál* című, ritkán látott kocsmai helyzet- és lélekrajza, barnák és fehérek zseniális elosztásával, aminthogy Paál László *Erdő belseje* című festményében is gyönyörködni fogunk, amíg világ a világ. Mészöly Géza *Balatoni alkony*-a vagy Szinyei Merse Páltól *A léghajó* már nem is igazán XIX. századi piktúra, az új festői témák keresésében már átvezet századunkba. A festőiség új felfogásáról, a motívumok leszűkítéséről és egyben kinagyításáról olyan mesterművek gondolkodtatják el a nézőt, mint Bihari Sándor *Dinnyeevő* parasztfiúja vagy Fényes Adolf *Csendélet*-e, a mézeskalács szívvel vagy Ferenczy Károly árnyékban is verőfényes *Tyúketetés*-e... Az idők múltával egyre mélyül Deák Ébner Lajos *Baromfivásár*-a, akárcsak Hollósy Simon *Kocsmában mulatozók* című életképe; nyer szuggesztivításban Mednyánszky László égő tekintetű *Fiatal legény*-e s a megfestés áhítatával tündöklő Iványi Grünwald Béla *Áhítat*-a...

A salgótarjáni kiállítást, akárcsak a múlt év novemberében a mexikóit, *Bodnár* Éva művészettörténész rendezte.

E. M.

TÁBORI ZOLTÁN

Az arcok e

— Azért csak-csak elhullajtja méregfogait a tél — szólalt meg váratlanul a viharkabátos férfi, pedig oldalt se nézett, ahol a busz ablakán túl jégcsapok hevertek az ereszek alatt, néhány didergő árnyék a langyos tavaszi szélben.

— Nem is bánnám — válaszoltam vidáman. — Nem vagyok olyan bátor, mint a gyerekek, ők nem félnek a hótól és a fagytól.

A viharkabátos most rám nézett a válla felett, és mosolygott.

— De hiszen maga is gyerek még.

Én is elmosolyodtam.

— Azért már megtanultam reszketni a téltől — mondtam, és egy pillanatra felvillant előttem egy folyosó, ahol csak állok, és kétségbeesetten figyelem a kattogó gázórát.

— Kutyafüle volt ez, nem tél — bólogatott a viharkabátos. — Régen. Régen igazi, csikorgó telek jártak. Nem úgy, mint manapság.

Néztem a kifakult viharkabátját, és azon tűnődtem, hogy vajon melyikük az öregebb. A kabát kemény volt, akár a páncél, és gombjai kopottak, mint a régi pénzek.

— Ha leesett az igazi hó — folytatta az öreg —, akkor bizony hetekig se ki, se be. És ha elolvadt, akkor meg a tengelyig érő sár marasztotta a házban az embert. Bizony, akkoriban még nem szolgált be-

— Vászonra? — kérdeztem meglehetősen ostobán.

— Arra.

— Olajjal?

— Olajjal.

A kezét néztem, az inas, eres, sebhelyes, repedezett kezét. Abban a kanálisban ma biztosan kristálytisztán folyhat a víz.

— Persze kölyökkoromban még mások voltak a lehetőségek. Festettünk mi deszkára, kőre, nyírfakéregre, néha még papírra is. Festéket magunk kevertünk, főztünk, sajtoltunk gyümölcsökből meg növényekből. Az ecsetünket is csak mi mondtuk annak. Hát innen emelkedtem én művésszé.

Nem fogta halkabbra szavait. Lassan az emelkedőket kezdtem várni, amikor a busz felbúgó motorja kissé elnyomhatja útitársam hirtelen jött hangosságát.

— Mutatom én a dokumentumokat! Magát biztosan érdekli, ha egyszer múzeumi ember.

Kinyitotta kopott kis bőrtáskáját, és válogatni kezdett benne. A táska pontosan olyan volt, mint az ingázók mindenes táskája: spárga vállra akasztóval, sokszorosan áttekert fogantyúval.

— Hát ez volnék én. A név biztosan ismerős, igaz-e?

Kiállítási katalógusokat tartott a kezében. Neve valóban ismerősen hangzott, de ez lehetett véletlen összecsengés is. „Naiv festők tárlata", ismétlődött szinte mindegyiken a nagybetűs felirat ilyen vagy olyan formában. Némelyik katalógust ugyancsak sokat forgatták, szinte saláta volt.

— Ugye, nem hitte volna rólam? — kérdezte büszkén. — Itt vagyok, ni. Meg itt — mutatta a közös kiállítások katalógusain a nevét.

Néhány önálló kiállítást mutatott be. Ezek közül egyet elvettem, és néztem a reprodukciókat.

— Nagyszerűek ezek az arcok — mondtam, mert a portrék valóban lenyűgöztek. Határozott, kemény foltokból építette fel alkotásait. Valahogy

Szegedi Nyári Tárlat.

Dél-Magyarország, 1980. jul. 20.

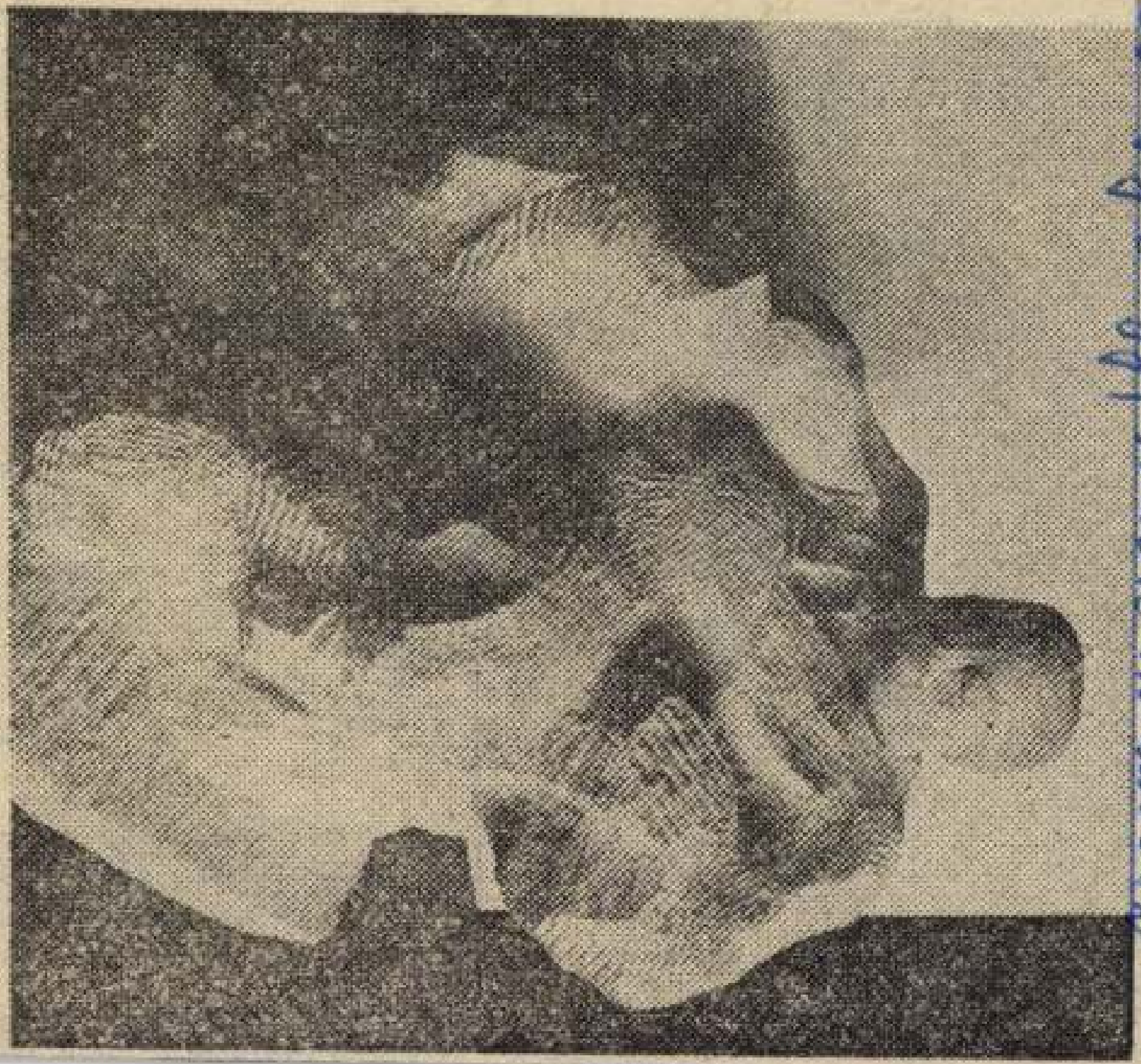

MARKOLT GYÖRGY: AFÁM SZOBRA

Markolt György, szobrászművész

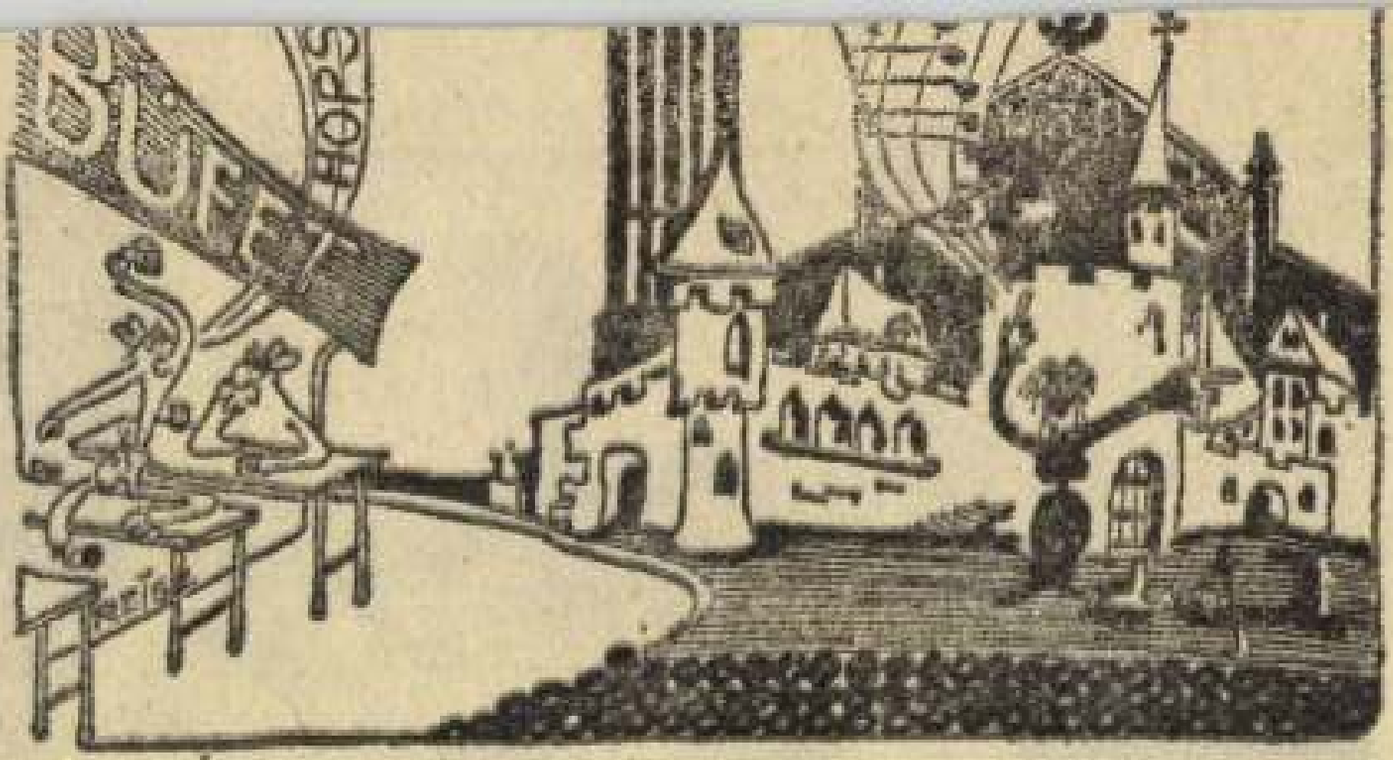
HOPS


PIROS KARAVÁN
5.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1979 JAN

Könyvvilág

Markó Károly

1021

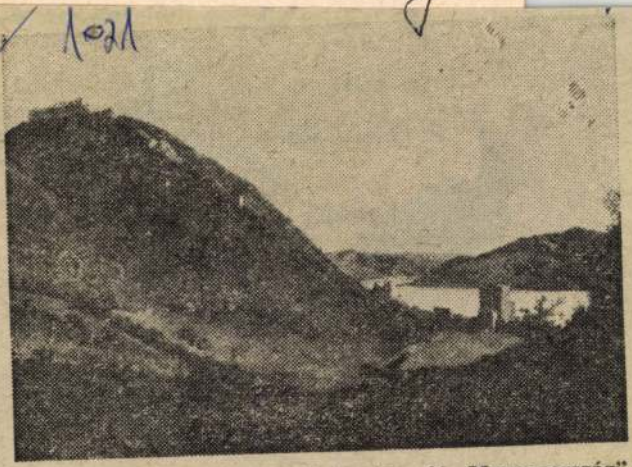

Markó Károly: Visegrád. A Corvina új „Magyarország"-útikönyvéből

ajzokkal.
ítés gya-
s a szab-

40 Ft

osabb és
erkezete-
ırtóknak,
ıak szük-
rni. Eh-
yv.

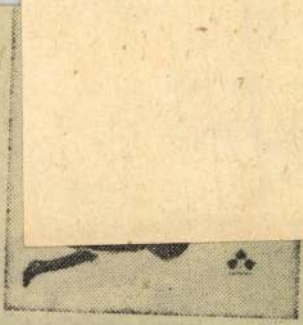

Széky Pál:
Etológia
Natúra.
Kb. 200 oldal,
kötve kb.
30 Ft

Összefoglalja ennek a fiatal tudománynak szerkezetét, más tudományterületekre gyakorolt hatását. Az általános ismereteket tárgyaló bevezetés után foglalkozik

A termesztett n
anyagok okozta
rainak felismeré
séget, amikor is
növényeinken
anyagtöbblet és
neteket. Mindez
500 színes felvét
hetők.

DR. BORKA NI
GUBICZA JÓZS

HSAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

id. Markó Károly

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

fehér m.

/1021

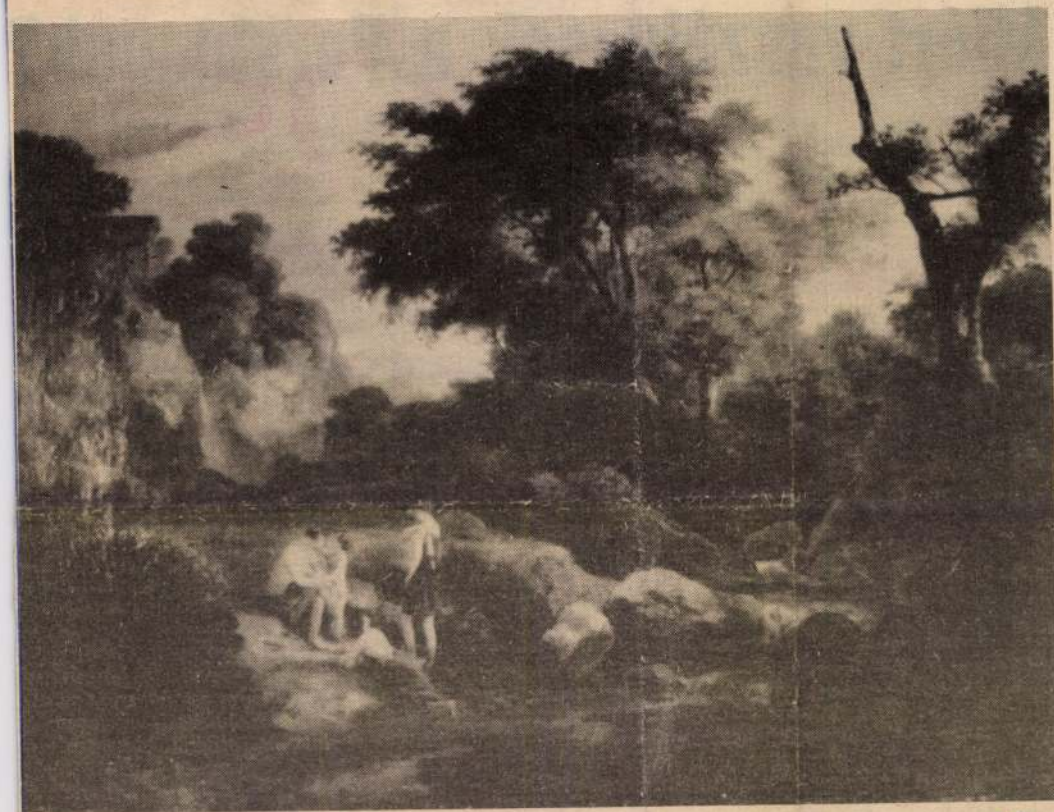

Id. Markó Károly: Eszményi táj, fürdőzőkkel

Miért veszélyesek a Pershingek?

Az új típusú amerikai nukleáris fegyverek — a Pershing—2-es rakéták és a robotrepülőgépek — telepítésének megkezdésével rendkívül bonyolult folyamat van kibontakozóban földrészünkön. Miután az európai biztonságtól nagymértékben függ a világ békéje, a nyugati hatalmaknak ez a tudatosan, előre átgondolt lépése nemcsak kontinensünk népeit, hanem az egész emberiséget veszélyezteti.

Abszurd elgondolások

Hogy némi fogalmat alkothassunk a fenyegetettség nagyságáról, és arról, hogy a szocialista közösség országai miért reagálnak olyan érzékenyen a rakétatelepítésre, egy fontos tényezőt tisztán kell látnunk. Nevezetesen azt, hogy a nemzetközi imperializmus legagresszívabb csoportjai az úgynevezett eurohadászati fegyverekkel nem egyszerűen csak az egyoldalú katonai fölény megrésére alkalmasnak vélt robotrepülőgépekre, még inkább a Pershing—2-es rakétákra építenek. Rögtön meg kell azonban jegyeznünk: a Pershingekkel, és az előretolt állomásoztatású NATO-atomfegyverekkel szemben felsorakoztatott szovjet SS—20-asok vonatkozásában is használatos „közepes hatótávolság" megjelölés korántsem ugyanazt jelenti. Miért? Azért, mert amíg a 2500—2600 kilométerre célba juttatható Pershingekkel a Szovjetunió csaknem egész európai területe elérhető, addig az SS—20-asokkal az Egyesült Államok egyáltalán nem sebezhető. E tekintetben a két fegyver katonai-technikai jellemzői össze sem hasonlíthatók, hiszen a Pershing—2-esekkel a Varsói Szerződés tagállamai ugyanúgy fenyegethetők, mint az USA honi területén levő hadászati támadó erőkkel.

Negyedik

tális ballisztikus rakéták mintegy 30 perces repülési idejéhez képest — ami még módot adhat az esetleges tévedések korrigálására — az NSZK-ból indított Pershing—2-esek mindössze 5—6 perc alatt közelíthetik meg előre beprogramozott céljaikat. Ebből legalább két következtetés adódhat. Egyrészt nem lehetne utólag kijavítani a technikai hibából vagy téves helyzetmegítélésből eredő döntést, másrészt — és ez a fontosabb — a védelmi pozícióban levő fél számára az előrejelzési idő a korábbiakhoz viszonyítva szinte a minimumra, alig az ötödére-hatodára csökken. Adott vészhelyzetben tehát kénytelen lenne teljesen automatikus választ adni. Márpedig ez mindenképpen megnövelné a kockázati tényezők szerepét, annál is inkább, mivel a Pershingek ilyen földrajzi közelsége értelemszerűen fokozza a potenciális ellenség váratlan, meglepetésszerű támadásában rejlő veszélyeket. Rá-

1021

KÖRÖSTÁJ
KULTURÁLIS MELLÉKLET

A megelőző évszázad jelesei

A Galéria kiállítása Békésen

Megtiszteltetés? Az igények természetes (és kötelező érvényű) kielégítése? Vagy inkább a természetes igények megszületését célzó tett? Ilyesmik forgolódtak fejemben, mikor megismertem a *Békési Galéria* kiállítását, amely a *XIX. század magyar képzőművészetének alkotásait reprezentálja.*

A Magyar Nemzeti Galéria néhány féltett kincse megyénkben látható. Némelyikük jól ismert, visszaköszönő alkotás, mégis mennyire mások ők így, közvetlen közelről. Nem képeslapokról, nem poszterekről, nem naptárakból, hanem önnön testi valóságukban. A kiállítás megpróbál — nyilván (már csak a hely nagysága folytán is) a teljesség igénye nélkül — a magyar képzőművészet dicső kezdetébe betekinteni, és történeti áttekintést adni képzőművészetünk múlt századi fejlődésének hatalmas ívéről, küzdelmeiről.

A XIX. század magyar festőinek, szobrászainak élete megannyi küzdelem. Küzdelem a tudásért, az anyaggal, küzdelem az idővel, a megélhetésért, küzdelem az önálló, egyéni magyar képzőművészeti alkotásokért, amelyek önállóságuknál és egyéniségüknél fogva jelenthetik szerves részét az egyetemes művészetnek, s küzdelem, nemegyszer nyílt, életveszélyt vállaló harc történelmünk haladó mozgalmainak oldalán. Lehet, hogy más ország alkotói produkáltak modernebb, izgalmasabb művészi teljesítményeket, de hazájuknak fontosabbat aligha. Néhány évtized alatt nőttek fel képzőművészeink ahhoz az irodalomhoz, melyet Vörösmarty, Petőfi, Arany és Jókai neve fémjelez, s újabb néhány évtized múlva (még jóval a századforduló előtt) már nemcsak szakmai tudásban érték el az európai mesterek szintjét, de nyitottságban, egyéni látásmódban, gondolkodásmódban is. Óriási ez az ív, ami id. Markó Károly alkotásaitól Mednyánszky világáig vezet.

Ha a képek közti kalandozásomat *id. Markó Károlynál* kezdem, azt nemcsak a tudott művészettörténeti tény miatt teszem, hogy ő volt, aki tán a legtöbbet tette a magyar nemzeti festészet megindulásáért, hanem a szem parancsára. Markó képei vonzzák a figyelmet. Ha nem tagadjuk meg önnön gyermeki érdeklődésünket, akkor



nek *Fürdő lányok* című képén a tanítómester lenyűgöző szakmai tudása, színvilága, dekorativitása első pillanatban szembetűnő. Ám Molnár János tetszetős világában a nő nemcsak a festészet eszményi és számos szimbólumot hordozó tárgya, de a kor szemérmességét már alig szem előtt tartó, erotikus jelenség, sőt kilesni, megszerezni való titok és cél.

Than Mór történeti festészetünk kiemelkedő alakja, aki — Lotz Károly mellett és gyakorta vele együtt — falfestészetünk olyan jelentős alkotásait hozta létre, mint a Vigadó, vagy a Nemzeti Múzeum freskói, *A nap szerelmese a délibábbal* című képével mutatkozik meg a kiállításon. Érdekes, hogy a magyar nép tragikus sorsának életképe, ami — az esztéták véleménye szerint — megoldatlan maradt történelmi tárgyú festményein, az nagyrészt megoldott az első látásra elvontnak látszó képen.

A tótkomlósi származású *Jankó János* a múlt század vicclapjának, a Borsszem Jankónak volt neves karikaturistája. (Tőle származik többek között a ma már inkább csak nevében, mint teljes azonosítható valóságában köztünk élő figura: Sanyaró Vendel.) *Menyegzői drámája* hibátlanul felépített, szélsőségesen színpadias pillanat. Bár eszközei a naturalizmusból merítenek, képe könnyen áttekinthető, a szereplők ötletes mozgatásával irányítja tekintetünket, s Jankó János fölényes tudással kerüli el a naturalizmus csapdáit, a szétfolyó szerkesztést.

A békési galériában három alkotás képviseli a mezőberényi születésű *Orlai Petrich Somát*. Helyenként bravúros, több rétegű mű, a *Milton diktálja Az elveszett paradicsomot*. A színes ruhájú, Miltont hallgató nők szinte pisszenést sem engedve irányítják a fekete-fehér színekkel megfestett vak költőre a figyelmet, akinek gondolkodását szinte alig tetten érhető jelekből hozza létre Orlai Petrich. Miltonnak csak a ruhája fekete, szavai, eszméi színesek. S ez nem csupán az őt hallgató világ színeiből következtethető, de a külső világ ablakon keresztül szobába burjánzó paradicsomi szépségéből is. Bár a költő feje fölött egy homályos kép az első pár kiűzetését rögzíti, a tollba mondott mű mégsem erről a múltba és hitbe mosódó eseményről szól, hanem a jelenről. E paradicsomi szépség optikai látásából a vak költő kiűzettetett, ám a belső látás az elmélkedés, a költészet magas rendű harmóniájával nem csupán önmagát kárpótolja, de a világot gazdagítja.

A kiállításon látható Orlai Petrich *Lopott csók* című közismert képe is. Ahogy a Milton elsősorban gondolatgazdagságában ízig-vérig modern mű, úgy Orlai Petrich *Apám* című portréja művészi kifejező eszközei miatt hallatlan érték. A fakó, szinte kísérteties színekkel megfestett mű elüt a kor ízlésétől, s tán leginkább a rembrandti portréfestés hagyományaira épít. A vásznon egyszerre van jelen az apját féltő művész, s az apa elmúlás felé hajló léte.

Maga a portréfestés sajátos helyet foglalt el a múlt század magyar piktúrájában. A festőknek megélhetést biztosítottak a megrendelések, ám a megrendelő szeszélyeitől e műfajban kevésbé tudták megóvni tevékenységüket. Festőink többségének életre szóló fájdalmas élmény 1848—49, és előzményei. Mind a '48 előtti években, mind a szabadságharc bukását követő időkben — ha a megrendelők szimpatizáltak a magyar nép szabadságküzdelmeivel —, a portrék nem nélkülözték a forradalmi elemeket. Barabás Miklós 1846-ban festett Liszt Ferenc-portréjának fekete ruháján pirosak a gombok, és piros a kabát bélése. Hogy a későbbi portrék fekete kabátjának piros gombjaiban, és vérpiros bélésében milyen arányban játszott szerepet a Liszt Ferenc-kép, a divat, vagy a divat menynyire tükrözte '48 szellemét s főleg a portrék megrendelői mennyire gondolkodtak forradalmian, az ma már megállapíthatatlan. E képek az eszme megőrzéséről szóltak. Akár követelték ezt a megrendelők, akár nem. A hatalom mindent megtett a művészeti produktumok célzásainak nyakoncsípésére, a „félreérthető szimbólumok" intézményes betiltására, ám a piros színt, mint kabátbélést mégsem tilthatta be. Barabás Békésen látható *Férfi-arcképe* nemcsak a piros színnel tüntet, de a modell ráadásul Kossuth-szakállt visel. Egyáltalán nem fontos, hogy e férfi szelleme valós tükre-e a kossuthi adottságoknak, mentalitásoknak. A kihívás a fontos. Hogy aki látta e képet, annak Kossuthra kellett gondolnia.

A portréfestés politikai szerepvállalása mellett a szakmai tudás szempontjából is sajátos helyzetű műfaj volt. Rohamosan terjedt ugyanis a fényképezés. Volt akit ez versenyre késztetett. Borsos József *Női képmás csipkegallérban* című alkotásának címe nem véletlenül említi a csipkegallért. Borsos számára ennek bravúros megfestése szívügy volt. Ám ez a verseny nem vezethetett jóra. Borsos József a részletek megfestésének igézetében később elfordult a festészettől, s maga is beállt fotósnak. E szakmában is befutott, divatos lett, majd ráunt a fotózásra. A Szép Juhászné hoz címzett vendéglő kocsmárosaként fejezte be életét. Békésen látható képe érdekes állomása egy kiugró tehetségű ember zsákutcába tévedésének.

A felszabadulás óta eltelt csaknem 40 évben egy-egy kivételével sorozatosan enyhe télekkel éltünk át. Mindössze négy telet mondhatunk hidegnek és havasnak, mégpedig az említett 1946—47, 1953—5 fok alatt volt. Ezek persze évszázados rítkaságok, de bármikor — persze napjainkban is — megismétlődhetnek. Igaz, hogy az ilyen téli időjárás elemi csapásnak számít.

Régebbi történelmünkben is sok téli furcsaságot jegyzetek fel. 1327-ben például már januárban virágba borultak a gyümölcsfák, 1829—30-as tél tartja —5 Celsius-fok középhőmérsékletel. A sokak számára még emlékezetes 1928—29-es tél —3,6 fokos volt.

M. I.

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1091 BUDAPEST IX., Üllői út 51.
Telefon: 337-748, 310-726

ó kora

isztelő feladat. „Feltárni a me-, műemlékeit, bemutatni a vá-esebb településeket: ezzel kezd-nk (1963 után) egy sor prospek-érképet (sokszor közösen, az il-icsokkal), képeslapot, mindent, osnak gondoltunk. Igen, ez volt ztán egyre jobban bekapcsolód-hogy *szervezzük* a megye ide-t, amelynek kiindulópontja az ytatása a miden igényt (illetve özőbb igényeket) kielégítő ellá-és, időtöltés, zárása az elisme-net, még inkább az a kitüntető valaki újra elhatározza: érde-en nyaralni, és újabb ajánla-

eljegyeznem, idestova húsz esz-a szóban. A nagy fordulat pe-közeli: 1982-ben alakult meg a ei idegenforgalmi bizottság, lalmi apparátussal, amelynek csak jót vár a hivatal. Olva-ulás jegyzőkönyvét, ki minden-és mi minden került szóba a delmi területek idegenforgal-tásától" annak megfogalmazá-az emberi igények egyre in-nészetben való tartózkodásra, rientálnak". Ha csúnya is ezzel nak"-kal befejezni azt a szép lényeg mégsem csorbul: „ki a — érzi a huszadik század vé-rn (?!) embere, és nyaranta víz-re, jószagú pázsitra vágyik, er-retne barangolni, poros dűlő-tatni, és meghúzni egy gémes-ılálni még valahol.

vágyunk. Hogy ez nosztalgia? kitalálni, megkeresni a szót, ink szárnyát" mozgatja, tény, i új, valami humánusabb van Itt is?

Nehéz is összegezni, annyira amire vállalkozunk. Minden l ki, amit már említettem, hogy kívánunk lenni. A házigazda jó, ha szívesen látja vendégeit, elyettük gondolkodik: *hová ér-nni?* Nos, sokféle programunk éldául) egy Gyulán üdülő cso-szolgáltatásainkat, akkor azt gy hétfőn a várossal ismerked-len indulhatunk Szabadkígyós-ıetjük a tájvédelmi területet, a Tsz tanyamúzeumát, és a kas-án Békéscsabán át Szarvasra miközben felkeressük a csabai a tájházat, Szarvason bekopog-icskay György festőművészhez, rosi csárdában vacsorázunk. Mezőhegyes, lovaglás, vissza-omlós, Koppány-féle néprajzi Pénteken, aki akar, Aradra és



Beszállás, a hajó indul!... Ilyen is régen volt a Körösön

Fotó: Sarkadi Katalin

Temesvárra utazhat... Más? Kérem: disznótor a gyula-szentbenedeki motelben. Két éve, hogy a Békéscsabai Állami Gazdaság volt irodahelyiségeiben megnyílt ez a motel, a híre már messzire jutott. *Tanyai üdülés?* Csongrádban már csinálják, nálunk még nem. Igaz, hogy aki ilyenre vágyik, naturális viszonyokat keres, de ha ezek a körülmények túlságosan azok, akkor nem megy a dolog. Egyelőre az a véleményünk, hogy sok pénz és kis haszon a vége. Mi inkább a falusi üdülést-időtöltést javasoljuk. Eleken tíz vendéglátó ház várja tiszta szobával az utasokat, propagandában sincs hiány, jelentkező azonban még egy sem akadt. Pedig ez az, amit szerte e honban keresnek! Azt mondjuk: csak induljon be az üzlet, majd híre megy."

3 A hivatal gyulai kirendeltségén is újabb terveket szőnek. Gyula — kétségtelen — idegenforgalmi nevezetesség, különösen két okból, és ezt a két okot úgy hívják: várfürdő és várszínház. Az új szezonra közös kiadványt szerkesztettek a várszínházzal, és ezt már a március végén kezdődő, nagy budapesti idegenforgalmi börzén, a tavaszi fesztiválon is bemutatják, terjesztik. Viszik a hírét annak is, hogy *„újra hajózunk a Körösön"*, hiszen tavaly óta nosztalgia- és diszkóhajók szelik a hullámokat, nem kis sikerrel. Az útvonal: a békési hajóállomástól Szarvasig és vissza.

Végül egy igazán pompás terv: a Békéscsabai Állami Gazdaság, a gyulai vízművek és a megyei idegenforgalmi hivatal (mint a vállalkozás gesztora) kempinget épít Gyulán, 500 vendég számára! Avatás 1985-ben, de ha „csodák történnek", talán hamarább is.

4 Sűrűn nyílik az ajtó a csabai irodában, pénzváltás, fizetővendég-szolgálat, belföldi és külföldi utak. Kapcsolataik évente bővülnek, újabban már arra is vállalkoznak, hogy a Zalatour, Siótour és a veszprémi idegenforgalmi utazási ajánlataira is szerveznek.

A hivatalvezető elém teszi a *Kereskedelmi Értesítő* (a Belkereskedelmi Minisztérium hivatalos lapja) 1983. évi december 10-i számát. Az Országos Idegenforgalmi Tanács Elnökségének ilyen és ilyen számú határozata „a tanácsi idegenforgalmi hivatalok működésének korszerűsítéséről". Csak részletek: „A tanácsi idegenforgalmi hivatalok rendkívül sokat tettek a magyarországi idegenforgalom kedvező alakulásáért; fokozódott az egymás közötti, és az egyéb utazási szervezetekkel való kapcsolatuk, javult a propagandamunkájuk, és egyre inkább betöltik a megyei idegenforgalom házigazdaságának szerepét". Ez elismerés! De: „A területfeltárásra, az általános invitatív propagandára, olcsóbb szálláshelyek fenntartására és üzemben tartására, ifjúsági árengedményrendszerek bővítésére stb.-re irányuló úgynevezett hivatali tevékenység mellett fejlődjék az ezek gazdasági alapjait megteremtő *üzleti tevékenység*, bővüljön ennek köre, és növekedjék gazdasági hatékonysága..."

Világos beszéd: pénzt kell keresni ahhoz, hogy a hivatalok megálljanak a lábukon, egyedül. „Mi már két éve nem kapunk állami támogatást, nem új, ami most már feladat."

Hogy az idegenforgalom, az utaztatás, a szabad idő hasznos eltöltése is üzlet? Mikor nem volt az? Miért ne lenne az? Attól még semmi sem csorbul, ami szép egy városban, falun, egy pusztán, folyóparton. De hát arra a körösi hajóra sem találták még ki az ingyenbelépőt... Ha azonban jól érzem magam, ha kellemes napokat tölthetek valahol, ebben a szép, és látnivalókban gazdag országban, nem megéri?

Sass Ervin

---

csillagászati tél kezdetéig: ez 36 nap. Télen a napi középhőmérséklet 0 fok alá süllyed, ez átlagosan december 22-től február 16-ig tart, ez 57 napos időszak. Télutóról beszélünk, amikor a napi középhőmérséklet ismét 0 és 4 fok között mozog, ez általában február 17-én köszönt be, és március 6-ig tart, tehát 18 napig. E felosztás szerint tehát a tél nálunk 111 napos. (Ugyanezen felosztás alapján a tél Bécsben 124 nap, három nappal előbb kezdődik és 10 nappal tovább tart, mint nálunk.)



Az évszakok közül a tél vésődik legjobban be az emberek emlékezetébe, főként, ha hosszúra nyúlik. Tény, hogy a kemény tél nagyon megterhelheti mind az egyént, mind a társadalmat, ezért a többség a sok évi átlagnak megfelelő, normális telet várja. De milyen is nálunk a normális, a zord és az enyhe tél?

Normális a tél, ha a középhőmérséklet (a három téli hónap középhőmérsékletének az összege osztva hárommal) nulla fok körül, tehát —1 és +1 fok között van. Ha —2,5 foknál alacsonyabb a téli középhőmérséklet, akkor zord a tél, ha +2,5 foknál magasabb, akkor enyhének számít.

Történelmünkben visszapillantva az írásos feljegyzések óta nagyon zord tél volt 1783—84, 1788—89, 1794—95, 1798—99, 1812—13, 1829—30, 1840—41, 1857—58, 1879—80, 1890—91, 1939—40, 1941—42, 1946—47, 1953—54, 1962—63 és 1963—64-ben. Azóta enyhe vagy normál telek követik egymást, vagyis „igazi" télben nemigen volt részünk, el is szoktunk tőlük.

rultak a fák, és olyan enyhe volt az idő, hogy pünkösd napján arattak, Jakab napkor (július 25.) pedig szüreteltek. 1572 februárjában már minden kizöldült, nyíltak a virágok, költöttek a madarak, és márciusban a szabadban lehetett fürdeni. Ezeken a teleken a középhőmérséklet valószínűleg elérte a +5 fokot.

Van példánk a másik végletre is. 1234-ben például olyan hideg volt, hogy a pincékben a bor megfagyott, és fontonként, súlyra árulták. 1443—44 telén Hunyadi és a törökök kénytelenek voltak fegyverszünetet kötni a nagy hideg miatt. 1458. január 24-én a Duna jegén választották Mátyást királlyá. 1708—09-ben oly kegyetlen tél tombolt, hogy kifagytak a fák, úton-útfélen megfagyott embereket lehetett látni, a farkasok csordákban támadtak a falvakra. E telek középhőmérséklete feltehetően

Különben is a legutóbbi évtizedekben a tél furcsa játékot űzött velünk: többnyire későn kezdődött, a decemberek túlságosan enyhék voltak, a súlypont áttevődött februárra, sőt a tavasz kárára kitolódott márciusra, s olykor még áprilisba is benyúlt. Néhány évtized azonban semmit sem jelent az évszázados folyamatban. Egy-két évtized még nem jelent éghajlatváltozást, legfeljebb csak éghajlat-ingadozást. Hasonló a helyzet, mint a száraz és nedves esztendők változása esetében. Mindenesetre tény, hogy a tudomány ma még nem képes választ adni arra a kérdésre, hogy mikor vált át egyik

M.T.I.
MAGYAR TÁVIRATI IRODA R.-T. AGENCE TELEGRAPHIQUE HONGROISE S.A.
UNGARISCHES TELEGRAPHEN KORRESPONDENZ-BUREAU A.-G.
SZERKESZTŐSÉG & REDACTION
Budapest, IV. Városház-u. 10

FELELŐS SZERKESZTŐ: ZIMMER FERENC
KIADÓ: MAGYAR TÁVIRATI IRODA R.-T.

Mihalik József: A Kassai Muzeum gyüjteménseinek leíró lajstroma.

Kassa, 1903. 400. l.

5358. sz. Markó Károly: Útrészlet Schneeberg mellett a gutensteini úton. Olajfestmény. Jelzése: 1827.

A Bubics Zsigmond kassai püspök által ajándékozott képgyüjtemény egyik darabja.

Markó Károly, hírneves tájképfestő, szül. Lőcsén 1790-ben, megh. Firenzében 1860. dec. 8-án. Pesten mérnöki okl. nyervén, előbb a lublói uradalomban, utóbb Gr. Esterházy László rozsnyói püspök nél volt mint mérnök alkalmazva, Geminussa a művészi pályára vonzotta, megvált hivatalától s 1818-ban Pestre jött, honnét báró Bruden Bécsbe vitte. Itt 11 évet töltött s az akadémiába járt tanulni. 1832-ben Rómába utazott, hol néhány hónap alatt nagy hírnévre tett szert, majd Pisába került, ahol tevékenységének fénykorát élte. Mint a florenzi művészeti akadémia tisztelethelyi tanára halt meg. Tetemei Antella mezővárosa sírkertjében nyugosznak.

Hireinket kizárólag kéziratként adjuk ki. Aki azokat engedélyünk nélkül felhasználja vagy terjeszti, az ellen az 1921. évi LIV., illetve az 1923. évi V. törvénycikk értelmében járunk el.

súlyos, hezcetemet a haladik megadásával segítségemre lesz, e b ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ jóindulatával a nia, el-hezeskedésünkre az súlyosan uchczedő időkben – tanuságát adja a keservesen küzdő, ~~[illegible]~~ nyomorgó ifjusággal szemben jó akaratának.

Kérésemet ismételve stb.

M. K. levelének eredete.

(Kati Haupt - Via Cagliaritana
Marina di Pisa)

A levelek - néla csupán kopiát, eredeti levelek inkább a fiaitól vannak. Ezek főleg Telepy Károlyhoz és egy kettő Thaly Mórhoz szól. Alkandó anyagi zavarokról. - Ez általános. Már az apa is, aki pedig felkapott héres festő. - A lekötött levél másolatok érdekesen mutatják az apa is a legidősebb fiu Karló viszonyát. Ez a viszony a fiú könnyelműsége miatt elég rossz. Marko K. p. pedig napon keresztül szermetcik. Érdekes, hogy bár M. régig magyarnak mondja magát, csak egyik fia Ferenc kerül vissza magyarországra. Ennek az egyik visszakerülése is politikai okokra vezethető vissza. M. K. legfiatalabb fia, sogorán ~~Kerentül~~ De Tivoli Vitale-n keresztül, aki M. Paolina leányát vette nőül bekerül a politikába. Tivoli Vitale ~~[illegible]~~ bizalmasa volt Garibaldinak együtt harcolt vele

.....ker.....számlaszám

T. c......

.....

A.....

.....*tartozása fejé*

.....*napján eszközölt* $\frac{\text{házbérletiltást}}{\text{fizetésletiltást}}$ *ezennel föl*

Budapest, 192.....

A

.....*ker.*.....*számlaszám*

A folyó év.....

föloldását átvettem.

Budapest, 192.....

Az átvevő aláírása:.....

Az átvevő lakása:.....

A kézbesítő aláírása:.....

Az elülj. szolg. ut. 585. sz. mintája.

R. SOPRAINTENDENZA ALL'ARTE MEDIOEVALE
E MODERNA PER LA TOSCANA (I.ª)
DIREZIONE DELLE RR. GALLERIE E MUSEI DI FIRENZE

Andrea De Gubernatis

Vienna 1836 Cecioni -

Firenze ? Callari - Storia dell'arte contemporanea

Picciaccini. Cat. della Gall. antica e moderna

Carlo di Gior

Budapest 1822? idem idem.

Firenze 1891

Cercare in Bibl. Naz. Biografia a Martò Andrea

Martò Carlo.

Giornali: Sezione di Santa Croce

Nazione 1859....

Vedetta dopo

Fieramosca dopo

Domenica fiorentina dopo

Rivista Europea — per Carlo il Vecchio ?

Gazzettino delle arti del Disegno = = ?

?

Giornale delle arti del Disegno ? = = ?

Il Commercio = = se continuò fino al '60.

A bécsi gyűjteményekből

Magyarországnak jutott tárgyak
Kiállítása
A Mag. Nemz. Muzeumban.
Bpest 1933.
M. V. M. Kiadása.

(A Velencében kötött múzeumi és könyvtári egyezmény alapján Magyarországnak jutott tárgyak.")

42-43. l.

Id. Markó Károly

57. Jézus Leisendesik a vihart.
Jelezve: C. Markó P.p. Ap. 1854. - Vászon, 372 x 50 cm
61. Holdvilágos táj.
Jelezve: C. Markó. pinx. Gouache - 270 x 365 mm
62. Hegyipatak cuckett fekvő várrom.
Gouache. 275 x 370 mm.
63. Sziklás vidék patakkal.
Jelezve: C. M. Gouache 273 x 372 mm.
64. Tájkép zsilippel.
Jelezve: C. M. pinx. Gouache. 290 x 388 mm.
65. Várrom.
Gouache. - 270 - 375 mm.

"Una sera d'estate" Bth. De Zwel

Carlo Marko
1865

53 x 65

Magyar Nemzeti Bank
Budapesti Főintézet
Érme- és Valutapénztár

KIADATOTT

Budapest, 19 31 dec 1.

Az 1924. évi V. t. c. kiegészítő rész... képező bankalapszabályok 114. cikke alapján illetékmentes.

2717 szám.

Eladás.

Din. 10.—	bankjegy à	10.14.	P	1.01
Lit. 200.—	„ „	29.70	„	59.40
	„ „		„	
	„ „		„	
	„ „		„	
			P	60.41
	jutalék P			
	költség „			40
	Készpénzben befizetve P			60.81

T. Dr Kopp úrnak.

297/II. a. Bpest, 1929. II. (50/100) 291

Magyar Nemzeti Bank
Budapesti Főintézet
Érme- és Valutapénztár

Budapest, 19 [illegible]

szám.

Eladás.

bankjegy á ..... P

" " "

" " "

" " "

" " "

jutalék P ..... P

költség " .....

Készpénzben befizetve P .....

T. ..... úrnak.

[illegible]

Művészeti dolgozatok. Keleti Gusztáv.

Bpest. 1910.

23. l. „Markó művészegéniségének titkát abban találjuk, hogy mindenekelőtt önön megének, a világnak csak másodsorban kívánt eleget tenni."

23. l.
„--- mindenben, a mi saját ügyeit és szemérlét illeti, oly zárkózott és szükszavu volt, hogy önélet irására vonatkozó adatokat mindvégig és mindenkitől mekacsul meglagadott, azon ürüg elett, hogy sokan, kik sorsára befolyással voltak, őszinte nyilatkozatai és rallomásai, foltán, sötét szinben állanának a világ előtt." –

27. l. „A rajzolgató gazmeket atyja Sóczén, majd Kolozsvárott és Pesten iskolázta, hol mérnöki oklevelet nyert, s mint igen tiszel mérnök előbb a lublói kamerai uradalomban, utóbb a rozsnyói püspök szolgálában ~~nyert~~ lett alkalmazást."

Szoldatics Ferencz Közelebb XIII. Leo pápa
arczképét festé Kaczvinszky Viktor praelatus
Szomára.

Képzőművészeti Szemle. I. 15. l.

Die Kunst in Oesterreich-Ungarn.

(Jahrbuch der „Allgemeinen Kunst-Chronik".

Dr Wilhelm Lauser

Wien.

II. Jahrgang.

124 l. Neben Ligeti vertreten die Schule Markó's auf der ungarischen Ausstellung noch dessen Söhne Carl und Andreas Markó. Beide Künstler leben in Florenz, wo ihr grosser Vater die letzten Jahre seines Lebens verbrachte, und geniessen warme Anerkennung im Lande und ausser demselben. Carl M. sandte ein Bild „Enzio in der Gefangenschaft von Pisa", dessen Perspective von wunderbarer Wirkung ist, das aber sonst über das Mittelgut älterer Meister nicht hinausragt; Weitaus glänzender hat sich sein jüngerer Bruder Andreas mit drei Genrebildern aus der Gegenden von Rom und Toscana eingestellt, welche, ohne der dichterischen Stimmung zu entbehren durch ihre eigenartige, über die Grenzen der Localität überschreitende Verbindung von landschaftlichen Motiven mit figuraler Staffage - der Maler malt besonders Thiere mit Virtuosität - entzücken und in Com-

position wie Durchführung an die alten Meister dieses Kunstzweiges erinnern.

---

123. l.

Auch in der jungen ungarischen Kunst ist die Landschaft als die Mutter aller übrigen Zweige der Malerei zu betrachten, und – von den berufsmässigen Landschaftern abgesehen – mag es wenige Maler im Lande geben, welche nicht erst im Liebesspiegel dieser „Mutter" gestanden, ehe sie sich den Töchtern zugewendet, deren viele an Schönheit hinter ihrer Erzeugerin zurückstehen.

Id. Markó Károly. III. —

Sz. Löcsén 1790-ben. Atyja (eredetére) szé-
kely) Markó György, Löcsén városi mérnök
volt, ki fiát hasonlólag a mérnöki pá-
lyára szánván, kezdetben szülővárosában,
később vagy két évig Kolozsvárt, végre
Pesten is kolóztatá. Itt megnyervén a
mérnöki oklevelet, előbb a lublói kamerai
uradalomban mint napi-díjas mérnök,
utóbb Eszterházy László gr. rozsnyói
püspöknél mint uradalmi mérnök volt
alkalmazva, mely hivatását mintegy
hat évig viselé. A negényes vidékek,
melyek mérnöki fenékenysegének
szimpelei valámak, a művészetben
mér fiatalabb kozában gyilvanult
hajlamát még inkább fejleszthén,
üres idejét a festészetre, tobnyire
à tempera (vízfestések kübli nemei)
festészetre fordítá, és minél inkább
fejlődött a kitűnő tehetség a termé-
szet szorgalmas tanulmányozása
által, annál nőszebben vonzá gé-
muszá a művészeti pályára, míg
végre csakungyan elhagyta hivatalát,
és 1818-ik év végén Pestre jött. Itt
mingy bátyja, idősb Schedel Ferencz
házában atyafias és barátságos fogad-
tatást találván, tanulmányait szorgal-

masa folytatá. Majd
Fehérvári Gábor híres mű- és régiség-
gyűjtő által báró Brudern József műked-
velőnek bemutattatván, ez több nagyrédelést
tett néla, később pedig magával vitte Bécsbe
h. obejtása szerint a történelmi festi-
szetben képezhesse magát. Itt a váró
mega vezette őt be a műakadamiába
s igazgatójának különösfigyelmébe
ajánlta. Azonban M. életének az
új korszakába lepte utám nem
sokáig élvezte addigi pártolójának
anyagi gyámolitását, mert egyéles
szóvita örökre elszakitó tőle. Mind-
azoltal meg egy évig folytatta akadé-
mici tanulmányait sőt ezentul
még 11 évet töltött B.-ben és kör-
nyékén. E idő alatt gazdálkodási
tekintetből Koronkint Kis-Márton-
ban is tartózkodott, hol legi-kább
arc képfestésből élt és a bécsi mű
ezusoknak dolgozott. Végre Gey-
müller B. bankár több művét meg
vásárolván lehetővé tette régi
obejtásának kivitelét. Nejét gyer-
mekeivel együtt B.-ben legyte,
mega pedig 1832-ben Romába

utazott. R-ban kevés hanap V.
alatt meg hirre emelkedett,
művei keresettekké báltak
és meg áron keltek. Azonban
a fostonos munkalkodás egész-
ségi állapotát megrongálta,
s 6 évi tartózkodás után kény-
telen volt R-t elhagyni, és
orvosai tanácsára a Pisa
mellett San Giulianoi für-
döbe költözött, hova ekkor
B-ben maradt családját
is magához költöztetvén,
mindvégig velük maradt.
E fürdőben két év alatt
felüdülvén, Pisaba költö-
zött hol ismét 3 évig lakott.
Ez öt év volt művészi tevé-
kenységének fénykora.
P-vól Florenczbe tette át la-
kését, 4 év mulva pedig
a város közelében fekvő
Appuggi villába köztözött.
Itt tölté M., a florenczi mű-
akadémia tiszt. tanára

es olyan mint VI.
kitűnő képzettségű és nemes
lelkű ember, utolsó 12 érit.
Meghalt 1860-ban dec. 8.
án, 70 éves korában. Tetemei,
távol hazájától, melyet
mindig büszkeséggel szeretett
Antella mérő városka
sírkertjében nyugoszunak."

Johann Toussyn

Landschaft mit Christus und der Ehebrecherin.

(Körel ara stil, mester Marko Körös Képvisel.)

Hans F. Secker

Die Galerie der Neuzeit.

im museum Wallraf-Richartz.

1927.

Leipzig.

Constantin Troyon: Landschaft mit Tobias und dem Engel.

Johann Wilhelm Schirmer (Schirmer)

Italienische Landschaft.

Angelo de Gubernatis Firenze 1906.
(Jelrés L 208) 279. l.

„Markò (Andrea) pittore paesista, nato a Vienna nel 1826, ma italianizzato per lunga dimora in Firenze, e per l'indirizzo dato ai suoi lavori. Come il fratello Carlo si è dedicato specialmente al paesaggio e tranne pochi quadri a tempera lavorò sempre ad olio. Ha eseguito uno straordinario numero di dipinti, rappresentanti paesi di molte parti d'Europa, ma più specialmente dell'Italia e della Russia. Bellissimi però sono anche i quadri con figure tra i quali: „I cavallari maremmani" eccellente dipinto premiato all'Esposizione di Firenze del 1860. Per la sua „Veduta delle Cave di Carrara", ricevette una medaglia alla Esposizione Internazionale di Vienna nel 1873. – Citiamo altri quadri del Markò: „Paese alpestre", „Una vallata", „Una carovana di Samoyedi", „Boscaglia", „Una nevicata in Russia", „Le rovine di Taormina" Paesaggi italiani dei quali la maggior parte fu venduta in America. È professore delle Accademie di Firenze, Urbino, Milano e della Società degli acquarellisti di Bruxelles."

Dizionario degli Artisti Italiani Viventi

II.

Thorwaldsen és az osztrák követ Lützow Karolták fel. Ekkor történt, h. Thorw. nek balkinel festett két képet (Kleefajt). Igen jó ember ingyen tanít és a vagyonsalmokat meg segíti is.

R. hat évig lakott. Ekkor beteg lett. Szt Giuliano, Pisában 3 évig lakott, Flor. 4 évig. Itt gr Reviczky Ádám O. követ bárátja, Egyre Rom. készült vissza. R. i szállását is ficzte. II. Lipót szuspe. Végül a Medici Ippolit által gyorg. tetzen épült Appeggiben telep. le. 12 évig élt. Gr Gherardesca. Sírja Antellában.

Szeszes italt soha nem ivott.

3 fie és nagy leánya volt.

Testre gr And. Menóval jött. s gr Károlyi István vendége volt. Köre zajzolás Barabás. 1840 M tud. Akad. Levelező tagja. Gasser Bécsben szobrát kezdte csinálni.

Mettilobo maga tetzett Lendesiot küldi.

Albergo Inghilterra Via Bocca di Leone

Egyes szobákban Marsó képek láthatók (?)

M-k eletrajza Kon-társ. Évkönyve. 1863.

Eredete székely (?) Atyja, György jön el onnan, hol ősei biztokosok voltak. Révay szepesi püsp. ured. mérnöke, annak halála után, a tisztek nig sig miatt Lőcsén lett városi mérnök. Első nejétől ill. születtett Kázol 1790-ben és két leánya, kisö korában vett második nejétől ismét lejos fia és igen öregen halt meg.

K. Lőcsén kezd tanulni, tolstatá mintegy 20 évig kolozsvárott s Pesten végzé be, hol mérnöki oklevelet nyert. Hytja is festegetett

Ujjan a lublói kamerai ur. ban, később Rozsnyon gr Eszter. László püsp ur. mérnöke 6 évig kb. Itt festeget (szepesi, gömöri tájak) Míg Ekkor csak aquarell ben fest.

1818-ban Pestre jön. Schede Ferenc meg bátt ya. Eg. művalezlettel kísérletez. Lívivi az agglteleki barlangot 6 képben. Fejérvári Gábor, br Brudern József. Ekkor kezdett olajban dolgozni Pest vidékit is lefestegeti.

Fejérvári és több más 200 aranyával Bécsbe meg és felhag a rajziskolatervével, mezet Pesten ahert nyitni.

Az igazg. ör nyomnak vélte (Kamornak) lerajzolta

Egy évig jártam Bécsben az akadémiát.

Bévig volt Bécsben s néha kis-Martonban. Nyomorral is szegénységgel küzd. Ekkor már fiúj is éppe. Régi jegyeset Nikázin katalint Gömörből, Dobsinéról vevén el. Hetszvenyek illuminációjából és kis Martonban arcképfestéssel élt. Uldőzték, Bécsből mint rolonczot akarták szülőtelére kuldetni. Dernsebb epizod Pyzkerreli i szerzetsége. Neki festett képe ma a Nemz. Mus. ban. I. Ferencz jutalma az az elefantesontot tetszencsitő engel festőpapír feltalálására, (utánzására)

Becsi tart. a vége felé javul tetszete. Midőn gömöri sz. barátjával Vandrák Károllyal, a kis Martoni vagyis vidékeket lefestés, mezeket tőle Geymüller bankár vett meg.

B. ir után Rómába meg, mintán kül. Geymüller megigérte, hogy családjér tamogatja.

1832 meg B. ba. s onnan Ariccia városkába Albano közelében, hol a művészek vendiglőjében szállott meg. A hónapig. Itt szerezte művész összeköttetéseit.

Enrico Somaré. Storia dei... 124. l.

Eugenio ~~Cecconi~~ Cecconi (1842 - 1903.)

..."e per amore a studiare il disegno sotto la guida del pittore Tezzi, un discepolo del celebre Markò, la cui pittura di ~~a~~ paese faceva scuola in quel tempo.

La scuola di posilippo. Somaré 419. l.

"Ecco per qual motivo Nicola Palizzi ha riunito molte epoche sotto l'unità di un sole cadente..." Poteva ricordare "il Pussino, il Lorenese, Breughel e Vernet, Massimo d'Azeglio e Markò."

Enrico Somaré. Storia dei . . .
~~12~~ l. 82. l. 83. l

Serafino de Tivoli.

" Nacque nel 1826 a Livorno, che si fece pittore sotto il Marco, che nel 1848 combatte a Curtatone e a Montanara, e che nel 1849, con Eleuterio Pagliano, Gerolamo Induno e Giovanni Costa, fu tra i volontari della Difesa di Roma, dove cadde prigioniero in combattimento."

Anche il Costa, parlando con Cristiano Banti - che ne riportava le parole in un lettera de 2 Ottobre 1884 al Cecioni - parlando della situazione artistica che aveva trovato a Firenze nel 1859, poteva giudicare a memoria " che i due De Tivoli erano i due meglio avviati."

" La sorte di Felice De Tivoli fu molto simile a quella del suo maggior fratello. Lasciò l'Italia giovanissimo e visse lungamente a Londra nell Hampstead." -

" Serafino De Tivoli, uscito dalla scuola di paesaggio dei fratelli Markò, pittori manierati e scoloriti, di un naturalismo settecentesco appena modernizzato

./.

in senso panoramico, come fu toccato dall'idea del realismo, si staccò da quel vieto insegnamento per darsi alle violenti ricerche della nuova pittura."

„Paesaggio fluviale", „Paesaggio e pascoli" erős ifj Mark hatás. – Későbbi képein, mar francia hatás.

1890-ben visszajön Parisbol, maghal 1892-ben

Adriano Cecioni: I Macchiaiuoli al caffè Michelangelo. Ha lehet magszerecni a fényképet.

Ugo Ojetti: La pittura italiana dell'Ottocento. –

ZZ oldal –

Telemaco Signorini.

„Nacque a Firenze il 18 agosto 1835, e a Firenze morì il febbraio 1901. .... Nel 1855 il Morelli, l'Altamura e il de Tivoli reduci dall'esposizione di Parigi avevano portato a Firenze le novità dei Romantici francesi e predicavano il ritorno a un chiaroscuro più ardito e rilevato. Con l'ammirazione per i grandi veneziani quelle prediche presero nel Signorini una sostanza italiana. Nacquero allora le teorie della „macchia" e il gruppo dei Macchiaioli, di cui egli, conversatore caustico, poeta arguto, scrittore franco rapido e di bel rilievo, fu con Adriano Cecioni l'alfiere più sagace ed acceso."

Ugo Ojetti: La pittura italiana dell'Ottocento.

30. e.

„Gli accademici ottocenteschi, prima col culto anche in pittura delle statue, e poi con lo sdolcinato amore per un loro Raffaello, virgineo, disossato e perugineschi, avevano invece rinnegata proprio quella pittura. Ritrovarla era rivoscere. „Macchiaioli" veniva da „macchia" di colore chiaro o scuro; ciascuna macchia con un valore proprio che s'ha da misurare sul rapporto tra i vari tòni; macchie e rapporti e tòni che devono dare l'unità della luce e del quadro. Così definiva Macchia e Macchiaioli lo scultore e pittore Adriano Cecioni che di quel gruppo pugnace fu lo scrittore più logico e serrato. Ma Telemaco Signorini, più pronto di lui a confessarsi, già nel 1862 aggiungeva che, nata nel 1855, „la macchia non fu altro che un modo troppo reciso del chiaroscuro, e un effetto della necessità in cui si trovarono gli artisti di allora di emanciparsi dal difetto capitale della vecchia scuola la quale ad un'eccessiva trasparenza nei corpi sacrificava la solidità e il rilievo dei suoi dipinti."

Ugo Ojetti: La pittura italiana dell'Ottocento.
Milano-Roma: -

68. l. Alberto Issel. Nacque a Genova il 3 giugno 1848. Studiò all'Accademia Ligustica sotto l'incisore Gamara, poi a Firenze sotto il paesista Carlo Markò ma vivendo coi Macchiaioli, massime col Signorini. Morì il 20 maggio 1926." -

Ugo Ojetti: La pittura italiana dell'Ottocento. —

32 - l -

"È bene ricordare che la pittura di paese, dopo il 1860 trionfante in tutta Italia da Napoli a Torino, da Firenze a Venezia, fu la pittura meglio rispondente alla nuova filosofia del positivismo, del naturalismo e del determinismo che, dal Comte all'Ardigò, dallo Spencer al Taine, governò l'ultimo terzo dell'Ottocento. Tornando ad immergere le figure umane nella luce, tornando a considerarle sotto l'ampiezza e indifferenza dei cieli, pure occasione a lumi, ombre e riflessi, simile agli alberi e alle rupi e alle acque, e dominata dalle stesse leggi, la pittura di paesaggio impose per gli occhi agli uomini una specie di religione naturale, placida, quasi rassegnata, libera tanto d'ogni paura quanto dalla superbia, ben lo rispondente a quelle filosofie."

33. ottobre.

"I veri macchiaioli, quelli cioè che per qualche anno furono fedeli al dogma enunciato dal Cecioni e dal Signorini, non sono che dieci: il Fattori, il Signorini il Lega, l'Abbati, il Borrani, il D'Ancona, Raffaello Sernesi (1838-1866), Serafino de Tivoli (1820-1892), Adriano Cecioni (1830-1886), Cristiano Banti (1824-1904). Vi s'ha da aggiungere un veronese, il Calderara e, finché rimase a Firenze, un ferrarese Giovanni Boldini. E ad essi va collegato anche Antonio Puccinelli."

Ugo Ojetti: La pittura italiana dell'Ottocento...

33. L. "Vi fu tutt'una letteratura toscana contemporanea ai Macchiaioli, con la stessa casalica sobrietà che rasenta il verismo, con lo stesso amore pel vero, per la campagna, pei campagnuoli: Renato Fucini, il Matthias il Barboni, il Foresi, il Pratesi, e lo scultore Dupré e il pittore Signorini. E taluni di questi non furono letterati di mestiere: mancarono cioè, come quei pittori, di lauree e diplomi e titoli professionali. Quando il gruppo dei Macchiaioli cominciò a diradarsi e a dispersi, un altro ne sorse più borghese e meno combattivo, ma all'apparenza anche più unito: quello di Francesco Gioli, di Luigi Gioli, di Egisto Ferroni (1835-1902), di Nicola Cannicci, d'Arturo Faldi (1856-1911), d'Adolfo Tommasi; e anch'esso e la sua georgica serenità ebbero il loro specchio nelle letterature dei così detti "poeti del focolare". Nella prima edizione delle Myricae di Giovanni Pascoli trovi infatti disegni di quasi tutti questi artisti. Invidiabile sorte della terra toscana, questo camminar parallelo delle arti e delle lettere e questa loro somiglianza che subito ti garantisce la sincerità di quelle e di queste."

Ugo Ojetti: La pittura italiana dell'ottocento.

61 o.

Massimo D'Azeglio. | Két kép Studio di paese. Torino, Museo Civico. — Studio di paese: -"- -"- Civico.

„Nacque a Torino il 24 ottobre 1798. Bambino seguì la famiglia esule a Firenze. Caduto Napoleone studiò all'Università di Torino, poi andò a Roma col padre. Vi tornò nel 1816 e nel 1820 per educarsi alla pittura. Espose la prima volta a Torino nel 1831. Dopo il 1848 non espose più, e dipinse solo per distrarsi da altre cure. Di lui uomo politico e scrittore qui non si dice. Come artista, fu più vivace nel dipingere dal vero paesi della campagna romana o della valle d'Aosta, che nell'inventare con scrupolo archeologico tele storiche e patriottiche, come la Morte del Conte di Montmorency, la Disfida di Barletta, o la Battaglia di Legnano. I suoi studi di paese soffusi d'una luce dorata, dal taglio romantico o meglio scenografico, e dall'osservazione minuta, sentono ancóra la parentela coi nostri vedutisti del '700 e coi paesisti olandesi, sopratutto quando non vogliono con aneddoti sovrapposti diventare, secondo la moda „paesaggi storici." Morì il 15 gennaio 1866." —

| Antonio Pitloo, holland mester tanit Italiában az 1827 es évek táján. Utánnezni Firenzében

Angelo de Gubernatis: Dizionario degli Artisti Italiani Viventi. Firenze, 1906. Terza edizione.

279. f.

"Markò (Carlo) pittore paesista nato a Budapest il 22 gennaio 1822, venne a 16 anni in Italia, e si stabilì definitivamente in Firenze, facendo qui i suoi studi e adottando quasi sua seconda patria l'Italia. Trattò sempre il paesaggio e il nome del Markò serve a garantire l'eccellenza del dipinto. "Valle di Quesa nella campagna pisana" è un quadro che ha replicato per ben dieci volte. "La Brigata del Boccaccio", "Veduta di Bella Riva" "Le cave di Carrara" Paese in Corsica", "I dintorni di Gaville", "Lungo l'Arno" sono paesaggi stupendi che egli ha eseguiti ripetutamente e che gli hanno meritato commissioni, onorificenze e fama. È Professore delle Accademie di Firenze, Genova, Perugia e Urbino."

Szepesi Hiradó, Szepesi Hirlap.

1931. május 23. (szombat.) 21-ik.

2. lap. Emlekezés Markó Andrásról.

szerző: Amant Zoltán.

Arról számolbe, hogy régi terv terült Zerébe, [illegible] szerzője Markó András. Markó Károly atyjára gondolt. Körzeghy Elemértez fordult, ki a Cöcsei anyakönyvből megállapi-totta, hogy h. M. K. Lőcsen született 1791 Szept. 25.-én, atyja tényleg M. András geométer és térképmesző, anyja ismeretlen rezetétnevű Zsófia, az újszülöttet Zerentelsik Szilvay Josepha és Petróczy János, petroczi földbirtokos. Es a petroczi földbirtokos P. János térte meg M. A.-t a talalt igen értékes, müvészi terv, kastélykor - el készítésére. Lőrinja rezletesen a tervet. Érdekes a terben, hogy meg a francia diszkert útjait hegedező fáknál is nem dróz-de gyümölcsfákat tervez.

Az 1805.-ös napoleoni háborúk miatt a kor nem terült kivitelre.

Felveti, hogy a terv rajt „legendajának" egyéniek megoldott, müvészi terete (hatalmas fákox támasztott, kőlapba vésett betűk) csekkel az akkor-szerinte - 14 évés Markó Károly munkája „Ki különben több képével tisz-telte meg iskolaról házát."

A születési adat tévés!

1.

Markó András, azika a 800-ás évek legizmosabb festőinek, eredetileg magyar de Itáliában élte le egész hosszú életét.

Fia ~~annak~~ annak a nagy festőnek, aki Markó Károly volt, aki azika a világ legnagyobb tájfestőinek, apjától örökölte, hogy a terminet tanulmányozásának alapján állott és a mező időtől egyre inkább kifejlesztette valamelyett hajlamát a rajzban és a hinek igazságában. Nagy csodálója apja műveinek, azonban a kivitelben nem törvesi teljesen az ő képeit de teremt, amint mondja, saját is kolát, amelyben tökéletesen átsatszó a levegő, a hegyek felemelkedése felül mulhatatlan, a szine is mozgása a víznek, megadva a vidéknek a maga helyi jellegét, mintha csak utánzatot lettek volna. És mintahogy lelket önt a vidékbe, ugyanúgy az emberekbe és állatokba, hanvedelmet adja át magát az alak is az anatómia tanulmányozására és a modon sikerül leírnia felülmulhatatlan biztonyájakat és marha gulyákat, kecskék csoportját és kutyákat, lovakat pásztorokkal és vezetőkkel ~~olyan~~ életteljes ~~séggel~~ en utolérhetetlen naturalizmussal.

Alig, hogy teljesen befejezte az akadémiai tanulmányait bejárta Itália legszebb vidékeit, azt az Itáliát, amelyet annyira heresetett, és nem törődve nélkülözéssel és fáradsággal, hosszú idéig tartózkodott a hegyek között. Fiatal, szép, hímelyes bolorságú, meg a napolyi öbleön át a római campagnara, karemmába az apuani alpoktan, gyűjtve a különösen szép helyeket és componált belőlük képeket az italiciak és az idegenek gömyörködtetésére.

A Massa-Carrarai-hegységben, amely igen gazdag festői rénletekben és ahova forró munka kedvvel hetekre, hónapokra elvonult, megszerelett egy pásztorleányt, aki elkísérte a szeretlen magaslatokra, az illatos erdőkbe. Itt egy idill kületik, melyet iskürő követ, amelynek kövesszerménygyképpen M. A. letelepszik Firenzében és mitőzben a megszámlálhatatlan vázlatokban kibontakozott a tájképet is a jelenetet, mintegy elmesélve a sok vándorlást, látja felszőni magatörül egyre haporodó csalódját.

Sokan csodáltát a képeit, amatőrök és műzészet is tépei óriási teresztnek örvendnek.

Sokan akartat tanítványai lenni, de ő nem vállalt tanítást egyetlen kiadás tanítványa volt a firenzei

Dante Liccioli

A. M. összekuszáltan a magánáletében, mint az összes népet műzészi, nem tudott szerezni az írót folyamán aranyakat bár képeit jól fizettét is nyom keresztt, nem tudta biztosítani magánat a nyugalmat is a tisztelett őreg korára. Ezzel kényszerítve a nyomorusságtól állandóan dolgozott, kihasználtát a teresztdők, akik csak pénz-teresztt lehetőséget láttat benne, részt tellett vennie kisö évtiben innek az iskolának a lehanyatlásában, amely neki tisztelett is pénzt juttatott a pazat tásig és el tellett viselnie a rosszlelkűséget az alantas társainat, akik részabadítottát a legvadabb és legesztelenebb kritizát, otozva neki

kegyetlen fájdalmat és szétrombolva öz angyalag.

Legjobb munkái a Ökrök a romai campagnában", „Karrara", „A vihar" (merekülő ~~[illegible]~~ zuhúgéjjel), „Il maestrale in Maremma", visszatérés a vásárból (a Serravezzai hegyek között), „La tarantella" (nel Napoletano")

Annak a remény nek az kifejezést hogy hagyarország – igazságos volgáltat elfelejtett műcsoszatinak.

AGENORE ZAMBONINI
FIRENZE
Viale Michelangiolo N. 52
Casella Postale 123

Firenze, li 27 settembre 1952

Egregio Dr Kopp

Faccio riferimento al nostro incontro, in Maggio, al Cimitero dell'Antella dove io Le promisi inviarLe una breve biografia di Andrea Markò – Glie la accludo e mi spiace solo di non averLe potuto dire qualcosa di più interessante. Tutti i quadri di A Markò sono ormai a posto nella nostra casa di Milano dove Ella potrà vederli quando crede; anche le fotografie 13 x 18 sono a Sua disposizione per l'invio a Sua richiesta –

Al piacere di nesto rivederLa, La saluto distintamente

Zambonini

AGENORE ZAMBONINI

FIRENZE

Viale Michelangiolo N. 83

Casella Postale 123

, anche che fu il Pitloo per i napoletani, Markò
per i toscani, Calame per i piemontesi, lo furono
per i paesisti lombardi Giuseppe Canella, Luigi Bisi
e Angelo Inganni. Il loro schema prospettico, le loro
inclinazioni passarono sensibilmente nei Fasanotti, le
cui forma paesistica resulterà intermedia e media-
trice fra la veduta scarsa di pittura e il paesaggio
propriamente pittorico, nel modo che si avverte
nel Paese e pascolo qui riprodotto."

Enrico Somaré: Storia ....

141 - 142. l.

Signorini (Enrico Somaré idéri) 20. l

I tempi nuovi maturavano al sole della natura e al raggio della libertà. Quei ~~gi~~ giovani italiani, riscossi dall'idea dell'arte moderna e ansiosi d'indagarla insieme, "sentirono la necessità di vedersi, di conoscersi, riunirsi, e nel 1850 circa, poco dopo la restaurazione del passato governo, dato ad un Caffè in via Larga, ora Cavour, il nome di Caffè Michelangelo ed in una stanza appartata appositamente scelta e dipinta, preso piede, attirarono e sè quasi tutti gli elementi artistici che erano allora in Firenze."

Giovanni Poggi

R. Soprintendenza

Dell'arte medioevale

e moderna per la Toscana.

—

Firenze.

Dr Miskolczy Gyula igazg. ür

Ismeretje

ORSZAGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

.....

.....

Budapest

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK az Iparművészeti Múzeum előadótermében (IX., Üllői-út 33-37.) f. hó 16-án (szerdán) délután 5 órakor tartandó

ÜLÉSÉRE.

TÁRGY:

Dr. Mihalik Sándor az Iparművészeti Múzeum segédőre: Árpádházi Szent Erzsébet ékszerei.

Dr. Kopp Jenő a Fővárosi Képtár tisztviselője: Új adatok Markó Károly művészetéhez.

Gerevich Tibor
elnök.

Utána választmányi ülés.

Az előadásokat vetített képek kísérik.

Vendégeket a Társulat szívesen lát.

Marko Andrea:

120 c. „Colle fiorentino"

Dipinto ad olio

Anno XIX. Catalogo CLXIV.

S.A. Galleria Veri

Via del Babuino, 45

Roma

Raccolta Conte di Kirchberg

Esposizione 8, 9, 10, 11 maggio 1930.

Poligrafo Gargani 1224. — ~~Museo Centrale Nazio.~~

~~Firenze~~.

Marita – Martelli 1224

Markó

in Firenze nel 1880.

Carlo

Caterina Nekazii

Andrea n. 1826

Pittore

Beani Carolina.

Barbarina n. 1864.

Caterina n. 1866.

Giulia n. 27. Sett. 1868 (vagy 65 neue lehet jól olvami.)

Carlo n. 1822.

Pittore } Annunziata Orsini

Enrico n. 1856

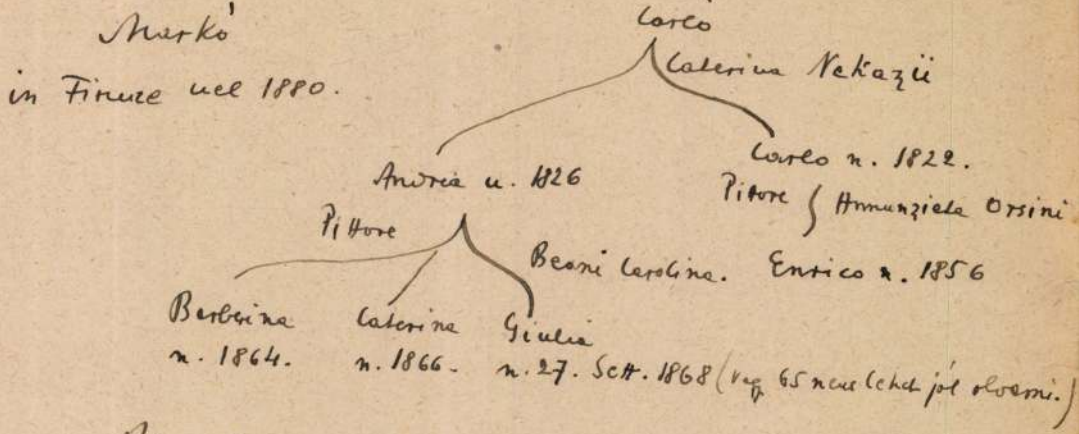

Biblioteca Nazionale Centrale – Firenze

Cimitero dell' Antella.

Dupre szobrával szemben van az tábla.
S. M.

Elisa: Berone Grano

Paolina: De Tivoli

Barberina: meghalt mint leány

Katalin: —o—

Andrea Marko: Karolina Beani és Giulia és Francisci a legöregebb.

della Versilia. Ott szü letett.

Andrea Marko

Ez az fiu, ki 20 éves korában meghalt.

Barberina: Messaglia un figlio solo

Kati Hapt 2 fiu, az meghalt és kit leány.

Giulia: Conti un figlio.

Kati Haupt az fiuk volt Hanri Marko

Ki Carlo Marko: barossa Orsini-t vett el.

mivel nem jól éltek, Obolenszky herczeg.

Ilustracion – Francia lapban volt az
likk. Carlo Markoról. a pahore utolso
éviből. Viesenff – Könyvtár. Palazzo
di Parte o Uelfa. –

1880–81 – ben Pestre meghiaták Professor-
nak. Telepi? volt a minisztér jó barát
ja volt. Fest, Riegler, Matisz három fiatal
ember tanítottak H. M. germekeit ma-
gyarra. (Az ujságok ebben az időben sokat
írtak róla.) Az állást azonban másnak adták.
Karolina Beani (Andrea Karlo családja)

Giulio,
8 éves korában
meghalt

Alfredo,
33 éves korában meghalt.

Barbarina, Messaglia –

Katerina – Haupt tanult festeni és az
atyja nem akarta tani
tani.

Giulia, Conti (özvegy)

Az appeggi i Villában levő emlektábla

„Carlo Marko (ig van h-val) Senior

Celebre pittore paesista

Nato in Leutschau di Ungheria l'an. 1793.

abitò questa Villa già Medicea

dall'an. 1846. fino al 9. Novembre 1860.

ultimo di sua vita.

Il conte Ugolino della Gherardesca

pose questa memoria nell'an. 1862.

Fehér egyszerű kiretelésű mérványláp, jobbra is balra két urna fehér mérványból. Körös körül is urnák.

Jos. Zocchi del – Petrus Monaco sc. Venetiis

La Reale Villa di Lappeggi

Assunta Biadi, possessore di questo quadro.

A Villa Lapeggi-ben levő régi mintszerű tulajdonosa. –

Jobbra balra egy egy ciprus, az előtt visz az út a kis helységbe. Az az előtt corridor, mezőről gyomjörű kilátás nyílik. A baloldali ~~a~~ pillér az törvedezett bazok szobor. Jobbra is balra mennetelesen visz az út a kertbe. Itt meg láthatók a régi pompa nyomai: Terrassos kert volt szökő kutakkal. Ma vetemnyeskert. Jobbra egy szökőkút medencéje látszik. Jobbra is balra magas fal félkörálakban. Mezne, hegek, rombok, olajta is cipraserdők. Balra a Sherardeskak kastélya.

Nagler XXV. K.

N. a. Künstler-Lexikon

Zocchi Giuseppe, Zeichner und Kupferstecher, wurde um 1730 zu Venedig geboren, und kam als reifer Künstler nach London, wo ihn Boydell beschäftigte. Rost zählt ihn zu den Hausgenossen der Angelika Kaufmann, doch war er nicht der Gatte dieser Künstlerin, wie dieser Schriftsteller, Ticozzi u. A. behaupten. Angelica heiratete den Antonio Zucchi. Unser Zocchi wird auch manchmal G. Zucchi genannt, in Boydells Verlagshandlung heisst er aber immer Zocchi.

Z. metrizte nag mesterek rajzait, Zülönössen, Guercinoét a Boydell fém spügtemény sénére. Ez tét tötet 82 és 77 lappal. Ebből Zocchi 11 lapot ténitett, főleg fej is mellzépetet. Fiatal torában a Firenzei grof Gerini spüjt hamára dolgozott.

Valóninuly Londonban halt meg 1785-ben.

Monaco Pietro metnö is rajzoló. 1710-ben Belluno-ban szülétett de főleg Velemében dolgozott. It is tanult. Dolgozott - 1735 - 1775. Törött 1743-ban jelnik meg Raccolta di 55 Istorie sacre, 1763-ban adja ki az 57 lapból álló kent történeteit, Velencei mesterek müvei után.

Luigi Panchetti volt a Marko szolgája.

Maria Panchetti, 80 éves néni mesélte ezeket, hogy igért ucki egy kepet, de mivel hirtelen halt meg, nem kaptak semmit. —

Signora Dupre a tulajdonosa mert.

In questa sua Villa
che fu già dei Medici
Giovanni Duprè
principe degli scultori del suo tempo
trovò riposo allo spirito
ispirazioni al genio
conforti ai dolori della vita.

Il consiglio comunale del bagno a Ripoli
pose questa memoria
nel 1882. —

Képes tárgymutató az O. M. K. Társ.
1882. évi őszi kiállításának első sorozatára. Bpest

136. l. ...., Markó Károly és Ferenc ..... azok az ifjú „festészek", akiknek kezeirását vagy a rájuk vonatkozó írásokat kegyeletlen öriszük levéltárunkban."

—

143. l. „Szomorú tárgyban folyamodik a Társulat Lt. 1873 – 323. szám alatti bizadványában a belügyminisz-terhez, amelyben Markó Ferencnek a budai tábolyba való felvételét és számára ig ingenes gyógkezelést kér."

Képzőm. Társ.

In Versiglia e Garfagnana
Alpi Apuane.

Egy egyszerű pásztor leányát vette el. Sokat ilt e tegekben. A legnagyobb műve

A művei részben hegi tanítorok, részben a Campagna élete és vegetációja.

Dante Liccioli tanítványa és csodálója, aki másolta képeit.

Temető kapus könyvében talált bejegyzés. –

Marko Carlo Professore 1860

in Cappella S. Sebastiano.

A kápolnában az oltártól balra, a földszinével egy magasságban van a fehér, szürke márvánnyal keretezett sírkő. Köröskörül kétsorban csupa ifjan sírkövek. –

A ☧ Ω.

Nacque ungherese
piegò a Campeggi
e posa qui
Carló Markó
nome fra gl'immortali

Il gran pacsista
di carita cristiana modello

AHI! M-LI 10. Nov. 1860

Nell' ottavo sopra il sessagesimo suo.

Egedin jött Italiába. Először Rómában volt. Kevés idig. Sign. Haupt szerint nem volt sosé mestere. Később Katerina Nikazi-t is Kihorta Rómába. Mikor jött már 4 fiut és 4 leányt. Lakott a Kirázi ház közelében Pics-ben, vicivel a Csaszári udvar mérnöke volt. – Később Pisába mert. Ugyan beteros volt és jó viszonyban volt a Pisai püspökkel. Később Firenzébe mert a Lappeggiben lakott. Sign. Haupt beszélt a szolgáival, kik mondták, hogy angol volt. Reggel 8-kor vártik a reggelhez. Angina pitt rés, amiben meghalt. – 1848 után cok meggert kudigelt meg Lapeggiben.

—

Carlo Marko fil. Egetlen fia mereggiató-. Utolsó aveiben Dbolenszki hercegnél volt Oroszország-ban. Meghalt. Rudnov-ban. 1889. ben. – Fia meghalt Genovában. 2 évvel ezelőtt. Enrico Markó is festő volt. Impressionista Livornoban Conte Rodocanacchi-nál dolgozott. Vita turbinosa, Niszában, Franciországban volt.

a egy kép Sign. Prof. de Tivoli Aroldo

felejdonában, mert állítólag nem Merkó Károly kezemunkája teljesen, de állítólag valami Kovács fejezte be.

Madonna kép modell Barberina Marko, vagy esetleg Elisa vagy Katalina.

Elisa volt a legidősebb, Barberina, Katerina, Paolina. Nem teljesen befejezett.

---

de Tivoli Vitale elvette Paolina Markót és ők elmentek Angliába és Marko felesége is, férje halála után elmentek Angliába és 1870-ben jöttek vissza. Jövet sükeztemének kiz megát Párisban. Ezek a képek Cesare de Tivoli, testvére volt Vitale de Tivolinak adta vissza ezeket a képeket a Prof. úrnak, meghalt Londonban.

Politikai okokból mentek ki Angliába. Marki Lamya és Vitale de Tivoli barátai voltak Garibaldinak, Aurelio Saffi, Mazzini. – Vitale de Tivoli együtt harcolt Garibaldival, Porta San Pancracianál

~~Vasello~~ Vascello nél, és mikor S. Sebastiának
mennyiszer kellett (Kb 1850-ben, utánmazócini)
ő is menskült.

Valerio Mariani: Saggio di radiodiagnostica d'un quadro antico

(a cura del laboratorio di ricerche fisiche del monte di Pietà di Roma.) Roma 1932. 1–10. l.
Egy átfestett kép, mezőrt felfedezték radiosugarakkal, hogy Tizian kép. Kérői. —

~~Pos~~ Eszmányi Lajos.

Hj Markó Károly

Belügyminisztérium. — Sigmárba C. Markó 1863
Alsó Gal Sarak.

Alberto Issel, genovai születésű festő
Ferenczében Marzónál tanult.

Serafino de Tivoli.

Antonio Pitlao
Fezzi, Nicolo Palizzi (pozilippoi iskola)
Vittorio Grubicy De Dragon, magyar credetű

A Livornoi Serafino de Tivoli
Curtatone és Montanara - nál harcol és részt vesz
1849

Federico Zandomenghi. Veneci.

Ferdinandonak sok vikája volt. Egyet oda
akar adni Carlo Merkónak. Visszautasította.
Conte Gherardesca is tanítványa volt.
Lapponi, P. Torrigiani a kkal volt jobarátságban.

Néje Andrea Marko házában halt meg.
1874-ben. Firenze Via San Nicolo, Palazzo
Amici.

Andre Marko meghalt Marti, in
Provincia di Pisa. Testvére, Perlina de Tivoli
házában halt meg. — Sírja is itt van
Martiban a családi sírboltban.
1895. jun. — 15-e körül Sig. Haupt sie-
rint. —

Három hónapig Viareggiában volt egy
bronchitist gyógyítani. Itt csinálta utolsó
művét, egy tanulmányt.

Alessandro Pallestrini, torines, vagy piemontese kedves tanítványe volt Marko Cárasnak. – És nevét is sokszor dáírta munkái alá. – A firenzei arisztokraták közt is sok tanítványa volt. ——

Andrea Markò sokat dolgozot Versilia, ben hol háza volt. Tanítványai voltak, Mister Spranger, Dante Liccioli, Agostini – ezek a fők. Nem szeretett tanítványt tartani is annyi dolga volt, hogy nem ért reá tanítani. – Firenzei, Milanoi, Romai akademia tagja volt. —

Carlo Markó 1790-1860

Paesaggio 32 x 25
(C. Markó. S.p. Ap. 1857/60

Andrea Markó 1824-1895

Paese 55 x 55.

Temporale 70 x 50

Paesaggio 160 x 110.

Bivacco di Pastori 75 x 50

Il monte Forato (Alpi Apuane)
110 x 110

Carlo Marcó
Castiglion del lago 130 x 45
(C. Markó 1870)

Das Terem

Dono del Comm. R. W. Sprangers

4.50

Carlo Marko

Karlo
Immunizista contessa Orsini

Andrea
Karolina Bacci de Lucca.

Franz
politikai rajzokat kiszikett és szerszámúlag vezérlik fiatalon tult meg.

1) Katherina
Filip arcivi gr.

1) Elisa
Barone Grasso di Sicilia

2 Paolina
Prof. De Tivoli ~~Serafini~~ Vitale, di Valle Sezere oxfordi egyet. tanár. Nevelője volt Viktoria kirázmonek.

4) Barbarina
Csamy, fiatalon 24 éves korában meghalt.

5) J. Giulia, 14 éves korában meghalt az gyógyszerész hibája miatt, ki rossz gyógyszert adott neki.

Studio fotografico Guardenti.

Lomap 11. órakor.

Rajzolo volt az olasztengerészemél. — 1894-ben Sigr. Haupt az kiállítást rendezett Pesten. katalogust szerezni. — Nemzeti szalon.

22. lap.

„És ugyanezek fresco-tájképeket festnek Polidoro és Maturino a római San Silvestro al Montecavallo-templom egyik kápolnájában"..

Berzeviczy: A tájfestés a XVII. században.

23. l

„Cesare da Sesto, nagyon regényes, de részletekkel kissé túlterhelt hátteret látunk."

Dosso Dossi.

Correggio

Giorgione: Tempesta

Tiziano (rajzait, mezek természeti tanulmányokat tartalmaznak, birjuk, ugyszintén néhány képét és rajzát, mezeken kicsiny mezeti alakok nagy tájkörnyezetbe vannak helyezve." Néla a tájkiphátter is az ábrázolt jelenet hangulati egysége ott is meg van, o hol a hangulat nem idyli vagy mélabús nyugalmat, hanem mély gyászt, szenvedélyt vagy hatalomérzetet fejez ki." — Tizian e műveivel a tájkipfestészet utána következő fejlődésében irányt jelez: az idealis, együttal hősies tájkip irányát, mezeknek virágzásával találkozunk a XVII. sz. folyamában.

Bassano (Francesco) Németalföldi hatás?

Bril (~~Péter~~ és Mattijs és Paulus)

„Mattijs a XVII. Gergely pápa idejében a Vatikán könyvtárának

retrospektív kiállítás, mely helyet adott azoknak a festőknek is, kiknek kezéből a halál vagy az életkörülmények kitépték az ecsetet. S gondoltak a környékben dolgozó korábbi festőkre is, úgyhogy a legjobbakat legalább egy művük képviselte.

Sopron mellett Kismarton volt művészeti centrum. E sorok írójának tollából jelent meg a Magyar Művészet 1927. évfolyamának 3. számában ez elszakított városka festészetének összefoglalása az ott rendezett művészettörténeti kiállítással kapcsolatban. E helyt tehát nem térünk ki a retrospektív anyagnak megvilágítására életrajzi szempontból.

Markó-t egy jó, Olaszországban festett tivoli részlete, tanítványát Kerpel-t két arckép mutatta be a soproni kiállításon. (7. sz.)

Igen nagy érdeklődésre tartott számot Mayr Mihály kis tájképvázlata. Ezt a mestert a kismartoni kiállítás állította az érdeklődés homlokterébe.....
.....
.....

Dr. Csatkai Endre.

Pierre Collégio Romeo.

Magyar Művészet
IV. évfolyam. 1928. 7. száma.
("Soproni szám")

A soproni piktúra történetének vázlata.
Irta: Dr. Csatkai Endre.

563 lapon:

"Steiner már hosszú évek során pedzette a művészkör megalapítását, míg végre 1897-ben megvalósíthatja régi tervét. Így létesült a most jubilált Soproni Képző"művészeti Kör, ...
.....
.....

1927 decemberében rendezte a Kör huszadik és egyúttal jubileumi kiállítását....
.....

A jubileum jelentőségének kidomborítására szervezőbizottság a

úgynevezett sala Ducalájában festett fresco-láj-képeket, részint valódi, részint képzelmi vidékeket ábrázolva" – . . .

Paul Bril (1554 – 1626) „fontos szerepet visz a. németalföldi és olasz tájkép festés egymáshoz való viszonyának kifejlődésében, bár az önálló tájkép festés megalapítójának – a minek sokan tartják – az előz mányek után nem tekinthető."

Jodocus de Momper (1564 – 1635)

P. Bril, Matthys Bril öcse, tanítványa és követője sz. 1554, + 1626. Coninxloo, majd Annibale Caracci hatása alatt képei ben az átmenetet képviseli a XVI. és XVII. sz. között. Még érzik mürein a régibb nézetszerűek apró-lékossága, de nagyszerűbb felfogása hatásos ellentétekre, stilizálásra törekszik. Az akadémikus irányú tájfestés egyik első mürelője.

—

Jan Both: 1610–1652. Bátyjával Olaszországban élt sokáig. Claude Lorrain hatása alatt festette tájképeit.

—

Claude Lorrain 1600–1682 + Rómában. Bril, Elsheimer és Annibale Caracci tanítványa.

J. Chr. Reinhart sz. 1761 + Róma 1847 1790 ben ment Rómába. Villa Massimibe festett tempera ennényi tájakat.

—

Annibale Carracci Bologna 1560 + Róma 1609 (Lodovico unokaöcsei Agostino idősebbik és Annibale) bnálló tájképei A halászat, A vadászat; mythologiai képei Bacchus és Silenus, Venus és Adonis.

Fr. Dreber 1822-1875-1834-től Rómában élt és a campagnából vett motivumokkal, többnyire mitologiai tájképeket festett.

Schiavone Andrea velencei festő 1522?-1563. Egyike az önálló tájkép megteremtőinek.

—

Zucchelli 1702-1788. Firenzében és Rómában tanult. Alakokkal élénkített dekoratív tájképeket festett.

—

J. A. Koch 1768 + Róma 1839. Nazarenus törökbe terül. A klasszikus tájkép megteremtője. Nem intim hatásokban, de nagyonalú kompozicióban, a sikok kalisszaszerű elrendezésében, ünnepélyes benyomásban látja célját.

Könyvből

Polidoro és Maturino freskói a római San Silvestro al Monte Cavallo kaplombban.

41. l. oldal: Christian Morgenstern.
1805 – 1867.

—

143. l. Claude Lorrain:

187. l. Johann Chr. Reinhart.

—

202. l. Annibale Carracci

194. l. Heinrich Franz Dreber.

208. l. A. Schiavone (A. Meldolla)

223. l. Gaspard Dughet (Poussin)

281. l. Martin v. Rohden.

153. l. J. A. Koch

Kirchberg Katalógusból

117. sz. Palizzi Nicola

116. sz. Gigante Giacinto

148. sz. Palizzi Filippo.

"L'osservazione del vero, questo principio critico e rivoluzionario, bruso e compromesso nel dubbioso temperamento pattone degli accademici progressisti, o praticato senza convinzione di modernità dai veristi ranocchi, o appena stemperato genericamente nelle compilazioni paesistiche introdotte dai Calame e dai Markò, e rimasto perciò fino allora latente e frammentario, tendeva a manifestarsi, assumeva il carattere di un'esperienza costante, diventava dunque un proposito deliberato e convinto."

Enrico Somaré

Storia dei pittori italiani dell'Ottocento.

"L'esame" edizioni d'arte moderna

Milano 1928

19.1.

Signorini,

facendosi a narrare appunto „La Storia retrospettiva del primo nucleo formatosi in Firenze" és ahol elmondja születését, életét és a halála okát a Caffè Michelangelonak.

Enrico Somaré +/ „Storia dei pittori"...

19. l.

"O ~~quanto~~ quante opre leggiadre!
Ite, vividi marmi, ite, varcate
Monti, fiumi, foreste, e in pellegrine
Terre, innanzi all'estatica pupilla
Dello straniero, testimon solenni
Posate, o marmi, e dite: Italia vive.
Che non è morto il suolo, ove possente
Ferve il culto del bello, e dove tanta
La grand' arte di Fidia ala distende."

Reminiscenze dell' ~~ep~~ esposizione statuaria del 1846.

scritti di

M. Gatta (into)

Esposizione di Belle Arti

in Milano ed altre città d'Italia

1846

Anno X.

./.

Federico Zandomeneghi

(Venezia 1841 – Parigi 30 dicembre 1917)

"Le sue prime pitture, imparate a Firenze nella compagnia dei macchiaioli, procedono da un senso panoramico riassunto in pochi lineamenti, che fa da sfondo ad una grande sagoma che si compeggia sopra verticalmente: „Bastimento sullo scalo!" – La portatrice. Se il primo quadro è ancora definito in uno schema che viene dalla scuola dei Macchiaioli"...

Enrico Somaré. Storia...

507 – 508. l.

Tajkép Magyarhonban 202.

Markó Pisában

A pesti művészeti egyesület

által

1841.

a' városi tánozterem épületben

kiállitott

művek. Lajstroma

Pest

~~11~~, ~~27~~, ~~28~~, ~~29~~, ~~30~~, ~~31~~, ~~32~~, ~~33~~, ~~34~~, ~~35~~, ~~38~~, ~~42~~, ~~44~~, ~~45~~, ~~19~~, ~~9~~, ~~22~~, ~~23~~,
~~43~~, ~~46~~. —

9, 19, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 38, 41, 42, 43, 44,
45, 46,

~~1~~, ~~2~~, 4-5, 13, 14, 12, 40, 39. 37, 25-26, 21, 18, 17
16, 15, 7-8, 10, 11,

Hiényzik: ~~3~~, 6, 20, 36, 24,

28. Fiatal lányok (kettős tanulmány) 16 × 31.

29. Dudás. 24 × 32.

Fenn jobbra: Giuseppe Calazza 26 anni (?)
Domenico Calazza 20 —
Arcangelo Giaconelli
V. S. ~~Biagio~~ Biagio

(Karjára írva nemetül: gestrikt.
Kabát: Weiser Scheffel ... ge-
/shossen
Nadrág Blau. – Oldalt: B-
fuchtpelleisen.

Balla Ödön tulajdonában 6. Marko

Tel 104–13 Klotild u. 10/b.

30. Sziklás erdei táj. Balra alul sign. C. M. 21 × 29. Ceruzarajz. Korai kép.

31. 3 kis táj. 6×7, 5×8, 5½×6., Aquarel. Igen szépek.

32. Erdei táj. Szinezett tus. 20½ × 30. J. alul „C. M."

32. Olasz táj. Szinezett tuss. 21 × 28½ Alul balra közép felé, „C. Marko."

33. Olasz táj. Fotopartija. Aquarel. 23½ × 30½. Barna-barnába.

34. Tölgyfák, mögöttük patak. Ceruzarajz. (tiszakori) Ithoni 25 × 21½ Vellenben
kiállítva 1930 ban.

35. 2 ceruza és egy tuss rajz.

18 x 14½ felül ovalis, fiatal leány. Szép

8 x 16. Kr. tanulmány.

7½ x 16. Tanulmány (Tuss)

---

36. 4 rajz (ceruza) 33. Szék tanulójára hajló fiatal leány. Fenn feliras:
questa e la figlia del famoso brigante detti Barbonó. 9 x 12½
Pihenő pásztor. Nemzeti viseletben. 13 x 11 felül ovalis
Leány fején kosarral. (Nemzeti viseletben) 128. /ha pezzi./ 18½ x 8½
Fiatal nő, empire ruhában hátra felprofil 9½ x 21.

---

37. Fiatal lányok (4) Tanulmány. Olasz viseletben. Ceruza rajz. 9½ x 15½. felül ovalis.
Akt tanulmány. Elég naturalisztikus. Fiatal holg. 18 x 15.

38. Kálvária. Fiatalkori kép. Igen szép. Aquarel. 17 x 21.

39. Felvidéki város. Aquarel. Fenn. ~~Szinga~~ jelzés „1 May 1830". 19 x 22½

40. Folyóparti táj csónakokkal (Gyönyörű) 20½ x 28 Aquarel.

365.

174

175.

1) 26 + 41 C. Marko (kettős signatura.) Tájkép

Fa. olaj. Melts. Lepold Antal k. úr tulajdona. Sign. C. Marko p. Pisa.

(Alatta egy elmosódott sign. látszik.

2) Id. Marko Károly pesti Szepm. muzeumban levő képéhez tanulmány

11 a tiszai Tobiás Lazaléres.

9 x 16 cm Fa. Olaj. Melts Dr Lepold Antal kanonok úr tulajdona.

1) 37 x 31 Markó F. Diana vadászata
1870. Vaszon. Olaj.

2) 42 x 33. „Markó F. 1856" (sign. jobbra alul)
Fa Fürdő nők.

---

3) Markó K. „C. Markó, p. Feor 1847" jobbra balra alul.
Olasz táj szivarvannyal.
30 x 22 Vaszon. Olaj. –

4) Menikülés Egyptomba. Fa. Olaj. 43 x 29.
Kisö i képe.

---

1) Rajz. Aquarel. 43 x 30: Mith jelenet.
2. Olasz táj. Tusrajz. Alul jobbra C. M. 20½ x 15
3. Nő alak ulo hátsó fel profil. Rajz. szürkés sinezve. 21 x 29½
4. Álló nő alak profilból " " " – "
5) Egy patak vizetérei. 28 x 35. Szinezett rajz.
6) Olasz táj. Sines aquarel. 20½ x 21½
7) Bibl. jelenet, olasz tájban 20 x 26½ Sines aquarel.
8. Sziklás vidék. 10½ x 15. Tusrajz.
9. Olasz táj. Tusrajz. 24½ x 21.

10. Mith. jelenet. Tussrajz. 20 x 30.
11 – " – " – " 20½ x 29.
12. Sziklás táj. 15 x 20½
13. Erdei tisztás 14½ 21½ Tussrajz.
14. Tanulmány fej. 15½ x 15½
15 Alvó férfialak tanulm. 13½ x 23½ Szinezett rajz (Aquarell)
16 Olasz táj } 16 x 12.
17 Fojó hiddal } nyomtatok aquarel. 19 x 14
18. Erdei tisztás 14 x 13½
19. Erdei galagút 17 x 13.
20. Fürdő nimfák 14 x 16
21) Fojó partja 19½ x 14½ Aquarel.
22. Sziklás táj. 19½ x 14 } Szinezett rajz
23. Tatanulmány 22 x 14½ }
24. Erdő részlet. 15 x 21.
25. Tájtanulm. 14½ x 21 szinezett rajz –
26. Palak vizesése erdei fák alatt, 20 x 20 } Szinezett rajz –
27. Palak under. 20 x 20. }

A magyar Képzőművészeti társulat Évkönyve

1861-62.

Pest 1863. 53. l.

Keresztelés a Jordánban. Olajf. M. K-tól.

„A Jordán vizet az előtérből a hátérbe folyva festettek le a művész által, mi a látkörben annyiszor távolság miatt igen nehezen az egyedhető feladás, s ha ugyan ő jeles műnél valamit kívánhatna úgy a bizálat, a vizet ilyen folyása sikerültebben tüntethetett volna fel az által, ha az előtérbeni vizet sététebbre tartott a volna a művész, mi által - - - - -

Tivoli táj. Olajf. M. K-tól. Itt azt mondják, hogy az előtér arnyékban levő nagy tömegén egy kissé több árny és világitásbeli különbféleség gyönyörkedtetne, s ne lenne az egy hangulás eszrevehető.

Mű bizálat a londoni kiállitásra szánt Képzőművészeti tárgyakról.

Alaizlák: Barabás M., Horsányi Pál, Borsos József, Szandhár Károly, Telepy Károly, Szumrák Pál, George Ágoston, Kovács M.

---

61. l. Brodszky Sándor és Orlay Samu bizálata egy az album számára alkalmas képről.

Csere szerzemények: Pál.

4. „La Gita di ~~Emmaus~~ Emaus", acziel-
mletszet, Mesko K., Olajf. után. Feroni
Pál (a cserében adó) a florenczi mincgyléttől

A m. képzm. társ. Evkönyve.

1861 - 1862

Pest 1863.

Markò Carlo

62. "Rocce"

Dipinto ad olio.

Anno XIX. · Catalogo CLXIV.

S.A. Galleria Geri

Via del Babuino, 45.

Roma

Raccolta Lorie di Kirchberg

Esposizione: 8, 9, 10, 11 maggio 1930.

Pierre Antoine Patel
1648 - 1705 (Marko Kéroj teljesen
ebben a modorban dolgo-
zott.)

Thi.

Ugo Ojetti: La pittura italiana dell'Ottocento.

67. l.

Vittore Grubicy de Dragon.

"Nacque a Milano il 15 ottobre 1851, di famiglia
oriunda d'Ungheria, fratello d'Alberto Grubicy che fu lo
strenuo propagandista dei "divisionisti" lombardi. A vent'
anni Vittore già viaggiava, pel commercio della pittura,
nella Europa, Parigi, Londra, il Belgio, la Germania, l'
Olanda dove visse quasi di continuo dall'82 all'85,
intimo di quei paesisti, specie dei due Maris e di Mesdag
e di Mauve. Là cominciò a dipingere. Ma gli affari, col
salir della fama del Segantini, lo distraevano.
Solo nell'89 staccatosi, anche per la crescente sordità,
dall'azienda del fratello si dette tutto all'arte. Del Divi-
sionismo fu un apostolo fervente, discutitore caustico
e sottile, di molta efficacia anche sui giovani.
La conversione del Segantini, del Morbelli, del Pre-
lini e quella tecnica è, per grande parte, dovuta
a lui. Ai suoi paesaggi solinghi, piccoli ed elaborati,
egli seppe dare con quella minuta maniera un
fascino di poesia soavissimo. Morì a Milano il 4 agosto
1920."

Armonia crepuscolare (e olio su tela m. 0.65 × 0.55)
Milano, Galleria d'arte moderna.

Giornale Artistico (Anno III. N. 4. Firenze 1 luglio 1874)

Giuseppe De Nittis Cenacle.

Il caffè Michelangelo. (Enrico Somaré - Storia dei... 12. (.)

"Il Caffè Michelangelo, nato e così fatto apposta per questo, divenne in breve ora un luogo memorabile davvero ed altrettanto storico per l'arte quanto la Scuola di Brera e l'Accademia di S. Luca ai tempi del neo-classicismo indiscutibile, con la differenza però, che tutto lì fu poi materia di discussione e causa di progresso. ... - tali ci stettero davanti come sotto gli occhi le ~~sopra~~ sorprendenti occupazioni che si svolgevano dentro la spettacolosa stanza di quel Caffè fiorentino, nel limpido racconto con che ce le descrisse il Signorini e nel carbone su cui le dipinse bizzarramente Adriano Cecioni." —

Mireur — Docteur H. Mireur

~~Dictionaire~~ Dictionnaire des ventes d'Art.

V.K. Paris, 1911.

86. l.

Marco Karol

1894. — Springer, Berlin. — Paysage : 1.812 fr.

Paysage Egyptien. Le Nil : 837 fr.

---

ugjenar e konyv

95. l

Marco Andrea

1878. - Oelzert, Vienne. — Saint Jean prêchant dans le désert : 5000 fr.

1894. - Spreuger, Berlin. - Cote italienne, rochers, pecheurs : 450 fr.

Le Golfe de Sorrente : 637 fr.

Embouchure de l'Arno : 312 fr.

Scène des Alpes : 875 fr.

Sur la montagne : 675 fr.

Les faraglioni, sur la côte de Sicilie : 412 fr.

Paysage italien : 750 fr.

A la fontaine : 625 fr.

Paysage italien 587 fr.

Paysage italien, montagne : 462 fr.

John Denison Champlin, Jr.

Critical editor Charles C. Perkins

III. Volume.

New York — London

~~1886~~.

1888. — MDCCCLXXXVIII.

202. C.

"Marko, Karl, the elder, born at Lewenschau, Hungary, in 1790, died at Villa Spezzi, near Antella, Tuscany, Nov. 20, 1860. Landscape painter, pupil of Vienna Academy (1822-24), then lived at Eisenstadt until 1830, when he returned to Vienna, and in 1834-38 studied in Rome, where he rapidly developed in the manner of Poussin; lived ~~after~~ afterwards in Pisa an Florence, enjoying the friendship of Grand Duke Leopold II.; and finally settled at Villa Spezzi, offered him as a home by Count Gherardesca; member of Florence, Venice, Vienna, and Rio Janeiro Academies. Works: Ideal landscape with Elijah and the Widow of Sarepta (1837); Christ in the Storm, Vienna Museum; View near Tivoli, Abraham and the

Angel, Blind ~~Tobias~~ Tobias, Diana and Nymphs; View in the Campagne, Baptism of Christ, Expulsion of Hagar, Jacob and Laban, Diana and Callisto, Ino and Melicertes, Hungarian Puszta, and many others, National Museum, Pesth.

His sons, Karl, Franz, an Andreas, have also won reputation, the former two in their father's branch, the latter as animal painter.

— Allgem. d. B. XX. 387; Raczynski, iiii, 331; Reber, ii. 274, Wurzbach, XVI. 459; Zeit-schr. f. b. K. ~~viii~~ viii. 45, 106, 140.

Mellszobra is lekoroloe

Neues allgemeines Künstler-Lexicon

von Dr G. K. Nagler

VIII. K. München 1839.

339. c. „Er befand sich noch 1839 in Rom, und er ist jener Marko, dessen in der allgemeinen Zeitung des bezeichneten Jahres No 120 erwähnt wird."

„Marko ist Mitglied der Akademie der Künste in Wien". –

Le musée d'Art. – L'Art en autriche

Librairie Centrale, Paris, 377. 1

„La Hongrie, en peinture, se glorifie, entre autres, des noms du portraitiste au pastel G. Decker (1819–1894); du paysagiste K. Marko (1791–1860), un des talents et les plus remarquables de la première moitié du siècle, chez qui se marque la transition du classicisme au naturalisme et qui vécut surtout en Italie;"

catalogo della vendita all'Asta di opere di Pittori dell'Ottocento.

Appartenenti alla raccolta di
Enrico Checcucci di Firenze.
Galleria Pesaro. Milano.
Maggio MCMXXIX.

N. 62. Hollaender Alfonso — „Bastimenti a Porto Venere" dipinto ad olio su tavola; cornice vera e oro; m. 0·42 × 0·27; firmato. Veri Tavola 125.
Nota: Proviene dalla famiglia dell'artista.

Il Fiorentino istruito
Calendario
per l'Anno 1844.
Anno I. Firenze

S. Cap.
" Nel 1565 in occasione delle nozze di Francesco I. con Giovanna d'Austria, fu abbellito da parecchi stucchi ostati e pitture, fra le quali si rimarcano le principali Città e Castelli della Germania, cioè Vienna, Praga, Presburgo etc. "

350. Munkáre menők. (1858)

M. Ferenc.

Olajt. 88x50. J.l.j.

Ill. a VII. táblán.

Árv. Kal. IX. évf. Bpest 1928. jun. 3. szám.

Két oldalt buján termő fördek. Az ugon szemben jönnek lányok, legények. Elöl egy pár. A férfi egy lépéssel lehrább, a lány kocérán visszatekint rá. Hátul jegenyére is egyéb tak alatt a falu latszik. Nápias zsanerkés szürü.

350. Aimskáre mennék. (1858)

M. Ferenc

Olajt. 88×50. J. l. j.

1 l. a VII. tábrán.

Arv. kal. IX. évf. Bpest 1928. jun. 3. szám

Kis vezet lenyájú termő fiúcsk. Az ulon szemben jövőnek lámpak, legények. Elől egy pár. A fiúcsk egy lépcsőt látnak, a lámpa kocsiron vizsgálódnak. Hátul jegyzés is egyéb tok alak a fala lazsuk. Hajnos szemenkés szerű.

24 l. 1864. Nyugdíj.

Theon úr által kiállitott Markó-féle 470 frt értékü képek 340 frton vásároltatván, a különbözék a nyugdíjalapot illeti ...

130 frt.

A Roger által megvásárolt Markó-szobor után 6 frt.

A társulet képvagyon állapota 1866. végével.

52 l.

24. „Marko mellszobra". A társulet által megvetetett -:- 150. frt.

Az 1866. évi főkönyv 14 lapján bejegyzett állapottal megegyez.

Kelt Pesten 1867. évi april. 4-én

Pietsch Gyula

pénztárnok

50. Metszetek és Könyvmetsek.

M. K. ifjukori rajza, Haan Antaltól

1 db 10 frt.

M. K. ifju korából két festmény, Klimkovics F. 2 db 10 frt.

30. o 1864 évk. A Roger úr által meg vásárolt M-szobor után — 60 frt

Kempénz.

41. Mária és Erzsébet egymást átölelve, jobbra egy angyal térdel előtte Szt. János és Jézus. (Kockás beosztású rajz. Ceruza) 25 x 21½. Zu Lenchrias (Görög kikötő?)

42) 4 akt tanulmány. 18 x 28 gyűjtép

43. Akt tanulmány. Rajz. Ppofil 17 x 24

44 — " — Hátulról.

45. Fiatal nő, nemzeti viszletben. Rajz. 8½ x 11½ Fenn rudás

46. Akt tanulm. Rajz. 20½ x 11½.

47. Olvasó fiatal leány. (45 zoll hoch (oldalt irva) alul számok. 20½ x 10½

48. Tanulmány (női) rajz, részben szinezett. 37½ x 26½.

49. Két drapéria tanulmány. Az egyik szürke-szurkában, a másik szinezett. 15½ x 27½, a másik egyenakkora.

50. Fára kapaszkodó fiatal leány. 40 x 23½. Szinezett rajz.

51. Négy férfi tanulmány. 19 x 24½. Szinezett rajz. Felső kettő rajz. 19 x 21.

52. Tanulmány (terdelő férfiak) Rajz. 15 x 20.

53 — " — Valamit huzó fiatal leány (Itt fenn egy kis, alol jobbra egy kis akt) 18 x 20. Rajz

Kedves Jenőkém!

Sokáig vártam leveled,de ugy látszik Te már megfeledkeztél rólam.Vagy talán meg-haragudtál valami miatt?Tovább azonban már nem várom,hanem irok megint,remélve,hogy erre már válaszolni fogsz?!Ennek oka az,hogy a Müvészet I.évf.2.számában találtam egy Markó-adatot,amit talán Te még nem ismersz.Az adatot Czakó Elemér közli "Adatok müvészetünk történetéhez"c.cikkében a 146.oldalon.Nem irom le szóról-szóra,csak a tartalmát.Ha azonban szükséged lenne rá,ugy irj és megirom az egészet. 1845-ben egy országház tervezetet készitett Budapest számára.Nagy országház épitésének eszméjét vetették fel,mely megfeleljen minden részében az épitészet szabályainak,s "mindenütt nemzeti szellem leheljen belőle.fényes multunk s reménydus jövőnek emlék s jelképeivel diszitve...":/Ezt Czakó a Társalkodó 1845.362.lapjáról idézi/.A pályázat titkos volt,de a Pesti Hirlap 568.számában kipattantotta,hogy a "Firenzeben tartózkodó jeles festőmüvész hazánkfia Markó Károly"is részt vesz a pályázaton. Vitatkoztak ellene és mellette,de "ugy tudjuk"-mondja Czakó-"hogy Markó tervét figyelembe sem vették,hanem Vitkovszky országház-tervét fogadták el"...

Egy másik adat,amely sokkal rövidebb a következő:A müvészet u.e. számában/148.~~XXXX~~ l.21.adat,előbbi 15.adat./ Ligeti Antalról mond el egy érdekes adatot.1855-ben "Kirándult a Vezuvra~~XXX~~,ahol gyanutlan mulatozását két mérges kigyó zavarta meg.~~XX~~ ...Botjával védekezett ellenök,~~XX~~ majd pedig hátrafelé tartott.... egyszerre csak lezuhant ~~XXXXX~~ a szakadékba."Időn Ligeti a sérüléseket kiheverte utját folytatta Sziriába.Ebben a kis cikkben emliti meg,hogy "Firenzeben,mint tudjuk Markó Károly mellé szegődött tanitványnak s hosszabb ideig festett a külföldön élő magyar~~X~~ mester oldalán."

Ha ismerted volna ezeket az adatokat,ugy bocsáss meg,hogy zavartalak vele.Ha véletlenül még ráakadok valamire,ugy ~~XXXXXX~~ örömmel megirom, kérlek azonban arra,hogy válaszolj és irdd/ meg,hogy van e ilyenekre szükséged.

A Szemináfiumban nincsen semmi különös ujság.Minden megy lassan. Sőt lassan még a tagsági dijak is gyülnek.Ezzel kapcsolatban kérlek légy szives megirni,hogy kik rendezték Nálad a tagsági dijakat.Ernst Mihály, Dedi,stb.?? és milyen formában.Kérlek még arra,hogy légy szives megirni hogy mennyivel tartozik még Molnár Sanyi a német könyvkereskedőnek,vagy hogy hol van az ő számlája.Erre már többször megkért a Sanyi,de azóta csa k azt az egy levelet irtam és akkor elfelejtettem.

Hát Te,hogy érzed magad,mulatsz-e sokat Manyiékkal.Remélem jól megy dolgod,mert csak ezzel tudom megmagyarázni,hogy ilyen soká nem irsz semmit. Igaz ugyan,hogy tudom ,hogy nem vagy valami nagy barátja a sok levél irásnak.De azért ugy két hónaponként irhatnál egyet.Én mindjárt válaszolnék.

Mondtad,hogy majd fogsz irni,hogy nézzek meg valahol valamilyen Markó-adatokat.Ha szükséged van mág azokra,ugy irdd meg és amennyire tudom, el fogom intézni.

Remélem,hogy hosszu levelemre Te is bőven fogsz válaszolni???

A viszontlátásig /messze van ugy-e?/ sokszor üdvözöl s ölel barátod:

Zoltán

Kedves Jenő!

Zoli még most sem csapott el schamezni mivoltomból s előreláthatóan élvezni fogom még egy ideig. Képzeld egy uj pletyka: Schmidt Tóni kingrott! Kellett ez nekünk!?

Kedves Jenőkém mulass jól, sok nőt és más finom meleg dolgokat kíván s

ölel

Pali (Voit.)

Szp 932. II/4.

A' Cig' kingrott!!?? Miért?? Nő. Nünoa. mondaná a Vater. Zoltán

Kaan Antal
Klimkovics Terézia
Lígeti Antal
Kovács Miklós,
1835-ben Romában találkozik Berzsenyivel.
Szilassy Géza + Firenze 1859.
Brodszky Sándor

I Mazkó Károl levele – Balogh Pálhoz. Bolgari 14 Dec-ben 1859

M. N. Museum Könyvtára
Levélt. Növeldiknapló
1879. év. 7. sz.
M. N. M. Könyvtára
L. N.
1916. év. 6. sz.

Tekintetes úr!

Sajnalom, nagon, hogy az Önt sok tisztelet levelre, a magyar nyelven elfelelni, igen nehéz munkám lenne, nem csak azért, hogy több mind harminczhét esztendőkor Semmi gakorlásom nem volt, hanem többnyire azért-is, mivel soha nem volt szerentsém a tiszta Magyarok Köszt megélni, a vagy lakni — elnézést kérek tehát, hogy azt a levelemet az olaszy nyelven elvégzem, a mellyet magyarul megírni kezdetem.

Riflettendo all' epilogo della di Lei gentilissima dal 2 di Nov. p.p., nel quale Ella signando (kitséges ez a sió) alla mia risposta al Desiderio esprime, che questa sia „Magyarul ha lehet" mi sono (?rag) ardato di provocare la di Lei compassione, comminciando questa mia presente in lingua ungherese, e adesso Le domando pendono se con questo mio ~~saggio~~ saggio avessi provocato un sentimento dispiacevole nell' animo di Wosignoriè Illustrissima.

Sono qui nelle (?Marmore) della Toscana, e forse sin alle feste del Natale di Nostro Signore ci restero, e percio una soddisfacente risposta non posso in queste righe dare, mi limitero, a render conto del mio silenzio.

Io coll' ajuto di qualche persona erudita nella storia dell' arte

mi darò tutta la pre..... onde poterla soddisfare riguardo al desiderata schiar....., sulla esistenza del Dipinti di Leonardo da Vinci, rappresentante „La Leda."

Qui nelle maremme (?) sono privo di ogni mezzo, onde poter fare un passo riguardo a ciò, ma subito che sarò ritornato a Firenze non sarò oziosa, onde poter. Le dare amor nel mese corrente, una più ampla risposta, – e mentre che Le domando indolgenza, che per (?) non pendere l'occasione a poter spedire ancon (?) d'entroggi questo scritto – io la tronco, mi limito a render Le i miei più vivi ringrazia. mente per le benevoli intezioni che Ella palesa, nel caso che ~~sia~~ io o mio figlii venissimo a Parigi, e passo a segnarmi con la più distinta .....

Illustrissimo Signore

il di Lei obligatissimo
Servator
Carlo Markó

épen az ellentét erejénél fogva- a művészetében olyannyira józan, elláegyulásra képtelen Thorwaldsen ~~művészetét~~ képzeletét. Ennek bizonyitékát látjuk abban, hogy bár Markó Károly a római campagnat akkoriban olyannyira jellemző egészségtelen éghajlat miatt már hat év mulva, 1838-ban távozni kényszerült és Rómába hosszabb tartózkodásra többé soha vissza nem tért, mégis ő egyike azoknak,akik legnyomatékosabban képviselik az ekkori római tájképfestő iskolát a ~~Thorwaldsen~~ külföldi -museumban

Markó Károly a pisai tengerparton heverte ki a római éghajlatnak gyenge szervezetében véghezvitt romboló hatását. Onnan Firenze felé visz utja,hogy végleg megállapodjék a Firenze melletti kis városka, Antella fölött,az olajfás domboldalak közt megbuvó ősi Medici kastélyban - l'Appeggi-ben.

A római meleg fogadtatás, az anyagi gondoktól való felszabadulás on tul, a pezsgő művészi élet inspirációival párosulva, elősegitette Markó művészetének gyors kibontakozását is. Önbizalma visszatér és tehetségének biztos tudatában, amit a siker végre igazolt ~~és amely gondjaitól egycsapásra megszabaditotta, végre~~ zavartalanul merülhetett el tanulmányaiban. Müvészetének uj korszaka kezdődik. A Felvidék hegyei között, a természet szépségeitől megihletett autodidakta ekkor vetkezi le magával hozott darabosságát és ekkor ölti fel azt a szinte utólérhetetlen bájt, mozdulatlan harmoniát, amely müvészetét kortársai fölé helyezi. Első korszakának, a tátrai, gömöri erdők, kismartoni lankás domboldalak között készült alkotásai a ma szemével nézve talán érdekesebbek: több bennük az egyéni iz, több bennük a közvetlen élmény erejéről tanuskodó frissesé. Világhirét azonban azok a képei alapozták meg, amelyeken, mint a kopenhágai muzeumban lévő, Némi tavat ábrázoló alkotásán, századok elmult müvészetének utolsó rezdületeként, egy olimpuszian előkelő stilus fátyolával vonja be egyéniségének külső jeleit. Ez a lirai pathosz amellyel mondanivalóit kifejez te, ragadhatta meg -talán

1849 május 31. – Bécs.

Leuzendorf hadbiró egy összeállitást terjesztelö a bécsi magyar minisztérium elnöki iratainak azon darabjairól, melyek nézete szerint a magyar kormány monarchiaellenes érzületét s Pulszkynak és tisztviselö társainak a bécsi föiskolai ifjúsággal való összeköttetéseit bizonyitják.

. . . . . .

Zusammenstellung von aus mehreren Akten gezogenen Resultaten.

. . . . . .

347. l. „Am 8. Oktober wurden 1400 fl. dem Carlo Marko, einem in Florenz lebenden Maler, 1.) angewiesen, es erhellt aber nicht, zu welchem Zwecke.

Megjz.: 1.) Ez egy érdekes új adat derék festöművészünk életrajzához. Mutatja, hogy a magyar ügy szolgálatában müködött az olasz földön. [Károlyi Árpád jegyzete.]

Dr. Károlyi Árpád: Németújvári gróf Batthyány Lajos elsö magyar miniszterelnök föbenjáró pöre. II. Kötet, Budapest, 1932. a 340–53. lapokon.

1843-ban az alábbi levéllel ajánlják Markó Károlyt a firenzei akadémián tanárrá való hiccazésre

Benedetto Servitori

Cesare Mussini

Tito Benvenuti

Mélyentisztelt Elnök úr!

Alulírottak, akik jól ismerjük Markó Károlyt a neves tájképfestőt, úgy véljük, hogy ep ilyen férfiú csak a legnagyobb díszét jelentheti ~~Akadémiánknak~~ valamely Akadémia számára, azt javasoljuk, hivassék még a septemberben betöltésre kerülő tanárára.

Ugyhisszük fölösleges felemlitenünk műveit a neves és érdemes művésznek, hiszen mindenki ismeri az ő érdemeit és vagyunk a legmélyebb tisztelettel

Stb.

1843. augustus 2.

Olaszhonban meghalt nagyhírű tájfestőszünk özvegye Pestre jövén, s mostoha viszonyait megtudván az igazgatóság, a társulati pénztárból egy kis öszveget utalványozott gyamolitására, de azonkívül gyűjtő íveket bocsátván ki, nem csak pénzbeli segedelmet szerzett javára, hanem kisorsolandó ajándék műveket is. Ezeket ugyan később az özvegy fia kösönettel visszaadá a társulatnak, mint a felszegélésre mát nem szükségeseket, de a társulat legalább egy részben megfelelt hivatásának. A m. képz. Társ Evkönyve 1861–1862 Pest. 1863. 16. l.

Markó Ferencz vizma, Pest, Ferencváros, fő ucza 8. sz.

1818 : Pestre jön.

18 32 -ig : Bécsben él.

1838-ig : Róma

1843 -ig : Pisa. San Giuliano fürdö.

1843-1846 : Firenze.

1846-1860 : L'Appeggi.

Antella.

Giovanni Dupre

Pitloo nápolyi

Calame piemonti

Canella lombardiai

Inganni "

Markó idejében a tájképfestő iskolák vezetői.

MACCHIAIOLIK

Irodalom :

Signorini Telemaco irja meg történetét

-.-

Adriano Cecione festette meg őket

Givanni Fattori képe után nevezték el.

Signorini, Morelli, Altamura, és de Tivoli

Lega a mozgalom elinditói. 1855.

Marko Károly

arcképe, körajz

Vachotnak, 20 c f

1847. Barabás M

Szendrei - Szentiványi

Képzőművének lexikona.

Lotz Károly

Hessen-Homburg 1833. decz. 16.

1904. okt. 13.

---

ifj Marko ?

Dr Barta Andor

Kempis Anal.

Tapolcsányi u. 16.

Id. Markó Károly, szül. Lőcse 1791. szept. 25.
meghalt Villa Appeggi (Fir. mellett) 1860. nov.
19. Mernőknek Részült, azután Bécsben tanult
festeni s 1832-tól fogva Olaszországban működött
Csakham Rizárólag tájképeket festett a kor
klasszicista stilusában, de oly gondos elmerülés-
sel, hogy hozza leghiresebb tájfestői Róré emel-
kedett. Szilárdan meg

Müller-Singer: Allgemeines Künstler-Lexikon.
III. Frankfurt, 1921. –

im Museum zu Wien: eine Landschaft mit bib-
lischer Staffage (1857), Christus im Sturm u. A.;
im Rudolfinum zu Prag Gebirgslandschaft (1828)
im M. zu Leipzig Italienische Landschaft (1838)
in der Neuen Pinakothek zu München Partie
nach Egypten; in der Kunsthalle zu Karlsruhe
Seelandschaft mit Christus und seinen
Jüngern; im Landhaus Rosenstein und in
vielen Privatgalerien ebenfalls Bilder. –

Ehrenmitglied der Akademie von Florenz,
Mitglied der Ak. von Venedig, Wien und Rio
de Janeiro. –

Album 1853.

Luigi Zuccoli Oberst Biedermeier?

Salvator Mazza. La caduta del sole.

(Markó K. Kanitvány)

Vi haros jelenet (fa alin egy csoport)

di Alfonso Chierici (Biedermeier)

Angelo Inganni igen jó festő.

Roma Per 45
– 4°, 22194

O. Per 10 Album
8° 22838 a.s.

Roma Per 30.
Album (L')

F 26 Num. 16° 4123

O. Period 10 1854 (Elósio Acaglio)

174. Eszményi tájkép, szivárványal. Vászon. Jol. M. K. Készült 1847, Balra lent: C. Markó. Flor. 1847. 21 x 39. A bécsi Kunsthalleban tartott arverésen vásároltatott. Virágkorából. —

---

175. Erdős tájék patak és vízeséssel. Vászon. M. Ferencz. 1870. Balra lent, Markó 1870. 31 x 39.

---

176. Eszményi tájkép, fürdő nőkkel. Vászon. M. F. 1856. Jobbra lent: Markó Ferencz 1856. 35 x 43. Majer István Cz püspök és esztergomi kononoktól.

---

365. A szent Család futása Egyiptomba. Eszm. tájkép, hátterben látható a gulák, ilól a szent Család. Fára húzva papiron. M. K. Jol. 29 x 42.

A esztergomi h. pr. keptár lelvet.

Mélyen tisztelt Igazgató Úr!

Az olasz nyelvben is tökéletesítem
magam.

Mellszalonok nagy bizt utbaiga —
és tanátszaival itt ezi további szú
kódésemre ~~te~~ tanacsokkal alátni
Ha meg mellszalatik engedni — —
referálok. —
Vagyagos

Dr Csánky Dénes ~~[illegible]~~ testőrizvész az
jóváros n. igazgatóló
II. Bethlyeny. tér ucca 54

Ha valamivel szolgálhatok. Igazgató
urnak — —

Kertbeny Károly Mária magyar író és műfordító
Születt Bécsben 1824. — † 1882-ben.

„Ungarns Männer der Zeit"
(Deák, Eötvös, Horn, Jókai, Klapka,
Markó, Pulszky, Dr. Toldy)
— Dresda 1861 —

Album

Esposizione di Belle Arti in Milano e Venezia

Milano

1854

Anno XVI.

119. C. Matkò Andrea e Carlo sono padre e figlio degni l'uno dell'altro. È assai bella la veduta della campagna ungarese eseguita dal primo; e fornita di molti pregi la veduta di Siena fatta dal secondo." Ignazio Cantù

Album

Esposizione di Belle Arti in Milano ed in altre città d'Italia. 1847, Anno XI. 27 l.

G. Gallia e Rebecca Cimù Képkép Kopcsán verser ir „Costei veduta hai dove — Stringe-esi già con un sublime grido; — Parato a estreme prove, — A regal donna intorno un popol fido: (2) — Dove in un atto istesso — Con portentoso amplesso — Morte e vita confuse. —) 31. l.

Jegyzet (2) E qui si allude a quell'altro sublime dipinto dallo stesso artefice in cui figurava Maria Teresa in mezzo a' suoi Stati dell'Ungheria che mandavano (e quasi ti pareva udirlo) quel grido spontaneo ed unanime consacrato dalla storia e dalla numismatica: Moriamur pro rege nostro Maria Theresia. Codesto quadro fu con versi bellissimi cantato dal cavaliere Andrea Maffei.

A képet festette Francesco Hayez

Mikossy Zoltán

Levellár Orsz.

Markó Datok.

Marko Károly

Markó Károly, a kitűnő festész mindjárt fölkereste nagybátyámat, a mint megérkezésünket megtudta (Romába), mert Fehérvary volt e hires hazánkfiának első védője. Markó Pesten az egyetemnél mérnöki pályára készült és üres óráiban gouache tájképeket festett, melyeket Müller műárusnak potom áron adott el. Ép ott volt a boltban, midőn látta, hogy Fejérvány egy ily képet harómszoros áron vett meg, elment tehát hozzá és bemutatta képeit az aggteleki barlangszebb részeiről. Báró Brudern megvette ~~[illegible]~~ ezeket, mert fölismerve a fiatal ember tehetségét, Fehérvány pedig Brudernnel, gróf Károlyi Györgyggyel és gróf Andrássy Károlylyal a Györgyggyel évi díjakat adtak neki, hogy Bécsben kiképezhesse magát az akadémiánál. Markónak azonban művészi szeszélyei voltak, önzeveszett az akadémiai tanárokkal, felhagyott a festéssel s elefántcsont papírt gyártott, milyet akkor csak Angolországban tudtak készíteni, s így elkedvetlenítette pásfogóit. Csak nagy bátyám nem hagyta el, s végre újra kiszkörölt számára ösztöndíjat, hogy Romába mehessen, hol tehetségei rövid idő alatt úgy kifejlődtek, hogy közelismerésre talált sőt midőn a neinet festők az öreg Koch pibileumára az agg művésznek ezüst koszorut nyujtották át, ő azt Markó fejére tette, mit ki az ily kitüntetést legjinkább magérdemli. 1833.-ban már hires festész volt és senkinek protectiójára nem szorult, de azért nem feledte el első védőjét, Fejérváryt, kivel mindig jó barátságban maradt.

Pulszky Ferenc: Életem és korom. 1880. Bpest. Ráth Mór kiadása.

Kicsöv. Képzőművészeti szemle 145–146 l., hol idéztetett „Olaszországi ut" czimen.

1881. évf.

Markó Károly, a kitünő festész, mindjárt fölkereste nagybátyámat, a mint megérkezésünket megtudta, mert Fejérváry volt e hires hazánkfiának első védője. Markó Pesten az egyetemnél mérnöki pályára készült, és üres óráiban gouache tájképeket festett, melyeket Müller müárusnak potom áron adott el. Épen ott volt a boltban, midőn látta, hogy Fejérváry egy ilyen képet háromszoros áron vett meg, elment tehát hozzá s bemutatta képeit az aggteleki barlang szebb részeiről. Báró Brudern megvette ezeket, mert fölismerte a fiatal ember tehetségét, Fejérváry pedig Brudernnal, gróf Károlyi Györggyel és gróf Andrássy Károllyal s Györggyel évi dijat adtak neki, hogy Bécsben kiképezhesse magát az akadémiánál. Markónak azonban művészi szeszélyei voltak, összeveszett az akadémiai tanárokkal, felhagyott a festéssel s elefántcsontpapirt gyártott, milyet akkor csak Angolországban tudtak készíteni, s igy elkedvetlenitette pártfogóit. Csak nagybátyám nem hagyta el, s végre ujra kieszközölt számára ösztöndijt, hogy Rómába mehessen, hol tehetségei rövid idő alatt ugy kifejlődtek, hogy közelismerésre talált, sőt midőn a német festők az öreg Koch jubilaeumára az agg művésznek ezüst koszorut nyujtottak át, ő azt Markó fejére tette, mint ki az ily kitüntetést legirtább megérdemli. 1833-ban már hires festész volt és senkinek protectiojára nem szorult, de azért nem feledte első védőjét, Fejérváryt, kivel mindig barátságban maradott.

Pulszky Ferencz : Életem és korom. / I. kötet / , Budapest 1880, 62-63 ll.

TANITVÁNYOK

Szilassy Géza kb. 1854-től tanítványa.

Komlóssy Ferenc

Kerpel Lipót

Haeflein Vilhelm

Ligeti Antal

Keleti Gusztáv

Brodszky Sándor

Telepy Károly

és gyermekei

T A N I T V Á N Y A I :

Salvatore Mazza

Giuseppe Bisi

Serafino de Tivoli /Livornoi/ (sz. 1826)

Niccolo Palizzi /Pozilippoi/

Federico Zandomenghi /Velencei/

Alberto Issel (sz. 1848) /Genovai/ cl. M. junior

Vittorio Grubicy de Dragon (sz. 1851. Milano, magyar származású)

Stefano Ussi

Filippo Landezio

Eugenio Cecconi (sz. 1842)

Conte Giberto Borromeo

Conte Ambrogio Nava

Conte Ugolino Gheraldesca

Fezzi

Massimo d'Azzeglio

Gigante Giacinto

Alessandro Pallestrini (ferrarai)

E L Ö Z M É N Y E K

— Tiziano

— Andrea Schiavone 1522 - 1563

— Annibale Carracci 156o - 16o9

— Paul Brill 1554 - 1626

Mathys "

— Jan Both 161o - 1652

— Claude Lorrain 16oo - 1682
Zucchrelli 17o2 - 1788
Elsheimer

— Johann Cristian Reinchart 1761 -1847

— Josef Anton Koch 1778 - 1839

— Martin von Rohden

~~Henrich Franz Dreber~~

Ch. Morgenstern.

A. J. Vernet -

MARKÓ KÁROLY

Carl Marko: Tobias und der Engel.
Federzeichnung in Tusche, 25,5x30,5 cm.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
446. Kunstversteigerung
Jänner 1980.
Katalogus 301.sz. 41.old.

MARKO KÁROLY id.

Aukción:
Carl Marko: Italienisches Bauernmädchen,
Bleistiftzeichnung, auf Papier, Sign.
c. 28x18 cm.

Wien, Dorotheum,
631. Kunstversteigerung, März 1981.
Katalogus 621.sz. 766 old.

MARKÓ KÁROLY (életrajzát lásd Kat. 24)

137 Krisztus a keresztfán, 1824/25

66. TÁBLA

olajfestmény, vászon, 78,5 x 55,3 cm
Jelezve jobbra lent: – C. Markó p. 1824/25 –
MNG Új M. K., ltsz. 3098.
Fortmayer J. hagyatékából, 1863

Az elsötétült nap előtt, a kép előterében emelkedik a kereszt, rajta a megfeszített Krisztus. Tőle jobbra földre roskadó Máriát Magdolna karolja át térdepelve, kezét fogja Salome. Balról Evangélista Szent János és egy ősz, szakállas férfi áll, a jobboldali háttérben a keresztrefeszítés eszközeivel távozó alakok, balra távolba vesző sokaság fehér lobogót tartó lovassal a város kapujánál.

A kiegyensúlyozott, világos kompozíció, a kiszámított, színpadias mozdulatok, a figurák határozott körvonalai és a test- és drapériafelületek nagy, fénylő foltjai az európai klasszicizmus XVIII. század végi alkotásaival társítják a művet. A téma előtérbe rendezett, nagyalakos megfogalmazása Markó életművén belül ritka, az ikonográfiai hagyományokhoz erősen kötődő megoldás.

Irod: Pogányné 1954/55, 368; Szana 1898, 157.
Kiállítva az Országos Képtár Nemzeti Múzeum-beli kiállításán.

Művészet Magyarországon 1780 - 1830
Bp. 1980. MTA MKCS - MNG

del Belvedere" (Bécs, Kunsthistorisches Museum) elrendezéséhez közelít, ezt a művet Melegh valóban láthatta, míg metszeteken, másolatokon számos más Raffaello-mű, esetleg annak tartott reneszánsz alkotás vagy kompiláció is a kezéhez juthatott. Mária feje meglepően és finom részletekben is követi Raffaello egy, az Oddi-táblához készült előkészítő fejrajzát (London, British Museum), míg a két gyermek alakja meglehetősen ügyetlen. A háttér fallal történt lezárása példaképétől idegen, és ritka Raffaello Madonna-ábrázolásainál a leeresztett csuklyás viselet is. A kép gondolatköre, idilli-áhitatos hangulata és az előkép megválasztása mellett koloritja révén is kötődik a német nazarénus festők, Overbeck vagy Pforr stílusához: az erőteljes, tiszta helyi színek felsorolásszerű együttese jól illik a mű „primitív" egyszerűségéhez.

Irod: Pataky 1956, 175.



137







Markó Károly, festőművész

Két nagy múzeumunk műkincseiből válogatott 69 festmény utazott Japánba, meghívásra. – A magyar művek közül Markó Károly „Euridike halála" c. és a „Puszta" c. alkotásait mutatják be. (emlitve)

Esti Magazin

1979. II. 19. Kossuth 18.30

Markó Károly, Jestő

L: Paál Lántó

14.

Székely A: Egyévezred magyar műv (9.)

Népszabadság, Bp. 1979. márc. 11.

Markó Károly

Benczur Gyula, Beszédes László, Bezerédy Gyula, Ferenczy István, Gémes-Gindert Péter, Holló Barnabás, Lányi Dezső, László Fülöp, Ligeti Miklós, Munkácsy Mihály, Paál László, Róna József, Stróbl Alajos, Szamovolszky Ödön, Székely Bertalan, Szinyei-Merse Pál, Telcs Ede, Vastagh György és Zala György művészek vettek részt azon a tárlaton, melyet Vág Boldizsár ismertet: "Római magyar kiállitás" cimmel. Beszámol az olasz sajtóvisszhangról. A leghiresebb lapok igen nagy elismeréssel magasztalják a VIGNA CARTONI-ban rendezett magyar képzőművészek alkotásait. /kiállitáson a/

ÉLET, Bp. 1911. január-junius. III. évf. I. kötet. 690-694. lap.

Markó Károly /2.-

Barabás Miklós, Ferenczy István, Kovács Mihály, Lafite, Markó Károly müvészek részére külön termet biztositott az olasz vezetőség a „Római Magyar Kiállitás" keretében az Angyalvárban, ahol azok a müvészek mutatták be müveiket, akik hosszabb ideig dolgoztak Rómában, vagy ott élnek ma is. Ennek céljából épitettek az idegen müvészek számára kiállitó-termeket, "Vita degli stranieri a Roma" cimmel.

Markó Károly: A római magyar kiállitáson a VIGNA CARTONI-ban mutatták be a müvész alkotásait. Tivoli-i és Campagna-i festményeit kiemeli az olasz sajtó. Az Angyalvárban is szerepelnek az Olaszországban élő müvész festményei.
ÉLET, Bp. 1911. január-junius. III. évf. I.kötet. 690-694. lap.

Markó Károly

A művész az Alfölddel mint
festői témával foglalkozott.

Domiter János: A vásárhelyi tárlatok negyedszázada.
Művészet, 1976. december - 14. lap.

Markó

Dijnyertes Rákóczi emlékművet mutat be a lap és felsorolja azokat a művészeket, akik a pályadijakat elnyerték:
I. dij: Holló Barnabás és Györgyi Géza.
II. " : Füredi, Lechner, Körösfői.
III. dij először Hortál Henrik, Tóth István és Révész Imre.
III. dij másodszor: Beck Fülöp és Hikisch Rezső.
IV. dij: Dudits, Markó, Lux.
Versenyen kivüli pályamüvek: Stróbl Alajos és Bobula János.
Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1909. nov. 7. I. évf. 46. sz. 602, 603, 605, 606. lapokon.

Károly Markó

Kunsthalle: ausstellung zum 200 jährigen Bestehen der Fachschule für Bildende Kunst und Kunstgewerbe.
Meister István Ferenczy, Károly Markó d. ä., und Jenő Keleméji. (Geöffnet bis 23. April)

Ausstellungen.
Daily News, 1928. ápr. 6.

id. Markó Károly, festőművész

a MOM Művelődési Házában kiállították azokat a műveket, melyek dec. 11.-12.-én kerülnek árverésre. Közöttük olyan alkotók képeit is látjuk, mint Munkácsy Mihály és idősebb és ifjabb Markó Károly.

TV-Híradó 2.

1979. dec. 1. Televízió, 21.45 /M./

Ifj. Markó Károly, festőművész

A MOM Művelődési Házában rendezett kiállításon az 50. képaukcióra kerülő festményeket nézhetjük meg, melyek dec. 11- és 12-en kerülnek árverésre. Szerepel e kiállításon ifj. Markó Károly „Olasz táj aratókkal" c. képe. Mednyánszky László-tól 10 képet látunk. [említve].

Jó reggelt!

1979. dec. 1. 4. 25 [N.]

id. Markó Károly
(Lőcse, 1791 – Villa Appeggi 1860)

„Tóbiás és az angyal" o.v. 22x31cm
j.l. középen C. Markó p. Ap. 1856. Védett.
kikiáltási ár: 80000 Ft.

—

„Erdős táj" o.v. 22x30cm j.l. középen: C. Markó p. Ap. 1852
Védett. kikiáltási ár: 80000 Ft.

BÁV 56.Képaukció Bp.1981.december

Manet, Edouard
(Paris, 1832 - Bp: 1937)

idősb. Markó Károly festőművész

a MOM Művelődési Házában az 50. képaukcióra kerülő festményeket látjuk, ezen a kiállításon. Az árverést dec. 11-és 12.-én tartják meg. Munkácsy Mihály egy tanulmányképe szerepel itt, idősb. Markó Károly két tájképe és egy öreg fát ábrázoló képét látjuk.

(említve)

Jó reggelt!

1979. dec. 1. 4.25 (N.)

ifj. Markó Károly, festőművész

a MOM Művelődési Házában kiállították azokat a műveket, melyek dec. 11.-12.-én kerülnek árverésre. Közöttük olyan alkotók képeit is látjuk, mint Mumbácsy Mihály és idősebb és ifjabb Markó Károly.

TV-Híradó 2.

1979. dec. 1. Televízió, 21.45 /M./

id. Markó Károly, festő

l. Donát János

Jávor A: A felvilágosodás művészete 1007–1015

Élet és Tudomány, Bp. 1980 aug. 8. XXXV/32

id. Markó Károly

„Idillikus táj fürdőző nőkkel" és faunnal".

o.v. 32x42 cm J. l. középen: C. Markó 18..?

kitiáltási ár: 70000 ft.

BÁV 5o.Képaukció katalógus,Budapest,1979.december

ifj. Markó Károly (1822-1891)

„Olasz táj aratókkal" o.v. 80x116 cm.

J.l.b.: C. Markó 1882. Védett.

Kikiáltási ár: 40000 ft.

BÁV 5o.Képaukció katalógus,Budapest,1979.december

id. Markó Károly (1791-1860)

„Tóbiás és az angyal" o.v. 31x42 cm

J.l. festőpen: C. Markó 1857. Védett.

Kikiáltási ár: 70000 Ft.

BÁV 50.Képaukció katalógus,Budapest,1979.december

Id. Markó Károly (1791-1860)

„Száraz fatörzs az erdőben"

o. karton 39x29 cm. A kép hátán felirat:

„Dichiaro che questo dipinto e uno studio fatto dal vero della mano di mio padre il prof. Carlo Marko Sen. – Andrea Markó." Vedett.

Kiviáltási ár: 60000 ft.

BÁV 50. Kopankció Bp. 1979. december

Marko Károly festő

1830-1832 között Kőszegben
élt és működött. 14 gyermeke Ferenc fia,
akiből szintén festő lett.

Juhász László:Burgenland,történelmi utikalauz
München,1976.

Id. Markó Károly köre

„Táj várrommal" Vörfestmény 21x32cm

S. l. j.: Későbbi C. Markó jelzéssel.

Utiáltási ár: 8000 ft.

BÁV 48.Művészeti Képaukció Bp.1979.május

Markó Károly festőművész

Ez év februárjában kiállításra küldtek Tokióba 69 festményt, a Szépművészeti Múzeum és a Magyar Nemzeti Galéria anyagából, melyek közt Markó Károlynak, Madarász Viktornak is volt alkotása.

Magyarok a nagyvilágban.

1979. nov. 15. Petőfi 21.05 /V Gné/.





391

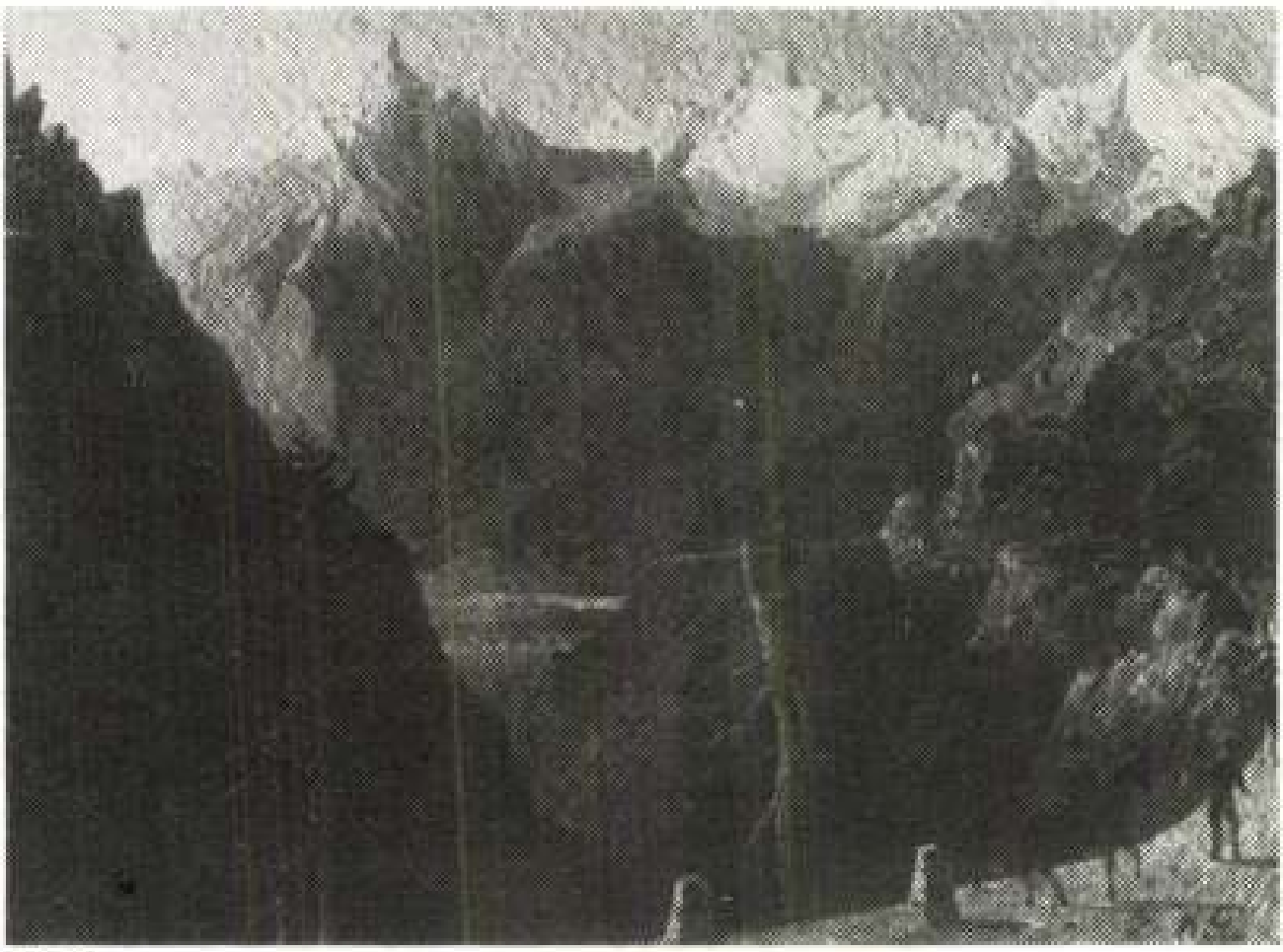

379

ID. MARKÓ KÁROLY (Életrajzát lásd Kat. 141)

401. Tájkép Appegiból, 1848 *45.*

o., v., 39,5x55,3 cm
Jelezve j.l.: C.Markó p.Appeggi 1848
MNG ltsz. 50.571

Markó appeggii korszakának egyik első ott szignált képe, melyet Firenzéből való átköltözésének évében festett. A Villa l'Appegginek, a Mediciek egykori nyári kastélyának a teraszáról gyönyörű kilátás nyílt a távoli hegyekre. A képet áttekinthető tiszta szerkezete, meleg tónusú koloritja, bukólikus hangulata, összhatásának festői egysége — a mester egyik legkedveltebb alkotásává avatja. Világosan tagolt, párhuzamos képsíkokból szerkesztette, egyes részletei különösen megragadóak. Az előtérben a vízesésben megcsillanó fények a napsütötte középtérben az álló, ülő olasz parasztok ruháinak üde színei, a legelésző nyáj világos foltjai élénkítik a kép meleg, zöldesbarna színvilágát. Mesterien alkalmazta a színperspektívát, a távolban lévő hegyek ködös, kék színeivel érzékeltetve a távlatot.

Irod: Pogányné 1957, 396; Bodnár-Genthon 1967, Kat. 145; Telepy K.: Tájképek az MNG-ban. 1973. 2.kép. Pogány-Bodnár 1976, 280.kép; Bodnár 1980, 49, XIV. 91–93.
Kiáll: SzM Új Magyar Képtár állandó kiáll. 1950–55; MNG állandó XIX. sz.-i kiáll. 1957–74; Magyar festők Itáliában. Bp. 1967; MNG-Déri Múzeum Debrecen. Kat. 145; MNG XIX. sz. állandó kiállítása 1976-tól.

B.É.

402. A puszta, 1853 *67.*

o., v., 39,5x52 cm
Jelezve j.l.: C.Markó p. Vind 1853.
MNG ltsz. F.K.1571. Zichy Jenő hagyatékából került a FK-ba.

A mitológiai és olasz témák közben a magyar Alföld meghitt egyszerű motívumának megfestése Markó hazaszeretetének bizonyítéka. A hazája utáni vágyódás annyira mélyen gyökerezett benne, hogy az itáliai tájak szépsége sem feledtette el vele a magyar táj jellegzetességeit: az alföldi rónát, a végtelen távlatot, a messze látszó, ágaskodó, magányos gémeskutakat. A vihar elvonulását jelző kettős szivárvány égre rajzolódó ívét, a szikes talajt, a bogáncsokat, a látóhatár szélén a kopár pusztával összeérő, már kivilágosodó égboltozatot, a görcsös gémeskutakat, — a puszta jellegét híven ábrázolta.

Markó magyar puszta festményét 1853-ban pesti látogatása előtt már a Hölgyfutár is beharangozta, ápr. 26-án írta, hogy Markó, annyiszor várt művész honfitársunk végre megérkezett, „Egy magyar puszta jeles festménye hallomás szerint műkiállításunkat díszítendi." (Hölgyfutár, 1853 ápr. 26.) — Két ilyen témájú magyar alföldi tájat ábrázoló festményét ismerjük, mindkettő az MNG gyűjteményében van. Markó a tőle megszokott pontossággal jelezte a két képet, nemcsak nevével, hanem szokása szerint a helyet és évet

Művészet Magyarországon 1830–1870
MTA MKCS – MNG Bp. 1981.

is ráírta, hol és mikor festette. A puszta c. képen C.Markó p.Vind 1853 jelzés látható, tehát Bécsben festette (Zichy Edmund vette meg tőle bécsi palotájában lévő értékes képgyűjteménye részére), a másikat, a Magyar alföldi táj gémeskúttal címűt C.Markó p.App. 1853 felirattal szignálta, tehát Appeggiben készült (MNG ltsz: 6633).

A régebbi szakirodalomban érdekes probléma vetődött fel: vajon Markó hazai látogatása előtt, vagy után festette-e a képeket, vajon Barabás Miklós Alföldi táj gémeskúttal (1838) akvarelljét ismerte-e és Barabás hatott-e Markóra, vagy Markó hatott-e egykori tanítványára? Lyka Károly, Elek Artur, Petrovics Elek úgy vélte, hogy hazai látogatása után festette e témát, figyelmen kívül hagyva a Hölgyfutár híradását, melyet nem ismertek. Hoffmann Edit Barabás hatását tételezte fel. Pogányné Markó monográfiájában leírt érveket elfogadva, úgy véljük, Markó nem ismerhette Barabás akvarelljét, 1834–53 között Barabás albumát nem volt alkalma tanulmányozni. Markó a Pusztát magával hozta Pestre, tehát még pesti látogatása előtt festette.

Irod: Hölgyfutár 1853. ápr. 26; Wurzbach XVI, 464; Müller–Singer III. k., 112; Magyar Hírlap 1913 jún. 11; Elek A.: Magyar művészet 1925, 193; Lyka Romantika 118, 133; Hoffmann 1950, 31; Pogányné 1954, 17; Pogányné 1957, 403; Bodnár-Radocsay 1969, Kat. 206.sz; Garas-Pogány, Harasztiné-Bodnár: A SzM és az MNG festményei Japánban 1979. Kat. 42.rep.; Bodnár 1980, 53, 37. kép.
Kiáll: Osztrák Műegylet. 1853 ápr.; München Kunst-Austellung 1854; Wiener Historische Kunstausstellung 1877; Zichy gyűjtemény kiállítása a Verpeléti utcai iparrajz iskolában 1914. Kat. 150; Zichy Jenő Múzeum 1923, Kat. 80.sz; Magyar táj és életkép kiállítás, Műcsarnok, 1927. Kat. 511.sz; FK 1948, Kat. 67.sz; A magyar otthonok. FK 1949. Kat. 13.sz; Markó emlékkiállítás FK 1951; Berlini magyar kiállítás, 1952. Kat. 75.sz; Prágai magyar kiállítás. 1953; Magyar remekművek. MNG 1969. Kat. 206.sz; A SzM és a MNG festményei Japánban. 1979. Kat. 42.sz.

B.É.

403. Száraz fatörzs az erdőben *70.*

o., lemezpapír, 39x29 cm
Felirata a kép hátán: Dichiaro che questo dipinto e uno studio fatto dal vero della mano di mio padre il prof Carlo Marko sen Andrea Markó
Mgt.

Markó fiának igazolása szerint a kép „dal vero", azaz igazi, eredeti után készült tanulmánya apjának, id. Markó Károlynak. A kép több vonása azonban megkérdőjelezi azt, hogy vajjon természetben készített tanulmánnyal állunk-e szemben. A kép egész előterét elfoglalja az ágas-bogas fa, melynek repedéseit, kérgétől megfosztott csontvázszerű ágait, göcsörtjeit kendőzetlenül tárja fel a rávetülő alkonyi fény. Az élettelen öreg fa mellett már sarjad a növényi élet. A kopár fa mögött zöldelő erdei részletet láthatunk, a kép előtere, a fa motívuma és háttere, az erdő között azonban nincsen semmiféle átvezető forma, térbeli kapcsolat. Az öreg fatörzs úgy áll előttünk, mint régi fényképeken az alakok a fényképész műtermének erdei kulisszái előtt.

Markó a kortárs festők gyakorlatához hasonlóan feltehetően gyakran járt a ter-

149 Venus és Amor, 1830 körül 67. TÁBLA

olajfestmény, fa, 28 x 24,5 cm.
Jelezve balra lent: Schrotzberg
MNG ltsz. FK 1585. Gróf Zichy Jenő gyűjteményéből került a Fővárosi Képtárba.

Szikla tövében, lombos fák alatt zöld selyem leplen ülő mezítelen Venus. Kissé felemelt jobb karjáról virágfűzér csüng alá, melynek másik végét a bal kezében tartja, a hozzásimuló szárnyas kis Ámort magához ölelve. Háttérben sziklás táj, fenyvesek.

A festményen sokkal hangsúlyosabb méretében Vénus és Ámor alakja, mint Markó többi mitológiai témájú képén. Az aránylag nagyobb alakok mellett a táj szerepe háttérbe szorul. Az is elképzelhető, hogy Schrotzberg Markó valamelyik képének csak egyik részletét másolta le. A kidolgozás finom, részletező, a színek élénkek.

SCHRÖTZBERG, FRANZ (1811–1889) mint miniatűr festő szerzett nevet magának.

Ludwig Gurlitt feljegyezte, hogy Schrotzberg „semmit sem tanult a bécsi akadémián, a csak nála hat évvel idősebb magyar festő, id. Markó Károly oktatta ki arra, hogyan kell a festékkel bánni. Markó nem tanította őt rendszeresen, hanem megengedte neki, hogy műtermében dolgozzon és hogy képeit másolja".

Pogányné Markó monográfiájában így említette ezt a festményt: „Ismeretes más munkája is, melyet közösen készített más festőkkel, így pl. „Vénus és Ámor"-t Schrotzberg bécsi festővel, „a Léda és a hattyú"-t Puccinellivel"."

Irod: Gurlitt 1914, 406; Barabás Önéletrajz, 62; Pogányné 1954, 15; Bodnár 1980.

146 Árkádiában, 1830 37. TÁBLA

olajfestmény, vászon, 36 x 39,5 cm
Jelezve jobbra lent: C. Markó 1830.
MNG Itsz. 71.55 T. Vétel Fehér Istvánné gyűjteményéből 1971.

Az előtérben bokros tájban, balra folyó partján egy férfi és egy nőalak pihen, háttérben két kisebb álló alak. Jobbra lombos nagy fák, balra síkságra, távoli hegyekre nyílik kilátás. id. Markó Károly jellegzetes tájképkompozícióját a gondos kidolgozás, részletes, gazdag ábrázolás jellemzi. A középtérben a kis staffage figurák élénkítik a teret. A klasszikus tájképfestők hagyományait követi.

Irod: Pogányné 1957, 372; Bodnár 1980.
Kiáll: ATÉ I.1939, 78; ATÉ VIII, 326; Magy. Biedermeier kiáll. 494.

147 Bacchus és Ariadne, 1830 68. TÁBLA

olajfestmény, fa, 27 x 39 cm
Jelezve balra lent: C. Markó pinx 1830.
Dr. Kelemen István tul. Bp.

Jobbról dús lombú fák alatt, szakadék szélén ülő Ariadné, mellette putto, előtte Bacchus. Jobbra nímfák táncolnak. Távolban hegyvonulat húzódik. Meleg aranybarna színhangulat fogja össze a bensőséges szépségű alkotást. Ariadné, Bacchus alakja, s a táncoló nímfák különböző változatban számos képén visszatérnek. A távoli homályba vesző hegyvonulat messze viszi a tekintetet.

Az Öst. Kunsttop. XVIII. k. közlése szerint a festmény az 1920-as évek elején Baden bei Wienben (Mühlgasse 36) magántulajdonban volt. 1967-ben a BÁV 16. aukcióján tűnt fel Budapesten, ahol mai tulajdonosa vásárolta meg.

zsákkal. Kétségtelen a bécsi akadémia hatása, bár részlet megoldásaiban figyelemre méltó, egészében meglehetősen invenció nélküli alkotás.

Irod: Lyka MM 415; Peregriny I, 341; MNG Új M. K. Áj 1969. 61.

Id. MARKÓ KÁROLY (életrajzát lásd Kat. 24)

144 Jupiter neveltetése (A kis Jupitert a nymfák elrejtve nevelik apja Saturnus elől), 1828 68. TÁBLA

olajfestmény, vászon, 28 x 39 cm
Jelezve balra lent: C. Markó 1828.
Dr. Csapó György tulajdona, Bp. Forgách gróf hagyatékából vásárolta ifj. Karlovszky Zsigmond, a jelenlegi tulajdonos dédapja.

Napsütötte erdős, sziklás tájban középen tisztáson táncoló fiúk, kis gyermekkel ülő nők csoportja. Balra lombos fa alatt, három harsonát fújó férfi, mellettük két nő kecskével. Jobbra sziklafalba vájt oszlopos bejárat. Az előtér árnyékos köves út virágokkal, növényekkel.

Markó korai korszakának egyik legszebb alkotása, részlet-szépségekben, a kompozíció áttekinthetőségében, a színek, a kidolgozás finomságában magával ragadó remekmű.

Származására vonatkozóan Csapó Vilmos – a tulajdonos nagyapja– naplójában, 1900. III. 13-án a következő bejegyzés olvasható: „Irma főleg az én régebbi ösztökélésemre elkérte anyjától a 2 gyöngyörű Markó féle olajfestményt, melyet b. ipam mintegy 40 év előtt gróf Forgách (a mándoki) hagyatékából vett és jelenleg is anyósom birtokában van" 1900. ápr. 29-i naplóbejegyzés szerint – Csapó Dániel (dr. Csapó György édesapja) – 29-ik születésnapjára kapta ajándékba.

Irod: Életképek 1846. II, 188; PH 1847, 725 sz. 100. Csapó Vilmos naplója, kézirat (dr. Csapó György tul.) Bp; MM Évkönyv, 1951. Bp. 1952, 133; Pogányné 1957, 357, 370; Bodnár 1980.
Kiáll: Pesti Műegylet 1846. Kat. 116. sz; FK Markó emlékkiállítás 1951

145 Venus és Ámor (Venus az óriás által üldöztetve. – Venust üldözik a gigászok. Venus barlangjába csal egy satyrt) 1828 68. TÁBLA

Az előző kép párdarabja.
olajfestmény, vászon, 28 x 39 cm
Jelezve lent középen: C. Markó 1828.
dr. Csapó György tulajdona

Széles nyílású sziklabarlangból napsütötte sziklás erdős tájra, távoli hegyekre nyílik ki-

Művészet Magyarországon 1780-1830
MTA MKCS – MNG Bp. 1980

BALKAY PÁL (Tiszaörs, 1785 – Eger, 1846)

Szegény sorból küzdötte fel magát és került Bécsbe 1804-ben. Az Akadémián Maurer és Füger voltak mesterei, majd az egri származású, Bécsben élő Hesz János Mihály tanítványa. A Belvedereben a régi mestereket másolta Furini, Batoni, Angelica Kaufmann, Carlo Dolci stb. műveit (Caritas Romana című Carlone után 1808-ban készült másolat az MNG Új M. K.-ban, ltsz. 56.243), melyeket Kazinczy is dicsért, aki 1808-ban ismerkedett meg vele és pártfogásába vette. Bejáratos volt a testőr-írónál Báróczi Sándornál „bár nem volt sem alchymista, sem író", kapcsolatban volt a testőrökkel is. Kazinczy hívására hazatért, először Mezőkövesden nagybátyjánál telepedett le, 1814-ben rövid időre ismét Bécsben tartózkodott, majd 1817-től Egerben élt. Csendéleteket, arc- és életképeket, valamint oltárképeket festett. Oltárképei a miskolci minorita, az egri szervita, a tiszafüredi, nádudvari, parádi, füzesabonyi, szarvaskői templomokban maradtak fenn. 1827-ben Pyrker János László egri érsek pártfogásával Egerben rajziskolát állított fel. A pesti Műegylet első kiállításán 1840-ben szerepelt. Arcképei közül Kazinczy Ferencé a legsikerültebb (MNM). Egyik szép Virágcsendéletét az Egri Képtár őrzi. A Tudományos Gyűjteményben, 1819-ben egy cikke jelent meg a képírásról, annak gyakorlatáról és becséről.

Irod: Benkóczy 1911, 275; Naményi 1903, 211–214; 1907, 349; Lyka M. M. 413–416; Bodnár–Czobor 1966.

143 Allegoria a „Tudománynak és szép mesterségnek emlékezetére" (Béke áldásai), 1820 35. TÁBLA

olajfestmény, vászon, 203,5 x 146 cm
Jelezve balra lent: Balkay Pál 1820 f.
Felirata középen a sziklán: Tudománynak és szép mesterségnek emlékezetére
MNG ltsz. 3104. Az SzM átvétele az Országos Képtárból 1905-ben

Szikla tetején a bölcsesség istennője, Minerva és a költészetet ábrázoló koszorús ifjú, egymást átölelve tartják. Az előtérben Magyarország koronás címerénél sisakos ifjú: Mars, kezében kettétört nyílvessző, baljával pajzsára könyököl. Mögötte szárnyas géniusz áll, jobbját Mars vállán nyugtatja, baljában égő szövétnek és pálma. Oldalt a Muzsák csoportja. Balról Kronos mögött, kinek jobbjában kígyó van, a kettős fuvolával a lantos költészet, a csörgő dobbal a tánc, a tőrrel a tragédia, az irattekerccsel a szerelmi dal és a lanttal a zene muzsája áll olyképpen, hogy Kronos baljával Terpsichoré jobb kezét fogja, kit Euterpé karol át, utána Erato, Melpomené és Polihymnia következik. Jobbról pedig táblával és a stylussal a történetírás, a koszorús tekerccsel a hősköltemény és az égi jegyekkel a csillagászat úgy helyezkedtek el, hogy Klio balkezét a fakeretű táblán nyugtatja és jobbját erre téve tartja az íróvesszőt, az ipar, a művészet jelvényei között a festészet

látás. Az előtérben jobbra a napfényben Venus a gyermek Ámorral, a sziklára kapaszkodó Satyr felé fordul hívogató kézmozdulatokkal. Hasonló kompozíciós megoldással a sziklabarlang keretszerű előterének megfestésével Markó több alkotásán, így az aggteleki cseppkőbarlangról festett gouache sorozatának egyik lapján a „Pesti orgona" címűn is találkozunk. – Markó Károlynak ezt a kis remekművét Jakobey Károly is lemásolta, mely másolat 1979-ben az MNG bírálatán – 448/979 számon – került kezünkbe.

A festmény származására vonatkozó Csapó Vilmos naplórészletét lásd Kat. 144.

Irod: Csapó Vilmos naplója, kézirat, XXII. 40–42. (dr. Csapó György tul.) Bp; Pogányné 1954, repr. 5. kép; Pogányné 1957, 364, 371; Bodnár 1980.
Kiáll: FK Markó emlékkiállítás. 1951.

146 Árkádiában, 1830 37. TÁBLA

olajfestmény, vászon, 36 x 39,5 cm
Jelezve jobbra lent: C. Markó 1830.
MNG ltsz. 71.55 T. Vétel Fehér Istvánné gyűjteményéből 1971.

Az előtérben bokros tájban, balra folyó partján egy férfi és egy nőalak pihen, háttérben két kisebb álló alak. Jobbra lombos nagy fák, balra síkságra, távoli hegyekre nyílik kilátás. id. Markó Károly jellegzetes tájképkompozícióját a gondos kidolgozás, részletes, gazdag ábrázolás jellemzi. A középtérben a kis staffage figurák élénkítik a teret. A klasszikus tájképfestők hagyományait követi.

Irod: Pogányné 1957, 372; Bodnár 1980.
Kiáll: ATÉ I.1939, 78; ATÉ VIII, 326; Magy. Biedermeier kiáll. 494.

147 Bacchus és Ariadne, 1830 68. TÁBLA

olajfestmény, fa, 27 x 39 cm
Jelezve balra lent: C. Markó pinx 1830.
Dr. Kelemen István tul. Bp.

Jobbról dús lombú fák alatt, szakadék szélén ülő Ariadné, mellette putto, előtte Bacchus. Jobbra nimfák táncolnak. Távolban hegyvonulat húzódik. Meleg aranybarna színhangulat fogja össze a bensőséges szépségű alkotást. Ariadné, Bacchus alakja, s a táncoló nimfák különböző változatban szâmos képén visszatérnek. A távoli homályba vesző hegyvonulat messze viszi a tekintetet.

Az Öst. Kunsttop. XVIII. k. közlése szerint a festmény az 1920-as évek elején Baden bei Wienben (Mühlgasse 36) magántulajdonban volt. 1967-ben a BÁV 16. aukcióján tűnt fel Budapesten, ahol mai tulajdonosa vásárolta meg.

Irod: Öst. Kunsttop. XVIII. k. 164; Pogányné 1957, 369; Bodnár 1980; ATÉ 1941, 396; BÁV 16, 1967.

148 Fürdő nimfák, 1830 68. TÁBLA

olajfestmény, vászon, 39 x 52,5 cm
Jelezve balra lent: Markó 1830.
dr. Ruszinkó Barnabás gyűjteménye, Bp., Balogh István gyűjteményéből.

Az előtérben hatalmas fák, bokrok között vízesés, a tóvá szélesedő patak partján három nimfa. Balról Diana lép feléjük, előtte szökellő kutyája. A patakból fürdő nimfa lép ki. A háttérben széles síkság, a távolban kéklő hegyvonulat.

Faunok elől menekülő vagy fürdő nimfák gyakran megjelennek staffageként képein. Élénk aranyos színek, porcelán finomságú figurák, bukolikus hangulat jellemzi Markó e korai remekművét.

Irod: Pogányné 1957, 372; Bodnár 1980.

ID. MARKÓ KÁROLY ÉS SCHROTZBERG, FRANZ

149 Venus és Amor, 1830 körül 67. TÁBLA

olajfestmény, fa, 28 x 24,5 cm.
Jelezve balra lent: Schrotzberg
MNG ltsz. FK 1585. Gróf Zichy Jenő gyűjteményéből került a Fővárosi Képtárba.

Szikla tövében, lombos fák alatt zöld selyem leplen ülő mezítelen Venus. Kissé felemelt jobb karjáról virágfűzér csüng alá, melynek másik végét a bal kezében tartja, a hozzásimuló szárnyas kis Ámort magához ölelve. Háttérben sziklás táj, fenyvesek.

A festményen sokkal hangsúlyosabb méretében Vénus és Ámor alakja, mint Markó többi mitológiai témájú képén. Az aránylag nagyobb alakok mellett a táj szerepe háttérbe szorul. Az is elképzelhető, hogy Schrotzberg Markó valamelyik képének csak egyik részletét másolta le. A kidolgozás finom, részletező, a színek élénkek.

SCHRÖTZBERG, FRANZ (1811–1889) mint miniatűr festő szerzett nevet magának.

Ludwig Gurlitt feljegyezte, hogy Schrotzberg „semmit sem tanult a bécsi akadémián, a csak nála hat évvel idősebb magyar festő, id. Markó Károly oktatta ki arra, hogyan kell a festékkel bánni. Markó nem tanította őt rendszeresen, hanem megengedte neki, hogy műtermében dolgozzon és hogy képeit másolja".

Pogányné Markó monográfiájában így említette ezt a festményt: „Ismeretes más munkája is, melyet közösen készített más festőkkel, így pl. „Vénus és Ámor"-t Schrotzberg bécsi festővel, „a Léda és a hattyú"-t Puccinellivel"."

Irod: Gurlitt 1914, 406; Barabás Önéletrajz, 62; Pogányné 1954, 15; Bodnár 1980.

STETTNER GÁBOR (Buda, 1743 – Buda, 1815)

Udvari kamarai tanácsos, műkedvelő festő. Eleinte Pozsonyban dolgozott, 1785-ben helyezték át Budára. Igen sokoldalú, rajzban, esztergályozásban ügyes, jól zongorázott és több nyelven beszélt. „Lelkének hő szenvedelme a festés volt, rajzolni sohasem



147

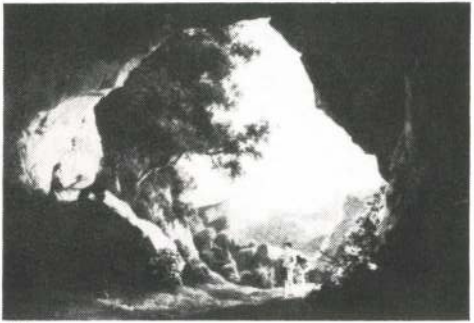

145

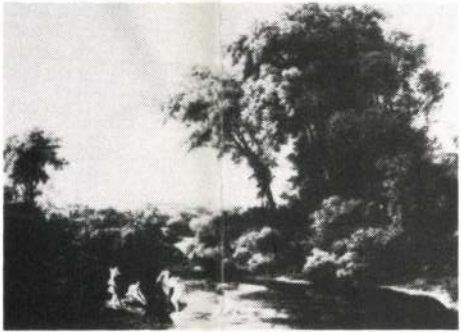

148

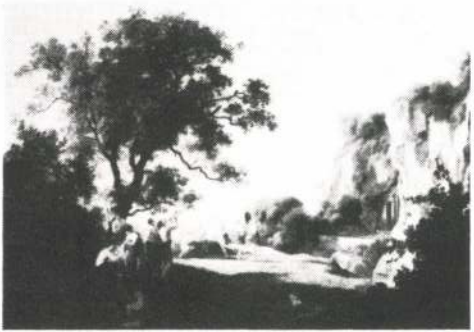

144

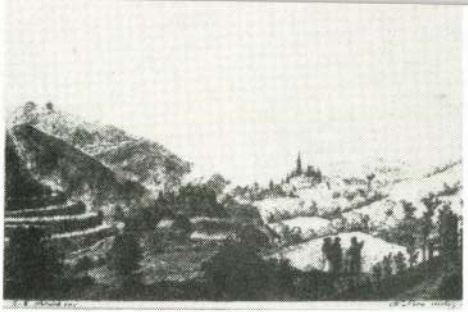

159

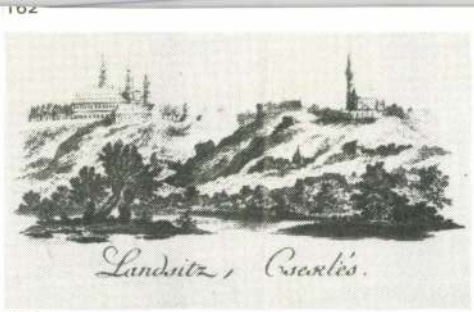

155

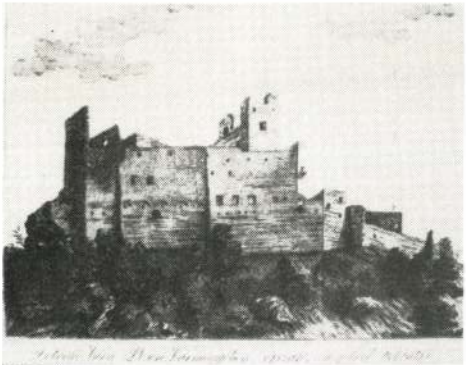

160



179

MAGYAR SZIVEK'
fel serkentésére, és múlatságára



146



152

Id. MARKÓ KÁROLY

206. Az álom, 1840 *38.*

o., v., 74x93 cm
Mgt.

Az 1839-es bécsi Kunstausstellung egyik legsikeresebb műve Friedrich von Amerling Az álom c. alkotása volt. A Wiener Theaterzeitungban közölt metszet a művet műértően bírálgató bécsi polgárok alakjainak kíséretében mutatta be. A képen fiatal leány alszik csipkés párnájú ágyában, párnáján vörös függöny előtt mosolygó Ámor ül. A takaró alól rózsaszál és egy levél látszik ki. Az álom megszemélyesítője egy ifjú férfi, ágya mellett áll, és az alvó leány kinyújtott kezére gyűrűt húz. A középen álló nagyszakállú öreg szerzetes áldását adja a gyűrűre. A kompozícióban zsánerkép keveredik allegóriával, ami nem ritka ebben a korban. A tisztes témát izgalmassá tette a finoman adagolt erotika, így jól kiegészítette a bécsi nyárspolgárok igényeit, akik közül a képpiac legtöbb vásárlója került ki.

E kép sikere adhatta az ötletet a jó üzleti érzékű Marastoninak az itt látható mű elkészítésére, amelyet 1840-ben a Pesti Műegylet első kiállításán már be is mutatott. Marastoni komponáló készsége nem érte el Amerlingét, ezért egészen leegyszerűsítette a megoldást: a mellékalakokat és a környezetet elhagyta, kizárólag az alvó leányra koncentrált. Egyedül a jobbsarokban elhelyezett konvencionális Ámor-szobor utal arra, hogy szerelmi álomról van szó. A szűkebb képkivágás a leány naiv érzékiséggel megmintázott félalaktját juttatja érvényre, amely „gömbölyded formáival igen eleven színezetével mintha csak a valóságnak ellesett megtestesítése volna." (Honművész 1840 júl. 2.) Az őszinte természetmegfigyelés következtében a már nem egészen fiatal nő arca realisztikus, a szájhagyomány szerint a mester nejét ábrázolja. A Marastoni-féle változatban a portré és a zsánerkép keveredését figyelhetjük meg, ami a bécsi műnél a műfajok eszmei rangsorában a kortársak szerint egy fokkal lejjebb van. De Pesten a polgári zsánerkép felé mutató portré még igazi ritkaság, és haladást jelent.

Irod: Péter K.: M.J. Bp. 1936; A Pesti művészeti egyesület által 1840-ben a városi táncterem épületében kiállított művek lajstroma. Pesten 1840; Probszt,G.: Friedrich von Amerling. Wien 1964; Ender, F.: Wien in Biedermeier Wien 1979.
Kiáll: A Pesti Műegyesület első kiállításán 1840. Kat. 158.sz.

Sz.G.

ID. MARKÓ KÁROLY (Életrajzát lásd Kat. 141)

207. Páris ítélete, 1833 *58.*

o., v., 43,5x58 cm
Jelezve l.k.: C Markó 1833
Mgt.

Eredetileg Karácsonyi Guido tulajdonában volt, a Pesti Műegylet 1847-es kiállításán is így szerepelt, majd Erny Mihály hagyatékából 1871 február 27-én a Nemzeti Múzeum

Művészet Magyarországon 1830-1870
MTA MKCS - MNG Bp. 1981.

képcsarnokába, később a Szépművészeti Múzeum gyűjteményébe (ltsz.: 3082) került. 1948-ban a Szépművészeti Múzeum leltárkönyvéből törölték, u.i. a múzeum akkori főigazgatója, Genthon István elcserélte Donáth műkereskedő útján Pécsi József neves fényképész műgyűjtővel. A festmény jelenlegi tulajdonosa a BÁV-ban vásárolta az 1950-es évek folyamán.

Sziklás erdei tájban napsütötte kis tisztáson, vízesésnél galambok által vezetett fogat mellett Vénusz – kezében nyíl, karján rózsaszín fátyol, – veszi át Páristól az aranyalmát. Balról Juno, világoskék ruhában, és Minerva, pajzzsal, dárdával, visszatekintve távozik. A jelenet előterében földre heveredve, az istennők felé fordulva Merkúr, fején szárnyas kalapja, baljában kalduceusa. Az alakok mögött, a háttérben, a fák között távoli hegyes tájra, épületekre nyílik kilátás.

A mitológiai témák között kedvelte Páris történetét és kisebb változtatásokkal, különböző méretben többször megfestette. Ez a mű egyike a legszebbeknek Markó mitológiai kompozíciói között. 1975-ben az MNG bírálatán 427/1975 számon került be egy változata (o., v., 41x57 cm, J.b.: C. Markó). Irodalomból egy öregkori, 1859-ben jelzett Páris ítélete ismert, amely Bécsben P. Kaisernél a Kotzián gyűjtemény árverésén szerepelt. Egy kisebb variánsa (23x33 cm) 1912-ben a Dorotheum 231. aukcióján (55. sz.), egy nagyobb példánya pedig 1937-ben az Ernst Múzeum LV aukcióján (Kat. 322. sz.) került árverésre.

Irod: PH 1847, 938 sz., 133; Szana 1898, 156; Szana 1901, 64–65; Peregriny I. 331; Pogányné 1957, 377, 413–414, 428; Bodnár 1980, 31, 62, 16. kép.
Kiáll: Pesti Műegylet, 1847; Magyar Biedermeier kiállítás, Műcsarnok 1937–38, Kat. 490. XXI; Velencei biennalé. 1938. Kat. 31.

B.É.

208. Eurydiké halála, 1847 *34.*

o., lemezpapír, 28,5x41 cm
Jelezve b.l.: C. Markó p. Flor 1847
MNG ltsz. 3075. A Képcsarnok Egylet ajándéka 1871 jún. 1-én P. Kotzian bécsi gyűjteményéből.

Firenzei korszakának egyik legpoétikusabb alkotása, staffázs figuráiban jól ismert mitológiai jelenet kel életre: a „fényes arcú Eurydikét, a thrák Orpheus feleségét, társnői körében a vízparton egy kígyó halálra marta. Eurydike lehanyatlik, aléltan fogja karjaiba az egyik nímfa, a másik Orpheust hívja, aki jobbra fenn a vízesés alatti tisztáson kis csoportnak lantját pengette. Két másik nímfa botot, követ ragadva akarja a kígyót agyonverni." – Markó a klasszikus tájfestészet háromsíkú kompozicionális rendszerét követi e képében is, mint általában minden mitológiai témájú alkotásában. Az árnyékos előtérben a növények, virágok, kövek festése rendkívül finom. A középtér plasztikusan megfogalmazott facsoportjától jobbra és balra szervesen fejlesztette ki a hátteret: jobbra sziklás táj, kőhíd, antik templomépülettel lezárva, balra kitáruló széles távlat, a tó túlsó partján várszerű hatalmas épületcsoporttal, a messzeségben halványodó hegyvonulattal. A vékonyan, lazúrosan festett színek, okker, és sziéna meleg fénye ragyogja be a képet. –

A motívum, a jelenet tartalma mindig összhangban van a táj hangulatával Markó műveiben. Firenzei időszakában festett főműveiben e törekvését szinte még fokozottabban megfigyelhetjük, pl. itt a lenyugvó naptól megvilágított tájban a halál, az elmúlás hangulatát érzékelteti.

Orpheus és Eurydiké története különböző képein foglalkoztatta. 1833-ban megfestette Orpheus és Eurydiké esküvőjét, melyet Szana Tamás említ 1898, 158, Pogányné 1957, 377, Eurydiké halálát 1838-ban Rómában festette először ennél nagyobb formátumban /o., fa, 47x63 cm. J.j.l.: C. Markó 1838 Róma), de csak irodalomból ismerjük. (Wawra aukció, Kat. 1898 márc., Pogányné 1957, 383.)

Irod: Magyarország és a Nagyvilág. 1871, 308; Szana 1898, 155, repr. 150; Szana 1901, 65; Peregriny I. Frimmel Lexikon 451; Pogányné 1954, 24, 17. kép; Pogányné 1957, 394; Bodnár-Radocsay 1969. Kat. 205.

Kiáll: Nemzeti Múzeum 1873–1905; Fővárosi Képtár Emlékkiállítás, 1951; SzM állandó kiállításán 1950–55; MNG XIX.sz.-i állandó kiállításán 1975–78; Az SzM és MNG kiállítása Japánban (Tokyo, Kitakyushu, Nara, Kamakura, 1979 márc.1–júl.1.).

B.É.

210. Faun IV. (Faun és nimfa), 1868 *96.*

o., v., 106x91 cm
Jelezve j.l.: Szinyey P. 68
MNG ltsz. 1773. Vétel 1900-ban a művésztől.

A Piloty osztályban Szinyei olyan mitológiai jelenet megfestésére szánta magát, mely alkalmat adott tájfestő készségének fejlesztésére. 1867 októberében készült az első Faun és nimfa vázlat, melyet hosszas vajúdás után két másik változat követett, az utolsót 1868 júliusában festette.

A müncheni Neue Pinakothekban 1859 óta látható Böcklin kép, a Pán nádasban (1859) Szinyei monográfusainak egybehangzó véleménye szerint inspirációt jelenthetett a tárgyválasztáshoz, bár Pataky megemlíti, hogy más müncheni festőknél, sőt a francia impresszionisták fiatalkori alkotásai között is feltűnik a mitológiai téma. Böcklin már előbb, 1855 körül festett Erdő mélyén pihenő Pán-t és ehhez képest az ő munkásságában is határozott fejlődés eredményét képviseli a Pán nádasban, melynek zöldes-szürkés általános tónusát felcsillanó napfoltok teszik életközelibbé. A fiatal Szinyeitől azonban







175

86





208



171

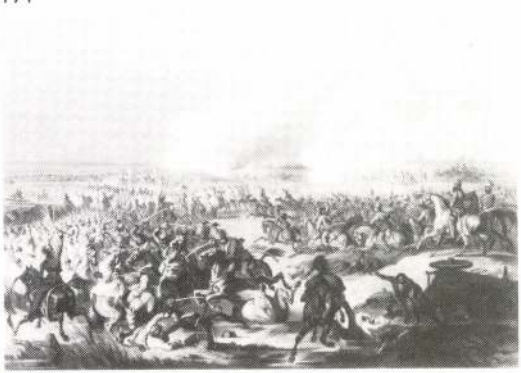

172





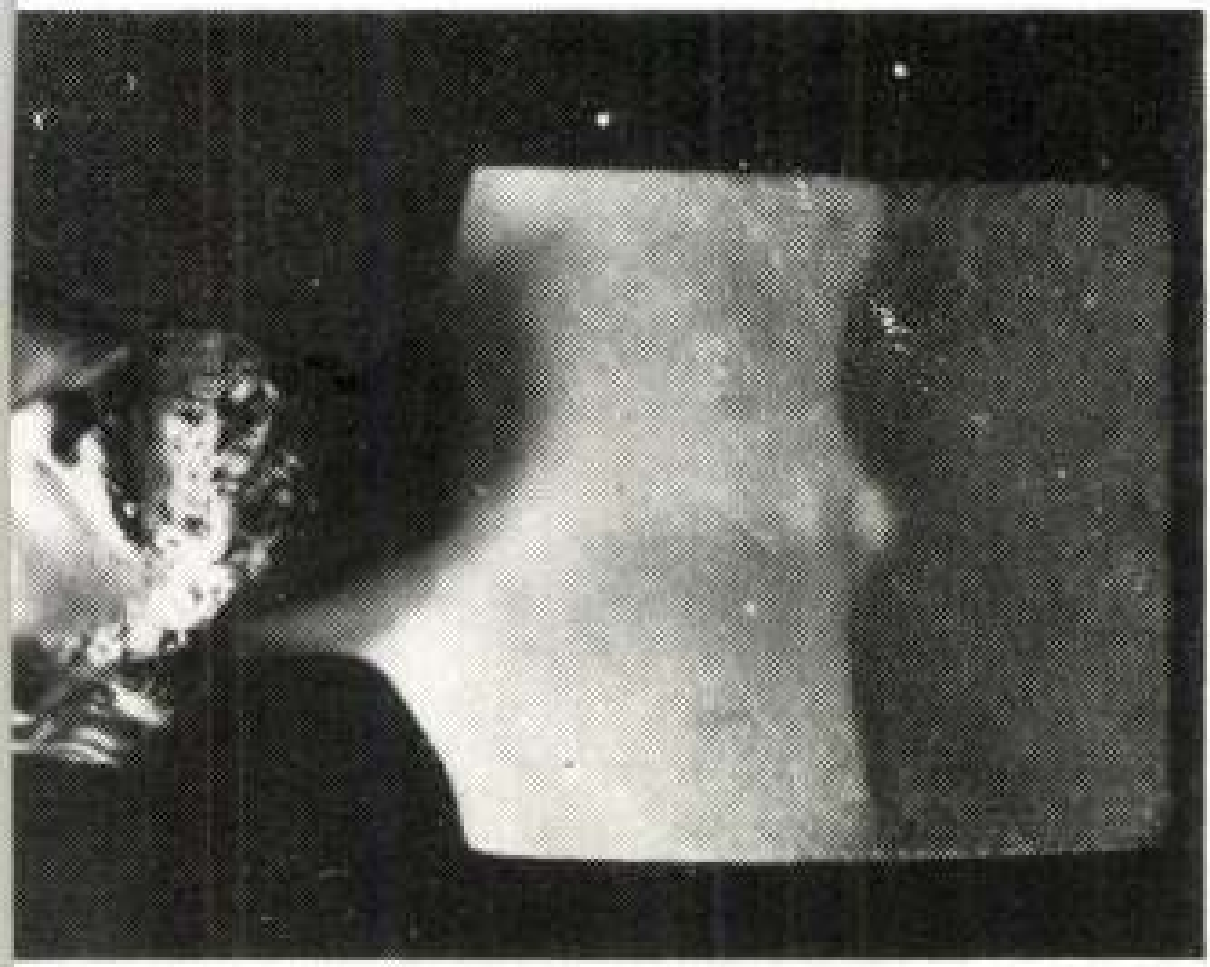



id. MARKÓ KÁROLY (Életrajzát lásd Kat. 207)

253. Szüret (Tarantella), 1835 *17.*

o., v., 64x84 cm
Jelezve b.l.: C. Markó a Roma 1835
Mgt.

Markó római korszakában festett képein egyre gyakrabban szerepeltek olasz népi jelenetek. Ennek az időszaknak kétségtelenül egyik legvonzóbb alkotása a gróf Károlyi György számára festett Szüret. Pesten a kép először 1840-ben, a Műegylet első kiállításán szerepelt, a lapok: a Honművész, az Athenaeum lelkesedéssel említették.

Az olasz népi életkép és a természeti környezet nagyszerűen egészítik ki egymást e művében, a jelenet szinte egyenrangúvá válik a tájjal. Az agavékkal szegélyezett széles úton a tambura és gitár hangjai mellett táncra perdülnek a fiatal olasz leányok. Távolabb még más jelenetet is festett, a présház előtti szorgos munkát, a szőlőtaposást. A háttérben Róma környéke: a pineák és ciprusok gazdag ligete, bokrokkal benőtt antik romok, távolban az ókori vízvezeték íve és a messzeségben a Monte Cavo felmagasodó hegycsúcsa. A villogó élénk színek, a növényzet zöldjének gazdag skálája, a fény és árnyék mesteri elosztása, az apró részletek finomsága, a táncoló leányok sötét hajában megcsillanó hajtű fénye jelentik a kép festői értékeit.

MARKÓ FERENC (Kismarton, 1832 – Budapest, 1874)

Festői tanulmányait atyja vezetésével kezdte, később két évig a firenzei Accademia delle belle artit látogatta, ahol főként aktrajzzal, figurális festéssel foglalkozott. 1852-ben a firenzei Promotrice ünnepi kiállításán atyja és fivérei képeivel együtt két kis eszményi tája szerepelt, melyeket a La speranza kritikusa külön is megemlített. Az olaszok szabadságharcába Garibaldi híveként ő is bekapcsolódott, politikai rajzokat készített, emiatt börtönbe került, majd el kellett hagynia Itáliát. 1853-ban Pesten telepedett le. Ő volt az egyetlen Markó fiú, aki Magyarországra visszaszármazott. A hazai környezetben festészete eltávolodott atyja idealizáló felfogásától, témáit főként a magyar vidéki életből merítette s képeit a magyar nép alakjaival népesítette be. – A Ferenc József részére készített albumban, amelyben az ötvenes évek neves magyar festői vettek részt: Barabás, Lotz, Szemlér, Giergl, Kiss Bálint, Orlai Petrich, Jankó – Markó Ferenc is két képével (Gabonaföld, olaj, Cigánytanya, akvarell) szerepelt. A Pesti Műegylet és az Österreichische Kunstverein (Aratási jelenet, 1862, Tájkép, 1864) tárlatain szorgalmasan kiállított, a Képzőművészeti Társulat rendszeresen vásárolt képeiből (Közelgő zivatar, 1863, Dinnyeszüret, 1864, Mosónők tutajon, 1866, Magyar parasztudvar, 1866). 1867-ben a párizsi Világkiállításra is jelentkezett. A Jókai Mór által szerkesztett Üstökös első évfolyamaiban számos humoros rajza jelent meg. Negyvenéves korában elméje elborult, a Képző-

Irod: Honművész 1840. 492; Athenaeum 1840. 16,32; Allgemeine Zeitung 1840. 44; Der Spiegel 1840. 459; Szana 1898, 158; Pogányné 1954, 23, 10.kép;1957, 380; Bodnár-Genthon 1967, 30; Bodnár 1980, 31. V. kép.
Kiáll: Pesti Műegylet 1840. Kat. 132.sz; Ezredéves kiállítás 1896 Műcsarnok Kat. 1043; Magyar mesterművek kiállítása Nemzeti Szalon 1936; Magyar festők Itáliában 1967. MNG-Déri Múzeum Kat. 141.sz.

B.É.

254. Asszonyok a kútnál (Kígyóölők. Olasz táj romokkal.), 1836 *17.*

o., v., 63,5x84 cm
Jelezve b.l.: C. Markó 1836
Mgt. Eredetileg gróf Károlyi György gyűjteményében.

A Szüret 1835, című kép párdarabja, római korszakában festette, szintén gróf Károlyi György számára.

A festmény szerkezetében eltér a három síkra tagolt klasszikus tájkompozícióktól, s inkább Markó lezárt hátterű, bensőségesebb hatású erdő-képeihez (Rőzsehordók, 1831, Kígyóölő, 1831) közelít. A hátteret egyik oldalon hatalmas facsoport, buja gazdagságú erdőrészlet zárja le, középen pedig boltíves romok, melyek az előtte lévő tócsában visszatükröződnek. A bal szélen szinte kulisszaszerűen előrehozott fa lombja rajzolódik az égre. Az előtérben a napsütötte tisztáson a gyerekek hatalmas kővel, bottal egy kígyót akarnak agyonütni. A kútkávához fiatal nő támaszkodik, a másik alacsony kőpadon ülve nézi a gyerekeket. Egy anya védő mozdulatával tartja távol tőlük a riadtan szoknyájába kapaszkodó leánykát. Mindehhez a sok szín ragyogása, megannyi finom részlet, mint a víz tükrében vibráló formák, — a csillogó színfoltok játékossága járul.

A festmény akvarell vázlatát az MNG grafikai gyűjtemény őrzi. (Ltsz. 1902—259, akv., p., 193x245 mm).

Irod: Honművész 1840. 492; Athenaeum 1840. 16,32; Allgemeine Zeitung 1840. 44; Der Spiegel 1840. 459; Farkas 1936. 226; Tehel 1953, 281; Pogányné 1954, 24; Pogányné 1957. 381; Bodnár-Genthon: Magyar festők Itáliában MNG 1967. 30; Bodnár 1980 31. VIII. kép. színes.
Kiáll: Ezredéves kiállítás 1896 Műcsarnok Kat. 1041; Magyar mesterművek Nemzeti Szalon 1936; Magyar festők Itáliában 1967; MNG-Déri Múzeum 142.kép.

B.É.

A század első évtizedeiben megjelenő, a népi típusokat elsősorban néprajzi, viselettörténeti szempontok alapján ábrázoló albumok-sorozatok hagyományai korszakunkban is folytatódnak. 1846-ban jelenik meg Vahot Imre A magyar föld és népei sorozata (rajz: Medve Imre, litográfus: Rohn Alajos és Grimm Vince) egyaránt hoz élet; viselet- és városképeket. 1852-ben a francia Theodor Valerio kap megbízást egy rézkarcsorozat elkészítésére, mely a nemzetiségeket és életmódjukat ábrázolja. A Valerio féle sorozat után készül 1859-ben Kollarz-Kalliwoda Österreich's Nationaltrachten sorozata (Reiffenstein és Rösch litográfiai intézetében). Itt a színes viseletképek és néptípusok mellett (magyar gulyás, csikós, öcsödi paraszt, makói gazdaemberek stb.) már zsánerigényű csoportfűzések is helyet kapnak (bányászgyakornokok, magyaróvári gazdák). Szintén osztrák kiadás az Ungarische National Trachten, Bécs, rajz: Heinrich, litográfia: Reichert-Leykum, vagy az 1861-ben kiadott Bilder aus Ungarn, melyet szintén Reiffenstein és Röschnél vittek kőre Bachmann és Hohmann rajzai után (kiadó Stammler és Karlstein).

Az idehaza megjelent nagysikerű albumok sorát Prónay Gábor Vázlatok Magyar hon népéletéből (Pest 1855) című sorozata folytatja. (A nyomás Düsseldorfban Arnz litográfiai intézetében készült, a rajzokat Weber Henrik, Sterio Károly és Barabás Miklós készítették.)

Molnár József Nemzeti Albuma 1858-ban kerül a közönség elé (Litográfia: Reiffenstein és Rösch, Bécs). Hat élet- és tájképet tartalmaz. Az életképek: Szénahordás, Jégverés, Bakonyi kanászok, Komp, Jótékonyság, Cigánycsalád.

Ugyancsak nagy számban jelennek meg életképek a korszak igen gazdagon illusztrált folyóirataiban, az Ország Tükrében és a Vasárnapi Újságban (1834-től).

Erdős, hegyes tájban patakon átkelő szekér közeledik magasan megrakva szénával. A tetején fiatal lány ül, a szekér mellett család. Ifjú férfi favillával, csizmája kezében, anya karonülő és egy kézenfogott kisgyermekkel, hátul idősebb asszony.

Irod: Nagy 1936, 110; Turcsányi 1938; Gerszi 1960, 185.

Sz.K.

256. Bakonyi kanászok, 1858 *60.*

litogr., p., 375x470 mm
Felirata b.l.: Rajzolta Molnár József; j.l.: Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben. (Címfelirat magyarul és németül)

253



254



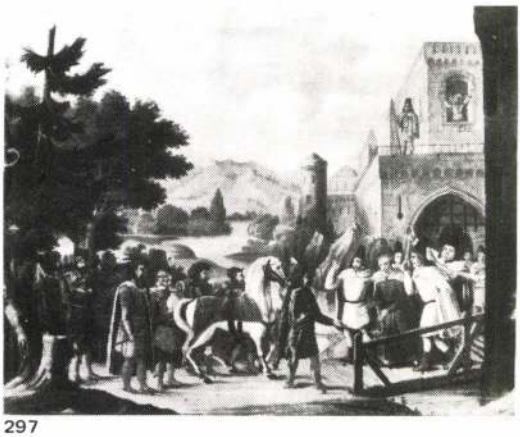

297

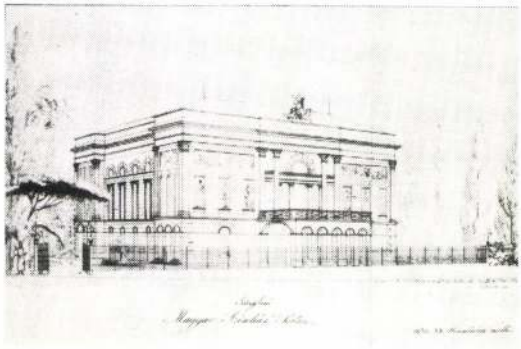

431



287



429



296

id. MARKÓ KÁROLY

222. Szent László ájtatossága, 1858 *59.*

o., v., 77x49 cm
Jelezve j.l.: fest. Kovács Mihály
Felirat a vakrámán papíron: Szt. László magyar király ájtatossága fest. Kovács Mihály
Eger, Dobó István Vármúzeum ltsz. 5594 Érseki Líceum Képtárából, Kovács Mihály hagyaték.

Kovács Mihály Szent László képe egyike azoknak, amelyeken a rendelkezésünkre álló adatok alapján szinte lépésről lépésre végigkísérhetjük a festmény keletkezését. Kovács sűrűn levelezett Tárkányi Bélával. Tárkányi leveleiből rekonstruálhatjuk azt a folyamatot, melyben a buzgó pártfogó szinte kierőszakolja az anyagilag is jelentős megrendelést a művész számára. Egy 1855-ös levélből értesülünk először arról, hogy Mezőkövesden Szt. László oltárt terveznek, majd több ízben olvashatjuk: milyen nehéz megszerezni a megrendelést, a káptalani resolutiot, sőt megakadályozni, hogy más festővel (Kováts Ferenc) készíttessék el a képet. Végül 1857 végén került sor a megrendelésre, – ezután Tárkányi leveleiben áttért a szellemi irányításra: részletesen előírja Kovácsnak, mit, s hogyan fessen. Hasonló pontos előírást más műveknél is találhatunk. Ennek illusztrálására iktatunk ide néhány részletet Tárkányi 1858 februárjában írt leveléből: „...Szt. Lászlót sok főtörés után is legjobbnak látom, ha a csatatéren a Madonna előtt könyörögve fested, háttérben láttatva a kun tábort, s mellette néhány fővezért, kiket a meglepetés különféle kifejezéseivel kellene tán festeni, a mint az imádságra elvonuló királyt keresve őt feltalálják..." „...Szt. Lászlót pompás vasfegyverbe öltöztesd, arannyal, gyémántsor kapcsos köpennyel stb gazdagon, királyilag felczifrázva, s két fejjel nagyobb legyen hofstatdjánál, mert tudod, hogy vállal látszott ki, midőn cserepárjain szemlét tartott..."

A bemutatott mű részletekre menően követi a leírást. A felhőn ülő Madonna Tizianora emlékeztet, Szt. László és a vitézek alakjaiban pedig ugyanazt a „magyaros karaktert" hangsúlyozta, melyre történelmi képein is sok példát találunk, s amelyet a kortársak oly nagyra becsültek.

A bemutatott festmény az adatok alapján 1858 elején Egerben készült. E témát Kovács Mihály nagy méretben 1858-ban a mezőkövesdi és polgári, majd 1883-ban a miskolci Mindszent templom számára festette meg.

Irod: Biró 1930. 43–44, Repr.: 43. Kat. 134.sz; Szmrecsányi 1931. 232.sz.
Kiáll: Érseki Líceum Képtára 1893–1943.

L.G.

ID. MARKÓ KÁROLY (Életrajzát lásd Kat. 141)

223. Jákob és Lábán találkozása, 1832 *16.*

o., fa, 39x52 cm
Jelezve j.l.: C.Markó p.1832.
Hátlapján felirat régi kézírással: Jakab und Laban am Brunnen.
MNG ltsz. FK 1570. Zichy Edmund vétele, a Zichy Jenő gyűjteményéből került a Fővárosi Képtárba.

Művészet Magyarországon 1830–1870
MTA MKCS – MNG Bp. 1981.

221. Szent Adalbert, 1855 *59.*

o., v., 125,5x95 cm
Jelzés és felirat a pluviálé csatján körben: Adalbertum Epp. &. Mart. Adalberto B. AEppo. Agriensi Gratus K.M. pinxit Agriae A.D. 1855.
Eger, Dobó István Vármúzeum ltsz. 55.164. Érseki Líceum Képtárából, Bartakovics Béla egri érsek hagyatéka 1873.

Szt. Adalbertet félalakban, díszes püspöki ornátusban ábrázolta a festő. A szent ősz szakállas, finoman kidolgozott arca fölfelé, fénysugár felé tekint. Vörös pluviáléja arannyal dúsan díszített, karéjos csatjában Vajk megkeresztelése jelenettel és körirattal. Kezeiben a mártíromságra utaló pálmaágat és lándzsát, valamint gótizáló ízlésű, a Jó Pásztor alakjával díszített pásztorbotot tart. A háttér magas kék égboltja alatt oldalt a mártíromság jelenete. A festmény Kovács hasonló tárgyú képei között az egyik legszebb. Emelkedett hangulata, nyugodt méltósága magasan a többi, gyakran ivenció nélküli, pusztán reprezentatív célzatú egyházi műve fölé helyezi.

Hüvösebb,rajzosabb megoldásában Kovács egy időre szakított korábbi akadémikus festőiségével, és tudatos historizálásával új úton próbálkozott, melyet később nem folytatott. Így a festmény Kovács Mihály művei között egyedi helyet foglal el, egyben a magyar historizmus egyik igen korai és ezért is becses képviselője. Megfestéséhez talán a művész 1853–54-évi bécsi tartózkodása alatt kapott ösztönzést. Biró Béla (a nehezen olvasható évszámot elnézve) nyilván stíluskritikai alapon tette a festmény keletkezését 1880-ra.

Szt. Adalbert Bartakovics Béla egri érsek védszentje volt. Kovács Mihály Bartakoviccsal Egerbe telepedésekor, Tárkányi Béla (ez időben érseki titkár) révén ismerkedhetett meg. A művészetpártoló érsek (nevéhez fűződik az Egri Képtár megalapítása 1872-ben) Kovácsnak műtermet biztosított előbb az érseki palota, majd a Líceum épületében, – s a művész egy évtizeden keresztül az egri egyházmegye sokat foglalkoztatott egyházi festője lett.

A festmény ikonográfiája minden bizonnyal Tárkányitól származott, ki a református művész egyházi tárgyú képeihez rendszeresen adott igen részletes útmutatást. A kép kivitelét azonban ebben az esetben (talán rövid nézeteltérésük miatt) nem kísérte a szokásos figyelemmel, legalábbis erre utal a pásztorbot díszének és a feliratnak kis bizonytalansága. Tárkányi foglalkozott avval a tervvel is, hogy (önerőből vagy az érsek támogatásával, nem tudjuk) – Kovács vallásos tárgyú táblaképeiről kőnyomat sorozatot készíttessen. Ezért 1855 augusztusában a Szt. Adalbertet több más mű társaságában Varsány János mérnök le is fényképezte, – azonban e terv később nem valósult meg, valószínűleg Tárkányi kegyvesztése és Egerből való távozása miatt.

Szt. Adalbert alakja Kovács még két kisebb, a DIV tulajdonában levő művén szerepel. Az egyik az ugyancsak Tárkányival dédelgetett és útmutatása alapján festett Sub tuum presidium oltárképvázlat, a másik egy késői és gyenge kép: Glória a magyar szenteknek címmel. Egy koronás, pluviálés, profilban ábrázolt tanulmányfő vállán pedig az arannyal díszített palást hasonló ábrázolását figyelhetjük meg.

Irod: Biró 1930. Kat. 315.sz; Szmrecsányi 1931. 306.sz.
Kiáll: Érseki Líceum Képtára 1893–1943.

L.G.

E korai, római tartózkodása első évében festett, zománcos fényű, harmonikusan szép képét a klasszikus tájfestészet szabályai szerint komponálta. Az előteret árnyék borítja, a középtérben a lombos facsoport alatt a jelenet főszereplőit a megvilágítással emelte ki. A háttér felé hajtott nyáj pásztorgyerekkel, alakokkal a tekintetet távolba, a képet lezáró, kéklő hegyvonulat felé vezeti. A dús részletek ellenére sem aprólékos, hanem festőien egységes alkotás. –

Tévesen Ézsau és Jákob találkozása címen is ismert, noha Markó pontosan a Mózes könyvében (I. könyv 29 rész) leírt jelenetet festette meg: „Jákob elméne a napkeletre lakók földjére... mikor megérkezék Rákhel az ő atyja juhaival, melyeket legeltet vala." ...„És lőn, mikor Lában Jákobnak, az ő huga fiának a hírét hallá, eleibe futa, megöleli és megcsókolá őt..." – Az erdős, hegyes, sziklás táj megvilágított középterében Lában és Jákob mellett Lában két leánya: kinek „gyenge szemei valának" kísérőjével, és Rákhel, aki „szép termetű és szép tekintetű vala"... A bibliai történet szerint Jákobnak kétszer hét évig kellett Lábánnál szolgálnia, hogy kisebbik leányát, Rákhelt hozzáadja feleségül.

Az irodalomból ennél a képnél kisebb,fára festett (o., fa, 15x21 cm) változatot is ismerünk, mely a bécsi Wawra aukción kelt el. (Wawra XII. aukció Kat. 1916, kat. szám 237, Pogányné 1957, 375.)

Irod: Wurzbach 1867, 464; Szana 1898, 157; Művészet 1938 III.22; Lyka MM 1800–1850, 582; Pogányné 1954 repr.13; Pogányné 1957, 375; Bodnár 1980, 70, III.színes.
Kiáll: Osztrák Műegylet, 1850; Bécsi Orvosok és Természetkutatók tiszteletére rendezett kiállítás, 1856; Wiener Historische Kunst Ausstellung, 1877; Budapest Székesfőváros Zichy Jenő Múzeuma, 1923, Kat. 81; FK 1934, Kat. 78; A magyar biedermeier kiállítás, Műcsarnok, 1937, Kat. 212; Felvidéki művészek, Műcsarnok, 1938; Száz mester, száz remekmű, FK 1947; A reformkor művészete, FK Kat. 68; A magyar művészet haladó hagyományai, FK 1951.

B.É.

224. Krisztus megkeresztelése a Jordánban, 1840–41 *34.*

o., fa, 44x64,5 cm
Jelezve b.l.: C.Marko p. Pisis 1848°
MNG ltsz. 3072. Deáki Zsigmond ajándéka 1842-ben a Nemzeti Múzeum képtárának.
Hátlapján régi cédulán felirat: 9.szám. N.Mus. magyar képtár protokollumában.

Zöld erdős tájban, dús lombú fák között a Jordán vizénél, a kép középterében megvilágítva a keresztelés jelenete: Krisztus fehér lepelben áll a sekély vízben, fejére a mellette kövön álló Keresztelő János kagylóból vizet önt. Balról a sziklás, köves parton négy angyal térdel áhítatosan, lehajtott fejjel, a második kezében kereszt. Jézus felett a majdnem összeérő lombkoronák ívében három lebegő angyal világossárga, halvány rózsaszín, és lila áttetsző ruhában szárnyakkal, pálmaágakkal. A háttérben távolba vesző, szürkéskék hegyvonulat húzódik. Az ég derült, világoskék. – Tiszta, jól kiegyensúlyozott, klaszszikus kompozíció, rendkívül finom kidolgozás, üde, friss színek, érzékenyen modellált felületek, szép részletek jellemzik ezt a pisai korszakában készült művét.

Markó pisai évei termékenység tekintetében a legjobbak közé tartoztak, oeuvrejében jó néhány kitűnő munkáját tartjuk ebből az idejéből számon. Már hírneves, közis-

mert művész volt, tisztelet övezte, a lapok nagy elismeréssel írtak róla, ezt a képét különösen méltatták: Campetti Placidus, olasz költő versben dicsőítette. Deáki Zsigmond (1795–1872), győri kanonok, caesaripoli püspök, aki abban az időben Itáliában élt, és Bourbon Károly, luccai herceg nevelője volt, vásárolta meg 1841-ben Markótól. A festményt Deáki a Nemzeti Múzeumnak ajándékozta, s a Honművész híre szerint „A fenn említett kép második lesz Markótól, mely a Nemzeti Múzeumunk képtárát szaporítandja." (Honművész. 1841. 281–282). 1905-ben a Szépművészeti Múzeumba került a kép, ahonnan a háborús években elveszett. A leltárkönyvből háborús veszteségként 1948-ban törölték. Három évtized után 1977-ben a BÁV képaukciójára beadott képek közül bukkant fel az MNG bírálatán (1291/1977) s került vissza 1978-ban bírósági úton a múzeum (MNG) gyűjteményébe.

Markó ugyanezt a témát többször megfestette, különböző változatai ismertek. Az elsőt, a még Bécsben készültet 1828-ból az irodalom említi (Wurzbach, 464). A MNG-ben van egyik tanítványával, Klimkovics Ferenccel együtt festett változata a képnek (ltsz.: 8700, o., v., 62x92 cm) és Ligeti Antal nagyméretű másolata (ltsz.: F.K. 7379). A BÁV 32-es képaukcióján is szerepelt egy variánsa (Kat. 191). Ezeken kívül még az irodalom szerint Bécsben 1917-ben Wawra aukción (Kat. 82) kelt el egy változata, egy vázlata pedig Szana Tamás szerint 1899-ben Czárán István tulajdonában volt (Szana, 158).

Irod: Honművész. 1841. 281; Az OMTK Évkönyve, 1863, 53; Szana 1898, 155; Szana 1901, 64; A Magyar Nemzeti Múzeum múltja és jelene. Bp. 1902, 186, 846; M 1903, 72; Malonyai 1905, színes melléklet; Peregriny 1909 I. 325; Pogányné 1954, 30, 1957, 388; Bodnár 1980, 36, 37, repr. 26.kép.

B.É.

MOLNÁR JÓZSEF (Zsámbék, 1821 – Budapest, 1899)

Festő. Iskoláit Pesten végezte, zenei tanulmányokat is folytatott. Festői tanulmányait Bécsben 1837-ben kezdte meg. Innen visszatért Pestre, ahol 1841-ben már kiállított. 1843 körül Kolozsvárott és Désen festett, melynek következtében anyagi helyzete jobbra fordult. 1844-ben Velencébe utazott és az Akadémián tanult. Velencében Ürményi Ferenccel ismerkedett meg, aki segítette. 1845-ben a velencei Akadémián díjat nyert. Velencéből Rómába, Nápolyba, majd Pisába ment. 1847-től Münchenben folytatta tanulmányait. 1848 és 1853 között Stuttgartban járt, ahol hosszabb időt töltött és sok arcképet festett. A württenbergi fejedelem több képet vett tőle, Württenbergből Párizsba és Brüsszelbe utazott, majd visszatért Münchenbe. 1853-ban megnősült, majd hazatelepült Pestre, ahol többször kiállított. Egyházi, történelmi pályázatokon díjakat nyert. Arcképeket, táj- és életképeket, történelmi, vallásos és allegorikus képeket festett hosszú művészi pályája során.

Irod: MTA MKCs. Lyka hagyaték; Turcsányi 1938.

16. tábla



119

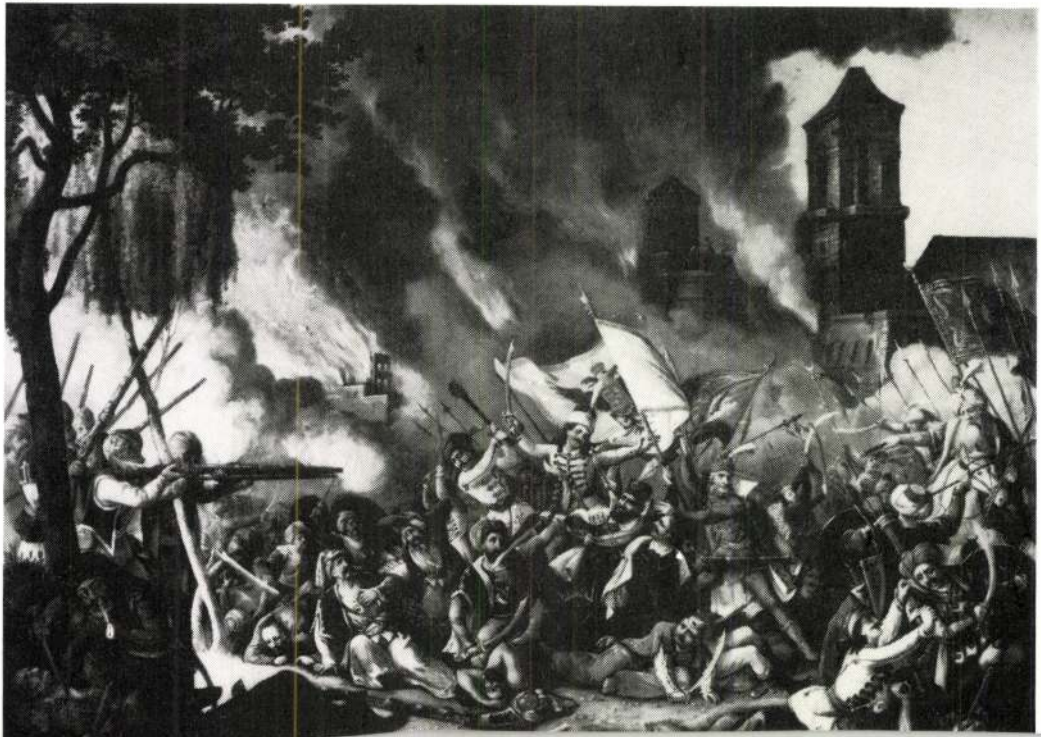



179



185

Id. MARKÓ KÁROLY

23 Pest-Buda látképe a Gellérthegyről 3. TÁBLA

színezett rézmetszet, 40,4 x 58,8 cm (körülvágott)
Jelezve lent a hintó oldalán: AP (ligatúrával)
MNM TKcs, ltsz. T 1169

A rézmetszet a ma is megcsodált Gellérthegyi panorámát tárja elénk 160 év távlatából a budai vártól és váraljától s a túlparton az akkor kiépülni kezdő Pesttel, a belvárosi templomtól az Újépületig.

Petrich generális itt az előtér állatokat legeltető parasztfiguráitól és sétáló urasá-gaitól a két várost összekötő törékeny hajóhídon át a Pilis nyúlványáig s az Alföld itt kezdődő végtelenjéig vezeti a tekintetet. Kompozíciójának ismeretes körülvágatlan példánya is, amelyen a „Nördliche Aussichten im Meridian v. der St. Gerardsberger Sternwarte zu Ofen" felirat olvasható.

Petrich rajzát a pesti Richter Antal Fülöp nagy gonddal metszette rézbe, s 1817 nyarán már dolgozott a metszésen. A lap állítólag mindössze 30 példányban jelent meg a főként litografált tájképeiről ismert (lásd Kat. 34) Schmid János kiadásában, s néhány levonatát maga Petrich színezte. Kortársai a metszetet nagy elismeréssel fogadták. Mint a Tudományos Gyűjtemény méltatója írta „valóban tsudálatra méltó a pontosság s az elevenség, mellyel az érdemes honnyi művész feltett czélját véghez vitte". És rögtön az óhaj: „Bár még több, kivált honnyi tájakat ábrázoló művész darabokkal ajándékozna meg bennünket Hazánknak ezen érdemes Művésze. De bár találkoznának olly igaz hazafiak is, kik tudván betsülni a honnyi művészséget, azt buzdítani, a világ tudtára adni, és a költségesebb munkák kiadásában hathatóan gyámolítani akarnák."

A lap metszője RICHTER Antal Fülöp bécsi akadémiát végzett rézmetsző, portréfestő és litográfus 1804–1829 között működött Pesten. Mindössze néhány metszete, több litográfiája ismert. Bár a korszak művészetpártoló értelmisége kedvezően fogadta munkáit, tehetsége nem bontakozhatott ki igazán.

Irod: T Gy 1817, IX. k. 137; 1820, VII. 123–5; Schams 1822, 352–3; Schoen 1922, 57–8; Salamon 1941, 82; Pataky 1951, 211.

Id. MARKÓ KÁROLY (Lőcse, 1771 – Villa l'Appeggi, 1860)

Az erdélyi, székely származású családból az apa, György került Lőcsére mérnöknek. Ő tanította először fiát rajzolásra, festésre, együtt járták be a környékbeli tájakat, rajzolták a várromokat. Lyka Károly feltételezi, hogy Markó Károly Lőcsén Czauczig Józseftől tanult festeni (Lyka 1922, 50) s tudjuk, hogy a szintén Lőcsén dolgozó Müller Jakab gouachejait is másolta. Mérnöki tanulmányokat végzett Kolozsváron és Pesten, majd mint mérnök Lublón, majd Rozsnyón dolgozott. 1818-ban a biztos megélhetést nyújtó mérnöki pályát feladta, s Pestre ment, hogy festői tanulmányokat folytasson. Nagybátyja Schedel Ferenc fogadta otthonába, ahol a kor neves íróival, politikusaival, a „magyar csinosodás tüzét élesztgetők" legjobbjaival ismerkedett meg. Ifjúkori hazai tájképein, gouache sorozatban (1818–20 k.) a Kárpátokat, a Magas Tátrát, a fáklyafénnyel megvilágított aggteleki cseppkőbarlangot festette. Első pártfogója Fejérváry Gábor, a kor egyik legkiválóbb archeológusa és műgyűjtője volt, majd báró Brudern József, gróf Károlyi István és György, valamint gróf Andrássy György támogatták. 1822–1823-

Művészet Magyarországon 1780-1830 katalógus
MTA MKCS - MNG Bp. 1980.

ról, s ez jelzi, hogy őt is, miként a korszak legtöbb tájképrajzolóját erősen vonzotta a barlangok, sziklaképződmények nagy, amorf tömegének látványa.

Irod: V. Zibolen 1964, 75; Balatoni képek 1979, kat. 53.

21 Füredi Balaton-part fürdőházzal, 1821 56. TÁBLA

Gouache, toll, 10,5 x 16,3 cm
Jelezve jobbra lent: A P (ligatúrával)
Felirata a karton hátlapján 19. századi írással: Seebad bey Füred Ao 1821
MNG Grafikai O. Itsz. 1951–4524

Szénaboglyákkal teli, lapályos Balatonpart, a mélyen benyúló Tihanyi félsziget és a túlpart keskeny csíkja, a nádas szegélyű tó s egy átfutó felhőárnyék egyenrangú motívumai a képnek, amely sikerrel ad vissza valamit a balatoni táj szelid békéjéből. A meginduló fürdőéletre még csak a kissé ormótlan fürdőház utal.

Petrich Balaton-menti tájrajzai (Csobánc kivételével) kartonlapokra ragasztva maradtak fent, amelyek hátlapján a keletkezésnél későbbi német feliratok talán még Petrich saját címadását követik. Itt évszám is szerepel, a más adatokkal is valószínűsíthető 1821, amely a többi Balaton vidéki tájkép keletkezési ideje is lehet.

Irod: V. Zibolen 1964, 76; Balatoni képek 1979, kat. 42.

22 A Festetich flotilla Balatonfürednél 56. TÁBLA

gouache, toll, 10,5 x 16,2 cm
Jelezve balra lent: AP (ligatúrával)
Felirata a karton hátlapján 19. századi írással: Flottile des Gr. Festetics
MNG Grafikai O. Itsz. 1951–4534

A nádassal közrefogott füredi öbölnél lehorgonyzott és a Tihany felől közelítő vitorlást, s még a három kis csónakot a parton tarka viseletű nézősereg várja, egy másik csoport pedig kikötött bárkát mustrálgat. A művésznek öt Füredről készült kompozícióját ismerjük. A két itt kiállított kép mellett rajzot készített a Savanyúvizes kút és környéke, északi rész címmel (MNG; ezt követi Döbrentei Gábor: Kis Gyula könyve, Pest 1829, című munkájának illusztrációja). A keleti rész felvétele azonban már csak metszetről (Aurora, 1822, metszette Blaschke János) illetve litográfiáról („straub" jelzéssel MNM) ismert, hasonlóan az 5. lap, Füred és Tihany közös látképéhez („straub" litográfiája, MNM).

Petrich András gyakran megfordult a reformkor kedvelt fürdőhelyén, Balatonfüreden s látképei mellett itt készítette karikaturisztikus rajzait a pihenő–unatkozó előkelő fürdővendégekről (1826), s a füredi népviseletről is (1837, Kat. 57).

Irod: Bp. SZM kiáll. 1951, 58. sz.; V. Zibolen 1964, 75–77; Balatoni Képtár 1975, 8. 103, 3. kép; Balatoni képek 1979, kat. 44.

ig Brudern segítségével a bécsi akadémián folytatta tanulmányait. Tíz évet töltött Bécsben és Kismartonban, alkalmanként haza-haza látogatva Gömörbe és a Felvidékre. Bécsben súlyos anyagi gondokkal küzdött, mert pártfogói később megvonták ösztöndíját. Hogy családját eltartsa, arcképeket, szelence miniatűröket, tájképeket, porcelán festményeket készített. Az 1820-as évek végén festette fiatalkori főműveit: Visegrád c. képet, pozsonyi tartózkodása emlékéül Pozsony látképét 1830-ban. Vallásos témájú és mitológiai tárgyú képeivel szerepelt a bécsi tárlatokon. Geymüller bécsi bankár támogatásával 41 éves korában végre eljutott Itáliába. 1832–38-ig Rómában, 1838–43 között Pisaban és San Giulianoban, 1843–1847-ig Firenzében, majd haláláig a Firenze melletti Villa l'Appeggiben élt és dolgozott. 1843-tól a firenzei akadémia tiszteletbeli tanára, s az arezzoi és a velencei akadémia is tanárává választotta, Mexikóba is meghívták. Magyar és külföldi tanítványok vették körül, köztük a festő gyermekei: ifj. Károly, András, Ferenc, Katalin, Barberina. 1853-ban végre néhány napra Pestre látogatott, ahol lelkesen ünnepelték. Bár élete nagy részét külföldön töltötte, a hazai művészeti élettel rendszeresen kapcsolatban maradt, egyrészt a Műegylet kiállításai, másrészt magyar tanítványai által. Kortársai, a külföldi és hazai sajtó, a kritikusok, nagy elismeréssel szóltak művészetéről. Művészi hagyatékának jelentős része haza került, de számos művét őrzik olasz, osztrák és német múzeumok és magángyűjtemények.

Irod: Szana 1898; Pogányné 1954; Pogányné 1957; Bodnár 1979. B. É.

24 A Tátra Kakaslomnic felől 57. TÁBLA

gouache, 40,9 x 54,8 cm
Jelezve jobbra lent: C. M
MNG Grafikai O. Itsz. 2155–1905

A Tátra hegyvonulatával kettéosztott képtérben középen fazsindelyes házaival, nagy tömegű templomával Kakaslomnic faluképe látszik, a sötétfoltú, rézsútos előtérben jobbra pihenő szlovák parasztfigurával. A kompozíció Müller János Jakab lőcsei festő vízfestményének (szlovákiai magántulajdonban, közli Petrová 1966, 12. kép) másolata, amelytől csak a staffázs-alakok megfestésében tér el. Mint sokan a kezdő tájfestők közül, Markó is másolással igyekezett elsajátítani a tájkép készítés műhelyfogásait. Mintaképe szülőföldjének legismertebb tájfestője, s témája is a Szepesség általa is jól ismert vidéke, későbbi önálló kompozícióinak főszereplője lett. A kiszámított kompozíció azonban Markó ecsetje alatt oldottabb, s festőibb hatású lett, mint Müller kissé hideg mintaképén. A kompozíciónak ismeretes Müller fiától, Gusztávtól készített másolata is 1833-ból (Petrová, 1961, 73, 94 kép).

Irod: Peregriny 1909. I. 428–429.

25 Patakvölgy 57. TÁBLA

gouache, 33,5 x 45,5 cm
Jelezve balra lent: Charles Marko
MNG Grafikai O. Itsz. 1898–921

Lankás domboldalak között kanyargó patak folyik az előtér felé, partján sétáló pár, a háttérben pásztor és néhány épület. Markó ezen a képén, mégha valóságos tájat ábrázolna is, az összképet az ideáltájak sablonos megoldásai, a kulissza-szerű előtér, a túl éles perspektíva s az elnagyoltan festett tömegek határozzák meg, ezért a rajzot az 1810-es évek elejére, a legkorábbi Markó művek közé soroljuk.

Irod: Peregriny 1909, I. 406.

26 Lőcse környéki táj 57. TÁBLA

gouache, 40,5 x 54 cm
Jelezve jobbra lent: C M 1818
Felirata a hátlapon közel egykorú írással: Ansicht der Karpathen bey Leutschau von Carl Marko 1818
MNG Grafikai O. Itsz. 1937–3178

Az előtér erdei tisztásán két pásztor gulyát legeltet, s az erdőn túl, egészen távol a templomairól, városfalairól jól felismerhető Lőcse, a környékbeli hegyek s balra a fölsejlő tátrai csúcsok látszanak. A lap Markó korai, még a bécsi akadémiai tartózkodása előtti periódusból való, s annak is egyik legigényesebb kompozíciójú darabja. A városlátkép itt ugyanis már elvesztette korábbi, a veduták kompozícióin játszott központi szerepét és csupán a háttér egyik, s nem is a legfontosabb motívuma maradt.

Irod: Peregriny 909, 432.

27 Téli táj várral 57. TÁBLA

gouache, 36,5 x 53 cm
Jelezve balra lent: pinx Carl Marko 1820
MNG Grafikai O. Itsz. 924–1898

Balról sötét körvonalú, jobbról havas fákkal lezárt kompozíció, hófödte tájékának előterében kutyáival egy vadász bandukol. A háttér folyómenti tája emlékeztet ugyan a Dunajec vidékére, az összkép mégis egy ideáltáj benyomását kelti, amelynek megfestésekor Markót a havas táj különleges fényhatásai foglalkoztatták. A képet 1869-ben ajándékozta az Országos Képtárnak az a Pulszky Ferenc, aki a fiatal Markó első mecénásának, Fejérváry Gábornak gyűjteményét örökölte.

Irod: Peregriny 1909, 407.

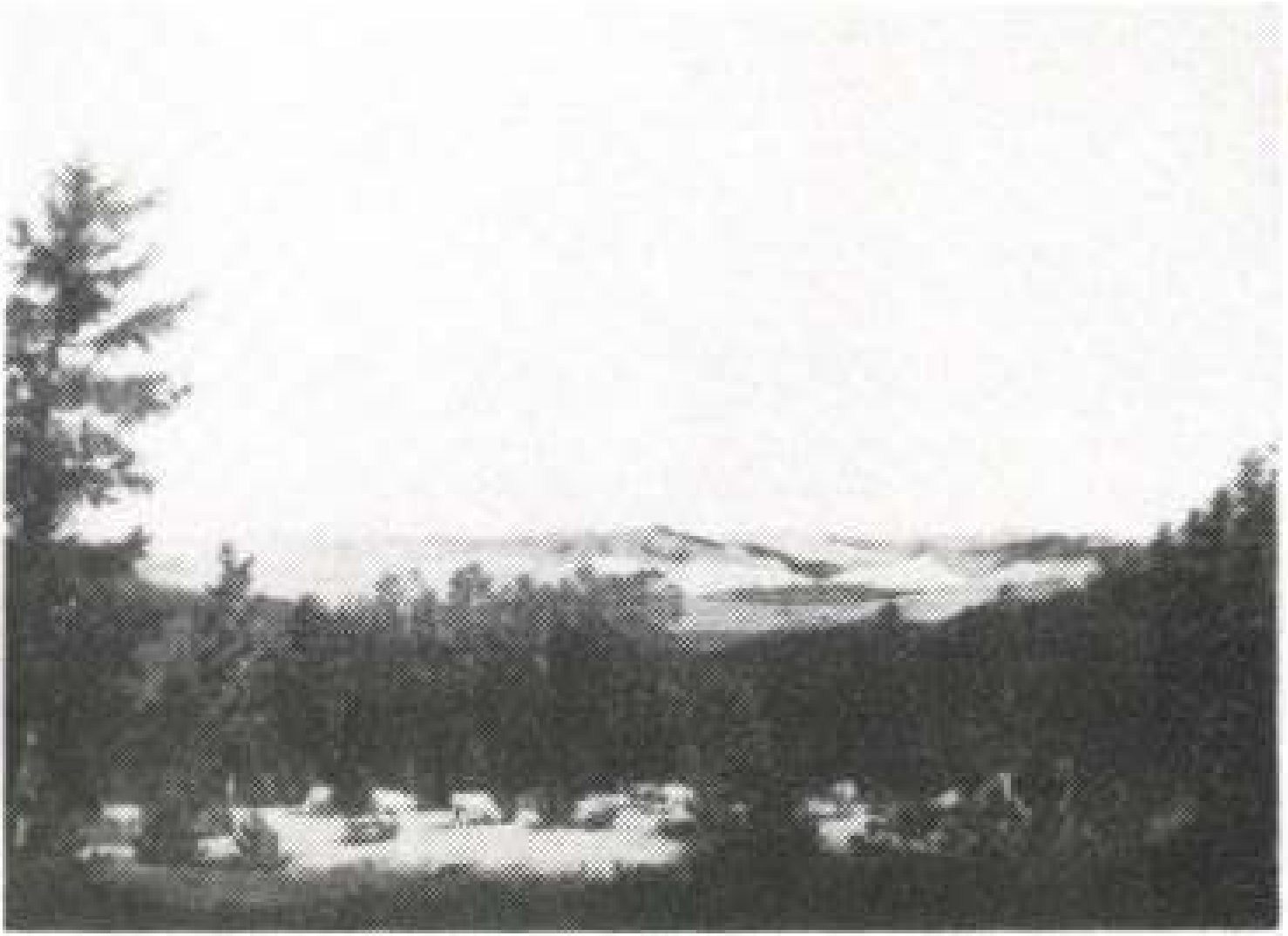

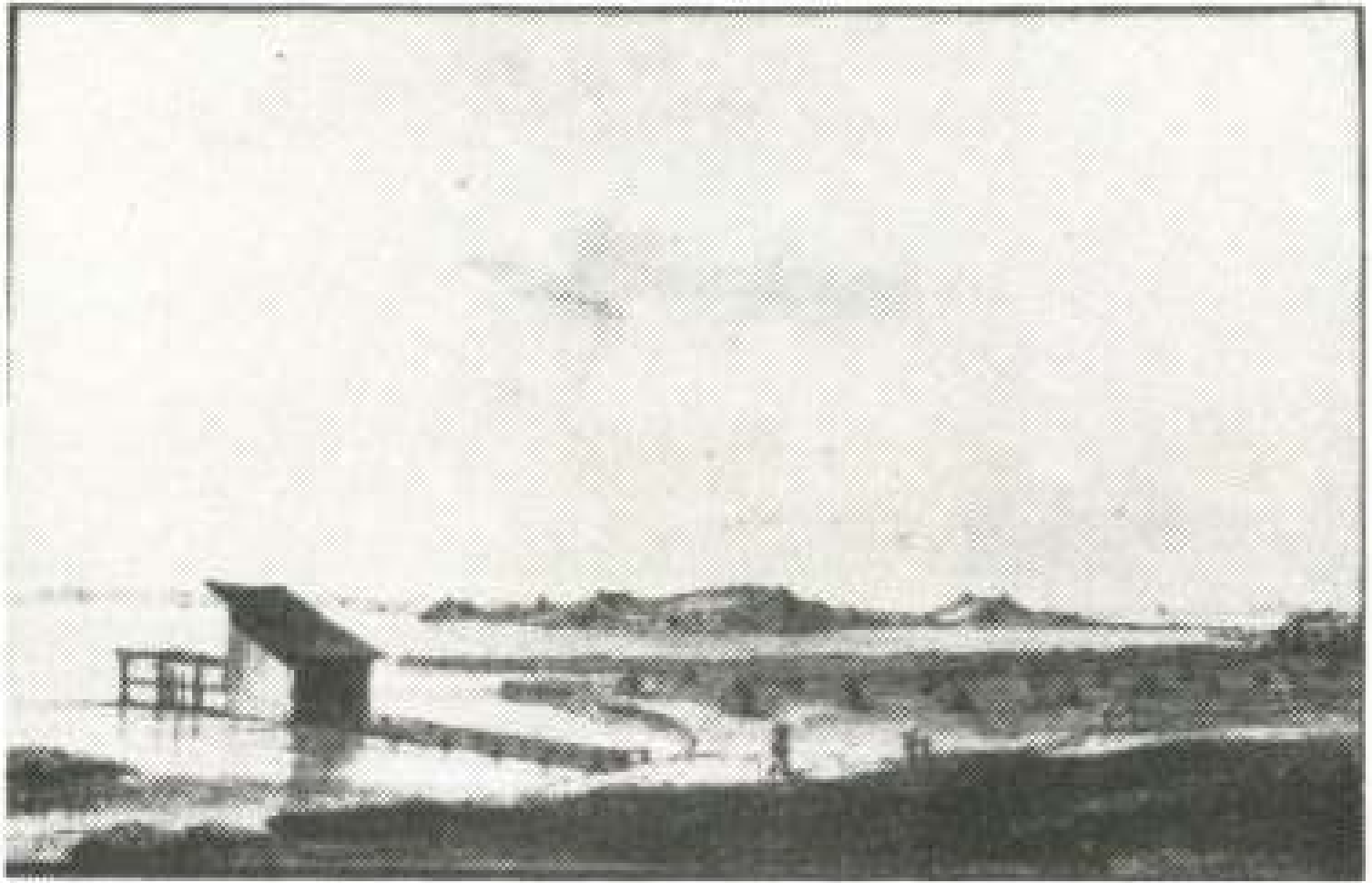

21

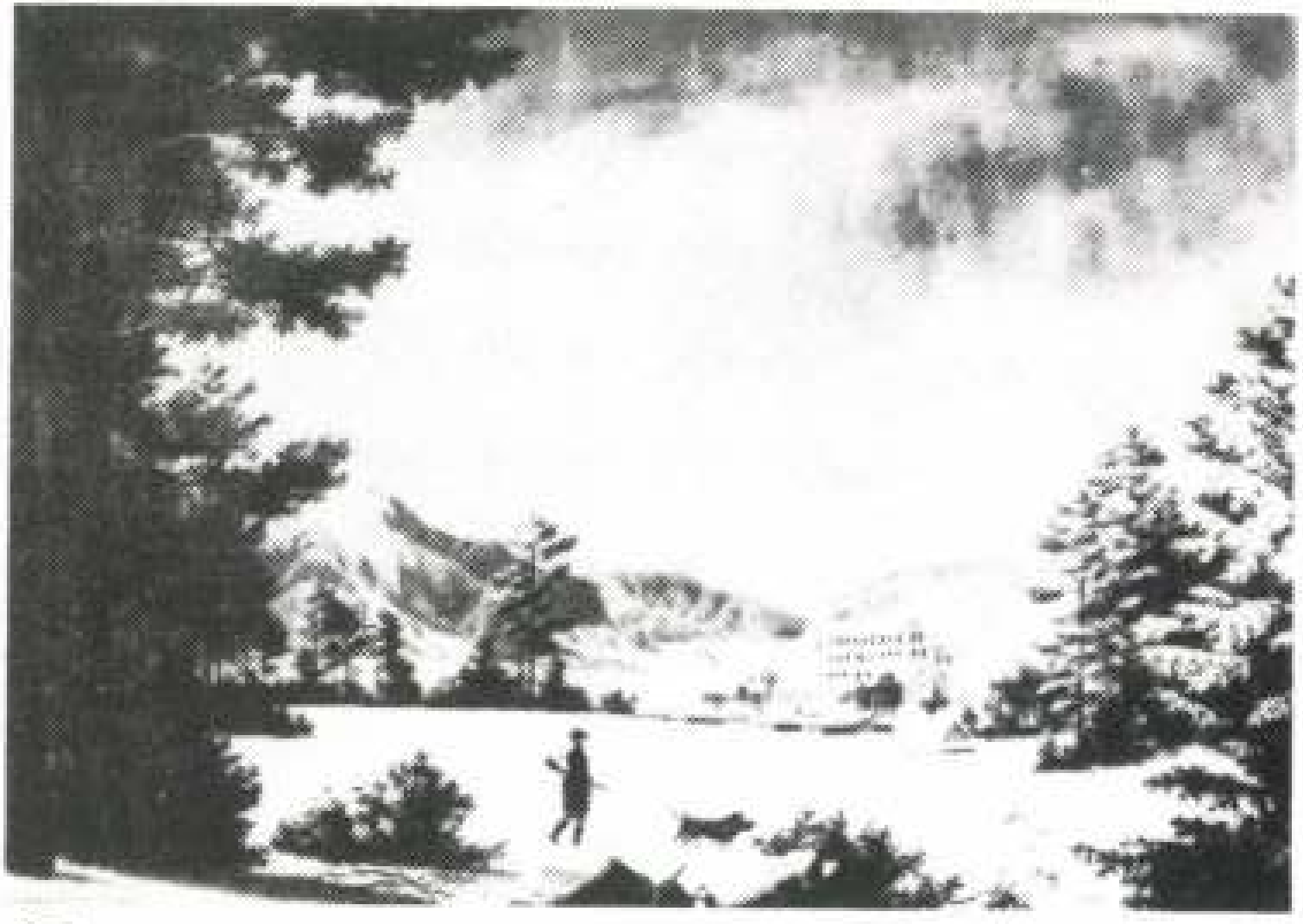

27



29



28



30

MARKÓ KÁROLY

Carl Marko: Tobias und der Engel.
Federzeichnung in Tusche, 25,5x30,5 cm.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
623. Kunstauktion, 1979.
Katalogus 277.sz., 45.old.

Markó Károly, festőművész

Barabás Miklós festőművész 1829-ben nehezen szerzett pénzéből Bécsbe ment, rövid ideig az akadémián tanult. 1830-ban visszatért Kolozsvárra Barta Gáborhoz. Néhány év múlva Velencébe, majd Rómába utazott s ideje nagy részét Markó Károly mellett töltötte.

Művészetről mindenkinek.

Magyar Könyvipar, 1980. júl. 2.

Markó Károly, festőművész

Az idei „könyvhét" választékából azokat mutatja be az adás, amelyek a Corvina és a Képzőművészeti alap Kiadójának gondozásában jelentek meg. – A Képzőművészeti Kiadó új sorozatot indít a nagy magyar festők műveinek jobb megismertetéséhez. Az első két kötet most jelent meg, kitűnő nyomdatechnikával. Az egyik album Paál László, a másik Markó Károly legszebb képeinek reprodukcióit tartalmazza.

TV-Híradó 1.

1980. jún. 2. Televízió 19.30 /11/.

1980. V. 10. 20.50.Tv.2.müsor. S.J.né.

1021

Tv-hiradó

- A Bizományi Áruház Vállalat 51. képaukciós kiállitása nyilt meg ma délelőtt a Magyar Optikai Müvek Szakasits Árpád Müvelődási Házában. Összesen 267 válogatott értékes festményt árverezneek majd el május 2o.án és 21.-én. Ez az aukció számos meglepetéssel szolgál mind a régi, mindpedig a modern festészet kedvelőinek. Kimagaslóan szép darabja a kiállitásnak a XVII. századból való holland életképet ábrázoló festmény. Ugyancsak e korból való egy olasz mester kiemelkedő értékü munkája, Krisztus az olajfák hegyén. A XIX. századi osztrák és német festők tájképeivel ebben a ... is találkozhatnak az érdeklődők. Es külön rangot ad a látnivalónak a kiállitás legértékesebb darabja, idősebb Markó Károly finom tónusu gondos aprólékossággal megfestett képe. A magyar festészetben új stilust hozó nagybányai iskolaképviselői közül a fiatalon elhunyt Maticska Jenő müveit emlithetjük. Amelyeken érződik az iskola kiváló mesterének, Ferenczy Károlynak nagysága. A századforduló és az alföldi festészet képviselői mellett a XX. századi modern piktura is számos müvel van jelen a kiállitáson. Vaszary János több képe mellett például Nagy István, Berkovits Gyula Mihálcz Pál egy vagy több munkája. A kiállitás minden nap10 és 18 óra között tekinthető meg, május 20.-ig.

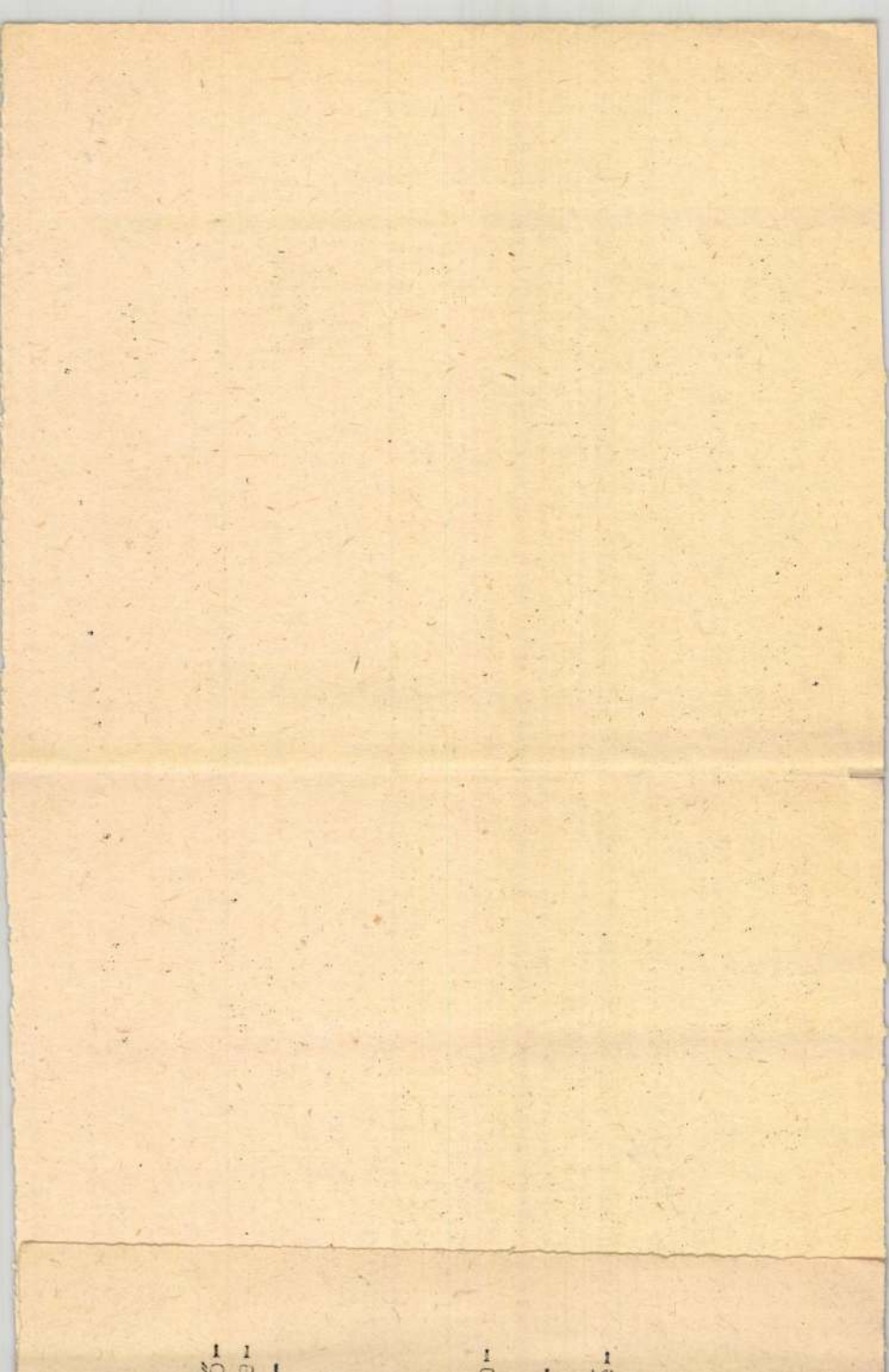

104. tábla







362

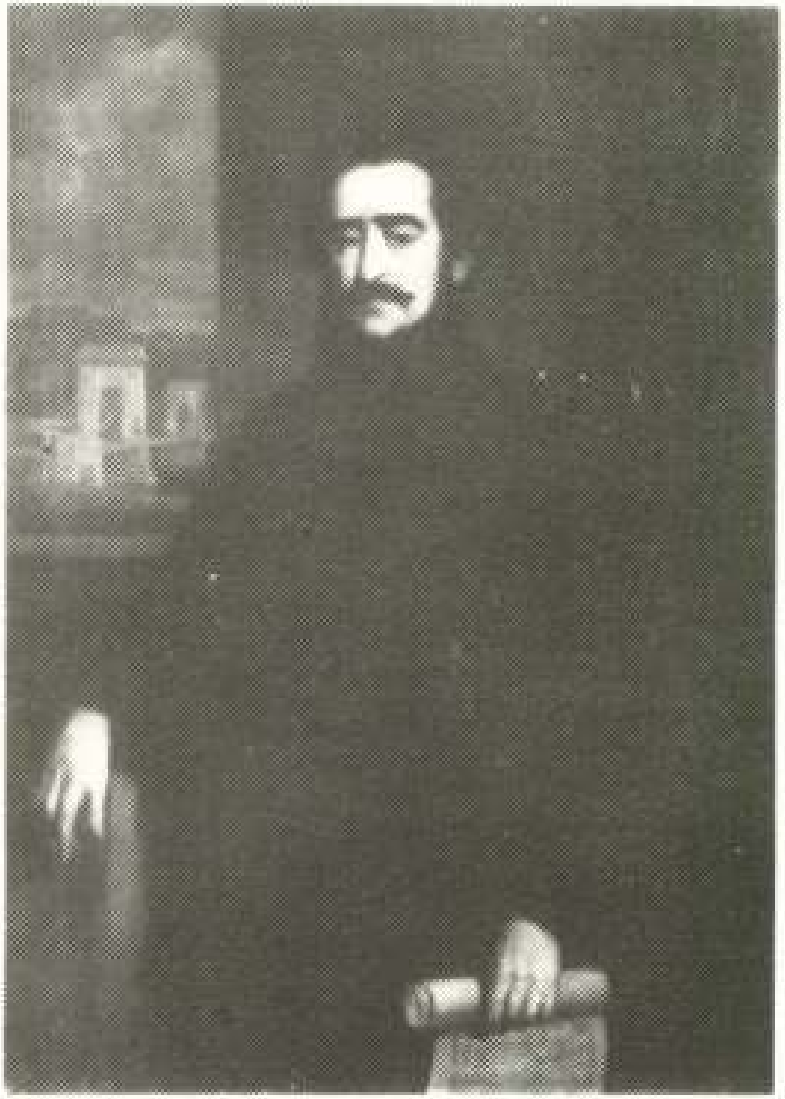

322

404. Tájék naplementével, 1860–61 *104.*

o., v., 62x68,5 cm
Jelezve b.l.: C.Markó junior, 1860/61
MNG ltsz. 3069. A Képcsarnok Egylet ajándéka.

Az előtérben vízparton kiszáradt öreg fatörzs ágas-bogas gyökérzete, az úton mellette három olasz paraszt, egy álló piros szoknyás nő, fején kosárral, szemben kövön ülő asszony és szalmakalapos, szakállas férfi. A patak szélén, a túlsó partnál kompon asszonyok, férfiak, gyerekek, szénával megrakott szamaras taliga, – a benn ülők a vízben visszatükröződnek. A mozgalmas, színes középteret három íves kőhíd zárja le, a patak medre kiszélesül, az alkonyi fény tükrén megcsillan. Jobbról-balról magas fák övezik a tájat, a híd végén romos torony, a háttérben ködbe vesző párás táj, hegyek, épületek. A képet a festő háromsíkú kompozíciós módszerrel készítette, elrendezésében teljesen atyját követte, a kidolgozásban is rendkívül sok a hasonlatosság, a motívumokat szinte mind megleljük id. Markó alkotásain.

Irod: Műv. Lex. Bp. 1967. III. köt. 249;
Kiáll: Szombathelyi Múzeum 1922; Debrecen, Déri Múzeum 1952–1955.

B.É.

MARKÓ KATALIN (Kismarton, 1831 – Firenze, 1865)

id. Markó Károly nyolc gyermeke közül az ötödik. Másféléves korában édesatyjuk Itáliába ment, Rómában, Pisában működött, ahová 1838 augusztusában családja is követte. Három fiútestvéréhez hasonlóan festői tanulmányokat folytatott, atyjától nyerve oktatását. Firenzében és Villa l'Appeggiben élt, férje Orsini Fülöp gróf. Édesatyja legkedvesebb gyermeke, halálakor is mellette volt. Teljesen atyja modorában festett. Egyetlen hiteles, jelzett képét ismerünk: Eszményi táj (MNG).

Irod: Szana 1901, 66; Kopp 1942.

B.É.

405. Eszményi táj, 1860 körül *104.*

o., v., 66x95,5 cm
Jelezve b.l.: Cat. Markó
MNG ltsz. 3090. Ajándék a Képcsarnok Egylettől 1867-ben.

Előtérben szakadékos, sziklás tájban kiszélesedő patak, mely a fennsíkról lezuhanva kis vízesést alkot. A patak felé vastag törzsű fűzfa hajol be. Az út mentén balról szamárháton kalapos férfi baktat, a kép szélén kulisszaszerűen felmagasodó, félig kiszáradt lombos fa. Jobbról a fennsíkon pásztor hever birkanyája mellett. A középtérben oszladozó romok toronnyal, távolban városrészlet. A háttérben hegyvonulat húzódik magasan kiemelkedő sziklacsúccsal. Alkonyati megvilágítás fénye vonja be a tájat.

mészetbe rajzolni, növendékeit is erre biztatta. Képünk valószínűleg egy ilyen természetben készített rajz után készített műtermi tanulmány.

Irod: Pogányné 1957.

K.S.K.

IFJ. MARKÓ KÁROLY (Pest, 1822 – Moszkva, 1891)

Id. Markó Károly legidősebb fia. A Wurzbach lexikonban (1867, 467) születési dátuma nem pontos: 1830 körül, ezt több forrás átvette, helyesen 1822 jan.22 (Thieme-Becker 1930, 118). Gyermekkorában súlyos szerencsétlenség érte, egyik testvére játék közben bal szemét kiszúrta. Bécsben és Kismartonban nehéz anyagi körülmények között nevelkedett. 1836 nov. 7-én iratkozott be a bécsi Képzőművészeti Akadémia tájképfestészeti osztályára. 1838 augusztusában édesanyjával és testvéreivel együtt az akkor már hat éve Itáliában működő atyuk hívására Pisába költözött. Ettől kezdve festői tanulmányait atyja vezetésével folytatta. 1843-ban Rómában járt, ahonnan Kovács Mihállyal együtt tért vissza Firenzébe. A firenzei Promotrice delle belle arti kiállításain 1845-től vett részt. 1851–54 között hosszabb ideig Bécsben tartózkodott, ahol az Akademie der bildenden Künste és az Österreichische Kunstverein kiállításain rendszeresen szerepelt (Részlet Terracinaból, 1850, Carrara vidéke, 1852, Elba szigete, 1952). 1855-ben Firenzében az Il buon gusto kritikusa írt elismeréssel ú1855 szept.2) ifj. Markó Károly festményeiről. A Società di belle arti kiállításain Milanóban, Genuában, Livornoban állandóan részt vett és a pesti Műegyleti Képzőművészeti Társulat tárlataira is sorozatosan küldte képeit, Telepy Károllyal sűrű levelezésben állt. A firenzei, genuai, perugiai, urbinói akadémia tiszteletbeli tanárának választotta.

Stílusában hűen követte atyját, kompozíciós felfogását, technikáját jól elsajátította, gondosan és jól rajzolt, képeit azonban nem dolgozta ki olyan finoman, részletezően. Felesége Orsini Annunziata grófnő, 1856-ban született egyetlen fia Henrik (Enrico), aki szintén festő lett s az 1890-es években Pesten is megfordult. Tanítványai közül Ulvi Liegi livornoi (Bolaffi N°5, 420) és Adolfo Tommasi, a Scuola di Staggia tagja, követte modorát. (M. Vallsechi 1974, 277). 1885-ben felesége halála után, Obolensky orosz hercegnő meghívására, akinek leányait Firenzében tanította, Moszkvába költözött. Meghalt anélkül, hogy valaha eljutott volna Pestre.

Festményei a Magyar Nemzeti Galériában, a firenzei Galleria d'Arte Moderna-ban (Kilátás Marzialera, 1863, Kastély a tónál, 1870, R.W. Spranger gyűjteményéből, Trasimeno tó, 1871), a milánoi Galleria d'Arte Moderna-ban stb. és magántulajdonban vannak.

Irod: Szana 1898, 64, 141; Kopp 1942, 223; Luciani 1974, 277.

B.É.

Művészet Magyarországon 1830–1870

MTA MKCS – MNG Bp. 1981.

Id. Markó Károly festőművész

3



Művészet, 1980. jún. 19. old.

id. Markó Károly köre : 1860 körül

„Arató" o.v. 37 x 50,5 (Restaurált)

Becsült ár: 15000 Ft.

BÁV 58.Képaukció Bp.1982.szeptember

id. Markó Károly, festő

L: Tzsó M.

Lánczi S: Képzőműv. krónika 133-136
Jelenkor, Pécs, 1982. febr XXV/2.

A másik könyv a Képzőművészeti Kiadóé. Ezt Bodnár Éva irta, aki mondhatni szenvedélyes szeretettel szól mindig hivatásának dolgairól. A magyar művészettörténetből most idősebb Markó Károly életművét választotta könyve témájául. Tájképfestészetünk első igazán jelentős hazai mestere akkor épett föl, amikor a nemzeti gondolat vált minden művészet mozgatójává. Ez volt a reformkor, a mult század 20-as, 30-as éveinek fényes korszaka. Bodnár Éva ismerteti az életpályát, a szines reprodukciók között pedig ugy kalauzolja végig az olvasóit, mintha tárlatvezetést tartana. Apró részletekre hivja fel a figyelmet, a mitológiai tárgyu festményeknél a történetet is elmagyarázza és ahol kell jól választott versidézettel huzza alá a kép hangulatát. Az Iparművészeti Muzeum gyüjteményei cimü kötettel és a Markó monográfiával nagyot gazdagodik művészeti könyvespolcunk.

- Takács Margit könyvismertetését hallották.

Id. Markó Károly, festőművésznek

1980.VII.4. 4,25 N.

Jó reggelt!

a könyvespolcra ajánljuk.

Ifj. MARKÓ KÁROLY

Carl Marko d.J.:
Badende am Flussufer.
Öl auf Leinw., 34,5x46 cm.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
446. Kunstversteigerung
Jänner 1980.
Katalogus 90.sz., 23.old.
Kép: Taf. I.

IFJ.MARKÓ KÁROLY

Aukción:
Marko, Carlo d.J.:
Mittelitalienische Landschaft.
Öl auf Leinw., 34,5x47,5 cm. Bezeichn.
und dat.: 1861.

Köln, Kunsthaus Lempertz,
582. Math. Lempertz'sche Kunstversteigerung
Mai, 1981.
Katalogus 441.sz. 50. old. Kép: Taf. 44.

Ifj. Markó Károly (Pest, 1822 - Moszkva 1891)

„Vallombrosa látképe"

o.v. 35x45 cm J. l. j.: C. Markó 1881.

kiválteri ár: 30000 ft.

BÁV 60.Képaukció Bp.1983.május

ifj. Marko Károly
(Pest 1822 - Moszkva 1891)

„Tájkép alakokkal" o. karton 22x17 cm
J. l. b. C. Marko 1861.
Kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 55. képaukció Bp. 1981. szeptember

id. Markó Károly, festő

L: Vaniary J.

—:

Listavezető: id. Markó 12.

Esti Hírlap, Bp. 1980 máj. 22.

id Markó Károly

A Magyar Nemzeti Galéria és a Szépmüvészeti Muzeum közös rendezésében Japánban is kiállitásrakerült amüvész alkotása

Uj tükör 1979/27/34

id. Markó Károly, festő

A KÖNYVHÉT KÖNYVEI: Bodnár Éva: Id. Markó Károly 1791—1860. — Egry Margit—Marko-

—: A Könyvhét könyvei 8
Népszabadság, Bp. 1980 jún. 4.

id. Markó Károly, festő

L: Böhm Pál

- : Ma : Képaukció

8

Esti Hírlap Bp. 1980 szept. 17.

id. Makó Károly

(h.m.) A Parlamentről és Makó Károlyról. 2.
Esti Hírlap, Bp. 1980. jún. 1.

let a jelen, valamint ... vőbeni szükségleteknek megfelelően is épüljön." — szögezte le 1881-ben a nagytekintélyű országos bizottság elvi határozata. Bizonyosan ennek a bölcs előrelátásnak is köszönhetjük, hogy a múlt század végén, e század elején emelt magyar Parlament nyugodt, ünnepélyes megjelenésével, arányos belső terelvel ma is megfelel a célnak, amelynek létrehivatott.

Az építész, *Steindl Imre* élete végéig dolgozott fő művén, az Alkotmány I. jeligéjű tervpályázaton, s két évvel annak teljes befejezése előtt halt meg.

A Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata gondozásában most megjelent A Parlament című kötet, ha úgy tetszik, hézagpótló munka, hiszen még ha látogatóként bejut is az ember az épületbe, nem járhatja végig minden egyes termét, folyosóját, így nem nyerhetett róla átfogó képet. A kötetben közölt nagyszerű felvételek — *Markovics Ferenc* fotói — hűen tükrözik a Parlament belső tereinek gazdag változatosságát, díszítését és természetesen jelképpé emelkedett, súlyos külső megjelenését. A tanulmány szerzője, *Eg-* központjáról.

A kiadó másik albuma a magyar tájképfestészet első, európai rangú, iskolát teremtő mesterének, *idős Markó Károlynak* munkásságát tárgyalja. Az olvasmányos monográfia áttekintést ad az 1791—1860 között élt művész pályájáról, ismerteti festészetének jellegzetes tulajdonságait, munkásságának szellemiségét, s természetesen érzékelteti az életmű kötődését korához, az akkori magyar művelődés egészéhez. A szerző, *Bodnár Éva* maga is végigjárta Markó útját Olaszországban, felkereste azokat a városokat, tájakat, amelyek alkotásra ihlették a mestert. *Művészetének hatása — írja — végighullámzott az egész századon, romantikus tájfestőink műveiben élt tovább.*

Új kötetekkel bővült a Mai magyar művészet sorozat is. Kádár Györgyről Láncz Sándor, Würtz Ádámról Bozóky Mária írt tanulmányt. A fiatal művészgenerációt bemutató sorozatban *Jovánovics Györgyről Beke László, Méhes Lászlóról* pedig *Sinkovics Péter* közöl esszét.

(h. m.)

Markó Károly

Markó Károly egyik főműve a „Visegrád", amely kép a MNG állandó kiállításán szerepel.

Szabolcsi Hedvig: Művészet Magyarországon . . .
Művészet, 1980. június – 18. lap.

Id. Marko Károly
(Lőcse, 1791 – Villa Appeggi, 1860)

„Fürdő nők" o.v. 35,4 x 39 cm
J.l.b.: C. Marko. 1830 Védett.
Kikiáltási ár: 120000 Ft.

BÁV 57. Képaukció Bp. 1982. május

id. Markó Károly

„Eszményi táj"
(repro)

Szabolcsi Hedvig: Művészet Magyarországon . . .
Művészet, 1980. június – 18. lap.

id. Markó Károly (1791-1860)

„Idillikus táj" o.v. 17x26 cm

Feltehetően idegen kéztől származó kézi alaírással (Restaurált) Kikiáltási ár: 60000 ft

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

Markó Károly köre

„Bástyaréglet" o. karton 66x53 cm
kiállítási ár: 30000 ft.

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

id. Markó Károly, festő

Megnyílt az őszi kép- és érmeaukció kiállítása

A Bizományi Áruház Vállalat

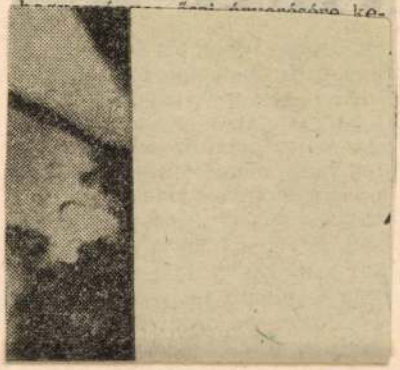

– Megnyílt az őszi kép- és érmeaukció 21.

Népszabadság, Bp. 1980 szept. 7.

MARKÓ KÁROLY
MARKÓ ANDRÁS

Andras Marko - Carl Marco:

8 Blatt in verschiedenen Techniken
Bleistiftskizzen von C. Marco oder
aquarellierte Bleistiftstudie zu
einem steil abfallenden Waldstück
mit zwei Stück Hochwild.
c. 50x40 und 40x50 cm.

Aukción: WIEN, DOROTHEUM
447. Kunstversteigerung
Februar 1979.
Katalogus 257.sz.-a 37.old.

Markó Károly

Mértatás.

F.Ludányi Gabriella: Egy vidéki festő a XIX.sz.-ban.
MŰVÉSZET,1979.augusztus - 16.lap .

Markó Károly

Méltatás

F.Ludányi Gabriella: Egy vidéki festő a XIX.században.
MŰVÉSZET,1979.augusztus - 16.lap.

ld. Markó Károly (1791-1860)

„Idilikus táj" o.v. 47,5 x 64,5 cm

J. l. b.: C. Markó Védett.

Kikiáltási ár: 100 000 Ft.

BÁV 52. Képaukció katalógus Bp. 1980. szeptember

Id. Markó Károly (1791-1866)

„Krisztus Emmausban" o.v. 32x40 cm

kiállítási ár: 100 000 ft.

BÁV 51. Képaukció katalógus Bp. 1980. május

id. Markó Károly

Tóth Menyhért -Mücsarnokban rendezett- kiállitását ismerteti Vadas József: "Termékeny ugar" cimmel. Felsorolja a festőelődöket, a magyar tájfestészet nagyjait: id. Markó Károlyt, Szinyei Merse Pált, Ferenczy Károlyt, Réti Istvánt és azokat, akiknek vállalkozását magáévá teszi: Nagy István, Koszta József, Tornyai János,-de külön uton haladva. Nem követi őket, "legfőbb ihletője a szülőföldje az alföldi táj és az alföldi ember"-mondja a kritika.
Kiemeli mesterét, Vaszary Jánost és müvészetét, hatását a tanitványra.
A Vadas-kritikát lásd: Tóth Menyhért nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1976. nov. 2o. XX. évf. 47. sz. 12. lap.

Markó Károly, festőművész

a MOM Műv. Házában rendezik a 41. műrészeti képaukciót. – a művész két képe szerepel az aukcián: az egyik ezzmelyi tájat szivárványal és a szivárványon fölemelkedő Aurora alakjával; a másik, amelyet Rómában festett, az örök város látképét ábrázolja. (emlitve)

Déli Krónika

1976. XII. 4. 12.00 Kossuth.

Marko Károly

1876 március 19-én nyílt meg az első nyilvános képtár, ahol a külföldi klasszikusok mellett néhány hazai művész, így Marko Károly is szerepelt.

Tasnádi Attila: Új magyar képtár.
Nepszava, 1976. november 26 - 5 oldal

Markó Károly

Méltatás.

Szekeres László: A festő útjai
Tükör, 1977. jan. 23 - 10 oldal.

Markó Károly ~~szobrászművész~~ festőművész

A budai várpalota nemzeti kultúránk kincsestára. Munkácsy, Markó, Szinyei képei előtt tisztelegt a látogató.

Pj-: A nemzet galériája
Tolna Megyei Népújság. 1976. aug. 5.

Markó Károly. festőművész

1946. márc. 19.-én megnyílhatott az első nyilvános képtár – egyelőre a Nemzeti Múzeum keretében – amelyben a külföldi klasszikusok mellett, már néhány hazai művész – így Markó Károly és Ferenczy István számára is fórumot biztosított.

Tasnádi Attila: Új magyar képtár.

Népszava, 1946. nov. 26.

id. Markó Károly

Népszava

1980. november 27.

A „magyar Lorrain”

Bodnár Éva könyve id. Markó Károlyról

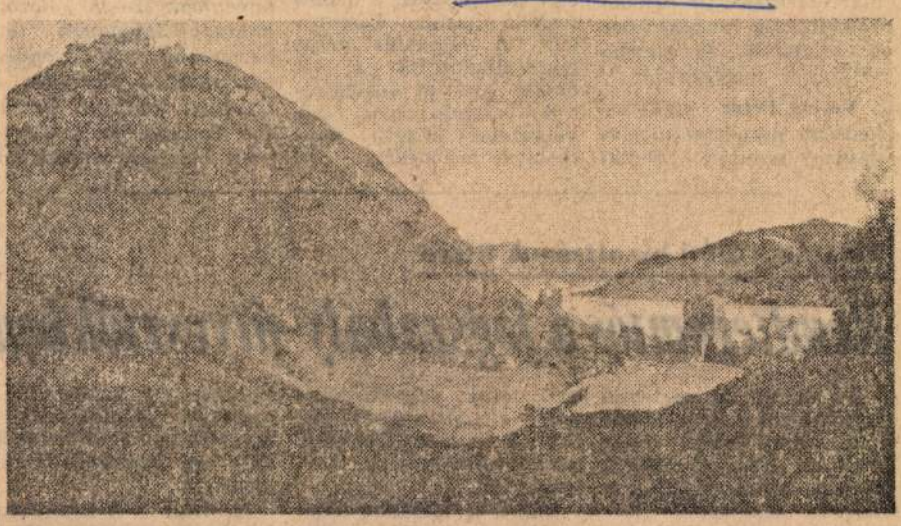

Ha id. Markó Károly többi művét nem is, egy képét, az 1830-ban festett „Visegrád”-ot szinte mindenmagyar ember ismeri, mert nincs művészettörténeti összefoglaló, ismeretterjesztő kiadvány, de még iskolai tankönyv sem, amely ne hozná reprodukcióját. A zöld színben pompázó nevezetes festmény, amely sajátos, hátsó nézőpontból ábrázolja a visegrádi vár ismert motívumát a Duna-kanyarral, ma a *Nemzeti Galéria* első emeleti nagy márványcsarnokában függ: ez nyitja meg a XIX. század első harmadában önállósult magyar képzőművészet máig ívelő fejlődését bemutató állandó kiállítást.

A kitűnő mesterről, aki elsőként emelte európai szintre piktúránkat, most szép könyvet tett a *Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata*, Bodnár Éva tollából. A reprezentatív kiállítású, 16 színes és 90 fekete-fehér képet tartalmazó monográfia tudományos igénnyel, de olvasmányosan megírt formában tekinti át Markó életútját és művészetét, elemzi festészetének indítékait, szellemiségét, időtállónak bizonyult értékeit. A tényeknek megfelelően beszámol Markó piktúrájának a hazai, illetve a korabeli európai törekvésekhez való viszonyáról, és felvázolja azokat a történelmi tényeket, amelyek ismerete nélkül sem Markó egyéniségét, sem életművét nem érthetjük meg kielégítően.

Markó 1791-ben, Lőcsén született, s apja ösztönzésére, aki a város tanácsnoka volt, mérnöki oklevelet szerzett. Tanulmányai befejeztével egy ideig Lublón és Rozsnyón dolgozott, itt készíti első — részben mások műveiről másolt — rajzait és akvarelljeit, melyek a Felvidék jellegzetes tájait örökítik meg. 1818-ban Pestre jön, ahol a reformkor lelkesült atmoszférájában hamar kibomlik tehetsége: a nemzeti szellemű realista tájkép legjobb hazai művelőjének igérkezik.

1822-ben néhány arisztokrata támogatásával Bécsbe utazik, hogy az ottani akadémián fejlessze képességeit. Bécsi tartózkodását azonban nem kíséri siker; a császárváros mitológiai és vallásos képdivatja nem kedvez Markó tájképfestői hajlamainak. Mindenesetre komoly szakmai tudásra tesz szert, s ennek birtokában festi meg hazai élményeire támaszkodva korai korszakának főművét, a már emlegetett „Visegrád”-ot, amelyben a valóságos táj gondos kompozícióban, finom festői eszközökkel előadva, sőt a motívumválasztás révén a korszak hazafias közszellemét is érvényre juttatva jelenik meg. *Ez a kép a hazai táj megfogalmazásának első nagy igényű és kiváló alkotása.*

1832-ben egy bécsi bankár anyagi segítségével Markó olaszországi tanulmányútra megy, s Rómában telepedik le, ahol csakhamar az itteni festőkör megbecsült tagja lesz. E társaság központjában *Thordvaldsen*, a kiváló klasszicista szobrász állt, akinek akademizáló szemlélete, illetve a Rómában uralkodó Poussin- és Lorrain-hagyomány hatására Markó feladja önálló problémáit, és beáll a klasszikus-romantikus tájfestők táborába. A „Visegrád”-ban megkezdett realista utat feladva, idilli hangulatú, árkádiai tájakat fest, melyekben a hatásosan összeválogatott természeti elemeket a klasszikus kompozíciós séma (előtér, középtér, háttér) szerint szerkeszti egybe. Élénkítésül a tájba apró figurákkal — ún. staffage-alakokkal — mitológiai, bibliai vagy falusi jeleneteket helyez. Kolorisztikus adottságai és kiváló rajztudása keresett és népszerű művésszé teszik Európa-szerte (így kapja többek között a „magyar Lorrain” nevet), itthon azonban támadások érik a hazai tematikától való elszakadása miatt.

Magyarországi kapcsolatait mindamellett Pisába, majd Firenzébe költözve sem adja fel, sőt 1853-ban — a visszatelepülés lehetőségeit latolgatva — haza is látogat. Számos tanítványa, követője volt, s szinte minden Itáliába kikerült magyar művész felkereste. Mindig vállalt hazafisága hozta közel a Kossuth-emigrációhoz és a Garibaldi vezette olasz forradalmi mozgalomhoz: ebben családja több tagja, így Ferenc fia is tevőlegesen részt vett. 1860-ban, 69 éves korában halt meg; hamvai ma is Olaszországban, az antellai temetőben nyugszanak.

Markó eseménydús életét és mindvégig magas színvonalú festészetét Bodnár Éva az adatszerűségek, az értékelés és az elbeszélés szerencsés összhangzatában tárja elénk. A leggazdagabban a mindmáig legkevésbé ismert itáliai éveket dolgozza ki; figyelme még a Markó által témául választott olasz tájak taglalására, s ezek nek a képekkel való összevetésére is kiterjed.

Elemzései nyomán bizonyossá válik, hogy Markó itáliai tartózkodását nem lehet egyetlen összefüggő egységként felfognunk, mert a változó tájmotívumok és életképi részletek a mestert esetenként *egyéni hangütésre* ösztönözték, s ez módosítólag hatott mind színvilágára, mind kompozíciós képleteire.

E szempontból a firenzei korszak művei mutatnak komoly fejlődést: ezeknél a háttér többnyire már lezárt, a részletmegközelítés pedig a „paysage intime” belterjes természetszemléletére emlékeztet. Mindez új megvilágításba helyezi Markóról alkotott eddigi képünket.

Figyelmet érdemlő a kötet technikai kivitele is: a tipográfiai kialakításért *Kass Jánost*, a remekbeszabott színes felvételekért *Schiller Alfrédot* és *Horvai Józsefet* illeti dicséret.

Tasnádi Attila

Művészet és közművelődés

Művészet és közművelődés címmel tartotta meg immár 13. művészetpolitikai nyílt vitáját kedden délután a Fészek Művészklub nagytermében az MSZMP Budapesti Oktatási Igazgatóságának esztétikai tanszéke és a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége. Az eszmecserét *Fukász György*, a filozófiai tudományok doktora, egyetemi tanár vezette, vitaindítót mondott *Hermann István* akadémikus, egyetemi tanár, *Poszler György* kandidátus, egyetemi docens, *Tóth Dezső* akadémikus, művelődési miniszterhelyettes és *Ujfalussy József* akadémikus, a Zeneművészeti Főiskola rektora. A vitában nagy számmal vettek részt alkotó művészek, közművelődési szakemberek, újságírók.

SZÍNHÁZI MŰSOROK

Erkel Színház: „Viva la vita” (Fodor János b. 1. ea., 7), **Nemzeti Színház:** Kulcskeresők (7), **Népszínház—Várszínház:** A lovakat lelövik, ugye? (7), **Népszínház—Józsefvárosi Színház:** Veszélyes forduló (7), **Madách Színház:** Sok hűhó semmiért (7), **Magyar Néphadsereg Művelődési Háza:** Kései találkozás (7), **Vígszínház:** Őfelsége komédiása (Somló István b. 1. ea., 7), **Pesti Színház:** Isten bokrétája (XII. b. 1. ea., 7), **Operettszínház:** János vitéz (7), **Zsebszínház:** Lola Blau (fél 8), **József Attila Színház:** Mézeshét (7), **Radnóti Miklós Színpad:** Kései sirató (7), **Thália Színház:** Házszentelő (7), **Vidám Színpad:** Két férfi sakkban (7), **SZKÉNÉ Színház:** A BME Pantomim Bartók-programja (fél 8), **Korona-Pódium:** Hegedűs tanár úr, kérem...! (Hegedüs Géza és Béres Ilona előadóestje, 8!), **Egyetemi Színpad:** „Anyám könnyű álmot ígér”, Tompa László Sütő András-estje (7), **Bábszínház: Népköztársaság útja:** A három kismalac (du. 3), **Jókai tér:** János vitéz (de. 10), **Budapesti Gyermekszínház:** Egy szívdobbanás fele (du. 3), Liliomfi (e. 7, ifj. ea.), **Zeneakadémia:** M. Áll. Hangversenyzenekar (Téli b. B/3. fél 8), **Pesti Vigadó:** Kodály vonósnégyes (Bécsi mesterek 3., fél 8), **„Színházi esték a Pesti Vigadóban”:** Altona foglyai (éjjel fél 11), **Játékszín:** Meierék (7).

*

A Reflektor Színpad igazgatósága közli, hogy november 27-én, csütörtökön a Változatok egy témára előadása Káldy Nóra betegsége miatt elmarad. A jegyek 1981. január 4-re érvényesek, vagy a váltás helyén visszaválthatók.

KÖZÉLET

Lázár György, a Minisztertanács elnöke és Apró Antal, az országgyűlés elnöke bemutatkozó látogatáson fogadta Vinay Kumar Vermát, az Indiai Köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét.

Veress Péter külkereskedelmi miniszter meghívására szerdán Budapestre érkezett Jean-Pierre Proutéau, a kis- és középiparért felelős francia iparügyi államtitkár. A látogatás célja, hogy előmozdítsa a két ország kis- és középüzemei, valamint ipari szövetkezetei közötti kapcsolatok fejlődését.

Dr. Diego May Zubiria az argentin Intransigente Párt külügyi titkára a Hazafias Népfront Országos Tanácsának meghívására november 21—26. között hivatalos látogatást tett hazánkban. A vendég megbeszélést folytatott a Hazafias Népfront Országos Tanácsa és a budapesti bizottság vezetőivel.

Országgyűlési bizottságok ülése

Rendteremtés a jogszabály-útvesztőkben

Az elmúlt öt esztendő kodifikációs programjának teljesítéséről, valamint az 1981—85 közötti időszak legfontosabb jogalkotási feladatairól tárgyalt szerdai ülésén a Parlamentben *az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága.* A tanácskozáson — amelyen *dr. Gajdócsi István* elnökölt — részt vett *dr. Szijártó Károly* legfőbb ügyész is.

Dr. Petrik Ferenc igazságügyi miniszterhelyettes vitaindítója után elsőként *dr. Antalffy György* Csongrád megyei képviselő kért szót. Hangsúlyozta, hogy a következő években *tovább kell fokozni az országgyűlés szerepét nemcsak a jogszabályok alkotásában, hanem azok végrehajtásának ellenőrzésében is.* Szólt a törvényelőkészítés *demokratizmusának* fontosságáról.

Ehhez a témához kapcsolódva *dr. Röder Edit* budapesti képviselő kiemelte: nem elég meghallgatni a társadalmi vitákon felmerült észrevételeket. Rendkívül fontos az, hogy a törvényalkotók a jogszabály megszületése *után* ismét felkeressék azokat, akik javaslatokat, észrevételeket tettek, s tájékoztassák őket.

Venéczi János budapesti képviselő azt vetette fel, hogy a jogalkotás nem mindig követi elég gyorsan és rugalmasan az életviszonyok, a követelmények változását. *Dr. Nezvál Ferenc* (Budapest) az alacsony szintű jogszabályok számát sokallta. A túlszabályozottságot *több más képviselő is kifogásolta.*

A vitát — amelyben felszólalt még *Győre Sándor* Pest megyei, *dr. Juhász Tibor* Bács megyei és *dr. Nagy József* Baranya megyei képviselő — dr. Petrik Ferenc foglalta össze. Egyebek között kiemelte, hogy a minisztérium is *határozott fellépést* tart szükségesnek az alacsony szintű joganyagban történő rendteremtés érdekében.

A bizottság végül úgy döntött: javasolja, hogy az ügyvédekről szóló harmadik, soron következő új jogszabály *ne törvényerejű rendelet, hanem törvény legyen.*

D. A.

Új szakasz a felsőoktatásban

A felsőoktatás helyzetét, távlati fejlesztési tervét vitatta meg szerdán az országgyűlés kulturális bizottsága. *Pozsgay Imre* művelődési miniszter vitaindító beszédében hangsúlyozta, hogy a felsőoktatás jelenlegi rendszere az extenzív fejlesztés időszakában alakult ki. Ma azonban nem a mennyiségi, hanem a *minőségi követelmények* a fontosabbak.

— Ma már nemcsak a feladatokat végrehajtó szakemberekre, hanem *alkotó módon gondolkodó értelmiségiekre* is egyre nagyobb szükség van — mondta *Király István* professzor, országgyűlési képviselő. — A felsőoktatás jelenlegi rendszere szakember-központú, s ezért az egyetemek helyett egyre inkább a kutatóintézetek váltak a tudományos gondolkodás centrumaivá. Célszerű volna a kutatóintézeteket s az egyetemeket egymáshoz csatolni, megteremtve így az igazán kiváló minőségű oktató-kutató munka bázisát.

Guba Sándor Somogy megyei képviselő figyelmeztetett, hogy az agrármérnök-hallgatók létszámának tervezett csökkentése *károsítaná a mezőgazdaságot*, hiszen jelenleg a mezőgazdaságban dolgozó vezetők 20 százalékának nincs megfelelő képesítése.

Cseterki Lajos Borsod megyei képviselő arról beszélt, hogy a tudományos iskolák vezető egyéniségei ma nem az egyetemeken, hanem a kutatóintézetekben dolgoznak. Ennek okát ő abban látja, hogy a nagy hagyományú felsőoktatási intézményeink, mint például az ELTE, hosszú időn át *nem kapták meg a továbbfejlődéshez szükséges segítséget.*

Válaszában a miniszter kijelentette: jó néhány jogos igényt ma — az anyagi erő korlátozott volta miatt — *nem lehet kielégíteni.* Sok egyetemi probléma megoldására nem futja erőnkből. Hiszen közoktatásunknak a közelgő demográfiai hullámmal is meg kell birkóznia; mintegy *12 ezer új tanteremre volna szükség, s a legnagyobb erőfeszítéssel sem építhető meg több mint hatezer.* Ami pedig az agrármérnökképzést, illetve a végzett diplomások elhelyezkedését illeti: elgondolkoztató, hogy a diplomások gyakran nem találnak megfelelő állást maguknak, jó néhány vezető beosztást pedig képzetlen emberek töltenek be.

Knopp András, az MSZMP KB osztályvezetője is leszögezte: *a munkaerő-gazdálkodás anomáliáit képzéssel korrigálni nem lehet.* Jellemző: hazánkban mintegy százezer mérnökre van szükség, rendelkezik is százezer ember mérnöki diplomával, de *csak ötvenezren dolgoznak a szakmájukban.* Az újító-alkotó értelmiségi munka tekintélyének kérdéses voltára fölhívja a figyelmet az is, hogy a mezőgazdasági üzemekben csak 4[illegible] biológus dolgozik — a konkrét, napi feladatokat ellátó jogászok száma azonban majdnem 1300.

A népgazdaságnak alkotó módon gondolkodó széles műveltségű szakemberekre van szüksége, *a felsőoktatásnak tehát elsősorban a színvonal, a minőség problémáira kell megbirkóznia* — ebben összegezhető a kulturális bizottság véleménye. A vitában egyébként felszólalt *Óvári Miklós*, a MSZMP Politikai Bizottságának tagja, *Korcsok András* államtitkár, *Káli Ferenc* Fejér, *Cselőtei László* Pest, *Pajer Imre* Győr-Sopron, *Varga János* Győr-Sopron, *Végh György* Zala, *Bánáti Gézáné* Pest és *Medvetzky Antalné* Baranya megyei képviselők.

Sz. Sz.

Magyar—szovjet belkereskedelmi választékcsere-megállapodás

November 24—26. között Moszkvában tartotta 12. ülését a magyar—szovjet belkereskedelmi munkacsoport, amely egyebek között megállapította, hogy eredményesen fejlődnek a közvetlen kereskedelmi kapcsolatok, s az idén *bővült a határ menti területek közötti forgalom is.* A tárgyalások befejeztével *Sághy Vilmos* belkereskedelmi miniszter és *Alekszandr Sztrujev* kereskedelmi miniszter aláírta az 1981. évi magyar—szovjet belkereskedelmi választékcsere-megállapodás jegyzőkönyvét, amely szerint a lakosság továbbra is vásárolhat olyan kedvelt szovjet árukat, mint a hordozható televízió és rádió, porszívó, különféle háztartási gépek, halkonzerv stb. Ezekért cserébe például textíliákat, játékokat, ajándékokat, kozmetikai cikkeket, italokat, autóüléshuzatot és egyéb fogyasztási cikkeket szállít belkereskedelmünk.

A magyar küldöttség Sághy Vilmos vezetésével szerdán hazaérkezett.

Indiába utazott az OBT küldöttsége

Az Összindiai Béke- és Szolidaritási Tanács meghívására *Sebestyén Nándorné*, az Országos Béketanács elnöke vezetésével szerdán küldöttség utazott *Indiába.* A küldöttség tagjai: *Berend T. Iván* akadémikus és *Bíró Imre* kanonok, az Országos Béketanács elnökségének tagjai.

KITÜNTETÉS

Az Elnöki Tanács *Szabó János* akadémikusnak, építésügyi és városfejlesztési minisztériumi államtitkárnak kiemelkedő munkássága elismeréseként, 60. születésnapja alkalmából a *Szocialista Magyarországért Érdemrend* kitüntetést adományozta.

A kitüntetést *Trautmann Rezső*, az Elnöki Tanács helyettes elnöke adta át. Jelen volt a kitüntetés átadásánál *Kovács Antal*, az MSZMP Központi Bizottsága osztályvezetője és *Ábrahám Kálmán* építésügyi és városfejlesztési miniszter.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Sárközy István* zeneszerzőnek, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola egyetemi tanárának, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészének 60. születésnapja alkalmából, művészi tevékenysége elismeréséül a *Munka Érdemrend* arany fokozatát adományozta.

Andrea Markò, uno dei più forti pittori dell'800, Ungherese d'origine e vissuto in Italia tutta la sua lunga vita. -

Figlio a quel grande artista che fu Carlo Markò, uno dei più eccelsi paesisti del mondo, ereditò dal padre l'amore profondo allo studio della natura, e manifestò fino dai più teneri anni l'innata disposizione al disegno e il gusto dei colori. Grande ammiratore delle opere paterne, non ne seguì tuttavia la tecnica nell'esecuzione dei suoi quadri e creò, per così dire, una scuola sua propria, in cui le trasparenze perfette dell'aria, il rilievo insuperabile dei monti, i colori e il movimento delle acque, davano ai paesaggi una impronta sua particolare, esente da qualsiasi imitazione. E per animare i paesaggi stessi di persone e di animali, si diede con passione allo studio delle figure e dell'anatomia, e riuscì a ritrarre in modo insuperabile greggi e mandrie, gruppi di capre, di cani, di cavalli con pastori e conducenti dinuna vivezza, di una naturalezza inarrivabili. -

Appena compiuti gli studi accademici si diede a percorrere i paesi più belli di quest'Italia che profondamente amava, e indifferente ai disagi, noncurante delle fatiche, faceva lunghi soggiorni in montagna. Giovane, bello, aitante della persona, passò dal Golfo di Napoli alla campagna Romana, dalla Maremma alle Alpi Apuane, cogliendo i punti di più eccelsa bellezza, e componendo quei quadri che formavano la delizia di Italiani e di stranieri. -

Sulle montagne di Massa-Carrara, così ricche di motivi pittoreschi, e dove egli passava settimane e mesi in fervido lavoro, si invaghì di una pastorella che lo accompagnava sulle alture deserte tra

Andrea Markó, uno dei più forti pittori dell'800, Ungherese d'origine e vissuto in Italia tutta la sua lunga vita. -

Figlio a quel grande artista che fu Carlo Markó, uno dei più eccelsi paesisti del mondo, ereditò dal padre l'amore profondo allo studio della natura, e manifestò fino dai più teneri anni l'innata disposizione al disegno e il gusto dei colori. Grande ammiratore delle opere paterne, non ne seguì tuttavia la tecnica nell'esecuzione dei suoi quadri e creò, per così dire, una scuola sua propria, in cui le trasparenze perfette dell'aria, il rilievo insuperabile dei monti, i colori e il movimento delle acque, davano ai paesaggi una impronta sua particolare, esente da qualsiasi imitazione. E per animare i paesaggi stessi di persone e di animali, si diede con passione allo studio delle figure e dell'anatomia, e riuscì a ritrarre in modo insuperabile greggi e mandrie, gruppi di capre, di cani, di cavalli con pastori e conducenti di una vivezza, di una naturalezza inarrivabili. -

Appena compiuti gli studi accademici si diede a percorrere i paesi più belli di quest'Italia che profondamente amava, e indifferente ai disagi, noncurante delle fatiche, faceva lunghi soggiorni in montagna. Giovane, bello, aitante della persona, passò dal Golfo di Napoli alla campagna Romana, dalla Maremma alle Alpi Apuane, cogliendo i punti di più eccelsa bellezza, e componendo quei quadri che formavano la delizia di Italiani e di stranieri. -

Sulle montagne di Massa-Carrara, così ricche di motivi pittoreschi, e dove egli passava settimane e mesi in fervido lavoro, si invaghì di una pastorella che lo accompagnava sulle alture deserte tra

i boschi odorosi. Ne nacque un idillio seguìto da matrimonio, in seguito al quale Andrea Markò si stabilì a Firenze, e mentre sviluppava gl'innumerevoli bozzetti di vedute e di scene, raccolti attraverso le tante peregrinazioni, si vedeva crescere d'intorno una famiglia numerosa. -

Alieno da qualsiasi strombazzamento dell'arte sua, di carattere gioviale, amante di liete scampagnate più che di cerimonie cittadine, il suo studio fu tuttavia preso di mira da amatori d'arte e da artisti, da turisti e da ricchi stranieri viaggianti in Italia, e la richiesta dei suoi quadri divenne grandissima. -

Moltissimi giovani aventi qualche disposizione alla pittura, fecero istanza per diventare allievi di un tanto maestro, ma egli rifiutò sempre d'impartire qualsiasi insegnamento, intollerante com'era di ogni norma e disciplina e solo desideroso di seguire senza distrazioni la sua inspirazione. Nessun serio seguace avrebbe quindi potuto avere la scuola Markò, se non un giovanetto fiorentino, conquistato dalla bellezza di quei paesaggi che lo entusiasmavano per la perfezione del disegno, per la vivezza e la fusione del colore, per l'ariosità dell'insieme, e sopratutto per la verità di ogni particolare, non si fosse saputo introdurre nello studio del Maestro colla promessa di nulla attendersi in fatto d'insegnamento, ma di voler imparare coll'aiuto della propria osservazione, fatta più intensa dall'innato amore alla pittura. -

Quel giovane, che fu Dante Liccioli, divenne carissimo al Mae-

i boschi odorosi. Ne nacque un idillio seguíto da matrimonio, in seguito al quale Andrea Markó si stabilí a Firenze, e mentre sviluppava gl'innumerevoli bozzetti di vedute e di scene, raccolti attraverso le tante peregrinazioni, si vedeva crescere d'intorno una famiglia numerosa. -

Alieno da qualsiasi strombazzamento dell'arte sua, di carattere gioviale, amante di liete scampagnate piú che di cerimonie cittadine, il suo studio fu tuttavia preso di mira da amatori d'arte e da artisti, da turisti e da ricchi stranieri viaggianti in Italia, e la richiesta dei suoi quadri divenne grandissima. -

Moltissimi giovani aventi qualche disposizione alla pittura, fecero istanza per diventare allievi di un tanto maestro, ma egli rifiutó sempre d'impartire qualsiasi insegnamento, intollerante com'era di ogni norma e disciplina e solo desideroso di seguire senza distrazioni la sua inspirazione. Nessun serio seguace avrebbe quindi potuto avere la scuola Markó, se un giovanetto fiorentino, conquistato dalla bellezza di quei paesaggi che lo entusiasmavano per la perfezione del disegno, per la vivezza e la fusione del colore, per l'ariositá dell'insieme, e sopratutto per la veritá di ogni particolare, non si fosse saputo introdurre nello studio del Maestro colla promessa di nulla attendersi in fatto d'insegnamento, ma di voler imparare coll'aiuto della propria osservazione, fatta piú intensa dall'innato amore alla pittura. -

Quel giovane, che fu Dante Liccioli, divenne carissimo al Mae-

stro e unico suo allievo. Egli, di nulla curante che di far emergere quella Scuola che aveva ssorbito tutta la sua ammirazione e lo estasiava sempre, fu di valido aiuto al Maestro, di cui riprodusse alla perfezione le opere migliori e le più difficili. -

Andrea Markò, disordinato nella vita privata, come in genere tutti gli artisti, non seppe edificarsi negli anni d'oro in cui i suoi quadri erano apprezzati e ricercatissimi, il patrimonio che avrebbe dovuto farlo tranquillo e onorato nella vecchiaia. Costretto oramai a lavorare sotto l'imperio del bisogno e sfruttato dai commercianti che non vedevano in lui se non una fonte di guadagno personale, dovette assistere ne'suoi tardi anni alla decadenza di quella Scuola che gli aveva dato onori e denaro a profusione e subìre il malanimo di colleghi inferiori che scatenarono contro di lui le critiche più acerbe e più insensate, cagionandogli crudeli amarezze e distruggendolo finanziariamente. -

Fu così che per molti anni i lavori più belli di quell'insigne Maestro quali "I bovi nella campagna Romana" "La Carrara" "Il temporale" (espresso in una fuga di pecore di ammirabile naturalezza) "Il maestrale in Maremma" "Il ritorno dalla fiera" (fra le montagne di Serravezza) "La tarantella" (nel Napoletano), e altrettante opere stupende, fatte segno agli strali di chi aveva interesse a distruggere i meriti di quel grande ingegno, furono quasi dimenticate. -

Ma oramai il risveglio è venuto: l'arte vera di Andrea Markò ri-

stro e unico suo allievo. Egli, di nulla curante che di far emergere quella Scuola che aveva assorbito tutta la sua ammirazione e lo estasiava sempre, fu di valido aiuto al Maestro, di cui riprodusse alla perfezione le opere migliori e le piú difficili. -

Andrea Markó, disordinato nella vita privata, come in genere tutti gli artisti, non seppe edificarsi negli anni d'oro in cui i suoi quadri erano apprezzati e ricercatissimi, il patrimonio che avrebbe dovuto farlo tranquillo e onorato nella vecchiaia. Costretto oramai a lavorare sotto l'imperio del bisogno e sfruttato dai commercianti che non vedevano in lui se non una fonte di guadagno personale, dovette assistere ne'suoi tardi anni alla decadenza di quella Scuola che gli aveva dato onori e denaro a profusione e subíre il malanimo di colleghi inferiori che scatenarono contro di lui le critiche piú acerbe e piú insensate, cagionandogli crudeli amarezze e distruggendolo finanziariamente. -

Fu cosí che per molti anni i lavori piú belli di quell'insigne Maestro quali "I bovi nella campagna Romana" "La Carrara" "Il temporale" (espresso in una fuga di pecore di ammirabile naturalezza) "Il maestrale in Maremma" "Il ritorno dalla fiera" (fra le montagne di Serravezza) "La tarantella" (nel Napoletano), e altrettante opere stupende, fatte segno agli strali di chi aveva interesse a distruggere i meriti di quel grande ingegno, furono quasi dimenticate. -

Ma oramai il risveglio é venuto: l'arte vera di Andrea Markó ri-

vendica i suoi diritti; il nobile Paese d'Ungheria da cui egli discende, e che diede già i natali al grande Carlo Markò, resuscita la sua gloria e lo spirito del Maestro gemente per troppi lunghi anni sotto il peso della dimenticanza, esulta finalmente all'apparire della Giustizia. -

vendica i suoi diritti; il nobile Paese d'Ungheria da cui egli di-
scende, e che diede già i natali al grande Dario Mark, resuscita
la sua gloria e lo spirito del Maestro gemente per troppi lungh
anni sotto il peso della dimenticanza, esulta finalmente all'appa-
rire della Giustizia. -



AZ ANTIK HÁTTÉR

ÓKORI TÉMÁK ÉS MOTÍVUMOK AZ EURÓPAI ÉS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETBEN A 16–19. SZÁZADBÓL

2001. augusztus 26. – november 11.

A reprezentatív tárlat a tavalyi millenniumi évben felújított és nagy sikerrel lezajlott Savaria Történelmi Karnevál idei rendezvényéhez kapcsolódik. A tárlaton országos közgyűjteményekből (Szépművészeti Múzeum, Magyar Nemzeti Galéria), vidéki múzeumokból (Győr, Sopron, Eger, Miskolc, Szombathely, Zalaegerszeg), egyházi gyűjteményekből (Keresztény Múzeum, Szombathelyi Püspökség, Bencés Főapátság, Székesfehérvári Egyházmegyei Múzeum) kölcsönzünk festményeket és grafikákat a 16–19. századig. A kiállító művészek között olyan kiemelkedő nevek szerepelnek, mint Aegidio Sadeler, Hans Aachen, Salvator Rosa, Francesco Mura, Giovanni Battista Piranesi, Giovanni Paolo Panini, Friedrich Heinrich Füger, Markó Károly, Brocky Károly, Székely Bertalan, Benczúr Gyula, Lotz Károly. A műveken antik épületek, épületromok, ideális tájak, antik mitológiai jelenetek tanulmányozhatók. A képek segítségével a látogatók nemcsak a város római múltját és történelmét értelmezhetik könnyebben, hanem vizuálisan közelebb kerül és értelmezhetőbbé válik a régmúltba veszett antik világ. A kiállításon iskolai és ifjúsági csoportoknak lehetőség nyílik rendhagyó történelem, irodalom és rajzórák megtartására. A bemutatott műtárgyak tanulmányozásával nyomon követhető a 16–19. század emberének művészi felfogása és viszonyulása az antik emlékekhez, mitológiához. A kiállítás segít európai kultúránk közös alapjainak jobb megértésében, pontosabb megismerésében.

Nyitva tartás:
kedden és csütörtöktől vasárnapig: 10–17 óráig
szerdán: 10–19 óráig, hétfőn zárva

Belépőjegy ára: felnőtt: 300 Ft; diák, nyugdíjas: 150 Ft

A címlapon:
Giovanni Paolo Panini: Szent Pál prédikációja Athénban című festmény részlete
Szépművészeti Múzeum, Budapest

SZOMBATHELYI KÉPTÁR
KUNSTHALLE SZOMBATHELY

Szombathely, Rákóczi F. u. 12.
Tel.: 94/508 800, Fax: 94/314 096
E-mail: szkeptar@elender.hu
www.elender.hu/~szkeptar

SZOMBATHELYI KÉPTÁR

57.▶
Mednyánszky László (1852-1919)

Téli hegyoldal
Vegyestechnika, papír 28x44,5 cm
Jelezve jobbra lent: Mednyánszky
Kikiáltási ár: 120.000 Ft



57.

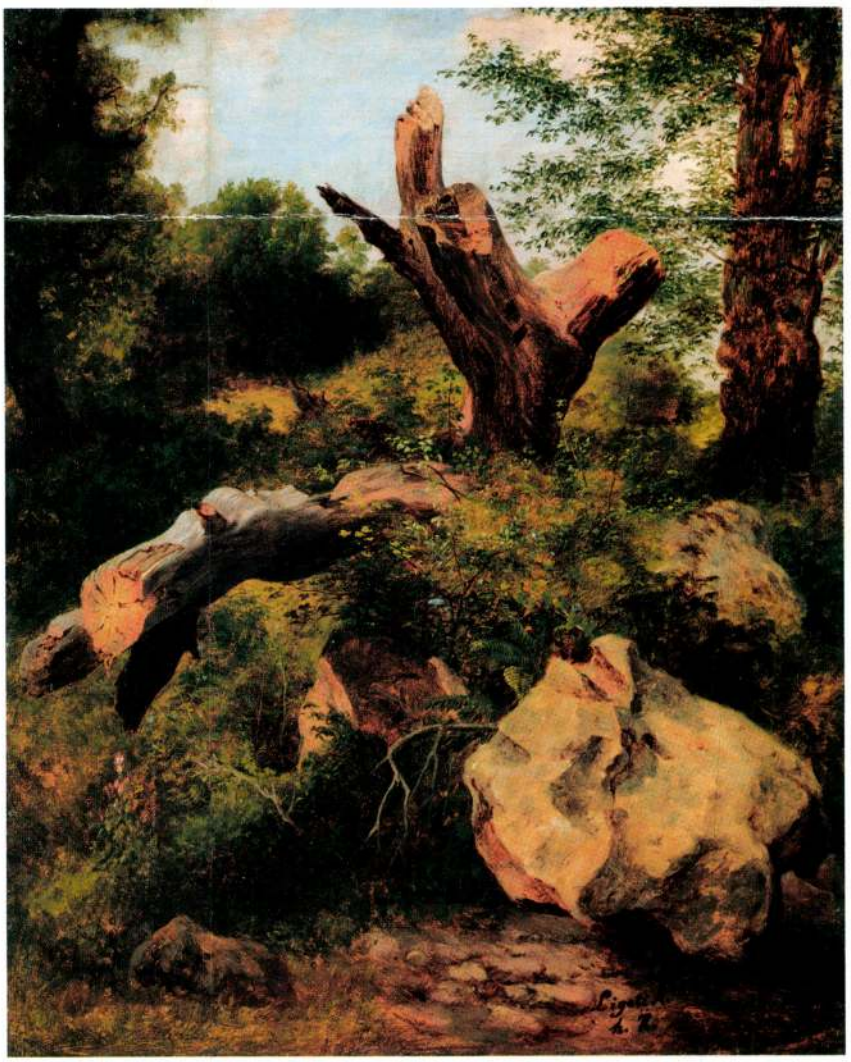

58.

58.▶
Ligeti Antal (1823-1890)

Erdő mélyén
Olaj, vászon, kartonon 41,5x34 cm
Jelezve jobbra lent: Ligeti A. (h.tk)
Kikiáltási ár: 390.000 Ft

id. Markó károly

59.



59.▲
Id. Markó Károly köre

Séta Toszkán tájban
Olaj, vászon 75x93 cm
Jelzés nélkül
Proveniencia: Károlyi - Andrássy gyüjtemény
Kikiáltási ár: 900.000 Ft

192. **Ifj. Markó Károly** (1822-1891)

Pisa mellett, 1878
Olaj vászon 98,5 x 132 cm
Jelezve jobbra lent: C. Markó 1878

Kikiáltási ár: 5 000 000 Ft

Barangolások Itáliában

Ifj. Markó Károly életpályájáról valójában kevés adat áll rendelkezésre, művészetének íve, fejlődése az ismert művek alapján aligha határozható meg pontosan. Datált és a korabeli kiállításokon pontos címekkel szereplő művei alapján csupán annyi állapítható meg, hogy Itáliában barangolva, az országot bejárva festette tájképeit. Lejutott egészen Nápolyig, járt a tengerparton, Korzika és Elba szigetén; állandó lakhelye Firenzében volt, legtöbbször a közép-olasz tájakat festette. Műveit a 60-as évektől kezdve rendszeresen elküldte a Pesti Műegylet és az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat kiállításaira, noha ő maga miután gyerekkorában elhagyta hazáját soha többé nem járt Magyarországon.

Kötődés apjához, id.Markó Károlyhoz

E kép témájával kapcsolatban a ceruzával a vakkeretre írt szöveg *(A Caprona vicinanza di Pisa di Carlo Marko di Firenze)* nyújt némi támpontot, amely valószínűleg egy kiállítás alkalmával került oda; a kézírás ismeretlen. Ifj. Markó Károly pályafutása kezdetén műveiben még követte atyja szellemét és stílusát, később azonban még id. Markó Károly életében az 50-es évek vége felé festészete fokozatos átalakuláson ment keresztül, a kor áramlatai atyjával ellentétben őt nem hagyták érintetlenül: az itáliai festők élő természet után festő, realista csoportjához is kapcsolódott. A táj idealizálása végképp megszűnik s az ideális jelenetek száma is jelentősen fogyatkozik. E műve keletkezési időpontja ellenére azonban a többinél jobban kötődik id. Markó művészetéhez, elsősorban a mű jobb oldalán látható facsoport részletmegoldásaiban, de elsősorban a staffázsalakok ismerősek. A kép jobb fele egészében jobban kapcsolódik a XIX. század elejének festészeti hagyományaihoz, míg a másik rész a kép előterét is beleértve mentes minden felesleges részletezéstől, romantikus idealizálástól. Szana Tamás, a Markó-család művészetével foglalkozó művészettörténész írja (Szana 1898, 141-142), hogy ifj. Markó Károly festészetét *"a realisticus áramlat szele is megérinti"* s vannak művei, *"melyek olyan hatást tesznek ránk, mintha két különböző művész ecsetje alól kerültek volna ki."*

A naplemente

A naplemente ábrázolása egyébként az idős mester több művén is feltűnik (*Tájkép Tivoli mellett* 1847, *Halászok* 1851), de természetesen ifj. Markó Károlynál is többször találkozhatunk a lemenő nap megfestésével (*Tájék naplementével* 1861, *Olasz táj naplementével* 1877, *Napnyugta a tengernél*, dátum nélkül). Az atya naplementés képein valamint a fiú azonos témájú, ismerhető képein (a két utóbbi cím csupán korábbi aukciós katalógusokban bukkant fel) a lemenő nap mindig egyforma: a képnek szinte középpontjában ragyog, s fénye betölti az egész képteret, mindent aranyos, sárgás árnyalattal bevonva.

(e.r.)



193.

Schönberger Armand
(1885-1974)

Család, 1928
Olaj, vászon 83 x 63 cm
Jelezve jobbra lent: Schönberger A 1928

Kikiáltási ár: 6 000 000 Ft



Schönberger Armand: Család, 1928, Olaj, vászon 68 x 55 cm, Mgt., Párizs



Schönberger Armand: Anyaság, 1930 körül Lappang

Az életpálya

1901-től a Képzőművészeti Főiskola esti aktrajzolásain, 1903-tól Anton Azbe müncheni szabadiskolájában, majd az Akadémián folytat művészeti tanulmányokat. 1906 és 1912 között nyaranta Nagybányán dolgozik. 1909-ben Párizsba látogat, mely élmény meghatározó későbbi művészetére. 1910-től szerepel kiállításokon. 1923-ban a Belvedere-ben, 1930-ban a Tamás Galériában rendezik meg gyűjteményes kiállítását. 1927-től rendszeresen szerepel a KUT tárlatain. Érett festői korszaka a húszas-harmincas években bontakozik ki, ekkor festi főműveit; nagyváros-képeit, csendéleteit és figurális kompozícióit.

A család, mint téma az életműben

A szűkebb-tágabb értelemben vett család témája igen korán felbukkan az életműben és végigkíséri az egész pályát. 1918-ban festett, több generációt felvonultató *Család* című képe (András, 1984, 5.kép) klasszikus (Tintoretto) és kortárs (Pór Bertalan, Dobrovits Péter) előképekre nyúlik vissza. A kompozíciónak későbbi variációi is ismertek (*Ivók, Mulatozók*, 1923, Őszi képaukció, Mű-Terem Galéria, 1998, 148. kép; *Család*, 1931, JPM, Pécs), a képtípus legtöbb darabján azonban többnyire csak a szűk család, az apa, az anya és gyermek jelenik meg; gyakorta a csoportkép anya gyermekével jelenetre szűkül. A két világháború közötti időszak nagyvárosi színterei, az utca, a kávéház, a koncert, a vásár forgatagai mellett ez a képcsoport az együttlétet, a magánélet békéjét és védettségét szimbolizálja. Erre utal a férfi kezében megjelenő galamb a szintén 1928-ban festett másik *Család* képen. A képtípus alváltozatai az életműben az úgyszintén gyakori kettős portrék: emberpár illetve a festő a leányával.

Kompozíció és ikonográfia

A pálya zenitjén készült kép nemcsak a műfaj egyik legjelentősebb darabja, de az életmű egyik újabban előkerült főműve is. A pozsonyi magángyűjteményből származó festmény az 1927 és 1930 között rendezett nagysikerű, s a korszak legjobb darabjait felvonultató pozsonyi kiállítások anyagából származik. A kép előterében látható anya gyermekkel kompozíció a madonna-képek ikonográfiai típusát követi. Bal oldalt a háttérben látható félmeztelen férfifigura akár szerecsen szolgálónak is tűnhet, aki éppen gyümölcsöt szolgál fel, de az analógiák alapján ez esetben is családképpel van dolgunk. Más műveken is előfordul, hogy a klasszikus családkép kompozíció egyéb elemekkel is kiegészül, eltér a szűken értelmezett kompozíciós sémáktól: olykor szerepjátékban látjuk a résztvevőket (festő aktmodellekkel, vagyis feleségével és leányával; *Aktok*, 1920-as évek második fele, lappang), olykor a szereplők a művész által igen kedvelt néger plasztika jegyeit veszik magukra, s nem hordoznak individuális jegyeket, máskor a környezet válik virtuálissá vagy víziószerű, melyben kint és bent határai megszűnnek, s a külvilág behatol a magánszférába (*Mi ketten*, 1927, Nagyházi, 1996, 433. tétel). Jobb oldalt a háttérben látható nagyvárosi veduta ekként is értelmezhető, de leginkább ablakként - ahogy az nagyon gyakori a korszak nagyváros-festészetében -, mely a nagyvárosi lét két szélső pólusa közötti vékony határvonalat jelzi. Felfogható ez a részlet kép a képben megoldásként is, hiszen mintha csak egy a korszakban készült másik Schönberger veduta idéződne meg általa. Ez a megoldás is előfordul az életműben; más képeken is feltűnnek a festő jól azonosítható festményei, szobrai, mint a festőlét attribútumai, vagy az interieurképek háttéréül szolgáló festőműterem tartozékai (*Varró leány*, 1932, András, 1984, 41. kép). A kép nemcsak műfaját és ikonográfiáját tekintve, de stilárisan is szintetizáló alkotás; igen szerencsésen egyesíti a kubizmus kiérlelt jegyeit a születőben lévő neoklasszicizmus zártságával, tömbösségével és harmóniájával.

A.E.

Id. Markó Károly (1791-1860)

Ruth és Boáz találkozása
Olaj, vászon, 107 x 138 cm
Jelezve balra lent: C. Markó S. p. Ap. 1857

Irodalom:
- Pogány Ö. Gáborné: Id. Markó Károly művei. Művészettörténeti tanulmányok, Budapest 1957. 429.

Közölve:
- The Connoisseur LXXIII (1925) 175. 564.

Proveniencia:
- II. Lipót toszkán nagyherceg és örököseinek gyűjteménye

"Hallgass ide leányom! Ne menj más földjére tallózni, ne menj el innét, hanem szegődj szolgáimhoz. Tartsd szemmel a földet, amelyet learatnak és haladj a nyomukban. Megparancsoltam szolgáimnak, hogy ne háborgassanak. S ha megszomjazol, menj oda a korsóhoz és igyál abból, amit szolgáim telemertek." (Rut 2, 5-9)

Id. Markó Károly 1857-ben készült nagyméretű képe az ószövetségi Ruth könyvéből meríti témáját. A Biblia egyik legrövidebb könyve a fiatal özvegyasszony Ruth és az idősebb Boáz találkozásának története: Ruth anyósának egyik rokona Boáz, akinek földjén az asszony dolgozni kezdett. Feladata az aratók után haladva a kalászszedés volt. Mikor a gazda kijött a földre, feltűnt neki a fiatalasszony és érdeklődni kezdett utána. Szolgájától megtudta, hogy Ruth egész nap szorgalmasan végezte a kimerítő munkát, ráadásul rokona. Ekkor magához hivatta ezt a jelenetet ábrázolja Markó Károly festménye. A történet szerint Boáz később feleségül veszi Ruth-ot.

Markó oeuvre-jében nem egyszer fordul elő, hogy egy-egy téma többször is felbukkan. A különböző mitológiai, világi jelenetek mellett számos olyan vallási téma található, amely különösen a szívéhez nőtt: Krisztus megkeresztelésén kívül, amelynek több mint tíz ismert ábrázolása van, ezek közé tartozik Ruth és Boáz találkozásának jelenete is. A téma a középkortól kezdve rendkívül kedvelt volt, 16 különböző jelenetre felosztva már kódexekben is szerepelt, sorozat formájában, vagy önálló ábrázolásként. A leggyakrabban egyébként éppen a Markó által is megörökített jelenet szerepel a műveken. Nicolas Poussin (1594-1665) 1660 és 1664 között Richelieu bíboros megbízásából festett Négy évszak című ciklusában a Nyár ábrázolásán ezt a jelenetet választotta az évszak allegorikus megjelenítésére: az aratási jelenet, a tűző nap, a búzamezők ragyogó fénye kétségkívül a legmelegebb évszakra utalnak. Markó számára természetesen nem az allegorikus feldolgozás lehetősége jelentett vonzerőt: a jól ismert részletekből kialakított olasz tájban elhelyezhető aratási jelenet két kedvelt tematikájának bibliai illetve olasz jelenet összekapcsolását tette lehetővé. Az ábrázolás szinte egész munkásságát végigkísérte. Bár korai levelei között még nem említi, mint megfestésre váró témát, 1847-ben írt levele említést tesz egy 180-210 francesconiért eladott *Ruth* képről, majd két évvel később újra felbukkan *Ruth neve*: "...és remélem, hogy lesz olyan szerencsém, amilyen a kis *Ruth*-tal volt."

Ruth és Boáz találkozásának valamennyi ábrázolását sajnos nem ismerjük; Pogány Ö. Gáborné oeuvre-katalógusa vélhetőleg nem teljes. Az összegyűjtött művek között a datálatlanok sorában bújik meg egy *Ruth és Boáz találkozása*, amelynek leírásából ráismerhetünk művünkre: "Baloldalt terebélyes fa alatt szakállas férfi ül, az előtte álló ifjú egy fiatal nőt vezet eléje. A térdet hajtó nő kötényében kalászok vannak. A gabonaföldön két nő és két férfi dolgozik, távolabb két teve legel, az aratók felé két nő közeledik. Baloldalt a háttérben hegyek, középen kis dombon facsoport, jobbra meredek sziklafal alatt pálmák. Az árnyékos előtérben növények." Az ugyanitt megadott irodalom szerint az angol The Connoisseur című művészeti folyóirat 1925-ös évfolyamában a 175. oldalon (Pogánynénál tévesen 174) közlik a festménynek, mint ismeretlen műnek a fényképét és Mr. J. Mettam, birminghami gyűjtő segítséget kér a kép azonosításához: "SIR, - I send photograph of an oil painting which I bought some little time back in Birmingham. I am desirous of finding who painted same; actual size of painting, 41 in. by 56 in. J. Mettam"/ Uram, itt küldöm egy nem oly rég Birmingham-ben vásárolt olaj festmény fotóját. Nagyon szeretném tudni, ki festette. A kép mérete 41 x 56 inch J.Mettam./ A következő év első számában (1926, 38., Pogánynénál ismét tévesen 174) érkezik válasz. Eszerint R. W. Spranger azonosítja "Karl Marko (1794-1860)" magyar művész képeként s úgy véli, hogy e mű eredetije a toszkán nagyherceg tulajdonában volt: "I believe that the original was the property of the last Duke of Tuscany, left by him in the Florentine Modern Gallery of Belle Arti, but whitdrawn to Vienna by his heirs some thirty years ago." / Azt hiszem, hogy az eredeti az utolsó toszkán nagyherceg tulajdonában volt, aki a firenzei Modern Gallery of Belle Arti -ban hagyta, majd övéi mintegy harminc évvel ezelőtt Bécsbe vitték. / Az oeuvre-katalógus összeállítója nyilván csak ebből a közlésből ismerte a képet, így nem tudhatta, hogy jelzetében datált, s így kerülhetett a datálatlan művek csupán betűrendes csoportjába.

A *Ruth és Boáz találkozása* című festménynek a megrendelője II. Lipót Toszkánia utolsó nagyhercege, aki 1824-ben kerül trónra. 1848-ban támogatja a Piemont függetlenségi harcát a Habsburgok ellen. A szárd király veresége után azonban csak a Habsburgokkal kiegyezve "árnyékhercegként" térhet vissza Firenzébe, ahol a megszálló osztrák csapatokra támaszkodva önkényuralmi rendszert vezetett be. 1859-ben - az olasz ujjáegyesítés kezdetekor - nem lépett harcba az osztrákok ellen a franciák és a szárdok oldalán, ezért lemondásra kényszerítették, őt és családját száműzték Firenzéből. A festmény további sorsáról annyit tudunk, hogy mintegy 30 évig a Modren Gallery of Belle Arti falán függött,



60.▲
Mednyánszky László (1852-1919)

Tábortűz
Olaj, vászon 70x100,5 cm
Jelezve jobbra lent: Mednyánszky
Magyar Nemzeti Galéria
műtárgybírálati száma: 1672/974
Kikiáltási ár: 1.200.000 Ft



Id. Markó Károly: Tanulmány Ruth és Boáz találkozásához (MNG)

csenek főszereplők, központi figurák, a jelenet, amelynek a mű címét köszönheti, szereplőivel a kép egyik oldalán mellérendelt szerepet kapott. Mellette az aratást végzők ugyanolyan súllyal bírnak, ebben nyilvánul meg az a már említett mozzanat, miszerint a festő egy bibliai és egy abban az időszakban felettébb közkedvelt aratási jelenetet kapcsolt össze. A kompozíció hasonló elrendezésű más bibliai tárgyú képein is, például a *Jézus Pétert az Egyház fejévé teszi* című akvarellvázlaton (1842, MNG ltsz: 1905-2145), ahol a szereplők a kép baloldalán gyülekeznek, míg a kompozíció jobb felét szinte teljes egészében kitölti egy kőhíd s annak íve. A *Krisztus bevonulása Jeruzsálembe* című művén (1855, MNG ltsz.: 50.62) szintén sok szereplőt vonultat fel, akik végighúzódnak az egész képtéren s Jézus alakja elvész közöttük. Más ismert Ruth ábrázolásokon Ruth és Boáz alakja inkább központi helyet foglal el: valamennyi már Appeggi-korszakában készült, ám egyik sem olyan összegző jellegű, mint a tárgyalt kép s a történetnek nem is pontosan ugyanazt a mozzanatát ábrázolják. Az 1851-ből illetve 1856-ból származó két kép a *Ruth története* címet viseli, s Boáz mindkettőn egyelőre csak szolgálójával tárgyal: mozdulata nyilvánvaló, a dolgozó asszony felé mutat. Az egyiken csupán egy-két alak látható, a másikon több, ám Boáz a kép középpontjában helyezkedik el. Az 1859-ben készült, ma a bécsi Österreichische Galerie tulajdonában lévő (ltsz.: 5645) *Eszményi táj Ruth és Boázzal* szintén a kép középpontjában mutatja a két alakot: Ruth kezet csókol Boáznak, azaz már hálját fejezi ki annak jóindulatáért.

A tárgyalt festményt összehasonlítva a MNG tulajdonában lévő nagyméretű befejezetlen olajképpel (MNG Ltsz.: 3064) és grafikai alkotással (MNG Ltsz.: 1905-2159) újraértelmezhetjük a három mű egymáshoz való viszonyát. Minden kétséget kizáróan a figurákat felvázoló akvarell képünk előtanulmánya. Az akvarellen ugyan tizenhárom alak szerepel, az olajfestményen pedig csak tíz, de könnyen belátható, hogy az olajfestmény kompozíciója követelte meg az egyszerűsítést: további három figura túlzsúfolttá tette volna a művet.

Rendkívül érdekes azonban, hogy szinte ugyanezt a figurasort használta fel a tárgyalt képhez is, hiszen a baloldali három figura elhelyezésben, részleteiben is, s jobbra haladva a szamár, a kalászkötő férfi, a két közeledő nőalak, a másik két dolgozó férfi s két előrehajló nő figurája teljesen megegyező, a különbség csupán a hiányzó figurákon múlik. Az alakok mozdulatai, elhelyezkedésük, ruházatuk, de még a ruhák esése, ráncai is olyan tökéletesen megegyeznek.

Csak valószínűsíthetjük, hogy a nagyméretű, befejezetlen olajkép Id. Markó Károly egyik utolsó alkotása, amelynek befejezését 1860-ban bekövetkezett halála akadályozott meg. Feltételezhető, hogy olyan megrendelő számára készült, aki ismerte a nagyherceg számára festett művet és ahhoz hasonló alkotás elkészítésével bízta meg a művészt. A két festmény összehasonlítása tájékozódást jelenthet a Markó-kutatók számára az évtizedek óta vitatott kérdésben: készített-e a festő saját képeiről tökéletesen azonos másolatokat, vagy ezek a korabeli másolatok tanítványai vagy követői kezétől származnak e. A válasz a két vizsgált festményt a többi ismert Ruth és Boáz képpel is összehasonlítva egyértelmű: a mester felhasználta a korábbi művek valamennyi rekvizítumát, kompozíciós sémáját, de az ábrázolt táj részleteit, a romokat, a sziklákat, a vegetációt és a staffázsfigurák elhelyezését újrafogalmazza.

A *Ruth és Boáz találkozása* Id. Markó Károly késői peródusának főműve.

Az élete utolsó korszakában készült festményen tekintve az igen magas rangú megrendelőt Markó tudásának legjavát bemutatta: az összegző jellegű alkotáson szerepelnek az idillikus tájak legszebb elemei, az odaadó pontossággal megfestett természeti részletek, a klasszikus antik időket idéző leplekbe bújtatott, a festőre mindvégig jellemző finomsággal megfestett szereplők s a bibliai történet emelkedett hangulata párosul az aratást végző nők és férfiak időtlen zsánerjelenetével.

H.O.

63.



63.▲
Kancsó festett füllel, Zsolnay 1904
Apáti Abt Sándor terve
gres, opak és transzparens eozin máz
Fazonszám: 7153 Magasság: 16 cm
Jelzés: domború körpecsét
Kikiáltási ár: 200.000 Ft





61.◄▲
Id. Markó Károly (1791-1860)

Ruth és Boáz találkozása
Olaj, vászon 107 x 138 cm
Jelezve balra lent: C. Markó S. p. Ap. 1857
Kikiáltási ár: 15.000.000 Ft

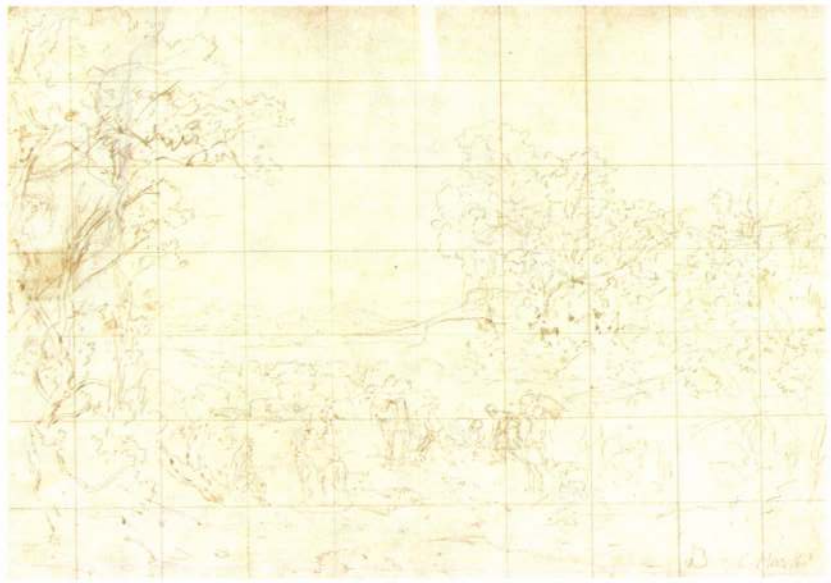

62.▲
Id. Markó Károly (1791-1860)

Ruth és Boáz találkozása - vázlat
Ceruza, papír 21x30 cm
Jelezve jobbra lent: C. Markó
Kikiáltási ár: 190.000 Ft



Id. Markó Károly: Ruth és Boáz találkozása (befejezetlen) MNG

majd a század utolsó évtizedében a nagyherceg Bécsben élő leszármazottaihoz került. A mű Bécsben bukkan fel 100 évvel később az 1990-es években.

Markó Károly 1857-ben már majdnem tíz éve a Firenze melletti Villa 'Appeggiben élt, ahová 1848-ban költözött tanítványa és tisztelője, Ugolino della Gherardesca gróf jóvoltából. A környezetváltozásra elsősorban szemének fokozatos romlása miatt volt szükség. Appeggi magányába való költözése előtt Firenzében népszerűsége és elismertsége tetőfokára hágott. Tanítványok vették körül, pártfogói, tisztelői állandóan látogatták műtermét. Megrendelői a legmagasabb körökből kerültek ki. Dicsérő hangú cikkek sokasága jelent meg róla. "Soha nem szűnök meg dicsérni ennek a nagy művésznek a munkáit, aki beleőszült abba, hogy folytonosan a természetet és a természet jelenségeit tanulmányozta… A növények megfestése képein olyan pontos megfigyelésre vall, hogy azt is felismerhetjük, mely növényfajtához, mely családhoz tartoznak…" A kényszerű környezetváltozás művészetében tulajdonképpen semmiféle átalakulást nem hozott. Kiforrott művészete változások nélkül virágzott tovább. Az antik művészethez kötődő, a klasszikus hagyományokat tiszteletben tartó festészete a természet aprólékos, pontos megfigyelésére épül, s a virtuozitással megfestett, valóságos elemekből komponált ideális tájak élénkítésére továbbra is staffázsalakokat használ. Erre a korszakára éppúgy jellemzőek a mitológiai, vallásos illetve az olasz nép életéből vett jelenetek, mint a korábbiakra. Megfigyelhető, hogy többször bukkan fel képein az aratás (például *Olasz táj aratási jelenettel*, 1848-55, *Kaszálás*, 1850, *Olaszországi táj aratókkal*, 1859), nem utolsósorban a több Ruth ábrázolásnak köszönhetően.

A Ruth és Boáz találkozása című mű a festőnek szinte állandóvá vált képi elemeiből épül fel: nagyobb illetve kisebb, sőt egészen apró részletekről van szó. Bizonyos mozdulatok, a mitológiai antik ruházat nem változott a *Szent Hajdan gyöngyei* óta. Az előteret díszítő Markó-kaktusz, a zöld növényzet jól ismert, az egy helyütt megnyíló horizonton halványkék hegyek derengenek a távolban, fák közt megbúvó romok, a kőhíd íve, a szinte figurális szignónak is tekinthető nőalak fején kosárral egészen kicsiben, ugyanígy a vele szemközt legelésző állatok a távolban olyan motívumok, amelyek Markónak ebben az időszakban már szinte minden képén szerepelnek. Mindehhez csatlakozik a szintén az utolsó tíz évben kedveltté vált búzamező. A toszkán nagyherceg Markó régi tisztelője és barátja vélhetőleg megrendelte a képet a festőnél s nem lehet kizárni annak a lehetőségét, hogy az egyes motívumokat tételesen felsorolva konkrét kompozíciót kért a művésztől, amelyen valamennyi, festészetének addigi legsikerültebb elemei megtalálhatók.

A kompozíció érdekessége, hogy az alakok között nin-

214 • SCHEIBER HUGÓ (1873–1950)

Jelenet (Scena), 1933 körül

66,5 × 52,5 cm
Vegyestechnika, papír
J. j. l.: Scheiber H
Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft

REPRODUKÁLVA
Haulisch Lenke: Scheiber Hugó, 69. o. 104. kép, Serpent Kiadó, Budapest, 1995.

KIÁLLÍTVA
1933. Róma, Palazzo Adriana

IRODALOM
Haulisch Lenke: Scheiber Hugó, Serpent Kiadó, Budapest, 1995.
Kállai Ernő: Új magyar piktúra, Budapest, 1925.
Hugo Scheiber: Leben und Werk, Edition Inter Art Galerie Basel, 1982.

1933 novemberének egyik reggelén érkezett Scheiber Hugó Rómába, a Termini pályaudvarra, hóna alatt egy hatalmas mappával. A festő Marinetti meghívására érkezett az olasz fővárosba, miután a futurista mozgalom vezére egy augusztus másodikán kelt levélben meghívta őt egy futurista és avantgard kiállításra. A Palazzo Adriana-ba eljutva kiderült, hogy nemzeti kiállításról van szó, amely ráadásul már három nappal ezelőtt megnyílt. Marinetti azonban, meglátva a mappa tartalmát, azonnal kiüríttetett Scheiber művei számára két termet, és egy külön kiállításmegnyitót rögtönzött saját római közönsége és a magyar kolónia számára. Ezen a kiállításon láthatta először a közönség a *„Jelenet"* című képet, amely *„elvont geometrikus formákkal ellensúlyozott, mozgalmas, nem egészen kihámozható cselekményt, talán parketten táncolókat ábrázol. Feltűnő a háttérben megjelenő, döbbenten figyelő arcok koszorúja."* (Haulisch, 66.). Talán nem is olyan fontos, hogy mit ábrázol a kép, hiszen, bár Scheiber a teljes absztrakcióhoz nem jutott el, összetéveszthetetlen stílusának kialakulása után kompozícióit mindig a stilizált, leegyszerűsített formák, a perspektívával való játék jellemezte. Annak sincs olyan nagy jelentősége, hogy a futuristák kiállításán szerepelt a kép, hiszen a harmincas évekre az előző évtized expresszionizmusa és az ő egyéni módon értelmezett futurizmusa után, ezeknek egy sajátos szintézist teremtette meg művészetében, amely már nem sorolható be az izmusok közé.

Ez a kép mindenképpen Scheiber kedvenc metaforateremtő alapfogalmát, a táncot használja fel festői és emberi problémák kifejezésére, de már sokkal kifinomultabban mint a huszas évekbeli *„Táncolók"*. (1. kép) Az 1932-ben festett *„Tangó"* (2. kép) az a kép, amely ugyanezt a kérdést oldja meg. Egyik kép sem színpadi táncot jelenít meg, a *„Jelenet"* közönsége egyenrangú a táncolókkal. A mozgás öröme, ritmusa, dinamikája a témája ezeknek a képeknek, a jazz-korszak homo ludens-ének érzékeny szemével látva és mesterien láttatva.

K. G.



1. Scheiber Hugó: Táncolók, 1925 körül



2. Scheiber Hugó: Tangó, 1932 körül (magántulajdon)


C. Marko 1880.

213 • IFJ. MARKÓ KÁROLY (1822–1891)

Ailoi erdőrészlet Corsicában, 1870-es évek

70 × 100 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: C. Markó
A vakkeret felső részén ismeretlen kéz által írt szöveg:
Nella Foresta de Aitona de Corsica di Carlo Markó.
Kiállítva: 1881. Műcsarnok, Őszi tárlat, kat. 165.
Kikiáltási ár: 4 000 000 Ft

Id. Markó Károly legidősebb gyermeke bécsi festészeti tanulmányok után csatlakozott az akkor már hosszabb ideje Itáliában élő apjához, aki ekkor vette kézbe a fiatalember képzését. Ifjabb Károly 1845-ben állított ki először Firenzében, ezt követően a XIX. századi olasz festészet elismert alakjává vált. Soha nem tért haza Magyarországra, de alkalmanként szerepelt budapesti kiállításokon is. Firenzében az ún. Scuole di Staggia tagja volt. Ez az olasz festőkből álló laza közösség a barbizoniak ihlette, természet után festett képekkel tűnt fel a század közepén (Norma Broude: The Macchiaioli. Italian Painters of the Nineteenth Century. London 1987). Ifjabb Károly művein kettős hatás érvényesül – egyrészt az atyjától elsajátított technikai ügyesség mellett annak a gondos rajzhoz való vonzalmát örökölte, az élénk színek használata, a zöld gazdag skálája figyelhető meg – másrészt azonban a téma realisztikusabb megközelítése jellemzi.

Noha múlt századi kiállítási és a XX. század első feléből származó aukciós katalógusokból igen sok ifjabb Károlynak tulajdonított festményt ismerünk, az adatok teljes hiányában, reprodukció nélkül ezek nem azonosíthatók. Most azonban egy kivétellel állunk szemben: noha reprodukciót ebben az esetben sem ismerünk, a vakkeretre írt szöveg hozzásegített az azonosításhoz: ifjabb Károly maga küldte el az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat 1881-es őszi kiállítására képét, amely ugyanezen a címen szerepel a katalógusban (két megjegyzés: a keretre írt képcím egy betűben eltér a múzeumi katalógusban megadottól; az őszi tárlat anyagáról több katalógus is megjelent, a festmény az összesített kiadásban 120-as szám alatt található). Ugyanezen a kiállításon bukkan fel a *Valdonielloi erdőrészlet Corsicában* című festmény (kat. 122.), amely minden bizonnyal ennek párdarabja.

H. O.



ifj. Markó Károly: Hegyvidéki táj, 1853 körül (Dorotheum, Wien)

196 ▪ FERENCZY NOÉMI (1890–1957)

Menekülés Egyiptomba, 1916

139,5 x 168 cm
Tempera, vászon
J. n.
Restaurált

Kikiáltási ár: 4 000 000 Ft

KIÁLLÍTVA

Ferenczy Károly hagyatéka és Ferenczy Béni, Noémi és Valér gyűjteményes kiállítása. Ernst Múzeum, Budapest, 1918

IRODALOM

Tolnay Károly: *Ferenczy Noémi.* Budapest, 1934
Cseh Miklós: *Ferenczy Noémi.* Budapest, 1963
Molnár László: *Ferenczy Noémi művészete.* Művészet, 1968/9
Murádin Jenő: *A Ferenczy család Erdélyben.* Bukarest, 1981
Jankovich Júlia: *Ferenczy Noémi.* Budapest, 1983

A magyar származású világhírű Michelangelo-kutató Charles de Tolnay nyilatkozta egyszer, hogy pályája során Michelangelo mellett csak olyan nagyon nagy művészekkel foglalkozott, mint Leonardo, a Breughelek, Hieronymus Bosch, Pierro della Francesca és Ferenczy Noémi. 1934-ben jelent meg a nevezetes Ars Hungarica sorozatban Ferenczy Noémiről szóló monográfiája, amelyben a legnagyobbaknak kijáró tisztelettel és érdeklődéssel dolgozta fel a művész addigi munkásságát. Tolnay és Ferenczy Noémi kapcsolatának kezdete valószínűleg még a tizes évekre nyúlik vissza, amikor a fiatal művész Balázs Béla meghívására eljárogatott a Vasárnapi Kör találkozóira és hallgatta 1917-ben a Szellemtudományok Szabadiskolájának előadásait. A Vasárnapi Körben és a Szellemtudományok Szabadiskoláján Tolnayn és Balázs Bélán kívül olyan európai rangú tudósokkal is találkozhatott, mint Hauser Arnold, Lukács György és Mannheim Károly.

Ferenczy Noémi intellektusát a legismertebb magyar művészcsalád milliője formálta. Az apa, Ferenczy Károly és fivérei Béni és Valér is beírták magukat a magyar művészettörténet nagy könyvébe. Kevésbé köztudott, hogy édesanyja a bécsi származású Fialka Olga is alapos művészeti képzésben részesült, s gyermekei nevelése mellett festői praxist is folytatott. Noémi azonban nem követte édesanyja példáját, a családi tanács javaslatára ruhatervezéssel kezdett el foglalatoskodni. Firenze, München és Bécs divatszalonjaiban sajátította el a szabás-varrás fortélyait. A sors szeszélye azonban úgy hozta, hogy mégsem lett belőle divattervező. Egyik párizsi útján ellátogatott a Musée des Arts Decoratifs gyűjteményébe, ahol az arras-i műhely gobelinjei elementáris hatást gyakoroltak rá. Azonnal beiratkozott a világhírű párizsi Manufacture des Gobelins-be, ahol egy év alatt kitanulta a szövés mesterségét. 1912-ben érkezett haza Nagybányára és egy év múlva már el is készült első remekművével, a Teremtés-sel. Korai műveit a 14-15. századi gobelinnek, a chartres-i üvegablakok és a trecento festészete inspirálta. A kilenc mezőre osztott Teremtés e hatások egyfajta szintézisének tekinthető, mint Tolnay Károly írta róla: „kezében a modern gobelin archaizáló, dekadens formanyelve természetessé és monumentálissá vált: felemelte azt a 'nagy művészetek' rangjára." 1916-ban alkotta meg következő fő művét, amely a Menekülés Egyiptomba címet kapta. Mielőtt azonban gobelinbe szőtte volna a témát, készített egy méretarányos olajtempera festményt is, amely inkább önálló műnek tekinthető, mintsem tervnek. A tervek többnyire egyszerű kartonra készültek, a Menekülés Egyiptomba hordozója azonban vászon. A jelenet kivitelezése a quattrocentót idézi, miközben a buja vegetáció az à mille fleurs verdűrök, a régi francia virágszőnyegek képi világát varázsolja elénk. A festmény középpontjában a kis Jézust köpenyébe bugyoláló Mária látható szamárháton, a bibliai témától általában szokatlan gazdagságú őserdei növényzetet pedig gazdagon áradó mesélőkedvvel megjelenített vadállatok népesítik be. A festményt barokkosan dús gyümölcsfüzéres bordűr keretezi. Az őserdő rejtekében megbúvó párduc, a zsiráfok és különösen a majmok Henri Rousseau festészetéhez teszik hasonlatossá a kompozíciót. Az édesanyjával sokat utazgató Ferenczy Noémi valószínűleg ismerte a nagy francia festő munkásságát, akiről 1911-ben már monográfia is megjelent, az analógia azonban inkább véletlen találkozást sejtet, semmint tudatos követést. Bár Ferenczy Noémi ebben az időszakában kedvelte a bibliikus jeleneteket, témaválasztása minden bizonnyal történelmi konnotációkat is hordoz. A festmény készülésének idején javában dúlt a világháború, s a gyakran Budapestre látogató festő csak ekkor értékelte igazán a nagybányai Egyiptom csendes békéjét.

Hornyik Sándor



Henri Rousseau: Egzotikus táj, 1910
129 x 162 cm, olaj, vászon, Mrs Robert Mc Cormick-gyűjtemény, Washington

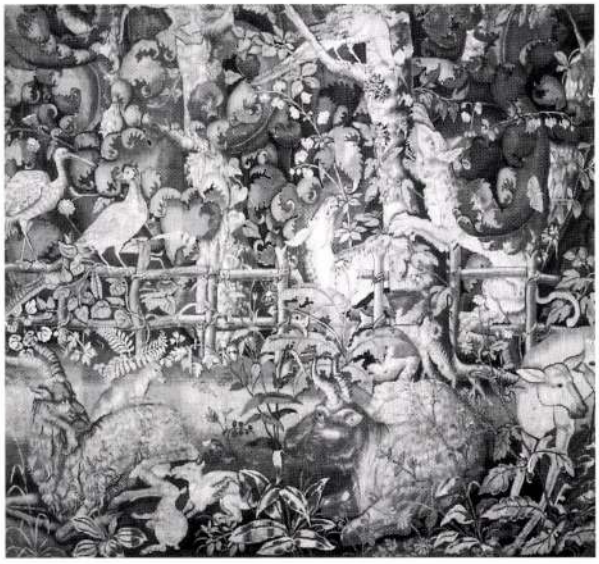

Falikárpit, 230 x 252 cm
Enghien, 1535-40 körül, magántulajdon

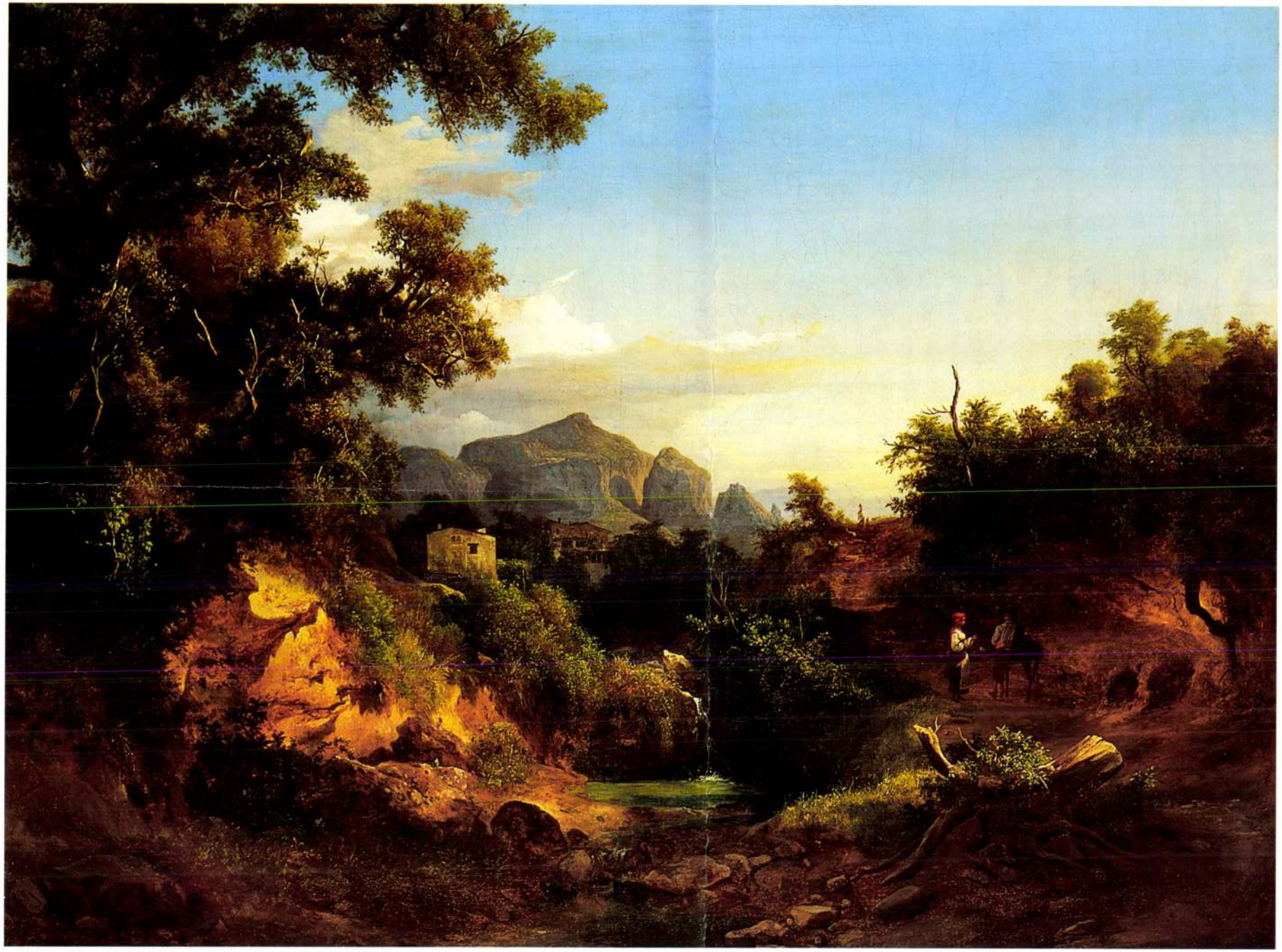

195 • IFJ. MARKÓ KÁROLY (1822–1891)

Szerelmesek olasz tájban, 1853

75 x 99 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra lent: C. Markó junior 1853

Kikiáltási ár: 10 000 000 Ft

IRODALOM

Szana Tamás: *Markó Károly és a tájfestészet.* Budapest. 1898. 141-142.
Művészet Magyarországon 1830-1870. Kiállítási katalógus. Bp., MNG 1981. 451.

Ifjabb Markó Károly (1822-1891) kiterjedt és a maga idejében Itália-szerte, és nemzetközileg is elismert életművéből alig ismerünk néhány festményt. Ennek oka lehet, hogy a művész bár Pesten született, de a család korai Bécsbe költözése után már soha nem tért vissza Pestre; s ha olykor küldött is művet a Műegylet tárlataira, a magyar művészeti életben lényegében nem vett részt. Munkáinak nagy része itáliai, bécsi és orosz gyűjteményekbe került (a művész 1885-től Moszkvában élt, s ott is halt meg). Munkáiból az eddigi legteljesebb bemutatót (15 festményt) 1899 elején, a Nemzeti Szalon Markó-kiállításán lehetett látni, ahol az idősebb és ifjabb Markó Károlytól, valamint Markó Andrástól összesen 52 festményt, 13 olajvázlatot, s 100 darab rajzot mutattak be. Sajnos a kiállítás címei alapján a jelen kép nem azonosítható a 15 mű egyikével sem.
Az ismert ifj. Markó-képek alapján úgy tűnik, hogy a művész – apjával ellentétben – kedvelte a tág horizontú, széles perspektívát nyújtó tájakat, s bár alapvetően apjának stílusát folytatta, tájszemléletében gyökeresen különbözött tőle. A szinte kortárs Szana Tamás megfigyelése szerint ifjabb Markó Károly stílusa kevésbé aprólékosan részletező, kevésbé kifinomultan precíz, mint apjáé; képein több az „üres hely"; apja idilli festői világával összevetve önála már realizmus elemei is megjelennek. Ifjú Markó realizmusa persze nem más, mint annyi csupán, hogy tájmotívumait konkrét helyszínekből meríti. Ő nem fest eszményi tájakat, ő inkább valódi helyszíneken hoz létre „eszményi" kompozíciókat. Apjához hasonlóan gondosan ügyel rá, hogy túl közeli motívumok ne kapjanak nagy hangsúlyt, s ne tereljék el a figyelmet a látvány egészéről. A középtér motívumait a képszélekre rendezi, hogy ezáltal szinte színpadias keretbe foglalja azt a fő motívumot, amit rendszerint a háttérben helyez el. Ez a kompozíciós szerkezet az 1860-as évekig megmarad ifjabb Markó Károlynál. Késői képein merészebb, aszimetrikus képkivágatokkal találkozunk, és sokalakos, mozgalmas csoportok népesítik be tájait.
A jelen kép még idős Markó Károly életében készült. A fiú ekkori szignatúráiban még jelzi apjától való különbségét. A latinos „junior", vagy az olaszos „figlio" egyaránt előfordul e korai korszak szignóin. A most bemutatott kép kapcsán elmondható, hogy ifjú Markó Károly eddig alig kutatott, s meglehetősen hézagosan ismert életműve egy újabb szép darabbal vált gazdagabbá.

Bellák Gábor



id. Markó Károly:
Alkonyi fények Tivoli mellett (Prokrisz halála), 1838 körül
28 x 40 cm, olaj, vászon
magántulajdon

194 ▪ ID. MARKÓ KÁROLY (1791–1860)

Diana és a nimfák, 1830 körül

34 x 42,5 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: C. Markó

Kikiáltási ár: 3 800 000 Ft

IRODALOM

Szana Tamás: *Markó Károly és a tájfestészet.* Budapest, 1898. Athenaeum
Pogány Ö. Gáborné: *Id. Markó Károly művei.* In.: Művészettörténeti tanulmányok. *Művészettörténeti Dokumentációs Központ Évkönyve 1954-55.* Budapest, 1957. 355-453. old.
Bodnár Éva: I*d. Markó Károly.* Budapest, 1982
Id. Markó Károly. [kiállítási katalógus] Magyar Nemzeti Galéria, 1991

Markó Károly 1822 és 1832 között kisebb-nagyobb megszakításokkal Bécsben élt. életének legnehezebb periódusa volt ez az időszak, gyorsan gyarapodó családjának sokszor még a mindennapi kenyeret sem tudta előteremteni. Markó gondterhes bécsi éveinek rekonstruálása a mai kutatónak is a legtöbb nehézséget okozza. „Markó Bécsben festett műveinek nagy részét elnyelte a korabeli műkereskedelem, »szűkös kenyérre váltva szívódott fel«, kevés műve hollétéről van tudomásunk" – írja Bodnár Éva, a művész monográfusa. Markó sokat dolgozott, de e tíz év munkáiból alig ötvenről van tudomásunk, sőt Pogány Ö. Gáborné oeuvre-katalógusa az 1823 és 1826 közötti évekből nem ismer egyetlen művet sem. A Diana és a nimfák legnagyobb valószínűséggel Markónak ebből a kevésbé dokumentált bécsi korszakából való alkotás.

Tudjuk, hogy Markó az 1820-as években kezdett el mitológiai kompozíciókat festeni. Nemcsak hét nyelven beszélt, hanem Homéroszt, Vergiliust is szívesen olvasott, sőt kedvenc olvasmánya is Homérosz volt. A klasszikus ókor mitológiai alakjai a korai bécsi évektől kezdve élete végéig jelen vannak festészetében. Diana és a nimfák alakja gyakran előfordul Markó művészetében. Diana ugyanis nemcsak a szülésnek, de az erdőknek s a vadaknak is istennője volt. Akár Markó személyes sorsának istenét is láthatjuk Diana személyében.

A kép szereplőit a jobboldali előtérben látjuk egy lágyan csordogáló patak partján. A középtérben facsoportok, erdőrészletek zárják le a széleken látványt, a háttérben pedig egy város körvonalai rajzolódnak ki a távoli kékségbe vesző hegyvonulat előtt. Ez a képépítkezés a klasszikus tájképfestészet kompozíciós tagolását követi, Markó majdnem minden képe hasonlóképpen szerveződik. A részletesség, ahogy Markó tájképeinek motívumait megfestette, elárulja az eredetileg mérnök képzettségű művész precizitás iránti igényét. Lyka Károly írta Markó stílusáról: „a legnagyobb elmélyedéssel tanulmányozta a tájakat, a fákat, az utolsó levélkéig, s oly gonddal festett e tanulmányok alapján képeket, hogy egy-egynek elkészülte aránytalanul hosszú időt vett igénybe".

A 34 x 42 cm-es képméret, vagy az ehhez nagyon hasonló méretezés Markó több alkotásának sajátja. Az oeuvre-katalógus Markónak majdnem minden korszakából említ azonos, vagy hasonló méretű kompozíciókat. Az itt bemutatott műhöz hasonló kompozíció lehetett az az 1832-es, e képpel megegyező méretű Tájkép Callisto és Dianával című alkotás, amely valaha a híres bécsi textilkereskedő, Arthaber tulajdonában volt.

Bellák Gábor

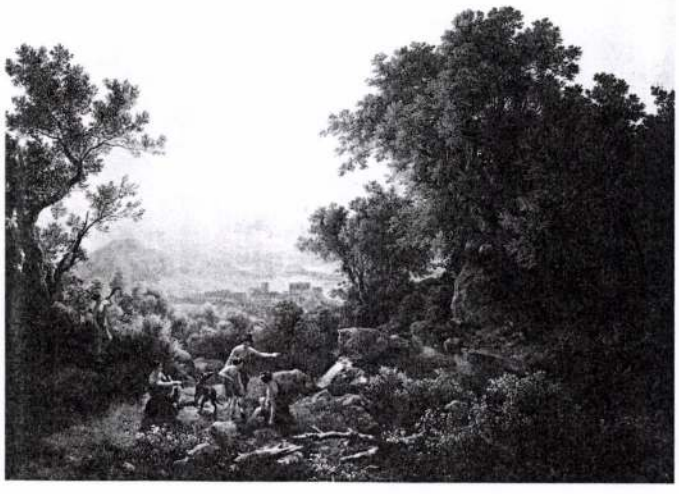

id. Markó Károly: Diana a vadászaton, 1833
38,5 x 52,5, olaj, fa
Magyar Nemzeti Galéria



195 ▪ IFJ. MARKÓ KÁROLY (1822–1891)

Szerelmesek olasz tájban, 1853

75 × 99 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra lent: C. Markó junior 1853

Kikiáltási ár: 10 000 000 Ft

IRODALOM

Szana Tamás: *Markó Károly és a tájfestészet.* Budapest. 1898. 141-142.
Művészet Magyarországon 1830-1870. Kiállítási katalógus. Bp., MNG 1981. 451.

Ifjabb Markó Károly (1822-1891) kiterjedt és a maga idejében Itália-szerte, és nemzetközileg is elismert életművéből alig ismerünk néhány festményt. Ennek oka lehet, hogy a művész bár Pesten született, de a család korai Bécsbe költözése után már soha nem tért vissza Pestre; s ha olykor küldött is művet a Műegylet tárlataira, a magyar művészeti életben lényegében nem vett részt. Munkáinak nagy része itáliai, bécsi és orosz gyűjteményekbe került (a művész 1885-től Moszkvában élt, s ott is halt meg). Munkáiból az eddigi legteljesebb bemutatót (15 festményt) 1899 elején, a Nemzeti Szalon Markó-kiállításán lehetett látni, ahol az idősebb és ifjabb Markó Károlytól, valamint Markó Andrástól összesen 52 festményt, 13 olajvázlatot, s 100 darab rajzot mutattak be. Sajnos a kiállítás címei alapján a jelen kép nem azonosítható a 15 mű egyikével sem.
Az ismert ifj. Markó-képek alapján úgy tűnik, hogy a művész – apjával ellentétben – kedvelte a tág horizontú, széles perspektívát nyújtó tájakat, s bár alapvetően apjának stílusát folytatta, tájszemléletében gyökeresen különbözött tőle. A szinte kortárs Szana Tamás megfigyelése szerint ifjabb Markó Károly stílusa kevésbé aprólékosan részletező, kevésbé kifinomultan preciz, mint apjáé; képein több az „üres hely"; apja idilli festői világával összevetve önála már realizmus elemei is megjelennek. Ifjú Markó realizmusa persze nem más, mint annyi csupán, hogy tájmotívumait konkrét helyszínekből meríti. Ő nem fest eszményi tájakat, ő inkább valódi helyszíneken hoz létre „eszményi" kompozíciókat. Apjához hasonlóan gondosan ügyel rá, hogy túl közeli motívumok ne kapjanak nagy hangsúlyt, s ne tereljék el a figyelmet a látvány egészéről. A középtér motívumait a képszélekre rendezi, hogy ezáltal szinte színpadias keretbe foglalja azt a fő motívumot, amit rendszerint a háttérben helyez el. Ez a kompozíciós szerkezet az 1860-as évekig megmarad ifjabb Markó Károlynál. Késői képein merészebb, aszimetrikus képkivágatokkal találkozunk, és sokalakos, mozgalmas csoportok népesítik be tájait. A jelen kép még idős Markó Károly életében készült. A fiú ekkori szignatúráiban még jelzi apjától való különbségét. A latinos „junior", vagy az olaszos „figlio" egyaránt előfordul e korai korszak szignóin. A most bemutatott kép kapcsán elmondható, hogy ifjú Markó Károly eddig alig kutatott, s meglehetősen hézagosan ismert életműve egy újabb szép darabbal vált gazdagabbá.

Bellák Gábor

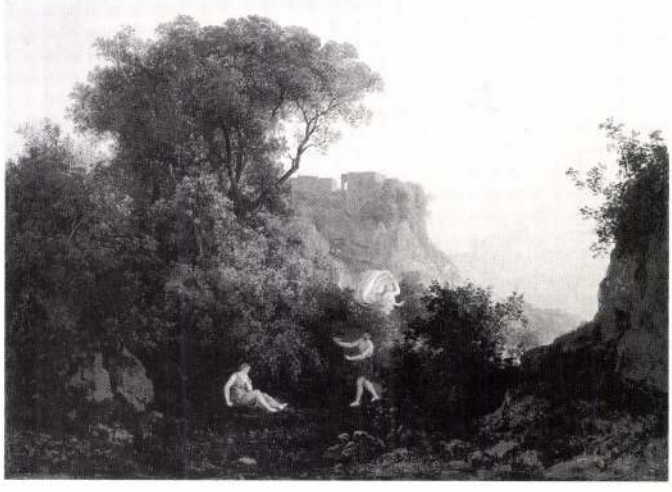

id. Markó Károly:
Alkonyi fények Tivoli mellett (Prokrisz halála), 1838 körül
28 × 40 cm, olaj, vászon
magántulajdon

id. Marko Karoly köre

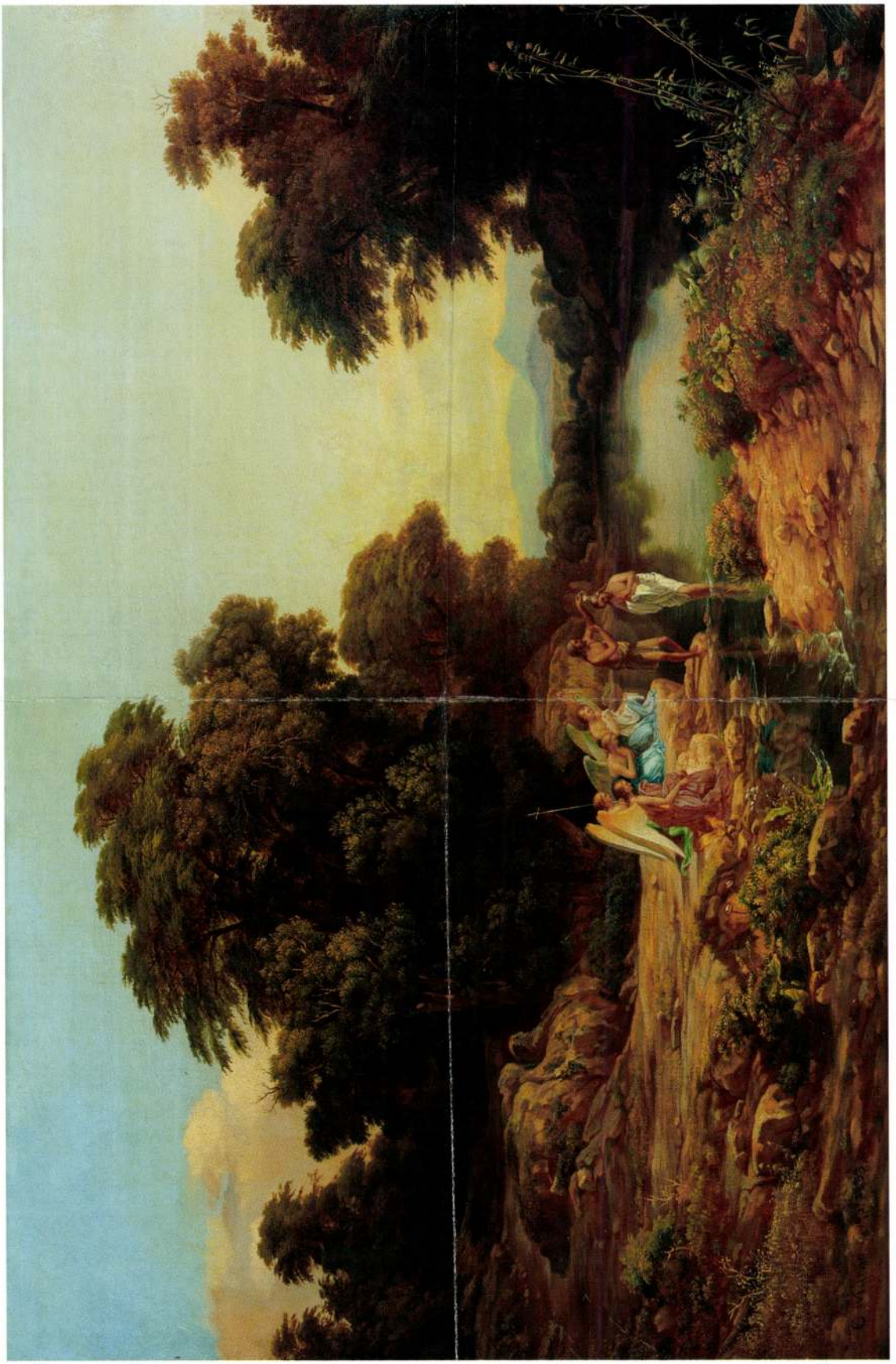

112.

113.

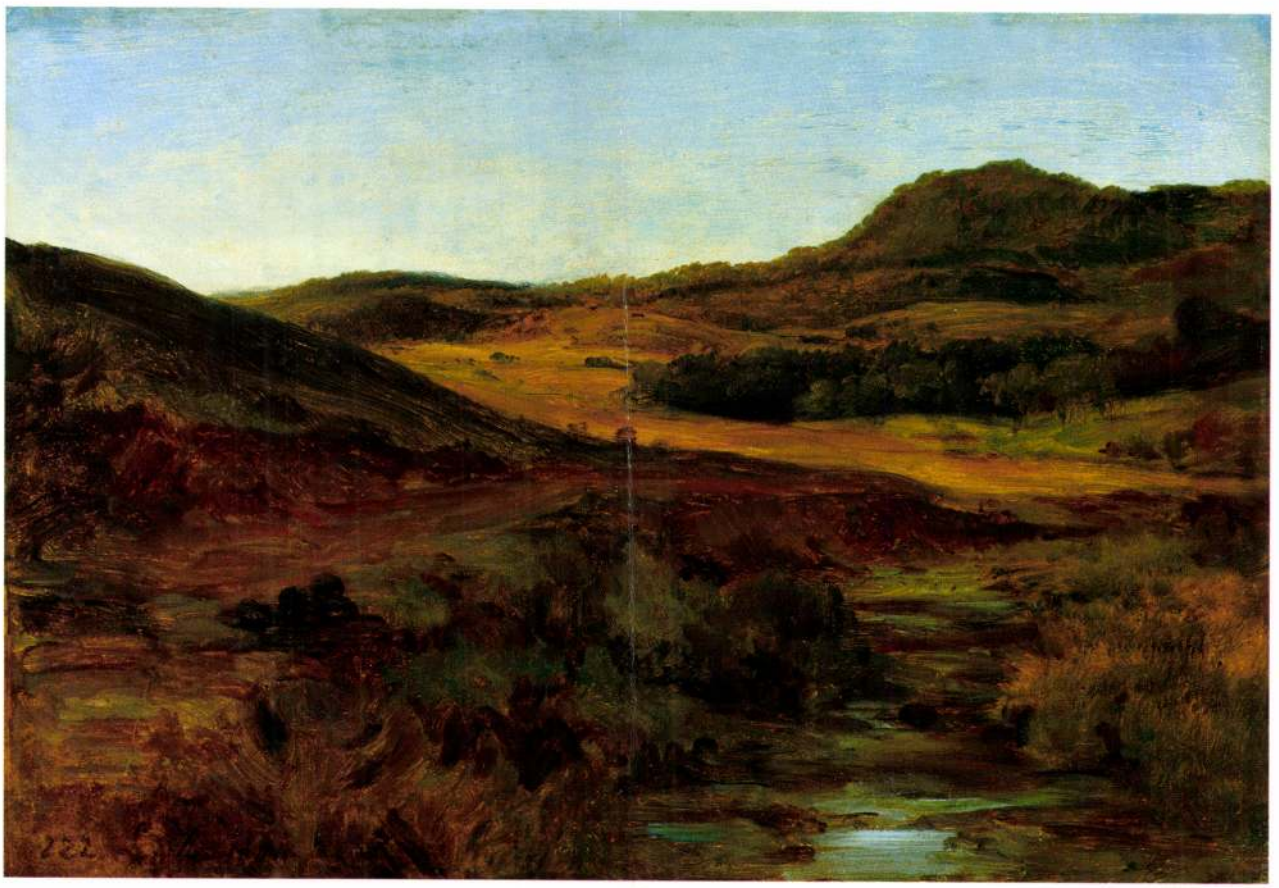

113.▲
Ligeti Antal (1823-1890)

Dombvidék
Olaj, karton 16,5 x 28,5 cm
Jelezve balra lent: L.A. 1881.
Kikiáltási ár: 800 000 Ft

A U K C I Ó

BJI Aukciósház Bt.

Értesíti Önt, hogy 2002. december 2-án hétfőn, 17 órakor

a Pesti Vigadó Színháztermében rendezi

első festményaukcióját.

Az eseményt neves művészek közreműködése teszi még rangosabbá. Fellép többek között Geiger György világhírű trombitaművész is. Az aukció anyaga megtekinthető a Műcsarnokban az Antik Enteriőr 2002. című kiállításon.

A kiállítás időpontja:

2002. november 28 – december 1.

Internetes megtekinthetőség októbertől:

www.axioart.com

LÁSZLÓ VARGart

BJI Aukciósház Bt. • LÁSZLÓ VARGart • 1055 Bp., Falk Miksa u. 6.
Telefon: 269-0500



ÁMOS IMRE • Vágyakozó önarckép, 1941. • Olaj, vászon.



id. **MARKÓ KÁROLY** • Itáliai táj • Olaj, fa.

MARKÓ FERENC

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1981 OKT 19

1021

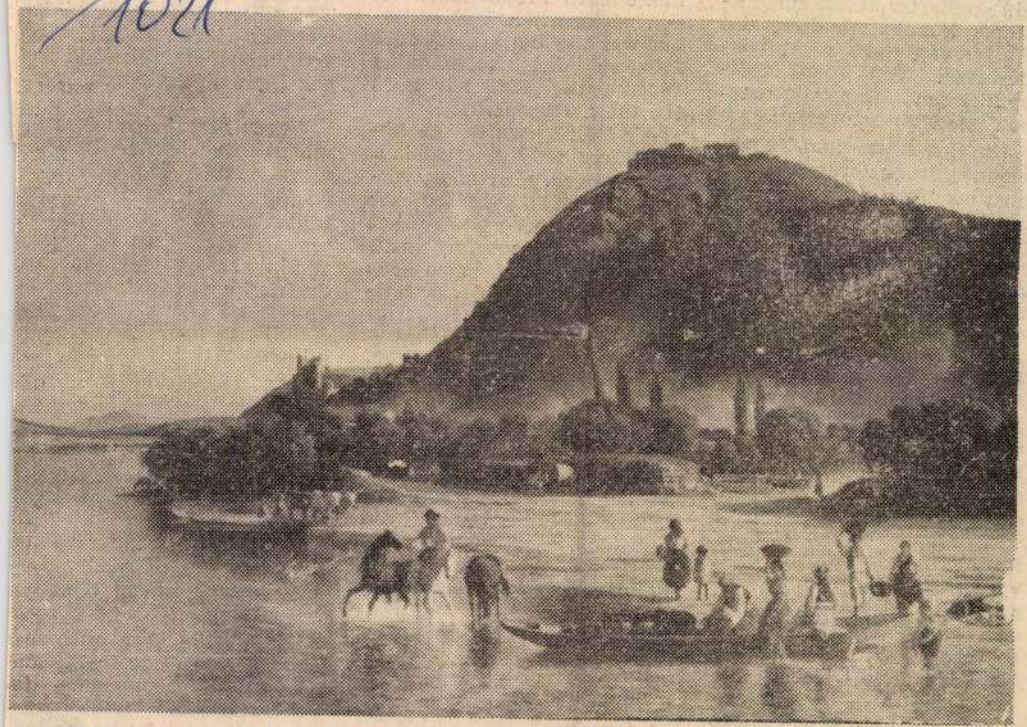

Ferenc Markó (1832—1879): Visegrád (auf Leinwand, 1859)

Kunst in Ungarn 1830—1870

Arbeitsplatz, in der sich nur ein studierter Jurist zurechtfindet, können wir diese alte Auffassung auch nicht widerlegen. Von den zivilrechtlichen Bagatellprozessen ganz zu schweigen.

Um den Ärzte- und Ökonomennachwuchs brauchen wir uns ebenfalls keine Sorgen zu machen: jeder Studienplatz hätte, wie auch an der juristischen Fakultät, dreimal belegt werden können. An der juristischen und medizinischen Universität schwankt diese Proportion übrigens jährlich. Der Grund: Wenn z.B. in einem Jahr an den Budapester Universitäten viel mehr Bewerber abgewiesen werden müssen als, sagen wir, in Pécs, dann verbreitet sich dieser Sachverhalt wie ein Lauffeuer, im folgenden Jahr wird es garantiert umgekehrt sein, weil alle hoffen, dort eher einen Studienplatz zu erhalten. Auf lange Sicht gleicht sich das aus...

An den technischen Universitäten und Hochschulen geht die Anwärterzahl seit

Leute um
mühten. In
den techni
ten war di
214-, an
165prozenti
150, bzw.

Als Lösung wurde die Abschaffung des Numerus clausus erwogen, aber nicht verwirklicht. So wurden die schwächer vorbereiteten Anwärter nach Hause geschickt und aufgefordert, sich noch ein Jahr lang auf das Studium vorzubereiten. Um auch die frei gebliebenen Studienplätze zu besetzen, wurde eine zweite Aufnahmeprüfung abgehalten (im August). Interessant war, daß sich nun genügend Abiturienten meldeten und es den Aufnahmeausschüssen nicht schwer fiel, die besten auszuwählen.

Sorgen der technischen Intelligenz

Bei der Ausbildung der technischen Intelligenz gibt es zahlreiche Probleme, so z.B. daß die Unternehmen

...
schen Entwicklung, Produktions- und Produktenentwicklung benötigen die Unternehmen gerade die frischen Kenntnisse der Universitätsabsolventen. In industriell entwickelteren Ländern als Ungarn liegt der Anteil der technischen Ausbildung viel höher als bei uns — nur daß auch die „Anziehungskraft" größer ist.

An die Berufungsinstanz kann sich jetzt niemand mehr wenden, das Semester hat begonnen. Über 3000 Studienkandidaten legten Berufung ein. Eine günstige Antwort erhielt jeder, bei dem es nur irgend möglich war.

Offen bleibt aber auch zukünftig, wie diese festgefahrene Situation zugunsten der Volkswirtschaft und Jungakademiker gleichermaßen

MARKÓ KÁROLY

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 NOV 2 7

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1021

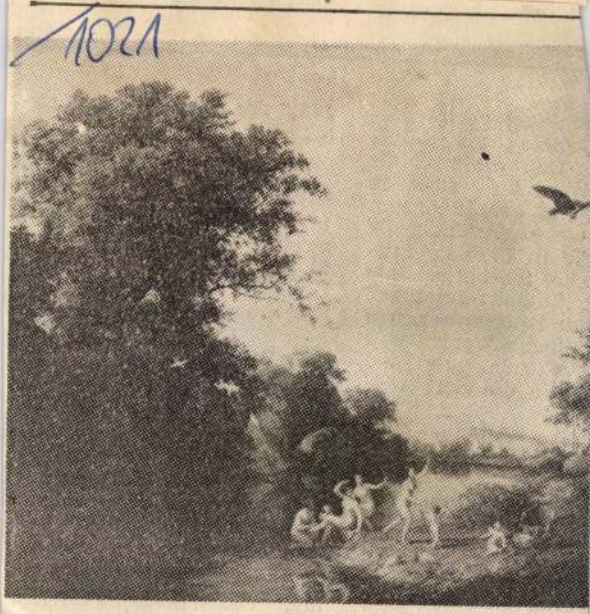

DER SCHUH DER RHODOPIS (Öl auf Holz, 1835) Sz
der griechischen Mythologie (Den Schuh der im Nil
den Rhodopis entwendet Zeus in der Gestalt eines
ein Werk von **KÁROLY MARKÓ d. Ä.** (1791—1860),
Schule der ungarischen klassizierenden Landschafts
schuf.



ene aus
baden-
Adlers),
der die
malerei

daß
liche
ver-
mit
lie
d

Reformierung er unerschütterlich festhält. Aber das hinderte ihn nicht, in der Beurteilung der grundlegenden Tendenzen der Weltlage seinen eigenen Standpunkt zu bewahren. Daß er, sagen wir, wegen Afghanistan murrte, ließ ihn nicht in den Chor einstimmen, mit diesen Ereignissen beginne eine neue Zeitrechnung in den Ost-West-Beziehungen. Er bestand sowohl in der Nahost-Frage, in der ja seine Regierung sehr stark engagiert ist, auf einer realistischen Einschätzung der sowjetischen Haltung, auf der Notwendigkeit einer Einbeziehung der Sowjet-

MARKÓ Károly id.

Svoboda, Helikon 1991 1/2. 203.

A pesti festőcsaládokhoz, alkotói együttesekhez hasonlóan vidéken is működtek. Ilyen volt az erdélyi Neuhauser família vagy a felföldön a kassai Klimkolics család, és a Lőcse körüli Czauczik-körbe tartozó Müller és Boemm család. A Czauczik-kör, a szepességi festők társasága a korszak fontos festőcsoportja. Munkásságukat leginkább a portré és a tájkép műfaja uralja. Jelentőségüket az adja, hogy közülük indult id. Markó Károly (Lőcse, 1791—Villa Apeggi, 1860) mint tájfestő.

A szepességi művészek a biedermeier tájfelfogását igen hamar átvették, a kezdeti években Markó is így dolgozott. A klasszicizmusban kialakult tág perspektívájú veduták az ő alkotásaikon leszükülnek, felbomlik az évszázados rend a térrétegek között, bizonyítva az európai áramlatok ide is eljutó hatását. Mérsékelik a táj elemeinek mennyiségét, és egyet-egyet határozottan előtérbe állítanak.

A zipszer-iskola kedveli a guache-technikát, az ifjú Markó is ezzel a technikával indult. A fénytelen felületek, a finoman eldolgozott festékfoltok a nagy fehértartalmú színek egészen eredeti hatást kölcsönöznek a kör tájképeinek. A gyakran szereplő staffázs-alakok mindvégig — Markónál is — megmaradnak ebben a szerepben, míg az innen elszármazó szlovák mestereknél ebből fejlődik ki a szlovák zsáner. Markó idővel visszakanyarodik a nagy formátumú klasszicizmushoz, de műveiben gyakran felbukkan a kísértő biedermeier. A magunk részéről a legismertebb Markó-képet, a *Visegrád*ot is (1828, MNG.) szívesen soroljuk ide.

vét a rárakódott kacatok a
lent a Fülep megnyilatkozá
adták hozzá. Néhány éven b
Csontváry életművének érte
a magyar művészet utolsó s
(nemzedéktárcsa csőben,) [redacted] ...ntaképpé vált a módsz
Németh Lajos szakmai tekin
Hamarosan a hivatalo**knak** is e
történeti katedrán [redacted] má
vatását. A művészettörténe
hivatalosan is. Tanítványo
tudóink munkáját is, ő ped
ba zárkózó. Nyitott, derűs
lett tartotta a tanítványo
szélesa baráti kört is. Sza
újszerű stúdiumok ösztönzé
tő vállalkozások egész sora
mert nem csak a tudomány m
ban jeleskedett, hanem min
művészeti életben: kritikus
ritka áttekintő képesség a
a művészek nagy táborában

MARKÓ Katalin festő

142. jún. 4. 1868 Markó Katalin által festett eszményi tájkép ajándékoztatott a múlt évben a nemzeti Képcsarnoki Egylet részéről.
Szerzemény

98

M. Ét. 1991. 1/2.

id. Mattó Karoly

Szabó Júlia: A XIX. sz. festészete Mon

Bp. 1985,

15, 45, 92–93 (29–30-as kép),
103 (41-es kép) 128–129 (76–78-as kép), 189
(150-es kép), 190–191 (152-es kép)

Auktion 263

18. September 1991

Freiwillige Versteigerung aus verschiedenem Besitz

Porzellan, Jugendstil, Silber,

Uhren, Möbel, Teppiche

Graphik, Bücher, Gemälde

Besichtigung: 9. bis 16. September 1991

Montag bis Freitag, 9.30 Uhr bis 13 Uhr und 15 Uhr bis 18 Uhr
Donnerstag bis 19.30 Uhr, Samstag 9.30 Uhr bis 13 Uhr

Versteigerung:

Mittwoch, 18. September 1991: 9.45 Uhr und 15 Uhr

NEUMEISTER
MÜNCHENER KUNSTAUKTIONSHAUS KG

Barer Straße 37 · 8000 München 40 · Telefon (089) 23 17 10-0 · Telefax (089) 23 17 10 55

Bankkonto: Bayer. Hypotheken- und Wechsel-Bank München Nr. 580 405 7279 (BLZ 700 200 01)
Postgirokonto München Nr. 397 92-807 (BLZ 700 100 80) · Telegramm-Adresse: Kunstmittler

MÜNCHEN, Neumeister 1991. – 3046/1991

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

Rudolf Neumeister
Öffentlich bestellter und
vereidigter Kunstauktionator

Katrin Stoll
Kunstauktionatorin

Martina Neumeister-Scheublein
Kunstauktionatorin

Lutteroth, Ascan, 1842 Hamburg – 1923 ebenda

612 Tessiner Gebirgsdorf. L. u. sign. Öl auf Lwd. auf Karton. 39 x 59 cm. R. mit Lorbeer- und Perlstabdekor. min. besch. (13898) 4000,–
Abbildung Tafel 149

Mali, Christian, 1832 Broekhuizen b. Utrecht – 1906 München

613 Tiroler Viehmarkt auf verregneter Dorfstraße. R. u. sign. und München 1873 dat. Öl auf Lwd. 82 x 137 cm. Rest. Historistischer Flammleisten-R. min. besch. (3676) ⊙
Farbtafel 26

614 –, Am Bodensee bei Kressbronn. Vorn in der stillen Bucht ein Fischer im Nachen. R. u. sign. und Kressbronn (18)78 dat. Öl auf Lwd. 30,5 x 55 cm. R. (12899) 12.000,–
Abbildung Tafel 159

Markó d. J., Károly, 1822 Budapest – 1891 Moskau

615 Christus und die Jünger auf dem Gang nach Emmaus (Lukas 24, 13 ff.). L. u. sign. Öl auf Lwd. 54 x 79 cm. Rent. Rest. R. (10618) 8000,–
Abbildung Tafel 156

Max, Gabriel von, 1840 Prag – 1915 München

616 Affe auf einer Decke im Käfig. L. u. sign. Öl auf Lwd. 93 x 79 cm. Rent. Rest. R. (13978) 4000,–

Meermann, Arnold, 1829 Rheden – 1908 Nieder-Thalheim b. Landeck/Schlesien

617 Altes Bauernhaus in Werdenberg, Kanton St. Gallen. Neben dem Hauseingang eine »Bekanntmachung« über »Pflege der Kunst...« und Denkmalspflege. L. sign. Öl auf Holz. 40 x 31,5 cm. R. (887) 6000,–
Abbildung Tafel 116

Meissner, Olga, 1844 Torgau – 1895 Düsseldorf, zugeschrieben

618 Waldlandschaft mit Staffagefiguren. Rücks. bez. »Aus dem Nachlaß der Malerin O. Meißner, fertiggestellt von Heyn Senior. Düsseldorf 1896«. Öl auf Lwd. 42 x 52 cm. Min. besch. Neobarocker R., Ende 19. Jh., min. besch. (13854) 2000,–

Melchior, Wilhelm, 1810 München – 1883 Nymphenburg

619 Hirsch auf dem Waldweg. L. u. sign. und 1845 dat. Öl auf Lwd. 53 x 68 cm. Rest. R. (13978)
Abbildung Tafel 173 4500,–

Metz, Cäsar, 1823 Mainz – 1895 München, zugeschrieben

620 Hochgebirgslandschaften. Zwei Gegenstücke. Eines rücks. bez. Öl auf Karton. Je 24,5 x 44,5 cm. (7843) 1200,–

Meyer, Johann Georg, gen. Meyer von Bremen, 1813 Bremen – 1886 Berlin

621 Mutter mit Kind in der Kammer. R. o. sign. und 1849 dat. Öl auf Lwd. 31,5 x 26 cm. R. min. besch. (13987) 20.000,–
Abbildung Tafel 110

Meyer, Johann Georg, gen. Meyer von Bremen, 1813 Bremen – 1886 Berlin, zugeschrieben

622 Ziegenhirtin auf der Anhöhe im Gebirge. L. u. bez. Grisaille. Öl auf Karton. 41 x 34 cm. Neobarocker Biedermeier-R., min. besch. (13889) 7000,–
Abbildung Tafel 110

Miller, Joseph, München, um 1868

623 Bibelstunde. Ein altes Bauernpaar bei der Lektüre der Heiligen Schrift in der Bauernstube. L. u. sign. und München 1868 dat. Öl auf Lwd. 60 x 50 cm. Rent. Rest. R. (13375) 9000,–
Abbildung Tafel 117

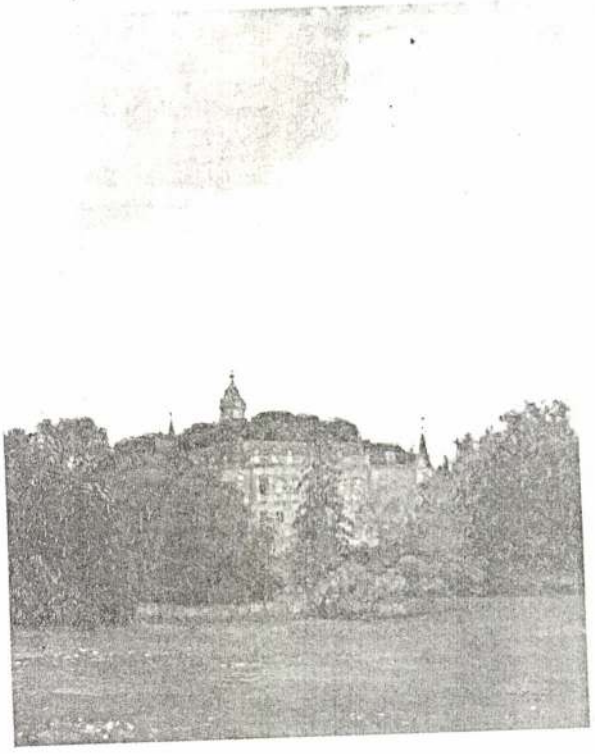

685 – Max Schlichting
(Stadtpark in Schöneberg)

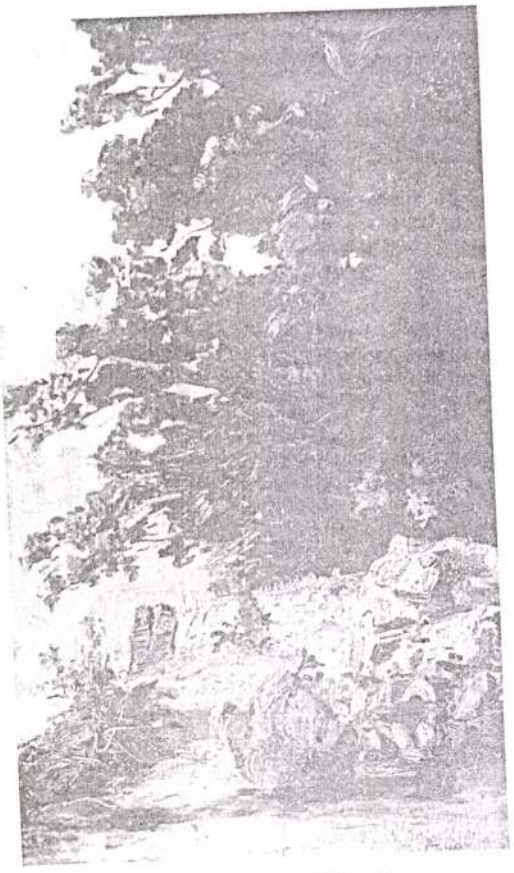

751 – Ludwig Willroider

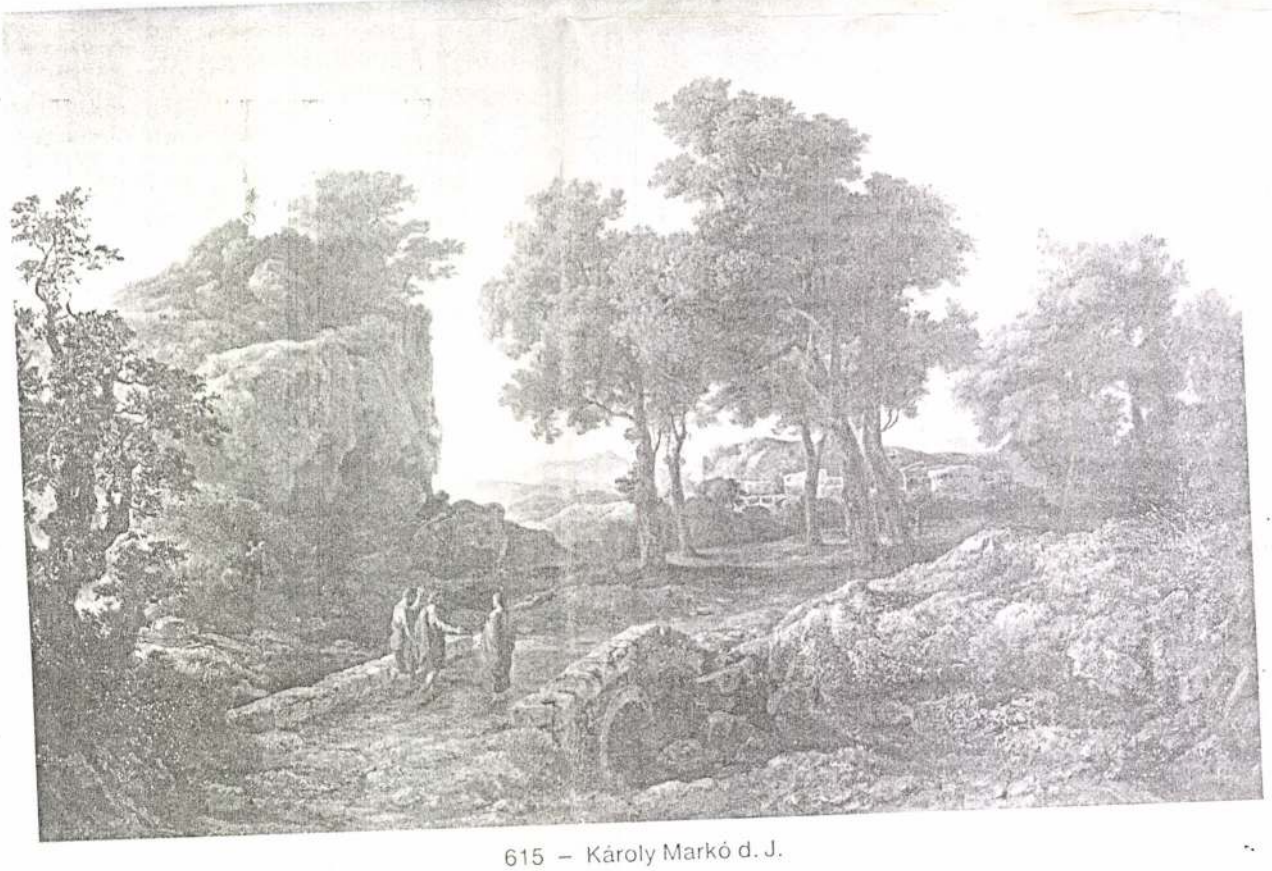

615 – Károly Markó d. J.

Márffyék a Múzeum körúton

Nagy múltú, patinás üzletbe költözött, és jóval kisebb, de gyönyörű üzletet hagyott hátra néhány hónapja a Márffy és Társa Aukciósház. Tavaly október végén áttették székhelyüket a Ferenczy István utcából a Múzeum körútra; régi helyiségükben galéria nyílt, amelyben festményeken és grafikákon kívül művészeti könyveket árulnak. A régi és az új boltot az köti össze, hogy az előbbi tulajdonosai, *Márffy* György és *Szabó* Károly irányítják az újat.

„Nagy kihívásnak látszott, hogy átvegyük Magyarország legnagyobb antikváriumát, ezt a száztizenöt éve működő és európai viszonylatban is jelentős üzletet – mondja Márffy György. – Mivel a bolt tovább is a Líra és Lant Rt.-é, s mi csak a működtetésére kötöttünk szerződést, nem annyira tőkére volt szükségünk, mint inkább szakértelemre. A Ferenczy utcában kialakult egy olyan csapat, amely nagyobb feladatok megoldására is képesnek érezte magát."

Megtudjuk: sok mindenen változtatniuk kellett, hogy megállítsák az évek óta tartó hanyatlást. Csaknem kétszeresre növelték a dolgozók létszámát, műszaki korszerűsítésbe fogtak, és lényegében kicserélték a könyvállományt. Emelték a felvásárlási árakat, amelyek náluk voltak a legalacsonyabbak. A forgalom megsokszorozódott, rengetegen vásárolnak történelmi, irodalmi és művészeti tárgyú kötelező olvasmányokat iskolai és egyetemi tanulmányaikhoz. Ám a városban működő mintegy hetven antikváriumot mind nehezebb régi könyvekkel ellátni. A fiatal üzletember hazai és európai tájékozódása alapján igazoltnak látja azt az aggodalmat, hogy az antikvár kínálat visszaesése miatt óriási mértékű áremelkedés várható. A legnagyobb gyűjtemények tulajdonosai, de még a kevésbé idős céhbeliek is féltve őrzik szerzeményeiket, vagyis inkább vesznek, mint eladnak. Más körülmények is hozzájárulnak ahhoz, hogy az antikvár piacon hiánygazdálkodás folyjék. Korábbi csekély példányszámok, az első világháború következtében más államok területére került könyvtáraink, illetve a második világégésben elpusztult bibliotékáink mind közrejátszanak abban, hogy külföldi árveréseken felértékelődtek a régi magyar könyvek. (Az áremelkedés egyébként az aukciósház 1997-es ajánlójegyzékéből is kitetszik: gyakoriak a több százezer forint értékű művek, s *Raymundus de Vineis* Sienai Szent Katalin legendája című, 1477-es latin nyelvű nyomtatványa egymillió-négyszázezer forintos eladási áron szerepel.) Ez azonban csak sovány vigasz azért, hogy abban a nemzetközi statisztikában, amely feltünteti, hogy száz régi könyvből melyik országban hány példány maradt meg, mi valahol a lista végén kullogunk.

Nagy hátrány a külföldön magyar vonatkozású ritkaságokra vadászó könyveseinknek, hogy nem tagjai az európai antikvárszövetségnek, s a szakmának még nincs magyarországi szervezete, Márffy Györgyöt azonban a saját gondjai is nyomasztják. „Üzletünk jövőjének kérdése még nem dőlt el. Mert noha igaz, hogy Budapest egyik legforgalmasabb negyedében, két metróvonal között működünk, továbbá hogy bejáratott boltról van szó, az is tény, hogy a bolt fenntartóinak, üzemeltetésének költségei az utóbbi időben gyorsan növekedtek. Azt tehát, hogy fennmarad-e ebben a formában a Központi antikvárium, nem annyira szakmai kérdés, mint gazdasági menedzselési probléma." **(szilágyi)**

Magyar mesterek a Dorotheumban

Jó volt a kínálat a Dorotheumban a múlt századi olajfestmények és akvarellek február 24-i árverésén, amikor 252 tételből tucatnyi volt tőlünk való. A főleg gúnyrajzairól ismert *Jankó* János kevés, komoly témájú festménye közül a neki tulajdonított *Cigányok delelője* népies-elégikus vízparti jelenet (50x66 cm). A látványos, figurális tájért mégis sokkallották a licitálók a minimálisan elvárt 50-60 000 schillinget. Bár ennek alig több mint felét kérték érte (35-45 000 ATS), mégis visszamaradt kortársa – *Böhm* Pál – jóval édeskésebb *Évődése* is, (27x36 cm-es méretben), miniuciózus részletezéssel falapra festve. Erre a sorsra jutottak az elmaradhatatlan *Istvánffy- Rainer* Gabriella bájnegédes macskái is (20-25 000-ért), 51x70 cm-es nagyságban. A Szegedről New Yorkba került *Pogány* Vilmos (Willy) operajelenete a Rigolettóból könnyed akvarell (28x22 cm), de 18-20 000 schillingért nem akadt rá érdeklődő, akárcsak *Kéméndy* Jenő múlt század végén Münchenben festett kompozíciójára sem (58x120 cm).

Tornai Gyula szintén múlt száad végi alaktanulmánya egy fiatal néger táncosnőről (50x40 cm) viszonylag mérsékelt áron (35–40 000) sem kelt el, pedig mutatós, jól megfestett munka. Az abszolút negatívumok után jöjjön most egy „is-is". Mert *Neogrády* Antaltól visszamaradt ugyan a *Nyár falun* kerítésre támaszkodó, városi nőalakja (98x142 cm), de ugyancsak tőle elkelt egy fele akkora méretű *Vadvirágos réten,* igaz, hogy a mindkét képre érvényes (30-40 000 közötti) értéksáv felső határának feléért... Ugyanennyire tartották *Markó* Károly arasznyi, CM monogramos művét is a nimfákra leselkedő szatírral, de feléről indítva, 15 000-ért szerezte meg valaki, míg végül *Bruck* Lajos könyvtárban olvasó szerzetese (62x52 cm), olajjal, lenvászonon kiköszörülte a csorbát, és az előzetesen elvárt 30-35 000 felett, 38 000 schillinget hozott. **(wagner)**

...telik a gépesítés csodáit is. Ma még a kézművesség remekei hódíthatnak csak el díjakat. A hangszerkészítési versenyen idén a rézfúvósok és a pengetősök aspirálhattak elismerésre. Két német tubagyár egy-egy terméke és egy ugyancsak határokon belüli koncertgitár részesült elismerésben. Jövőre a fafúvós és vonós hangszerek készítői nevezhetnek be a megmérettetésre, az utóbbiak közül különös érdeklődés várja a nagybőgőket. A vásár 25 000 márkás nagydíját a neves dzsesszmuzsikusnak, a bukaresti születésű, 16 éves kora óta Németországban élő, most 63 éves Peter *Herbolzheimernek* ítélte a zsűri: a polgármester asszony, a Német Hangszerkészítők Szövetségének elnöke, a vásárigazgató, a Német Zenei Tanács és a zeneakadémiák két-két képviselője.

kottázókkal. Örömmel tapasztaltuk, hogy idén nemcsak szó, hanem magyar zeneszó is kihallatszott a frankfurti vásárváros hangzavarából. A Németországban élő *Dudás* Lajos vonzó improvizatív klarinétkompozícióit adta elő. *Bálint* János fuvolaművész, akit több nagynevű fuvolakészítő cég keresett meg, a *Pearl* arany hangszerén bűvölte el közönségét, amely – s ez fokozza a siker erejét – egy hangos popzenei színpadtól lépett át *Piazzola, Ravel, Bartók* és *Dinicu* muzsikájához. Cseppnyi elektromos erősítés ugyan segítette a *Paulikovics* Pál gitárja által kísért fuvolázást, de úgy is mondhatnánk: ez a művieskített hangzás sem torzította el Bálint művészetét, amely egyedülálló virtuozitás foglalatában mutat föl magasrendű zeneiséget.

Hollós Máté

miért éppen itt és most foglalkozik e témával. **Szögi**

– Valóban nehéz kor ez az ezredforduló előtti időszak. Visszatérve a főhősre, különleges képességekkel megvert vagy megáldott ember Raszputyin. Fantasztikus kisu-

Szövegé

Bár egyre kevesebbszer csendülnek fel a rádiókban a hatvanas-hetvenes évek kedvenc dalos házaspárja, a *Záray–Vámosi duó* örökzöld slágerei, sokan ma is emlékeznek rájuk. A *Csókjaidban felcsendülnek dallamok*, az *Álmodtam rólad*, a *Náladnál kedvesebbet*, a *Járom az utam* igazi sikerszámok voltak a maguk idejében, mindenki dúdolta őket, szerelmek,

Szép Ernő darabja Nyíregyházán

Irodalmi csemege: A vőle

Valószínű, hogy nagy nap ez a mai a nyíregyházi színtársulat életében. Mint ahogyan minden premier emlékezetes, úgy bizonyára a március 21-i is az. A város színházának megbecsült igazgatója, *Verebes* István a fejébe vette, hogy beiktatja műsortervébe *Szép* Ernő kitűnő darabját, *A vőlegény* című játékot. Régi kedves színműve ez, rendezte már, és sokat gondolt a hajdani sikerre, amikor Csuszik szerepét *Kern* András adta. Most ő alakítja, és a rendezést átadta *Cseke* Péternek.

– Több okból is jólesett a meghívás – mondja a rendező. Egyrészt azért, mert szeretem Szép Ernő írásait, a kort, amelyet megörökített. Másrészt megtisztelő számomra Verebes István meghívása. Debreceni éveim alatt gyakorta játszottam Nyíregyházán. Láttam a jelenlegi társulatot, jó színészek lelkes csapata. A város nyugodt, valóságos sziget a pesti élettempó után. A próbák aprólékosan kidolgozhatók, senki nem nézi az óráját, nem rohan, addig ismételhet jelenetet az ember, amíg szükségesnek érzi. Láttam az előadásaikat is, igen tetszetek, megnéztem néhány produkciójukat videón is.

– *Nem volt furcsa a színész-rendező Cseke Péternek a színész-rendező Verebes Istvánt instruálni a nézőtérről?*

– Csak az első percek voltak számomra nehezek. Aztán Pist mindent úgy csinált, ahogya kértem tőle. Valószínűle egyetértett velem. A játé



A sokszereplős darab egyik jelenete CSUTKAI CSAB

egyébként nem könnyű falat, a egyik legnehezebben színr vihető lírai bohózat. Sok szereplős, és rengeteg kelléke kell megmozgatni játék közben A színfalak mögötti gárda ige összehangoltan segítette a mur

Irodalom

Id. Markó K. művészetéről gazdag irodalom jelent meg, valamennyi összefoglaló mü, tanulmány, katalógus, mely a XIX. századi magyar művészettel foglalkozik, tárgyalja M. festészetét.

b., M.művészetére vonatkozó fontos forrás 1843-57 közötti levelezése, illetve levélfogalmazványainak gyüjteménye, amelyet 1942-ben az Ernst hagyaték árverésén a Fővárosi Képtár vásárolt meg, 1957 óta a MNG adattára őrzi. Az anyag még csak részben feldolgozott: Kopp J.: M.ismeretlen levelei. Gerevich Emlékkönyv /Bp.1942/.

c., Emlékkiállitását id.M.K. és tanitványai, követői müveiből 1951-ben rendezték a Fővárosi Képtárban /Kat.előszó: Pogány Ö Gáborné/. Bodnár É-Genthon I: Magyar festők Itáliában. /Kat. előszó: Genthon I. Bp.1964/. Művészet Magyarországon 1780-1830 /Bp.1980/ és 1830-1870 /Bp.1981/ Katalógusokban M-re és gyermekeire vonatkozó életrajzok, képleirások: Bodnár É, Jávor A, Galavics G, Sinkó K-tól. Fontos külföldi szakkatalógusok: Del Bravo, C.: Catalogodisegni italiani del XIX.secolo. /Firenze, 1871. 68-69./ Artisti Austriaci a Roma dal barocco alla secessione /Roma, 1973/. Buccareli,P.:La Galleria Nazionale d'arte Moderna.Roma 1973. Durbé,D.-

Pinto,S: I macchiaioli /Firenze, 1976/.
A Lichtensteni-gyüjtemény anyagából rendezett Wiener Biedermeier c. kiállitás. /Kat.előszó: Baumstark, R. Vaduz.1979/
M.-nak az európai festészetben elfoglalt helyéről legujabban Roethlisberger, M. irt az Im Licht von Claude Lorrain /Landschafsmalerei aus drei Jahrhunderten/ c. könyvében, mely egyben a münchenai Haus der Kunstban rendezett nagyszabásu kiállitás katalógusa is volt. /München, 1983/.
La pintura Hungara an el sigho XIX. /Kat.előszó: Bodnár É. Mexico. Museo San Carlos.1983./
d., M.-ről az első monográfiát Szana T.irta: M.K. és a tájfestészet /Bp.1898/. Szana még a M. család tagjaival személyesen találkozott Firenzeben és M. levelezését is átadták neki /Markó András leánya Haupt Katalin/. Keleti G.:id.M.K. /Bp.1899/ könyve a korra jellemző fenkölt stilusban méltatta. Alapos, tudományos igényü monográfia, bibliográfia és részletes oeuvre-katalógus Pogány Ö Gáborné munkája: id.M.K. /Bp.1954/ bibliográfiával 1837-1954 között és id.M.k. müvei és müveinek jegyzéke. A Müvészettörténeti Dokumentációs Központ Évkönyve 1954/55. /Bp.1957/. Ujabb és főként olaszor-

szági kutatásai alapján Bodnár Éva irt monográfiát: id.M.K./1791-1860/. /Bp.1980/, II.kiadás Bp.1983. ~~16 szines és 73 fekete-fehér képpel~~, 1954-1978 közötti válogatott bibliográfiai anyaggal.

e., Lyka K. 1906-tól foglalkozott behatóan müvészetével, egyik fontos tanulmánya: Magyar müvészek a XIX. sz. első felében. Országos Magyar Sz. M.Évkönyve, II.köt. /Bp.1920/. Csatkai E.:M.kismartoni éveire vonatkozó kutatásai jelentősek: Magyar festők müvei a Kismartoni müvészettörténeti kiállitáson /MM 1927. 293-298/. ~~Alapvető~~ Zádor A.: Az erdőábrázolás a magyar festészetben /MM.1928. 610-612/ tanulmánya. Kopp J: Carlo M. Cor¥ina Nuove serie. N°x. /Bp.1938/. Biró B: Magyar müvészek Olaszországban a 19.sz.első felében. MMK./Bp.1954/. Bodnár É: Magyar festők Itáliában. /Müvészet 1967 VIII.évf.3.sz./ Szabó J: M.Barabás, Munkácsy. Az én muzeumom. /Bp.1972/. Telepy K: Tájképek a MNG-ban /Bp. 1973/. A MNG gyüjteményei. /Szerk.Solymár I. 1975. magyar, angol, francia, német, orosz nyelven/.

Az ujabb külföldi szerzők közül a legjelentősebbek: Dentler, C.L.: Hires külföldiek Firenzeben 1400-1900 /Firenze, 1964/, Petrová-Ples-

kotová;A: Slovenské vytvarné umenie obdobia narodnetaro obrodenia. /Pozsony, 1966/. Pintő,S.: Cultura noeclassica e romantica nella Toscana Granducale. Collezioni della Galleria d'Arte Moderna di Palazzo Pitti. /Firenze, 1972/. Valecchi, F.: I paesaggisti dell '800. /Bonpiani Electa.é.n./; Bolaffi: Catalogo della pittura italiana dell'ottocento. N.5. /Torino, 1974/. Luciani L.e F.: Dizionario dei pittori italiani dell '800/1974/.

MARKÓ Károly id.

id. Marzó Károly

Új Műv. 2001. 1. p. 38.

szám jegyzék
004. január

	Költség - keret EFt	Témavezető	Megjegyzés
gálat kutyán)	k	Dr. Hazai I.	h.i.: 2004. 01. 05.
	k	Dr. Sziráki I.	
ográfia (GLP)	k	Dr. Pátfalusi M.	h.i.: 2003. 10. 01. (draft)
	k	Dr. Horváth Gy.	
	k	Dr. Sziráki I.	résztelj.: 2003. 07. 31.
sérlet)	k	Dr. Meggyesy K.	h.i.: 2003. 10. 30. (draft)
		Dr. Simay A.	**gyűjtő témaszám***

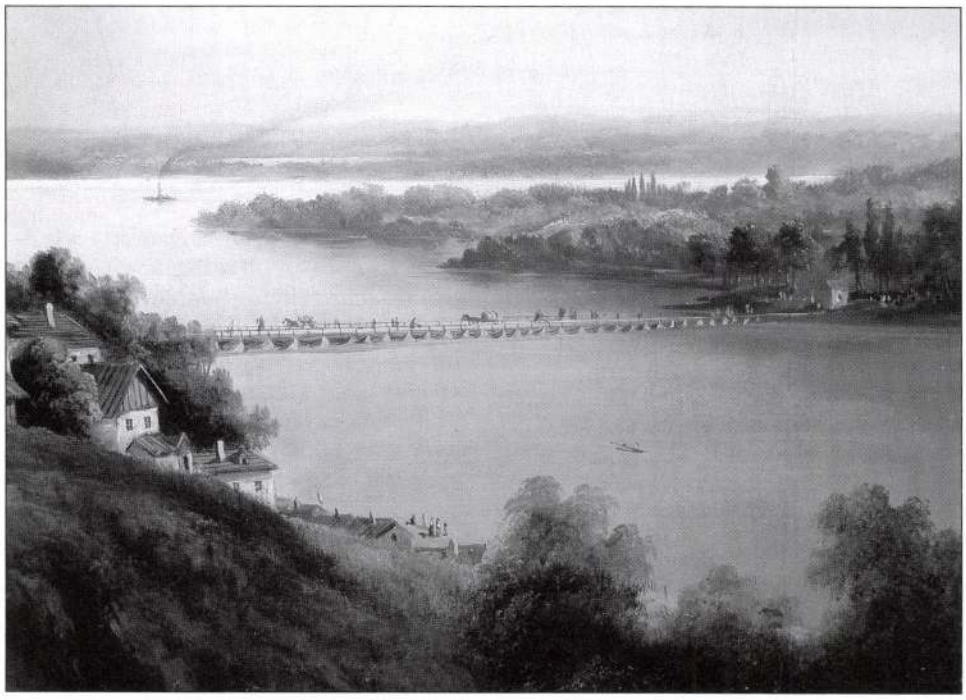

Id. Markó Károly: Pozsony látképe, 1830 körül. Részlet. Magyarországi magángyűjtemény
Károly Markó Sr.: View of Pozsony, circa 1830. Detail. Private collection
Fotók – Photos: Berényi Zsuzsa

nem felejtette el ifjúkori vedutafestészetét, sem a várakat, sem az 1821-ben festett aggteleki cseppkőbarlangról készült sorozatot, mely szintén a Magyar Nemzeti Galéria grafikai gyűjteményében látható. Az utóbbin nemcsak a természeti képződmény megjelenítése különös, de az egykorú látogatások élményének pontos visszaadása is. A bécsi tanulmányai idején klasszikus jeleneteket komponáló művész már korábban jártasságot szerzett a helyzetképek komponálásában.

Markó Visegrádja emblematikus letisztultságában főmű, de nem állhatott egyedül 1828-30 körüli művei között. Csak olyan festményeket kereshetünk publikációkban, gyűjteményekben, és biztathatjuk fellelésükre a következő nemzedéket, amelyek magyarországi veduták, s a Visegrádhoz hasonló jelentőségűek. A pozsonyi Városi Galéria őriz egy kisméretű Markó-festményt, mely Pozsony várát ábrázolja a Dunával, a Duna-parti házsorral, a hajóhíddal, egy pár staffázs alakkal és két halászbárkával, egy magyarországi magángyűjtemény őriz egy nagyobb méretű szignálatlan Pozsony ábrázolást a vár egy másik nézetéről. Utóbbin a hatalmas vár mellett a város néhány részlete látható, a vár oldalában lévő szőlőhegy egyetlen vándorral, a hajóhíd alakokkal és a folyón távolban egy gőzhajóval. Mindkét Pozsony látkép finom rajzossággal, a perspektíva alapos ismeretével dolgozó művészre utal. Az árnyékos előtér, megvilágított középtér és a háttér levegőssége akadémikusan képzett művészt mutat. A Pozsonyt ábrázoló festmények mindazonáltal részletezőbbek, mint a valószínűleg kevesebb előtanulmány után készült Visegrád. Pozsony közelebb volt Bécshez, Kismartonhoz, ahol Markó akkoriban dolgozott.

Pozsonyt igen sok rajzoló, grafikus ábrázolta már a XVIII. században és a XIX. század elején, de a Történeti Képcsarnok gyűjteményében nem találunk sem Lantz József, sem Boutibonne Alajos, sem Carl Klette, sem Franz Joseph Sandmann művei között egyik festményhez sem hasonló kompozíciót. Felmerül a kérdés, hogy ha Markó sorozatot szeretett volna készíteni, miért csak Visegrádot és Pozsonyt festette meg. Hol van Esztergom, Buda, sőt akár Belgrádig is eljuthatott volna? Ezekre a kérdésekre jelenleg nincsen megnyugtató válasz. Pogány Ö. Gáborné Markó műveiről készült oeuvre-katalógusa említést tesz a Krems környékén lévő Hollenburg kastélyban lévő képgyűjteményről, amelyben a Geyhmüller bankárcsalád portréin kívül 12 darab „idillikus tájképet" őriznek id. Markó Károlytól. Mivel az irodalomban, melyet Pogányné felsorol, több szó esik a Geyhmüller család patronáló tevékenységéről a Visegráddal és más képekkel kapcsolatban, talán e festmények között lelhetnénk fel a Pozsony látképek rokonait is. Csak egy dolog elgondolkoztató, a Visegrád, noha joggal soroljuk Markó főművei közé, nincsen szignálva, nincsen ráírva például az, hogy C. Markó pinx., dátum sem szerepel rajta. A Pozsonyt ábrázoló egyik festményen sincsen szignatúra, dátum. Vajon azért nem szignálta őket a mester, mert a műfajt, a vedutát bécsi kritikusai hatására ő sem érezte a pingare kategóriájába emelhetőnek, még ha korábban voltak is C. Markó pinxit aláírással látképei. Mindenesetre bécsi tanulmányai után nem tért haza, s nem festette egymásután a magyar történelem dicső színhelyeit, hanem Rómába, Pisába, Firenzébe ment, és históriai tájképeket festett antik, keresztény tárgyakból, olykor tájat népéletkép részletekkel. Járt a szabad természetbe rajzolni, lefestette az antik romokat, majd tanulmányait beépítette egy-egy kompozíciójába. Művei közül egyre többre kerülhetett a pinxit szó és az aláírás.

A magyar kritika nemcsak az általa elhagyott műfajt, de szereplését is másképp ítélte meg. Henszlmann Imre írta 1844-ben egy kiállítási vezetőjében: „.... híres földiek Markó két tájképe éppen nem nagyon nyerik tetszésünket. Markónkat nem jogtalanul Európa első tájfestői közé számolák, ... Markónkra nézve más mértéket használunk, melyet régebbi műveiben maga nyújtott nekünk.." A két eltérő művészetfelfogás közötti űr áthidalását haláláig (1860) kérte és várta Markótól a hazai kritika. Ő erre csak kétszer vállalkozott. Egyszer megfestette apró alakokkal, csak a címmel azonosíthatóan *IV. Béla futását* (1853), egyszer pedig a Visegrádhoz hasonló emblematikus tájat festett *Magyar puszta* (1853) címmel két példányban. Ezen a festményen olyan tökéletesnek érezte a gémeskút, a bogáncs, a felhők és a szivárvány elhelyezését, hogy talán nemcsak unszolásra odaírta a kisméretű olajkép jobb alsó sarkába: „C. Markó p. Vind 1853". Az utolsó két szó jelzi, hogy ez a festmény is, akár közel három évtizeddel korábban a Visegrád, Bécsben készült. Markó és Bécs összefüggéseit remélhetőleg még több vonatkozásban tárgyalni fogja a szakirodalom.

Lásd még – See also: Címlap – Cover

Markó and the Historical Landscape

During the 1820s in the Hungarian press the opinion on the role of historical landscape was going under a transformation. Critics, writers, poets wanted to present the scenes of Hungarian national past more and more often, consequently this became the task of painters. Geography-motivated graphic-series were published throughout the whole 19th century and certain places, such as the castles of Dévény, Pozsony, Buda and Visegrád, were especially popular among artists. The painting by Károly Markó Sr. presenting Visegrád is of an outstanding quality; although it is without any scene or figure, it gives the impression of grandeur and majesty. It is undoubtedly a masterpiece but it could not be the only such work among Marko's other paintings made around 1830. In the Bratislava (Pozsony) Town Gallery a small-size painting can be found presenting the castle of Pozsony and there is another work of the kind kept by a private collector. Both paintings refer to a highly educated, well-learned artist with an exquisite knowledge of perspective. The question, why he had not continued working on other Hungarian historical landscapes, such as Buda or Esztergom, remains unanswered. Under the influence of his Viennese critics he might have regarded it inferior compared with the category of „pignare". Whatever his real reason was, after his Viennese years Markó did not return home, but went to Italy instead and worked on landscapes of Christian or mythological themes.

Számvetés

Gorsiumi programok

F. Petres Éva

Gorsium-Herculia római város folyamatos feltárása 45 éve kezdődött. Ez alatt a szűk emberöltőnek is nevezhető idő alatt Gorsium története nagyvonalakban kirajzolódott: I. századi katonai tábor; II.-III. századi nagyarányú szentélykerület, amely Alsó-Pannónia – Pannonia Inferior császárkultuszának és tartománygyűlésének színhelye volt; ennek pusztulása után a helyén emelt IV. századi fallal körülvett új városközpont palotájával, ókeresztény bazilikáival, temetőkkel, amelynek még neve is más lett. Maximianus Herculius császár tiszteletére Herculiára változott. A feltárásból kibontható adatok nemcsak Gorsium, de Pannónia történetének is pontosabb, árnyaltabb meghatározását tették lehetővé.

Az élet Gorsium-Herculia területén a római kor után sem szűnt meg, a népvándorlás idején sírok, nagyobb temetők jelzik, hogy a még álló, részben romos épületekben laktak. A döntő változást a magyar honfoglalás ideje hozta. Ellentétben a római birodalom más, európai területén fekvő városaival, itt nem épült a római település fölé város. Helyette az Árpádok fejedelmi székhelye a mocsarakkal körülvett, jól védhető Székesfehérvár lett. A választást Géza, majd István uralkodásának történései, az ország belső hatalmi viszonyai érthetővé teszik. Így az ókori város még álló falaiból épült fel Fehérvár, Szt. István bazilikájának alapjai.

A Sárvíz átkelőhelyén fekvő fontos útkereszteződést, a jól épített utakat továbbra is használták, az ókori város területén élők Föveny nevű kis faluban laktak. Az ókeresztény bazilikát a tatárjárásig használták, ezután épült a falu kis temploma, körülötte temetővel, amely a faluval együtt a török hódítás idején pusztult el. A török pusztítást követően nem települtek többé erre a helyre. Ez adta az egyedülálló lehetőséget, hogy a ma közterületen fekvő, nagy kiterjedésű római település teljes egészében feltárható, bemutatható legyen és létrejöhessen a Gorsium Szabadtéri Múzeum – Régészeti Park.

A „látogató-barát" Szabadtéri Múzeum – Régészeti Park

2002-ben a már említett 45. ásatási évad május elején kezdődött. Az ásatást *Fitz Jenő* vezeti, a kezdetektől vele együtt dolgozó *Bánki Zsuzsa* mellett mindig számos régész, egyetemi hallgató, diák vett részt. Volt időszak, amikor Sebő Ferenc műegyetemi nemzetközi diáktábort szervezett építészhallgatók részvételével; évekig táborozott Gorsiumban *Gyapay Dénes* diákjával, kanadai régész csoport ásott *Fedák János* vezetésével.

Az ásatás elindítója és évekig támogatója az 1950-es évek második felében újraszerveződő idegenforgalom, az ekkor alapított Fejér megyei Idegenforgalmi Hivatal volt. Vezetőnője, Gonda Istvánné a székesfehérvári múzeumot kérte meg, hogy jelöljön meg egy olyan feltárható és bemutatható régészeti lelőhelyet, amely hazai és nemzetközi viszonylatban számottevő turisztikai hellyé fejleszthető: – ez volt Gorsium.

Nem véletlen tehát, hogy az ásatással párhuzamosan, a kezdetektől fogva a látogatók számára élményt nyújtó helyet akartunk kialakítani. Ez vonatkozott a feltárt épületek érthető bemutatására: így alkalmaztuk először itt a belső helyiségek vörös sóderrel, az udvarok fehér kővel vagy fűvel történő jelzését; a feltárt temető sírjainak helyreállítását téglasírok visszaépítésével, a földbe mélyített sírok fűvel borításával. Az épületek rajzos alaprajzát latin megnevezéssel folyamatosan helyeztük el. 1962-ben sikerült megszerezni a területen lévő egykori uradalmi borpincét, ebben kiállítás nyílt, amelyet mindmáig Bánki Zsuzsa rendez és frissít időszakonként újjá.

Elkészült a szabadtéri lapidárium a székesfehérvári múzeumban lévő és az újonnan előkerülő kövek felállításával. Ezzel párhuzamosan növények, fák, bokrok folyamatos ültetésével sikerült az egykori uradalmi birkalegelőt mediterrán környezetté alakítani.

A vezetéseket a szakembereken kívül állandó népművelő látta el. Idegennyelvű (német, angol, francia és lengyel) vezetést adó magnót lehetett bérelni. Az igazsághoz tartozik, hogy ezt a szolgáltatást rövidesen abba kellett hagyni, mert a helybeli teremőrök féltek kölcsönadni. Helyben olvasásra szánt szabadtéri könyvtárat állítottunk össze Gorsiumra, Pannóniára és az antik világra vonatkozó könyvekből, albumokból.

Ezzel egy időben Fitz Jenő kialakította azt a programsort, amely keretként fogta egybe a feltárási szezont és amely – természetesen változva és fejlődve – mind a mai napig él. E szerint a látogatási szezont Flora istennő ünnepe, a *Floralia* nyitja az eredeti ókori ünnep idején, április 28. – május 3. között. Nyárvégén a *Ludi Romani – Gorsiumi Nyári Játékok* (augusztus végén – szeptember elején) vannak, majd a sort az *Augustalia* ünnepe zárja október első szombatján, az évi feltárások szakmai bemutatásával.

Az első időszakban, amely az 1960-as évektől 1985-ig tartott, a Floralia mindössze abból állt, hogy látogatóink kis üdvözlőkártyát és egy szál virágot kaptak. A hangsúlyos program a Ludi Romani volt a szabadtéri színházi előadásokkal. Ennek ötlete és igénye Pécsi Sándor színművésztől eredt, aki lelkes tagja volt a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulatnak. (A színházi előadásokat már nem érte meg.) Az első előadás 1970-ben Platon: Szokratész védőbeszéde volt a 25. színház előadásában, Haumann Péterrel a címszerepben. Berek Kati bevezető szavalatával, a Sebő-Halmos együttes hangulatot nyújtó előzetes zenélésével.

Az első időszakban a Győri Színház előadásai voltak a leggyakoribbak, a legmaradandóbb emlékű – „Védőbeszéd"-en kívül –

Virágvásár az 1990-es Floralián – Flower fair at the 1990 Floralia



One Hundred Years – The Art Colony in Szolnok

From the second half of the 19th century Hungarian artists started to visit the great Western European centres of visual arts to study new styles and trends and they also wanted to integrate into the community of European artists. They found out that an Austrian painter, August von Pettenhofen and some of his friends had chosen a Hungarian city, Szolnok as an inspiring site for their work. As at that time people became interested in exotic, remote settings, some artists came from abroad to depict scenes from everyday life in the countryside. It raised the interest of their Hungarian colleagues as well and that was the time when the largest artistic colonies were established in Hungary to create something new, innovative and less academic. Szolnok was chosen partly because it was popular with tourists and it became the administrative centre of the county again in 1876, which brought about the development of industry and transport. In 1901 the Artistic Society was founded in Szolnok to create and manage the new colony. Their aims were to improve public taste and promote visual culture. Since 1902, the opening of the colony several artists and art students have lived and worked there, either on a temporary or on a permanent basis. Most of them were the followers of the plein-air trend and later, impressionism. After its „golden age" in the 1910s the colony was damaged in the wars but the people of Szolnok contributed whole-heartedly to its re-establishment. In 1927 the 25th jubilee was celebrated with a memorial exhibition as famous as the one in 1966 which brought nation-wide success and fame to the colony and the artists. The 100th anniversary was celebrated with the reconstruction and renovation of the whole colony.

Markó és a történeti táj

Szabó Júlia

Bodnár Éva 1980-ban megjelent, id. Markó Károlyról írt monográfiájából figyelemre méltó megállapítást idéz a közelmúltban megjelent magyar történeti képekről szóló könyvében Szvoboda Dománszky Gabriella: „Az 1828-as bécsi tárlaton a legsikeresebb mű id. Markó Károly *Szent Pál hajótörése Máltánál* című festménye." A festmény holléte nem ismert, a monográfus az esztergomi Keresztény Múzeum *Menekülés Egyiptomba* című, „C. Markó pinx. 1828" jelzésű festmény és a bécsi Österreichische Galerie 1830-ra datált *Ino és Melikertész* című Markó festménye alapján sejti a kiállított kép különös kvalitásait, amelyeket az egykorú bécsi kritika is észrevett, amikor megállapította, hogy a festő ezekben az években túllépte a tájképfestészet szűk korlátait, és történeti művész lett.

Ezek az adatok több tanulsággal szolgálnak. Id. Markó Károly bécsi éveiben bizonyára sokat nélkülözött, erről a magyar szakirodalomban olvashatunk. De voltak sikerek is, amelyek szorosan a festő akadémiai tanulmányaihoz fűződtek. A festő 1828-ban Bécsben, a bécsi közönség számára az akadémiai hierarchia szerint *történeti*, azaz keresztény és antik történeteket is ábrázoló tájfestészetet művelt, kiállított, s ezzel próbált elismerést, díjat, esetleg római ösztöndíjat szerezni. (A műfaj művelése a római ösztöndíj feltétele volt.) A kor bécsi sajtójának alaposabb tanulmányozása igazolhatja ezt a feltevést. A vallásos témákkal együtt ábrázolt táj helyet kaphatott itthon is, főleg az egyházi gyűjteményekben, papi személyeknél. A Szent Pál életét ábrázoló előbb idézett kép mellett erre példa id. Markó Károly *Szent hajdan gyöngyei* című festménye, mely Pyrker János László német nyelvű eposzának ihletése alapján készült és Pyrker ajándékozta a Magyar Nemzeti Múzeumnak. Azok a magyar pártfogók – Fejérváry Gábor, Pulszky Ferenc, Brudern József –, akik Markó útját egyengették, tökéletesen érthették és elismerhették a festő akadémiai emelkedését, de a korszak hazai nemzeti törekvéseinek szellemében ez kevés volt számukra. A magyar sajtóban az 1820-as évektől helyet kapott a történeti tájfestészet másfajta használata, a történeti táj kevésbé akadémikus, inkább romantikus felfogása. Erős nemzeti hangsúlyokkal a magyar történelem szent hajdanának színhelyeit kívánta megeleveníteni kritikus, író, költő és ez lett mindenekelőtt a tájrajzoló, tájfestő feladata.

id. Markó Károly: Menekülés Egyiptomba, 1828. Keresztény Múzeum, Esztergom
Károly Markó Sr.: Escape to Egypt, 1828. Christian Museum, Esztergom



A földrajzi ihletésű útirajzok, grafikai sorozatok az egész XIX. században készültek, sok esetben összbirodalmi áttekintésekben, máskor lokális vagy nagyobb területi összefüggésben, de a sorból kiemelkedett néhány hely, amelyet különös tisztelettel ábrázoltak kisebb és nagyobb művészek. Ilyen volt Dévény, Pozsony, Buda, Szepes vára, Trencsén vára, Mohács, a Kárpátok és mindenekelőtt Visegrád. A fellegvár, a hozzá vezető zárt folyosó, a Salamon torony különböző nézetekből, staffázs alakokkal vagy anélkül, később kosztümös jelenetekkel fantasztikus rekonstrukciókkal jelentős számú grafikán, festményen megjelent, de senki sem tudta a tájat olyan nagy volumenűnek, méltóságteljesnek megfesteni, mint 1828-30 körül Markó Károly, aki *Visegrád* című művén tartózkodott minden staffázstól, jelenettől, s csak vedutát festett. A festmény helyszíni tanulmányok után Bécsben, esetleg Kismartonban készült, magyar igényekhez alkalmazkodva. Markó ifjúkori rajzolói, festői oeuvrejében voltak felvidéki várképek Joseph Fischer ifjúkori tanára, Müller János Jakab gouache festményei nyomán. A Magyar Nemzeti Galéria őriz négy Markó gouache festményt a Grafikai Osztályon, mely várromot ábrázol hegyi patakkal, tájat zsilippel, *Sziklás táj* címen. Ezek a veduták, „tájportrék" 1933-ban Bécsből kerültek a gyűjteménybe. Széles szögű látképet festett 405 x 543 mm-es nagyságban a *Kárpátokról Lőcse felől* címmel. A bécsi eredet nem bizonyítja, hogy ezek a művek Bécsben készültek, de azt esetleg igen, hogy Markó Bécsben

sítja az évtizedek óta dédelgetett tervet. 1901. április 28-án Szolnokon megalakul a Művészeti Egyesület, amely arra hivatott, hogy megépíttesse a műtermi házakat és irányítsa a művésztelep életét. Az alapszabályban megfogalmazott elve, az egyesület célja ma is időszerű: „Általában a képzőművészetnek és a művészeti iparnak felkarolásával a közízlést fejleszteni s a nemzeti közműveltségbe a műérzéket és műízlést bevinni." A Szolnoki Művésztelep a Tisza és a Zagyva összefolyásánál a régi szolnoki vár helyén épült fel – alig két év alatt – az a két épület 12 műtermes lakással, amelynek ünnepélyes átadása 1902. június 29-én történt meg.

Az első műtermeket *Bihari Sándor, Fényes Adolf, Hegedűs László, Mihalik Dániel, Olgyay Ferenc, Pongrácz Károly, Szlányi Lajos, Vidovszky Béla, Zombory Lajos* foglalták el. A művésztelep életét a Művészeti Egyesület alapszabályai határozták meg. A törzstagok mellett vendégtagok színesítették a telep művészeti palettáját. Nyaranta művésznövendékek, főiskolai hallgatók özönlötték el, tanulva az idősebb mesterektől. Az évenként megrendezett szeptemberi szolnoki kiállítások mindig nagy események voltak a város életében. Kora tavasztól késő őszig folyt a munka a telepen, s a telekre ki-ki visszatért lakhelyére, Budapesttől Párizsig.

Szolnokhoz szoros szálak fűzik egyik legjelentősebb grafikusművészünket, *Zádor Istvánt*. Párizsban ismerkedett meg Jávor Pállal, aki rábeszélte, hogy folyamodjon ösztöndíjas helyért a Szolnoki Művésztelepre. Zádorhoz hasonlóan *Kléh János* is főiskolásként került legelőször a Zagyva-parti közösségbe. Hegedűs Lászlónál tanult, majd a telepen képezte tovább magát. 1908-tól egészen haláláig, 1919-ig ragaszkodott Szolnokhoz.

„Az 1900-as évektől kezdve Szolnok a magyar plein-air, majd impresszionista törekvések egyik fontos gyűjtőhelye. Egy olyan csoport kezdett itt dolgozni, amelynek tagjait, ha gyakran változtak is, összefűzte törekvéseik rokonsága. A művésztelepnek ez az új arculata élesen különbözött a Ferenczy – Réti – Thorma képviselte nagybányai irányzattól, amely a nemzeti tradíciót szívós következetességgel fejlesztette. A modern szolnokiakkal rokonszenveztek azok a nagybányaiak, akik külföldi tanulmányaik útján a francia impresszionisták vagy a posztimpresszionisták követőivé váltak, és egymás után elhagyták a telepet, hogy új, forradalmibb útra térjenek" – írta Végvári Lajos 1952-ben a szolnoki művészetről megjelent könyvében.

Szinte lehetetlen felsorolni minden egyes művészt, aki megfordult és alkotott a Szolnoki Művésztelepen. Fénykorában, az 1910-es évek elején a Szolnokon alkotók mellett a Képzőművészeti Főiskola növendékei is tanulmányokat folytattak itt. Az emberábrázolást Fényes Adolf, a tájfestést Szlányi Lajos, az állatfestést Zombory Lajos oktatta. Az első világháború kitörése teljesen ellehetetlenítette a telep munkáját, rengeteg fiatal művészt és főiskolást a frontra vezényeltek, csak az idősebb generáció egy-két tagja maradt a műtermekben. Zombory Lajos és *Koszta József* dolgozott itt.

A művésztelep fejlődését nagyban befolyásolta, hogy a telep hadba vonult tagjainak családtagjait 1914-ben kitelepítették, hogy a műtermekben hadikórházat rendezhessenek be. Az első világháború befejezése után a magyar Tanácsköztársaság kulturális ügyekkel foglalkozó népbiztossága a telep működését újra megindította, a szolnoki Munkás 1919. április 19. számában közzé tett felhívásra a művészek vissza is tértek a telepre, de lényeges munkát nem tudtak végezni, mert a román ágyúzás következtében Szolnok csatatérré vált. A háború folyamán megsérült művésztelepet kezdetben a következő kormányzat sem segítette, így a műtermek lassan omladozni kezdtek. Csak hosszú erőfeszítések árán lehetett helyrehozni a műtermeket, amiben a művészeit szerető lakosságnak oroszlánrésze volt.

1923-ban a művésztelep egy része már újra használható volt. A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Lapok 1923. július 15-i számából erről így értesültek a város lakói: „A művésztelep benépesült. A várbeli művész-kolónia magános csendjét az ez idényben itt időzni szokott művészek mozgalma élénkíti meg. A kolónia törzstagjai közül ez ideig Fényes Adolf, Zombory Lajos, Vidovszky Béla, Udvary Dezső festőművészek érkeztek meg. Újabb vendége a telepnek Szüle Péter, ismert jó nevű festőművész…"

Az 1927-ben rendezett jubileumi kiállítás a telep 25 éves fennállása alkalmából ismét Szolnok felé irányította a művészek figyelmét. A kiállítást a művésztelep tizenkét műtermében rendezték meg. Bár a régi törzstagok megmaradtak, a telep működésének új korszaka kezdődött.

A munka újra elkezdődött. Vidovszky Béla, Zádor István egyre gyarapította az addig elért eredményeket, *Aba-Novák Vilmos, Chiovini Ferenc, Istókovits Kálmán, Pólya Tibor* és *Iván*, Patay Mihály csatlakozásával a következő nemzedék is a telepesek sorába lépett. Aba-Novák és Chiovini itt készült fel a jászszentandrási freskók megfestésére, Istókovits itt kezdte készíteni alföldi akvarelljeinek pompás sorozatát, Zombory és Szlányi korábbi stílusukban munkálkodtak tovább. Ez az időszak volt azonban Szüle Péter, Zádor István és Vidovszky Béla művészete kiteljesedésének kora is. Később pedig századunk olyan jeles mesterei is megjelentek Szolnokon, mit *Bernáth Aurél, Mattioni Eszter, Kerényi Jenő, Borbereki Kovács Zoltán, Gáborjáni Szabó Kálmán*. Műveik a 30-as évek végének, a háborús esztendők termésének java alkotásai közé tartoznak.

A művésztelep nehéz anyagi gondjainak enyhítésére nyaranta kerti ünnepségeket rendeztek, amelyeken az Operaház tagjai, s más kiváló művészek is felléptek. A rendezvények jövedelméből és más anyagi forrásokból korszerűsítették a műtermek egy részét. Ezekben immár egész évben alkothattak a művészek. „Tradíció még nem patinásodik mögötte, országos eseménnyé sem óriásodik ki a nyári mulatságok síkjából, de a vidéki viszonyokhoz képest kimagasló nívójú műsorával s főképpen a rendezőség - ambíciót, lelkesedést és fáradozást pazarló - igyekezeténél fogva kétségtelenül jelentős társadalmi és művészeti eseménnyé avanzsált máris a szolnoki Művésztelep „gardenparty"-ja." – írta 1934. július 14-én a Szolnoki Újság.

1937-ben elhunyt Pólya Tibor, 1941-ben Aba-Novák Vilmos. Európa lángokban állt, 1944-ben meghalt Fényes Adolf. A II. világháború végetértével befejeződött egy korszak is a Szolnoki Művésztelep életében. 1945 után egészen megváltozott a kolónia élete. Az egymásután felújított műtermeket olyan művészek foglalták el Chiovini Ferenc vezetésével, akik már nem csak a nyaraikat töltötték Szolnokon, hanem véglegesen letelepedtek a városban. Az ötvenes évek végére teljesen benépesült a művésztelep, melynek 1966-os budapesti kiállítása méltán váltott ki országos elismerést. Az élet azonban nem múlt el nyomtalanul a telep fölött. Többen elköltöztek a városból, helyüket új művészek foglalták el. Többször felvetődött a régi gondolat, s történtek próbálkozások is: visszaállítsák-e a telephez csak meghatározott ideig kötődő vendégtagságot? A kérdés egyelőre megválaszolatlan maradt. A nyolcvanas-kilencvenes évekre elengedhetetlenné vált a telep épületeinek teljes rekonstrukciója, ami egy hosszú folyamat eredményeként 2002-re, az alapítás századik évfordulójára nyer megnyugtató megoldást.

*

A centenáriumra kiadott kötet: *Szolnoki Művésztelep 1902-2002*. Szerkesztette: Zsolnay László, V. Szász József, Kertész Róbert. Szolnok, 2002. A több szerzős munka archív fotók és írások szerepeltetésével érzékelteti azt a sokszínűséget, pezsgő művészeti életet, ami a Szolnoki Művésztelepet jellemezte száz éves története alatt.

A centenáriumhoz kötődő kiállítások 2002-ben:

Szolnoki Galéria

Plein-air törekvések Magyarországon és a korai Szolnok (március 7. - május 5.);

A Szolnoki Művésztelep a két világháború között (június 29. - szeptember 1.);

Szolnoki Művésztelep a II. világháború után (október 17. - 2002. december 15.).

Damjanich János Múzeum

Grafikusok a Szolnoki Művésztelepen (április 18. - május 26.);

Aba-Novák Vilmos kiállítása (június 6. - szeptember 1.);

Serge Delaveau kiállítása (október 3. - december 15.);

Szobrászok a Szolnoki Művésztelepen (udvaron) (június 13. - szeptember 6.).

Szolnoki Művésztelep

A Szolnoki Művésztelep története archív fotókban és a nagy alkotók (március vége - április 28.);

Fényes Adolf kiállítása (május 2. - június 16.);

August von Pettenkofen kiállítása (június 29. - szeptember 1.).

Torgyán József Marokkóban

Ígéretes gabonaüzlet

Kimagaslóan eredményesnek minősítette *Torgyán* József mezőgazdasági és vidékfejlesztési miniszter négynapos hivatalos marokkói látogatását. Mint azt a politikus lapunknak nyilatkozva elmondta, a marokkói agrár- és erdőgazdálkodási miniszterekkel folytatott tárgyalások végén megállapodtak, hogy a jövőben a jelenleginél sokkal szorosabbra fűzik a Magyarország és Marokkó közti kereskedelmi kapcsolatokat. A tárgyalások során üzletembercsoportok ajánlatot tettek többek közt egymillió tonnás azonnali gabonavásárlásra is. A látogatás alkalmával megállapodtak abban is, hogy különböző technológiákat magyar kis- és középvállalkozások szállítanak majd Marokkóba. **(w–m)**

Július 1-jei változások – törzskönyv az autónak

Többet fizetünk az áramért

(Folytatás az 1. oldalról)

A korábban érvényben lévő rendszer szerint havi 50 kilowattóra áramfogyasztás 16,80 forintba, 50 és 300 kilowattóra közötti felhasználás 19 forintba, míg a 300 kilowattóra feletti fogyasztás 20,30 forintba került. A lakossági fogyasztók többsége a középső kategóriába, azaz a II. tömbbe sorolható. Ők mostantól áramfelhasználásuktól függően, havonta 80–120 forinttal többet fizetnek majd a villanyszámlásnak.

Megmarad az úgynevezett éjszakai áramhasználat lehetősége. Ez 8,70 forint lesz kilowattóránként (plusz az áfa). Tehát ez lényegesen olcsóbb az általános díjszabásnál. Ám, ennek ellenében az áramszolgáltató csak azt garantálja, hogy legalább napi nyolc órán keresztül igénybe vehető az „éjszakai" áram, és ezt az időtartamot a saját érdekeinek megfelelően vezérelheti. Vagyis például bármikor megszakíthatja a szolgáltatást.

A nem lakossági fogyasztók

lékkal drágul a gáz. Az új tarifarendelet szerint ezzel párhuzamosan – alkalmazkodva a valós ellátási költségekhez – a nagyfogyasztók olcsóbban kapják a gázt. Így például azoknak a fogyasztóknak, akik a gázt csak fűtésre és meleg víz előállítására használják, s ezért fogyasztásuk meglehetősen alacsony (0–500 köbméter) az éves számlájuk áfával együtt 1500–2000 forinttal, (átlagosan havi 120–160 forinttal) emelkedik. Az átlagos lakossági gázfogyasztók árnövekedése két–három százalék. Mostantól az alapdíjat akkor is ki kell fizetnünk, ha egyetlen köbméter gázt sem fogyasztunk.

*

Mától újabb szakaszához érkezett a korszerűsített gépjárműokmányok bevezetéséről szóló belügyminiszteri rendelet végrehajtása is. Mostantól – pontosabban az elidegenítéstől – a használt gépkocsikat is el kell látni az új típusú forgalmi engedéllyel, s a tulajdonosok nagyobb biztonsági szolgáltatást

Vélemények a kamarákat összeolvasztó kormánydöntésről

Kötelező tagság egy év múlva

A kötelező kamarai tagság megszűnését aggályosnak tartják az érintettek. A kormányzati állásfoglalással szemben – miszerint az új rendszer a vállalkozók érdekét szolgálja – a kamarák képviselői úgy látják: egyelőre nem világos, miként alakul a finanszírozás, s azt sem tudni, hogyan kezelhető az átmeneti időszak.

Az új rendszer bevezetése a magyar vállalkozói társadalom javát szolgálja, s garantálja, hogy a kamarák és az érdekképviseletek közötti jogviszony rendeződjék – válaszolta a Magyar Nemzet kérdésére *Sümeghy* Csaba fideszes képviselő, az Országgyűlés foglalkoztatáspolitikai bizottságának alelnöke, a téma felelőse. Véleménye szerint a gazdasági kamarákról szóló törvény módosítása nyomán bekövetkező változás kedvező visszhangot vált majd ki a vállalkozói körökben, más kérdés, hogy lehetnek olyan kamarai vezetők, akik – saját érdekeiket szem előtt tartva – kifogásokat emelnek majd. Egy bizonyos – szögezte le a képviselő –, a törvénymódosítás előkészítése során teljes konszenzus volt a Fidesz-frakció és a kormányzat között, s ami ugyancsak lényeges: alapos, mindenre kiterjedő hatástanulmányra épült a törvényelőkészítő munka.

Sümeghy Csaba kérdésünkre elmondta: a kötelező tagság megszűnésével változik a kamarai finanszírozás rendszere is. Ennek lényege, hogy a források egy részét a szolgáltatásokból befolyó díjak, míg másik részét – ugyanekkora arányban – a költségvetés biztosítja. E forrásmegosztás a kamarákat arra sarkallja majd, hogy a piaci alapú [illegible] szolgáltatást hogy ügyeik bonyolításában igénylik-e a kamarai közreműködést. Az új rendszerben a kamarai tagság automatikusan együtt jár a cégbejegyzéssel – s a tagok választhatnak, illetve beleszólhatnak a kamarai ügyekbe –, tisztségviselőnek ellenben csak azokat választhatják, akik tagdíjat is fizetnek. A tervezet szerint a három – az agrár-, az ipari, kereskedelmi, illetve a kézműves- – kamarát egyetlen szervezetté egyesítenék, azonban az ágazatok – Sümeghy Csaba javaslata szerint – alelnökök irányításával bizonyos fokig megőriznék önállóságukat. Az összevonás jelentős anyagi megtakarítást eredményezhet, s összefogottabb munkavégzést tesz lehetővé. A fideszes képviselő végezetül leszögezte: a kötelező tagság megszűnésére – leghamarabb – jövő év júliusában, illetve 2001 januárjától, a kamarai törvény módosítását követően kerülhet sor.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) rendkívüli elnökségi ülésen fogja kialakítani álláspontját a kormányhatározattal kapcsolatban – közölte lapunkkal *Dunai* Péter főtitkár, aki szerint ma még azért korai az újsághírek kommentálása, mert nem ismeretesek a szakmai részletek. Mindenekelőtt arra vonatkozóan várják az érveket, hogy a biztos finanszírozási háttértől elesnek. Nagy kérdés tehát a finanszírozás miléntje, ennek háttere ugyanis ma még nem látszik tisztán, nem világos maga a konstrukció sem. Kérdésünkre Dunai Péter leszögezte: elvileg sohasem kifogásolták a kamarák összevonását, ennek ugyanis komoly költségcsökkentő hatása lehet. További vizsgálatot igényel, hogy tartalmilag – például a sajátos feladatokat ellátó agrárkamara működésében – milyen hatása lesz az intézkedésnek.

Mészáros Gyula, a Magyar Agrárkamara főtitkára úgy véli, a kamarai összevonást egyelőre nehéz értelmezni, mert a korábbi egyeztetések során a földművelésügyi tárca vezetőjével olyan megállapodás született, mely szerint az őstermelők és a családi gazdaságok kivételével a kötelező kamarai tagságot fenntartják. Egyelőre nem lehet tudni, a tárca megváltoztatta-e álláspontját vagy leszavazták, mindenesetre tény: Nyugaton több országban – épp a sajátos működési közeg miatt – külön törvény vonatkozik az agrárkamarákra. A főtitkár szerint el kellene dönteni, mely funkciók tartozzanak a kamarára, s melyeket nem – ellenkező esetben a kamarai működés ellehetetlenül az átmenetben.

Ugyancsak erre a problémára hívta fel a figyelmet *Károlyi* Miklós, a Magyar Kézműveskamara elnöke. A kézműveskamara korábban is több javaslatot tett a kamarai rendszer átalakítására, s együttműködését a jövőben is kész felajánlani. Fontosnak tartja, hogy a finanszírozási háttér

Megnyílt a közgazdászok vándorgyűlése

A közösségi vívmányok átvétele és intézményrendszerének megvalósítása nemzeti programját a magyar kormány a hét elején megtárgyalta, és a jövő héten átadja az Európai Uniónak – jelentette be tegnap *Martonyi* János külügyminiszter a szerdán kezdődött közgazdász-vándorgyűlésen, Pécsett. A külügyi tárca irányítója az EU-csatlakozás stratégiai kérdéseiről előadást tartva leszögezte: a magyar gazdaság, a reálszféra gyakorlatilag már integrálódott, erre utal az, hogy külkereskedelmünk 75 százaléka az EU országaival bonyolódik le, kereskedelmi szempontból a magyar gazdaság beágyazódott az unióba.

Varga Mihály, a PM politikai államtitkára a kormány gazdasági stratégiájáról – a növekedés feltételei megtermemtéséről, az integrációra való felkészülésről – tartott előadást. Sok egyéb mellett az 1990–1995 közötti átalakulás folyamatáról és annak egyik következményéről, a pénzügyi egyensúly megbomlásáról beszélt. Az 1995-ben indokolt korrekciókat azonban 1999-ben nem lehet, nem szabad megismételni, bármennyire is sokan gondolják, a két gazdasági szituáció távolról sem egyforma – mondta Varga Mihály

Közgazdász Díjat adott át a vándorgyűlésen *Medgyessy* Péter, az MKT elnöke *Szabó Pelsőczy* Miklósnak, a Kennedy-kabinet egykori tagjának és *Terták* Elemér volt társasági főtitkárnak. Jubileumi aranyérmet kapott *Berta* Imre akadémikus, a társaság Borsod me-

NAPLÓ

GROÓ DIÁNA másodszor nyerte el a legjobb főiskolás filmnek járó díjat a június 18–25. között megrendezett trencsényteplici nemzetközi fesztiválon Kazinczy utca című filmjével. A díjat Sophia Loren adta át a rendező szakos hallgatónak. Ugyanezen a szlovákiai fesztiválon Trapéz című munkájával már díjat kapott Groó Diána – tudatja az Atlantic Press, a Magyar Filmunió sajtóirodája.

RÉGÉSZETI LELETEK. Innviertelben (Ausztria) mintegy negyven, részben a kereszténység előtti időkből származó csontvázat találtak a régészek. Ezzel bizonyítást nyert, hogy a bajorországi és felső-ausztriai térség több mint kétezer évvel ezelőtt is folyamatosan lakott volt. A leletet föltehetően közös helytörténeti múzeumban helyezné el a két innviertelbeli település, Antiesenhofen és Reichersberg.

HAÁSZ ÁGNES grafikus nyerte el a ljubljanai 23. nemzetközi grafikai biennálé egyik díját, így díjazottként két év múlva önálló kiállítást rendezhet műveiből a 24. nemzetközi grafikai biennálén.

PROFÁN KALAND címmel Szabó M. László képzőművészeti alkotásaiból nyílik meg kiállítás július 4-én, vasárnap délelőtt 11 órakor Szentendrén, a Péter Pál utca 6. szám alatti V. L. S. pinceműhelyben.

A KISCELLI MÚZEUM udvarában a barokk hangversenyek rendezvénysorozat keretében július 4-én, vasárnap este nyolc órakor az Erkel Ferenc kamara-

A portréfotóhoz két ember kell

Markovics Ferenc meg a Fényképtár

Tavaly jelent meg első teljes, szerteágazó fotográfusi tevékenységét átfogó albuma a Fényképtár című sorozat hetedik darabjaként. Standfotósként hosszú évekig dolgozott a filmgyárban, közben és utána sorra készítette sokféle tematikájú művészi fotográfiáit. Szakcikkeket írt, dolgozott képszerkesztőként, iskolában tanította és tanítja a fényképészszakmát. Számos hazai, valamint néhány külföldi szakmai egyesület tagja és tisztségviselője. Az idén kapta meg az Érdemes Művész kitüntetést.

– Gimnazistakoromban sok mindennel foglalkoztam – mondta: – sportoltam, csellóztam, Verne-regényeket gyűjtöttem – és egyszer csak elkezdett izgatni, mi is az a fénykép. Gyakran figyeltem apámat, aki módszeresen fényképezett bennünket, s a legalapvetőbb fotózási ismereteket aztán tőle tanultam meg. Ennek elsajátítása után kaptam meg az első fényképezőgépemet. Már az első tekercsemen, amit odaadtunk egy fényképésznek előhívásra, volt néhány érdekesebb kép, ennek alapján a fényképész azt ajánlotta apámnak, küldjön el a fotó szakkörbe. Ott tanultam meg igazán a fotózást és a laborálást, *Tóth* István ceglédi fotográfus oldalán. Olyan eredményesen működött ez a szakkör, hogy néhány év múlva klubbá léptették elő, majd országos kiállításokon és versenyeken vettünk részt. A katonaság alatt egy katonai lap szerkesztőségében dolgoztam, így 1958-ben felvettek az újságíró-szövetség fotóriporteri szakosztályába.

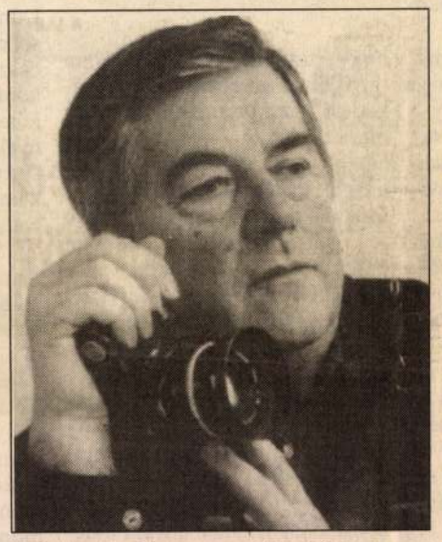

Markovics Ferenc, a „fényíró"

– Hogyan került a filmgyárba?

– Titkon mindig vonzott a filmes világ, foglalkoztatott a filmgyártás. *Lőrincz* József operatőr barátom buzdított, hogy jelentkezzem filmgyári fotósnak: hivatalosan 1969-ben léptem be a filmgyárba, az éppen akkor nyugdíjba vonuló, nagy hírű *Inkey* Tibor helyére. Rögtön az elején fotóztam *Szabó* Istvánnál, később *Makk* Károlynál és *Tóth* Jánosnál, *Fábri* Zoltánnál, *Várkonyi* Zoltánnál..., hosszú lenne mind felsorolni. Nagyon szerettem és sokat dolgoztam együtt *Huszárik* Zoltánnal. Ott volt például a Csontváry-film, ami hosszú ideig, két és fél évig készült. Hétezer méter filmszalagból kellett végül összevágni a filmet. Csodálatos élmény volt egy nagyszerű ember oldalán. Huszárik halála, azt gondolom, máig ható nagy veszteség a filmszakmában. Egyébként minden filmet – függetlenül annak sikerétől – egyforma igényességgel csináltam, hiszen a filmekről készült albumok megmaradnak az utókornak, és ezekbe csak jó fotók kerülhettek. Két évtizedet töltöttem a filmgyártásban. Körülbelül ötven nagyjátékfilmben, illetve televíziós filmben dolgoztam. Néhány olyan koprodukciós filmben is, mint amilyen Az operaház fantomja volt.

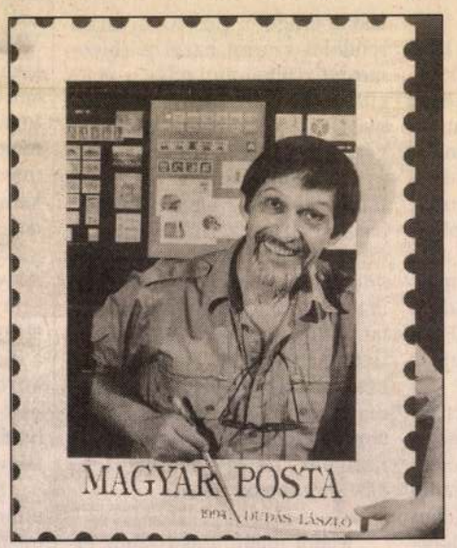

„Mindig az ember érdekelt"

– A fotózás mely területei érdeklik leginkább?

– Sok témát fotóztam életem során. Mindig és mindenhol az ember érdekelt. Az ember pedig nem csupán a portréval ábrázolható, hanem jelenek a fényképezése. Ha visszamenően végignézem a fotóimat, mindenhol jelen van az ember egy-egy életdarabkájával. Nemcsak a Kossuth-díjas művész, hanem a kisember is, és mindegyik egyformán fontos. Van például egy Árkádiai Liget című sorozatom, ahol elmebetegeket fényképeztem – ebből kiállítás is született. Az évek folyamán sok kiállításon vettem részt, először csoportos, később egyéni kiállításokon. Ezek a kiállítások azonban tulajdonképpen kamarakiállítások voltak, egy-egy résztémát jártak körül: foglalkoztam a klasszikus szépség keresésével, fényképeztem mozgássérülteket, az amerikai nemzeti parkokban tett látogatásom nyomán belekóstoltam a természetfotózásba.

– Mivel foglalkozik az utóbbi években?

– Művészportrékat gyűjtögetek. Barátokat próbálok megörökíteni, olyanokat, akikkel már hosszú ideje ismerjük egymást. Ritkán fordul elő ugyanis, hogy valakiről első látásra igazi, „beszélő" portrét lehetne készíteni. A jó fotóhoz elmélyültebb kapcsolat kell. A tanítványaimnak is mindig ezt magyarázom a fotóriporteri iskolában: a portréfotóhoz két ember kell. Természetfotókat is szívesen készítenék, sok jegyzetem van arról, hogy hol, mit lenne érdemes lefényképezni: most éppen a különböző formájú kövek mozgatták meg a fantáziámat.

Szénási Zsófia

id. MARKÓ Károly

1999 szept 25.

ra

oraművésszel

nek kulcsa

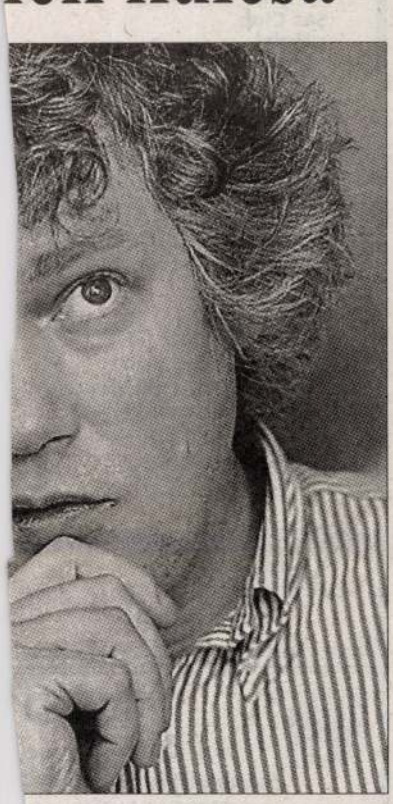

labb, mint a kultusz

FOTÓ: NAGY ZOLTÁN

kan egy olyan adat, amelynek alapján revideálnunk kell bizonyos dolgokat, de ebben a pillanatban hitelesség szempontjából nincs jobb a piacon. Elárulom, hogy csak a tavasszal megjelent Mikrokozmosz forráskutatásával fél évet töltöttem, de ha egy életteli előadás nem tudja hitelesíteni ezt a munkát, akkor az nem sokat ér önmagában. Számomra nagyon hasznos volt a vállalkozás, mert olyasmire is ráirányította a figyelmemet, amit addig nem vagy kevéssé vettem számításba. Ilyen a Bartók metronómjelzéseihez való hajszálpontos igazodás, amiről egyesek azt mondják, hogy nem olyan fontos, mások negligálják, vagy pusztán lustaságból nem foglalkoznak vele, de ha az ember annyi Bartók-kompozíciót játszott már végég, mint én, kiderül, hogy ez az ő darabjainak az előadásánál elengedhetetlen feltétel.

– Mikorra várható és mi szerepel a két utolsó lemezen?

– Fiatalkori, még az első világháború előtt komponált művek lesznek a jövő tavasszal megjelenő hatodikon, illetve az utolsó album, a hetedik, csupa juvenáliát fog tartalmazni, valamint a Táncszvit Bartók által készített zongoraátiratát, amely félúton van az eredeti mű és az átirat között, s amelyet a szerző nem is játszott soha, *Sándor György* mutatta be Amerikában. A sajtóban világszerte elismerőleg méltatták az eddig megjelent felvételeket.

– Összességében elégedett a fogadtatással?

– Akit érdekel, gondolom, hogy ott van a gyűjteményében. Nem tudom, hogy a mai viszonyok között elvárható-e ennél több, lehet-e a piacgazdaság keretei között és a sorozatot méltán megillető reklámtevékenység mellett még valamivel fölhívni az emberek figyelmét arra, hogy ilyen gonddal manapság nem nagyon készülnek lemezek. Azt hiszem, az idő fogja megadni a választ. Szilárdan hiszem, hogy e felvételek 50 vagy 100 év múlva is ott lesznek a gyűjteményekben, hacsak nem jön egy még alaposabb valaki, aki majd még jobban meg tudja csinálni ezt a dolgot.

– Hogyan vélekedik arról, hogy idehaza még mindig nincs Bartók Bélának egy őt megillető, jó értelemben vett kultusza?

– Semmi nem áll távolabb Bartóktól, mint a kultusz. 1931-ben megtiltotta a hivatalos, személyét érintő ünneplést, noha tudta, hogy *Dohnányi* 1927-ben – ötvenedik születésnapján – egy villát kapott az államtól. Bartók esetében a szerénység nem póz és nem is kötelező érvényű, hiszen pontosan tudta, hogy mit tud, ha szétnézett a világban. Bartóknál a szerénység a világ megértésének a kulcsa.

Kálmán Gyöngyi

GALÉRIÁK, MŰVEK, AUKCIÓK

Alkotások rekordáron

A múlt héten két olyan árverés-sel – a Polgár, illetve a Mű-Terem Galéria rendezvényével – folytatódott az aukciós évad, amelyeknek már a híre is szokatlanul élénk érdeklődést váltott ki, és nemcsak azok körében, akik rendszeres vendégei a hasonló jellegű rendezvényeknek. A közönség szélesebb körének érdeklődését a Polgár Galéria szeptember 20–22-én rendezett aukciója kapcsán az váltotta ki, hogy számos olyan tétel is kalapács alá került, amely az egykori médiacézár, *Fenyő János* hagyatékához tartozott. Az érdeklődést csak növelte, hogy ezt a tényt többször is cáfolták, mielőtt az aukciósház tulajdonosa végül is elismerte; s növelte az is, hogy a szóban forgó műtárgyak az anyag egészébe betagolva, külön megjelölés nélkül kerültek aukcionálásra. Így mindenki kedvére találgathatott, hogy a lovaglással kapcsolatos tárgyak mellett mely darabokról is lehetett szó tulajdonképpen.

A Polgár Galéria árverésének másik érdekessége az anyag nagysága, illetve sokszínűsége volt, hiszen több mint 630 tárgy került kalapács alá, festmények, bútorok, műtárgyak, ékszerek, amelyek között kiemelkedő jelentőségű darabok éppen úgy akadtak, mint néhány ezer vagy tízezer forintos nagyságrendet képviselők. Van-e még felvevőkészség az utóbbi években egyre telítettebb piacon, sikeres lehet-e egy háromnapos árverés? A kérdésre adott válasz természetesen összetett, a lényeg, hogy a kimagasló értékű műtárgyak és a legalsó árkategóriába tartozók egyaránt kelendők – a középkategória az, amely iránt csökkent az érdeklődés.

Ezt – pontosabban a csúcsművek iránti érdeklődés és a vásárlóerő növekedését – bizonyította a másik aukció is, amelyet a Mű-Terem Galéria a korábbiakhoz hasonlóan a Budapest Kongresszusi Központban rendezett. Az aukció előtti kiállításra azonban ez alkalommal nem ott, hanem magában a galériában került sor, ami azért volt lehetséges, mert ezen az aukción csak huszonhat alkotást árverezett a galéria. Ez a lépés egyrészt azért keltett figyelmet, mert az utóbbi egy-két évben megindult tendencia továbbélését jelzi, amely szerint nem a műtárgy mennyisége, hanem a minősége ígéri az igazi, hosszú távú sikert a műtárgy – benne az aukciós kereskedelem számára. A Mű-Terem – s mellette a Blitz Galéria százas nagyságrenddel érhető aukciói üdítő kivételt jelentettek az utóbbi évek műtárgyözönében – a mostani lépése azonban kifejezetten radikálisnak volt nevezhető.

Egyben azonban igen sikeresnek is, hiszen a kalapács alá került huszonhat tárgyból mindösszesen egy nem kelt el, s a legtöbb mű igen szép licit után talált gazdára. Aligha véletlenül, hiszen szinte mindegyik műfaja csúcsdarabjai közé számít. Igaz ez a tizenkét árverezett Zsolnay-kerámiára, amelyek közül az 1909 körül készült, kitárt szárnyú papagájjal díszített váza 1,4 millió forintért kelt el, de még inkább igaz a festményekre, amelyek közül a legmagasabb árat, *id. Markó Károly* A halász című 1841-ben, Rómában festett vászna érte el. A 6 millióról indított kép 16 millióért talált gazdára. Ugyancsak erős licit után, 4 millióról indulva 12 millióért kelt el *Munkácsy Mihály* 1872 körül festett A kis bámészkodója, amely vélhetően az ismert képhez, az Iskola előtthöz készült vázlat. Alig maradt el tőle a katalógus címlapján is szereplő Lotz-kép, az Ámor és Psyché (4-ről 9-ért), de kimagasló árat ért el *Egry József* Bálban című munkája (2,6-ról 8-ért), *Aba-Novák Vilmos* Fürdőző nőkje (3-ról 7-ért), *Czóbel Béla* Monsieur Paquereau-ja (3-ról 6,5-ért), *Vaszary János* Versailles-a és *Mednyánszky László* Nyírfák között is (egyaránt 3-ról 5,5 millióért).

P. Szabó Ernő

UTAZÁS, SZABADIDŐ

Sas Club Hotel ★★★
H-1121 Budapest, Törökbálinti út 51–53. Tel./fax: (36-1) 246-4643

Siesta Apartman Club Hotel ★★★
H-7815 Harkány, Kossuth L. u. 17. Tel.: (36-72) 480-611 Fax: (36-72) 480-30

SilveR Apartman Club Hotel ★★★
H-3225 Mátraszentimre, Darázshegyi út 6. Tel./fax: (36-37) 376-435

Solar Apartman Club Hotel ★★★
H-9700 Sopron, Panoráma u. 16. Tel./fax: (36-99) 311-675

Erdély – Székelyföld

és más körutazások

Szilveszter a Székelyföldön XII. 29.–I. 2.	42 500.-
5-6-7 napos körutak IX. 29., X. 6., X. 19.	27 500.-
Advent a Hargitán – disznótorral XII. 8.	30 800.-
Felvidéki kirándulások X. 22., 24., XI. 6.	3600 Ft-tól
Arany Prága IX. 17., X.15.	19 800.-
Téli üdülések Székelyföldön XII. 22-től	10 000 Ft-tól
Erdélyi faluturizmus	1500 Ft-tól

Mikrobuszjáratok Budapest–Székelyföld háztól házig

Bp. VI., Ó utca 11. Telefon: 302-6510.

MEGHÍ

Sok szeretettel meg
és családját a Sóskúti I
(2038 Sóskút, Bajcsy-Z
területén tar
Országos Meghívásos Díjlovagl
1999. október 9-én,
A rendezvény pr
Díjlovaglás, díjugratás, keresztbe lovaglás, sérlet. Játékos vetélkedők, szórakozási leh fogóverseny, rodeóbika, stb... 19 órától
Érdeklődés: 23/348-4

ÜDÜLÉSI AJÁNLAT NY
BÜKFÜRDŐN AZ APAR

UTÓSZEZO
OKTÓBER 1-JÉTŐL D
7 éjszaka 1 főre
7 éjszaka 2 főre
Érdeklődés, száll
9740 Bükfürdő, Te
Tel./fax: 94/3

Legyen szállodá

HIRDETMÉNY

A M

– mint a 48/1999.(III. 18.) számú Korr
jogviszo

nyílt pályázatot hi

A követelések összege: 1.094.286.
„b" kategória összesen: 6.
„e" kategória összesen: 510
„f" kategória összesen: 1.
„g" kategória összesen: 575

A követelésekre vonatkozó részletes
– titoktartási nyilatkozat egyidejű aláírása m
október 1. között 8^{00}-16^{00}-ig (pénteken 8^{00}-14
székhelyén (1145 Budapest, Jávor u. 13.).

A PÁLYÁZATI RÉSZVÉTEL FELTÉTELE
A pályázati szabályzat részletes feltételeit, a összegét tartalmazó tenderfüzet megvásárlása ellenében a kiíró székhelyén.
A Pályázó az ajánlatát legkésőbb 1999. októb borítékban a követeléscsomagra megállapított
A bánatpénznek 1999. szeptember 30-án 16^{0} MKK Rt. számlavezető bankjában a 119911 bankszámlán (az átutaláson kérjük feltün megjelölést).

A PÁLYÁZATOK FELBONTÁSA:
A benyújtott pályázatok felbontása közjegyző 12^{05} órakor, míg az eredményhirdetés 19 közjegyző jelenlétében nyilvánosan történik a k

NÉPSZABADSÁG 2000. 06. 13. 15. o.

MŰTÁRGYPIAC

A Nagyházi 161 milliója

Az elmúlt hét a Nagyházi Galéria (NAG) jegyében zajlott le. Az 50. árverésen (amelyet kedd–szerdán tartottak) 137 millión felül volt a festmények, grafikák, kisplasztikák és kerámiaszobrok leütési ára, míg a csütörtöki 51. árverésen a bútorok és népművészeti régiségek leütési összára megközelítette a 24 milliót.

A kétnapos, reprezentatív festményárverésen 373 tétel került kalapács alá, és közülük 299 kelt el, ami 80,16 százalékos siker. Az elkelt tételek kikiáltási ára 97,7 millió forint, leütési ára 137,5 millió forint lett, ez pedig 140,68 százalékos licitár. Az egy tételre jutó leütési átlagár 460 137 forint. A megvásárolt 299 tételből 29 került a milliósok klubjába, a legmagasabb leütési ár 7 millió forint volt, ezt két tétel is elérte. A tavalyi év csúcsárhajhászása után idén kiegyensúlyozottabbnak látszik a festménypiac, az első félévi árverések azt mutatják, hogy nem nőtt a kiemelkedő, több tízmilliós leütési árak száma, ugyanakkor megsokasodtak az alacsonyabb milliós árak. Ezen az árverésen is feltűnő volt, hogy a korábbi évekhez képest mennyire nem ódzkodtak a vásárlók a védett képektől.

Az 51. árverésen 80 bútor és mintegy kéttucatnyi műtárgy (többféle óra és kandeláber) vezette be a 346 népművészeti régiséget. Közülük 278 kelt el (62,2 százalék) és az elkelt tételek kikiáltási árát (17,5 millió) több mint harmadával haladta meg a leütési összár (23,9 millió). A bútorok közt volt millión felüli leütési ár is, a népművészeti tételek ára azonban a mérsékeltebb kategóriába tartozik ma mindenütt. A népi bútorok 25–200 ezer, a bokályok és butykosok 6–20 ezer, a tányérok 6–100 ezer, az üvegek 5–25 ezer, a szerszámok, háztartási felszerelések, szőttesek 8–40 ezer közt keltek el, persze voltak kiugró árú darabok is.

Kenessei András

id. Markó Károly

A NAGYHÁZI GALÉRIA ÁRVERÉSI EREDMÉNYEI

Tétel	Kikiáltási ár (ezer Ft)	Leütési ár (ezer Ft)
Rippl-Rónai József: Femme pale (olaj-vászon kartonon) 38x31	4000	7000
Id. Markó Károly: Pisa környéki táj (o-fa) 18,5x25,5	3200	7000
Jean Puy: Lány az ablak előtt (o-karton) 93x72 (védett)	5000	5000
Aba Novák Vilmos: Fiatal férfi képmása (o-v) 97x69 (V)	2800	4000
Skuteczky Dömе: Bábszínház (o-v) 72x98 (v)	2200	4000
Böhm Pál: Üstfoltozók (o-v) 106x133	1800	3800
(Magyarországi szobrász, XV. sz. v.): A feltámadt Krisztus (fa) 101 cm	3800	3800

id. MARKÓ Károly

Az aukció első napja, a festményárverés igazi főszereplője azonban nem ez, hanem egy másik, kisméretű vászon, id. *Markó Károly* Tájkép alakokkal című, 1860-as alkotása volt. A jellegzetes itáliai tájat és figurákat ábrázoló kép, amelynek egyik változatát a művészről szóló 1980-as monográfiájában *Bodnár Éva* reprodukálta, 3 milliós induló ár után 6,5 millióért került új tulajdonosához.

A Belvárosi Aukciósház 2000. szept 11-13-i árverése

Magyar Nemzet, 2000. 09. 23. 37. o.



MARKÓ KÁROLY

Új művészet

2003/ júl

10.o.

iből se vonhatjuk le, mert már
bbet vett föl, mint ami jár neki.
t a Naplóba s majdan a zárszám-
fel Te Kajdit ezen összeg befi-
lesz. Legjobb volna, ha ezt az
tátok, visszaadnátok, s maradjon
a konviktussal és tan.[itó] egye-
n én nem látok rá módot, hogy mi

aptam az üzenetet, hogy jelentsem
döm, megjegyezve, hogy ezuttal
Ugy látszik, az előző bejelentések
ene/ még más bejelentendő tanu és
asszony lévén az illető, nem aka-
nert az ilyesmiért csak haragot



id. **MARKÓ KÁROLY** • Itáliai táj • Olaj, fa.

megtekinthető a Műcsarnokban az

Antik Enteriőr 2002. című kiállításon.

A kiállítás időpontja:

2002. november 28 – december 1.

Internetes megtekinthetőség októbertől:

www.axioart.com

LÁSZLÓ
VARGart

BJI Aukciósház Bt. • LÁSZLÓ VARGart • 1055 Bp., Falk Miksa u. 6.
Telefon: 269-0500



id. **MARKÓ KÁROLY** • Itáliai táj • Olaj, fa.

megtekinthető a Műcsarnokban az

Antik Enteriőr 2002. című kiállításon.

A kiállítás időpontja:

2002. november 28 – december 1.

Internetes megtekinthetőség októbertől:

www.axioart.com

LÁSZLÓ
VARGart

BJI Aukciósház Bt. • LÁSZLÓ VARGart • 1055 Bp., Falk Miksa u. 6.
Telefon: 269-0500

Mű-terem Galéria - Virág Judit



Tavaszi Aukció

2001. április 6. Budapest Kongresszusi Központ

id Markó károly

MŰ-TEREM GALÉRIA - VIRÁG JUDIT

A MŰ-TEREM GALÉRIA

2001 április 6.-án

TARTJA KÖVETKEZŐ ÁRVERÉSÉT A BUDAPEST KONGRESSZUSI KÖZPONTBAN
AZ AUKCIÓRA VÁRUNK KVALITÁSOS 19. ÉS 20. SZÁZADI
MAGYAR MESTERMŰVEKET ÉS ZSOLNAY KERÁMIÁKAT.

Beadási határidő: 2001 február 15.

KATALÓGUS ÉS INFORMÁCIÓ SZEMÉLYESEN: MŰ-TEREM GALÉRIA 1055 BUDAPEST, FALK MIKSA U. 13.
TELEFON: (00-36-1) 312-20-71 - FAX: (00-36-1) 326-91-21 - E-MAIL: MU-TEREM.GAL@MAIL.MATAV.HU

ID. MARKÓ KÁROLY: GANYMEDES ELRAGADÁSA,
OLAJ, VÁSZON 23,5X31 CM JELEZVE KÖZÉPEN LENT: C. MARKÓ S.P. AP. 1860

Legyezők Tétényben

Az ártatlanság kora

Különös, hogy a legyező kiment a divatból, miközben a meleg nem. Anélkül tűnt el a süllyesztőben, hogy okafogyottá vált volna, bár bizonyos jelek már a XIX. század végétől arra mutattak, hogy az eszköz hanyatlik. A legyezővel persze kipusztult a legyezőnyelv is, ami megint csak érdekes, mivel a zsebkendőnyelv úgy vette fel a néhai nevet, hogy a zsebkendő közben maradt.

A legyezőt magyarok találták fel, csak elfelejtették levédeni. Az alaptípus csontalapokra épült, bőrrel volt borítva, és kéznek hívták, aztán a japánoknak eszükbe jutott, hogy így nem nagyon lesz belőle divat vagy üzlet, úgyhogy leválasztották a testről.

A kínaiak maguknak követelik a feltalálás jogát, de a kínaiakra nem figyel senki.

A legyezőnyelvet szintén a japánok alkották meg, mert olyan bonyolultnak találták a saját írásukat, hogy inkább elmutogatták, amit akartak. Ezt aztán tökélyre fejlesztették a spanyol özvegyek, legalábbis félhülye filmsorozatok szerint.

A Nagytétényi Kastélymúzeum és Elmeszociális Otthon a napokban bemutatja a legyezők evolúcióját és a legyezőnyelvből is érzékletes műsort hozott össze a Tér-Színház társulatának segítségével. Nem ez a legrosszabb hakni, Fülig Jimmynek például egy világító villanykörtére kellett mutogatnia a hasán, ráadásul mindezt kirakatba applikálva. Négyen vannak, és korhű ruhákban ízelítenek a XIX. századból, elsősorban a gyermekek és a fotósok nagy örömére. Elméletileg telt ház van, és én csak csodálom kortársaimat, amiért szombat délután elindulnak Téténybe, hogy megtekintsék ezt a produkciót.

A kiállítás az Iparművészeti Múzeum anyagából áll, és lenyűgöző. Megtudhatjuk, hogyan lett a végtelenül finom, elefántcsont-selyem műalkotásokból idióta politikai kampányeszköz, miként változott anyaga egyre silányabbá a századok során, hogyan jutott el a legyező a megalázó műanyag küllőig. Tanulságos és megrázó egyébként, hogy régebben még a műanyag is valódibb volt, és a politika koronázásokról szólt, nem sikkasztásokról, de aztán ez a fránya demokrácia elrontotta az egészet.



Fotó: Sióréti Gábor

JELBESZÉD AZ ÉLETÜNK

A Tér-Színház szombatonként a kastély udvarában mutatja be a Pallas Stúdió hasonmás kiadásban megjelentetett könyvecskéjét, ami a *Legujabb és legteljesebb legyező-, bélyeg-, keztyű, zsebkendő- és szinnyelv* címet viseli. A könyv egyébként szerintem hamarosan a retroifjúság bibliája lesz, mert egy rendesen felhúzott tribal-hardcore megmozduláson leegyszerűsíti a kommunikációt: a szubbasszus láda előtt csak előrántjuk legyezőnket, majd villámgyorsan megbeszéljük leendő partnerünkkel a lényeges paramétereket, anélkül, hogy hangszáltágulást kellene ordítanunk a torkunkba.

Nem csoda, hogy az elmúlt korok fülledt és szigorú levegőjét az asszonyok, lányok legyezéssel próbálták frissíteni. Az eszköz tulajdonképpen lényegtelen, a nő egy lépegető exkavátorral is sikeresen tudná lejelelni, hogy *most éppen ovulálok, de a jövő héten megugrálhatod a méhemet*. Mi, férfiak természetesen sokkal nehezebb helyzetben vagyunk, mert a morálfilozófiai, erkölcsnemesítő gondolatok kevésbé alakíthatók át kesztyűsbábbal is elmutogatható jelekké, de azért köszönjük, megvagyunk, és majdcsak megoldjuk valahogy, úgyhogy térjünk vissza a legyezőkhöz.

Elefántcsont és selyem, finom részletek, természetesen kézimunka, egy-egy univerzum minden darabban. Nagyjából ezt tudta felmutatni a XVII–XVIII. század. Képek a mitológiából, a történelemből, illetve abból a dologból, amit akkoriban történelemnek neveztek.

Már a történelem sem a régi.

Nem ijedtem meg, csak vettem egy mély lélegzetet, amikor valamelyik Kossuth téri megmozduláson észrevettem egy legyezőt a mellettem ácsorgó Kerényi Imre-szimpatizáns kezében. Mereven figyeltem, mit csinál vele.

Legyezett.

Legyezett, majd a szónokra utalva odasápítozta szomszédjának: *Figyeld, mint '56-ban, azt mondja, hogy 14 óra 20 perc!* – aztán sikkantott egy aprót.

Vissza a legyezőt, vissza a derest!

A tétényi objektum a legyezőbemutató mellett állandó dizájnkiállítással is várja az érdeklődőket, összeállítás régi korok kényelmetlen, de látványos bútoraiból. Az egyik bölcső különösen felkeltette érdeklődésemet, de a személyzet nem engedte meg, hogy kipróbáljam. Mindegy, pusztán a látvány alapján is meggyőződésem, hogy ilyen fekhelyben csak népnyúzó, feudális önkénycsecsemők tudnak felnőni feudális, népnyúzó felnőttekké.

Para-Kovács Imre

LEGYEZŐNYELV

Légy hallgatag! – Bal fülünket a legyezővel egészen befödjük.
Ne adj hitelt idegeneknek! – A zárt legyező hegyével jobb szemöldökünket érintjük.
Te vagy eszményképem! – Az egészen nyitott legyezővel szívünkre, majd ajkunkra mutatunk.
Örökké hű leszek hozzád! – A zárt legyezőt egyenesen az ég felé tartjuk.
Óhajtom, hogy távozzál: jelenléted igen unalmas! – A legyezőt egészen kinyitjuk és hátra vetjük.
Jer lábaimhoz! – A zárt legyezővel lábunkra mutatunk.

ZSEBKENDŐNYELV

Igen! – A zsebkendőt a jobb arczra emeljük.
Óhajtanék találkozni veled! – A zsebkendő egyik sarkára csomót kötünk.
Hol? – A zsebkendőt félig összehajtjuk.
Eljövök! – A zsebkendőt a bal karra kötjük.
Valakitől üzenetem van számodra! – A zsebkendőt a bal fülre tesszük.
Nincs remény! – A zsebkendőt lassan összegöngyölgetjük.

MP3, kiadók, hatóságok

Fájlcsereháború

Az elmúlt hetekben több népszerű magyar online fájlcserebörze is megszűnt annak következtében, hogy a nemzetközi trendhez igazodva a Magyar Hanglemezgyártók Szövetsége is fellépett az engedély és jogdíjfizetés nélküli internetes zeneszolgáltatás ellen. Az mp3portal.hu webmesterénél házkutatást tartott a rendőrség, miután nem engedelmeskedett a szerzői jogvédők felszólításának.

„A Mahasz nagyra becsüli érdeklődését a zene iránt, ugyanakkor megállapította, hogy ön a tagjaink tulajdonában álló hangfelvételeket engedély nélkül többszörözte, illetve szolgáltatja az interneten" – áll abban a levélben, amelyet több magyar fájlcserefórum és zenés weboldal üzemeltetője is megkapott a közelmúltban a Magyar Hanglemezgyártók Szövetségétől. A levélben foglaltak szerint a Magyar Hanglemezkiadók Szövetsége (Mahasz) mint a hangfelvétel-előállítók érdekvédelmi szervezete 37, Magyarországon működő hangfelvétel-előállítót képvisel, és a hangfelvétel-előállítók jogainak érvényesítését látja el, részben egyes jogok közös jogkezelése keretében, részben a hangfelvétel-előállítóktól kapott meghatalmazás alapján. E feladat részeként figyelemmel kíséri az interneten megjelenő tartalmakat, és eljárást indít minden olyan esetben, amikor jogsértő módon használnak fel hangfelvételeket.

Első lépésben csupán figyelmeztetik a célkeresztbe került webmestereket: amennyiben a címzett eleget tesz az oldal eltávolítására vonatkozó felszólításnak, a vélelmezett jogsértés következmények nélkül marad. A makacskodás viszont rendőrségi feljelentést von maga után: ez történt az mp3portal.hu üzemeltetőjével is, aki nem ismerte el a törvénysértést, mondván, hogy az ő oldalán csak linkek (mutatók) szerepeltek a letölthető zenékre. A váci illetőségű Pintér Zsolt (alias mp3pintyo) lakásán kisvártatva házkutatást tartott a rendőrség, és az internetszolgáltatójánál is átvizsgálták a számítógépeket. A vitatott státusú weboldal ezután annak ellenére eltűnt az internetről, hogy 250 ezer látogatója korábban havi 3 millió oldalletöltést generált. A legtöbb magyar webmester az első figyelmeztetés után felhagy a vitatott szolgáltatással: az mp3portal példáján okulva önként, első felszólításra bezárt egy hasonló oldal, az mp3market is, amelynek üzemeltetői egy esetleges perben esélytelennek érzik magukat.

A váci illetőségű Pintér Zsolt (alias mp3pintyo) lakásán kisvártatva házkutatást tartott a rendőrség, és az internetszolgáltatójánál is átvizsgálták a számítógépeket.

Az ügyben érintett Record Express lemezkiadó jogi képviselője, a Németh és Hermann ügyvédi iroda szerint az mp3portal.hu szerveréről például a Fresh nevű magyar lányzenekar új albumát mintegy 7 ezer alkalommal töltötték le, de ha csak linkek szerepeltek volna az oldalon, a hatályos joggyakorlat szerint „a hozzáférési mód közlése" is megalapozza az elkövető felelősségét. Hermann Géza ügyvéd az Indexnek nyilatkozva hasonló bánásmódot ígért a többi mp3-as weboldalnak is, szerinte előbb-utóbb mindenki sorra kerül. Musinger Ágnes, a Mahasz ügyvezető igazgatója megerősítette Hermann szavait: naponta több felszólító levelet küld az ilyen jellegű oldalak üzemeltetőinek, akik a feljelentés mellett a jogtulajdonosok által kezdeményezett polgári perrel is számolhatnak, ha nem engedelmeskednek. Musinger szerint az mp3-oldalak elleni eljárások nehézkesek, mert az üzemeltetők – a tavaly elfogadott elektronikus kereskedelmi törvény ez irányú rendelkezésével dacolva – a legritkább esetben tüntetik fel nevüket, elérhetőségüket a weboldalakon.

A nemzetközi fejlemények tükrében

a Mahasz akciója akár visszafogottnak is mondható

– az Egyesült Államokban háromnégy éve, a hordozható mp3-walkman piacra dobásának idején (*lásd:* CD helyett bitzene, *Magyar Narancs, 1999. február 25.*) hasonló felszólításokkal és feljelentésekkel kezdődött fájlcsereháború csúnyán eldurvult az eltelt idő alatt. A lemezkiadók fellépésének hatására ugyanis a fájlcserebere nem szűnt meg, sőt prosperálóbb, mint valaha, viszont az üzleti alapon álló szolgáltatók ellehetetlenítésével illegalitásba kényszerült. A felhasználók weboldalak helyett az e célra kifejlesztett fájlcserélő programok tömkelegének segítségével közvetlenül egymás gépeiről töltik le az albumokat, és miután az első, még tőzsdei vállalatként indult fájlcserélő rendszert, a Napstert megbuktatták az amerikai lemezkiadók, a fájlcsere álcázására egyre szofisztikáltabb technológiák jelentek meg a neten.

Az amerikai lemezkiadók válaszul a fájlcserélő rendszereket fejlesztő cégek és a fájlcserélő szervereket üzemeltető vállalatok és szolgáltatók után már a csereberében részt vevő felhasználók ellen is pereket indítanak, és más módszerekkel is megpróbálják diszkreditálni az internetes zeneterjesztést. Egy közelmúltban beterjesztett amerikai törvényjavaslat például a szerzői jogok tulajdonosainak engedélyezné olyan hackertrükkök alkalmazását, amelyekkel térdre kényszeríthető a fájlcserével gyanúsított szerver – ilyesmiért a mezei számítógépkalóz öt évig terjedő börtönbüntetést is kaphat. A perek dömpingjének – és a fájlcserebere nagy sávszélességigényének – hatására egyre több vállalat tiltja le általában a letöltéseket, a legtöbbjüknél ez még az „mp3" kifejezést tartalmazó webcímekre, tehát a kérdéskörrel foglalkozó írásokra, információkra is kiterjed.

A kopirájtbiznisz titkos csodafegyvere Eminem, a szabadszájú rapper, akinek a közelmúltban megjelent albuma, a *The Eminem Show* az első, globálisan másolásvédelemmel ellátott CD-lemez. Az album anyaga ennek ellenére már a hivatalos bemutató előtt megjelent a fájlcserélő rendszereken, és a zenéjét töltögetőket korábban veréssel fenyegető művész interjúiban csereberére buzdította rajongóit. Hamarosan kiderült, hogy marketingtrükk volt a pálfordulás: a zenész kiadója szórta tele rontott minőségű mp3-felvételekkel a netet, hogy lejárassa a fájlcserebörzéket, és ily módon is felkeltse az étvágyat az eredetire. Internetes honlapján még a progresszió éllovasának tartott Moby is arról panaszkodott, hogy technofil rajongótábora túl sokat másol és *warez*ol, a bemutató után ezért zuhantak a megszokottnál meredekebben „18" című új albumának eladásai.

A multinacionális kiadóktól független zenekarok és előadók köreiben ugyanakkor egyre népszerűbb az internetes megjelenés, mert kiugrási és alternatív disztribúciós lehetőséget látnak a fájlcsereberében. Radikális fájlcserepárti aktivisták szerint valójában ez a kiadók és a közös jogkezelésre épülő kopirájtbiznisz baja az internettel: a zene „termelő" és „fogyasztó" között megvalósuló „e-kereskedelme" megszüntetné az irreálisan drága CD-lemezeken realizálódó profitból élő apparátus viszonteladói, ízlésmanipulátori státusát. Az effajta vélekedéseket támasztja alá az is, hogy az iparág az ez irányú retorika ellenére évek óta késlekedik a lemezboltban kapható korongok legális, fizetős online disztribúciójának beindításával.

- bodoky -

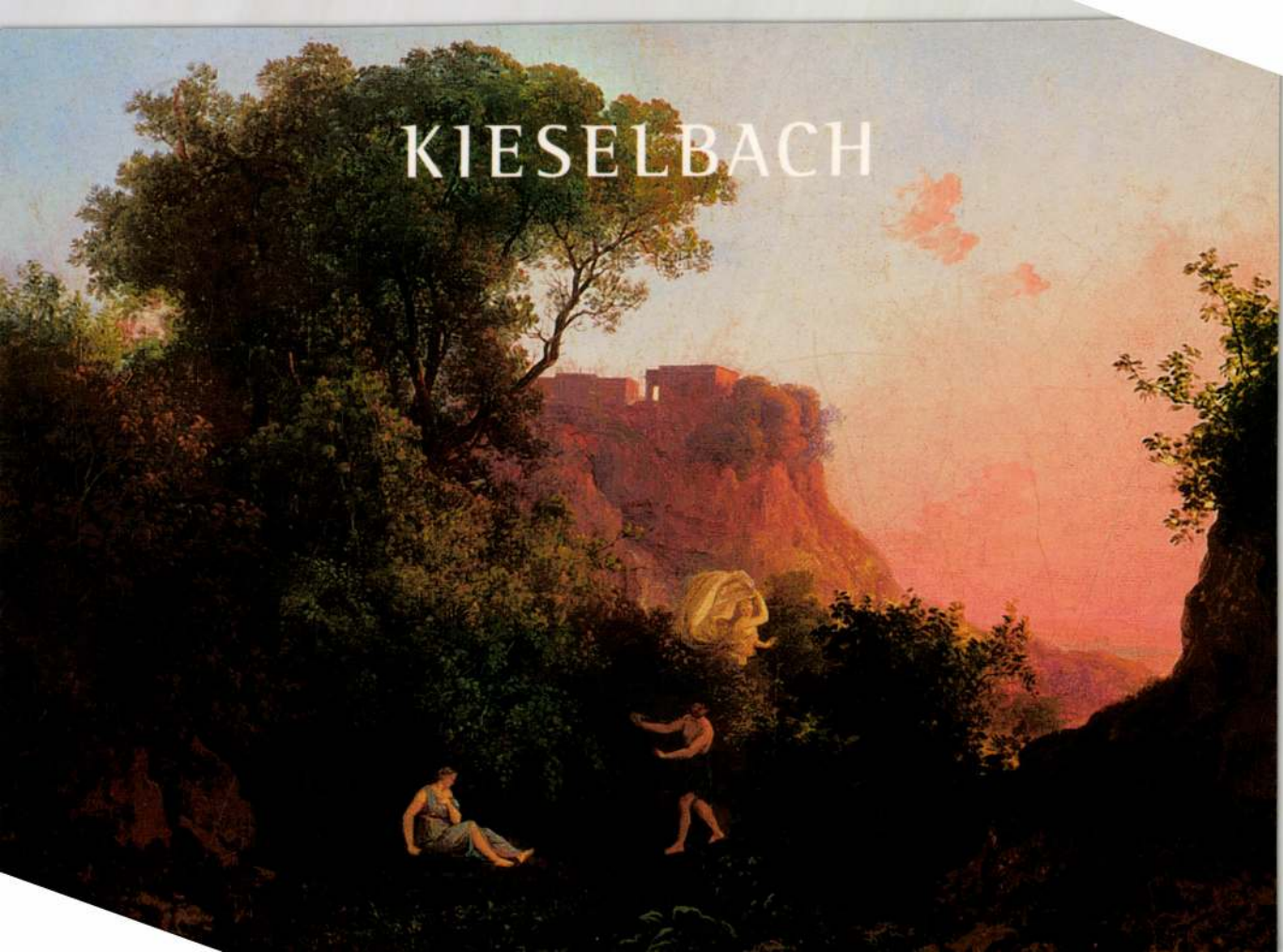
KIESELBACH

MARKÓ KÁROLY

A KIESELBACH GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

tisztelettel meghívja Önt és barátait decemberi festményárverésének kiállítására, mely 2001. november 27-én 17 órakor nyílik a Budapest V., Szent István krt. 5. szám alatt. A kiállítás megtekinthető 2001. november 28-tól december 6-ig, minden nap 10–18 óráig. Az aukció december 7-én délután 6 órai kezdettel kerül megrendezésre a Vígszínház színháztermében.

ÚJ IDŐPONT!

THE KIESELBACH GALLERY

cordially invites you and your friends to the view of the December painting auction. The opening ceremony commences at 5 p.m. 27th November, 2001. The paintings are on view in the Kieselbach Gallery, at 5. Szent István krt., Budapest V., from 28th November to 6th December, every day, from 10 a.m. to 6 p.m. The auction will be held at the theatre hall of Vígszínház, at 6 p.m. 7th, December, 2001.

A képfelvétel a következő aukcióra megkezdődött!

INFORMÁCIÓ ÉS KATALÓGUS / INFORMATION AND CATALOGUE:
Kieselbach Galéria, H-1055 Budapest, Szent István krt. 5.
Tel. / Phone: (36-1) 269-3148, (36-1) 269-3149 • Fax: (36-1) 269-2219
www.kieselbach.hu
E-mail: gallery@kieselbach.hu

Inter-Európa Bank Rt.
A SNNPOLO IMI csoport társult tagja

id. Markó Károly (1791–1860): *Alkonyi fények Tivoli mellett* (28x40 cm, olaj, vászon, j.l.: C. Markó)

Rajzok magyar mesterei

ID. MARKÓ KÁROLY

MTI

A XIX. századi magyar rajzművészet mestereinek munkáiból nyílik kiállítás szombaton Győrött, a Városi Művészeti Múzeum képtárában.

N. Mészáros Júlia múzeumigazgató az MTI érdeklődésére elmondta: a Magyar Nemzeti Galéria és a Soproni Múzeum gyűjteményéből készült válogatás a magyar rajzművészet önállóvá válása előtti időszakot öleli fel, az 1810-es évektől az 1880-as évekig.

A millennium alkalmából rendezett kiállítás *Barabás Miklós, idősebb Markó Károly, Paál László, Munkácsy Mihály, Szinyei Merse Pál* munkáit – portré rajzokat, épület-, és tájábrázolásokat, továbbá életképeket, természettanulmányokat, kompozíciós vázlatokat, irodalmi illusztrációkat – tár az érdeklődők elé. – A felvonultatott alkotások közös jellemzője, hogy maguk az alkotók is tanulmánynak, más műfajban készülő művek vázlatának tekintették őket – mutatott rá N. Mészáros Júlia.

A bemutatott művek számottevően hozzájárultak az önálló grafikai műfaj megalapozásához – hangsúlyozta. A november 30-ig látogatható tárlat anyagát idősebb *Stornó Ferencnek*, a múlt századi műemlékvédelem kiemelkedő jelentőségű mesterének oltárkép- és freskótervei, középkori templom rekonstrukciós rajzai egészítik ki.

MAGYAR NEMZET, 2000. OKT. 6. 14.o.

A kiállítás és a katalógus létrejöttét támogatták:

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata

Gazdasági Minisztérium
Nyugat-Dunántúli Régió Idegenforgalmi Bizottsága

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Nemzeti Kulturális Alapprogram

Savaria Karnevál Közhasznú Közalapítvány

Vas Megyei Önkormányzat
„Pannon Ősz 2001" rendezvénysorozat keretében

OTP Bank Rt. Nyugat-Dunántúli Régió,
Szombathelyi Igazgatóság

ÍRÓKÉZ Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.,
Szombathely

Vas Megyei Területi Építészkamara

SZOMBATHELYI KÉPTÁR
KUNSTHALLE SZOMBATHELY

Szombathely, Rákóczi F. u. 12.
Tel.: 94/508 800, Fax: 94/314 096
E-mail: szkeptar@elender.hu
www.elender.hu/~szkeptar

MARCO KÁROLY



Kenedics József: Vasvármegye térképe, 1785
(részlet)

MEGHÍVÓ
EINLADUNG

Die Kunsthalle Szombathely
mit Verehrung ladet Sie ein
an der Eröffnung der Ausstellung

DER ANTIKE HINTERGRUND

THEMEN UND MOTIVE AUS DER ANTIKE IN DER EUROPÄISCHEN UND UNGARISCHEN BILDENDEN KUNST DES 16-19. JAHRHUNDERTS

teilzunehmen

26. August 2001, 12,00 Uhr

Eröffnungsrede

MIKLÓS MOJZER

Generaldirektor
des Kunsthistorischen Museums Budapest

Anlässlich der Ausstellung eröffnet Präsident der Vollversammlung des Komitates Vas

PÉTER MARKÓ

das "Pannon Herbstfestival 2001"

Es spielt die
CAPELLA SAVARIA

Die Ausstellung ist bis 11. November 2001 zu besichtigen

A Szombathelyi Képtár
tisztelettel meghívja Önt

AZ ANTIK HÁTTÉR

ÓKORI TÉMÁK ÉS MOTÍVUMOK AZ EURÓPAI ÉS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETBEN A 16–19. SZÁZADBÓL

című kiállítás
megnyitására

2001. augusztus 26-án, vasárnap 12,00 órára

A kiállítást megnyitja:

MOJZER MIKLÓS

a Szépművészeti Múzeum főigazgatója

A kiállítás alkalmából a "PANNON ŐSZ 2001" rendezvénysorozatát megnyitja:

MARKÓ PÉTER

a Vas Megyei Közgyűlés elnöke

Közreműködik a
CAPELLA SAVARIA

A kiállítás megtekinthető: 2001. augusztus 26. – november 11.